

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextionde årgången

12 oktober 2017

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

YTTRANDEN

Regionkommittén

124:e plenarsessionen den 12–13 juli 2017

2017/C 342/01	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Den lokala och regionala dimensionen av Horisont 2020 och det nya ramprogrammet för forskning och innovation	1
2017/C 342/02	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020	10
2017/C 342/03	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Nästa steg för en hållbar europeisk framtid – EU-åtgärder för hållbarhet	20
2017/C 342/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Migration längs den centrala Medelhavsrutten	27
2017/C 342/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Internationell världshavsförvaltning: en agenda för havens framtid	32
2017/C 342/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt inom gränsöverskridande samarbetsprogram	38
2017/C 342/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stöd till uppstartsföretag och expanderande företag i Europa: ett regionalt och lokalt perspektiv	43
2017/C 342/08	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Smart lagstiftning för små och medelstora företag	51
2017/C 342/09	Yttrande från Europeiska regionkommittén – En europeisk strategi för utsläppssnål rörlighet	57

III Förberedande akter

REGIONKOMMITTÉN

124:e plenarsessionen den 12–13 juli 2017

2017/C 342/10	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Samordning av de sociala trygghetssystemen	65
2017/C 342/11	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Territoriell klassificering och typindelning	74
2017/C 342/12	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnybara energikällor och den inre marknaden för el .	79
2017/C 342/13	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Styrningen av energiunionen och ren energi	111
2017/C 342/14	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Energieffektivitet och byggnader	119

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

124:e PLENARSESSIONEN DEN 12–13 JULI 2017

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Den lokala och regionala dimensionen av Horisont 2020 och det nya ramprogrammet för forskning och innovation

(2017/C 342/01)

Föredragande: Christophe Clergeau (FR–PES), ledamot, regionfullmäktige, Pays-de-la-Loire

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

A) EUROPEISK FORSKNING OCH INNOVATION: EN AMBITION SOM MÅSTE FÖRSTÄRKAS ÄVEN UTANFÖR RAMPROGRAMMET

Bekräfta ramprogrammets roll i genomförandet av det europeiska forskningsområdet och Europa 2020-målen

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar EU:s ytterst framgångsrika forskningspolitik, som genomförts genom på varandra följande ramprogram fram till Horisont 2020, det största integrerade forskningsprogrammet i världen, som bygger på vetenskaplig spetskompetens och påskyndande av innovation.
2. Horisont 2020 är det viktigaste verktyget för att stödja utvecklingen av forskning och innovation i Europa inom ramen för den övergripande Europa 2020-strategin och för att genomföra det europeiska forskningsområdet.
3. **Kommittén bekräftar Europa 2020-strategins relevans**, en strategi där man lägger fram en konsoliderad syn på ”kunskapstriangeln” (utbildning – forskning– innovation) och där en ändring av attityden till inlärning och målet om en högre utbildningsnivå för alla förblir grundläggande och där samarbete mellan universitet och företag ska främjas. Dessutom bör man eftersträva större samordning och komplementaritet med programmen Erasmus+ och Interreg, inklusive Interreg Europa, som syftar till mellanregionalt samarbete. Genomförandet av det europeiska forskningsområdet måste fortsätta och förutsätter att man uppnår flera mål, där bl.a. vetenskaplig spetskompetens är en avgörande och nödvändig aspekt, men inte den enda.
4. Kommittén understryker den fortsatta relevansen i målen för det europeiska forskningsområdet och nyttan av att fortsätta uppnå dem, särskilt när det gäller gränsöverskridande samarbete, rörlighet för kunskap, en gemensam arbetsmarknad för forskare och innovatörer, jämställdhet mellan könen och tillgång till information och forskning.
5. I syfte att stärka stödet för projektet för att bygga ett kunskapssamhälle i Europa föreslår kommittén att europeiska talanger ska identifieras och forskarnas karriärer följas upp. Forskare bör på europeisk nivå få tillgång till möjligheter att under övergångsfaser länka stödprogram till sin forskningskarriär och forskares integrering i näringslivet bör stärkas.

6. Kommittén vägrar att inskränka budgetdebatten till bara ramprogrammet. Beroende på vilken bedömningsmetod som används varierar den del av sammanhållningspolitiken som ägnas åt forskning och innovation mellan 43 och 110 miljarder euro, och då ingår inte de stora bidragen från annan sektorspolitik och Junckerplanen.

För en återgång till innovation och forskning som en politisk och budgetmässig prioritering

7. **Kommittén efterlyser en återgång till innovation och forskning som en av de främsta prioriteringarna i samband med debatten om EU:s framtid** och prioriteringarna i Romförklaringen ⁽¹⁾, en förstärkning av den tvärgående styrningen i forsknings-, innovations- och utbildningsfrågor inom EU samt en ökning av EU:s övergripande budgetsatsning på forskning och innovation inom alla dessa politikområden i den nuvarande och den kommande fleråriga budgetramen. I detta övergripande sammanhang och i överensstämmelse med förslaget till rapport från Europaparlamentet ⁽²⁾ och rapporten från högnivågruppen av oberoende experter om att maximera inverkan av EU:s forsknings- och innovationsprogram (Lamy-rapporten) ⁽³⁾ bör budgeten för ramprogrammet utökas avsevärt för att åtminstone bevara det nuvarande ramprogrammets tillväxtdynamik ⁽⁴⁾. Under alla omständigheter får den nödvändiga stimulansen av forskning och innovation inte äventyra sammanhållningspolitiken, som förblir EU:s viktigaste finansieringsverktyg för att uppnå ekonomisk och social sammanhållning samt konvergens mellan dess kommuner och regioner. De sammanhållnings- och forsknings- och utvecklingspolitiska åtgärdernas fulla potential måste mobiliseras och kombineras för att främja regional utveckling.

8. ReK efterlyser en ny gemensam ambition som inte bara avser vetenskaplig spetskompetens i Europa, utan även vetenskaplig spetskompetens och innovationsförmåga i Europa som helhet, genom att mobilisera all den potential som finns i alla Europas kommuner och regioner, bidra till att stärka deras kapacitet och främja öppen och samarbetsinriktad innovation.

9. Denna ambition är särskilt viktig mot bakgrund av en globalisering vars effekter ännu inte bemästrats, särskilt på lokal och regional nivå, och där forskning och innovation kan leda till motståndskraft, högt mervärde och långsiktig konkurrenskraft.

10. Kommittén har för avsikt att verka för en helhetssyn på den europeiska, nationella och regionala finansieringen, utan vilken denna ambition och debatten om EU:s budget skulle vara meningslösa. ReK framhåller betydelsen av Europa 2020-strategins mål om att alla medlemsstater ska avsätta 3 % av BNP för offentlig och privat forskning och innovation, som legat på 2,03 % sedan 2015 och som bl.a. undergrävs av de minskade anslagen i många medlemsstater. Därför är det nödvändigt att fortsätta att förstärka forsknings- och innovationssystemen, med hänsyn tagen till förhållandena i varje land och varje region, genom en bättre samordning av politiken på EU-nivå och genom att stimulera nödvändiga reformer på nationell och regional nivå, bl.a. genom den europeiska planeringsterminen och strategierna för smart specialisering.

Förtydliga debatten om synergier med andra EU-politikområden

11. Det är nödvändigt att förtydliga debatten om synergier, och kommittén föreslår därför fem operativa principer som skulle kunna vara gemensamma för EU, medlemsstaterna, regionerna och städerna:

- Principen om enhetlighet: dela styrningen och valet av viktiga mål, strategier och flaggskeppsprojekt.
- Principen om förenlighet: göra det möjligt att kombinera och effektivisera resurser på ett enkelt och effektivt sätt, särskilt genom att ta upp frågan om statligt stöd.
- Principen om komplementaritet: sörja för en tydlig ansvarsfördelning och en god kontinuitet i finansieringen av projektens olika delar, och se till att de får stöd både i tidigare (kapacitetsuppbyggnad osv.) och i senare led (utnyttjande av forskningsresultaten, utsläppande på marknaden osv.).

⁽¹⁾ Förklaring av ledarna för 27 medlemsstater och Europeiska rådet, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen (25 mars 2017), http://www.consilium.europa.eu/sv/meetings/european-council/2017/03/25-rome-declaration_pdf/

⁽²⁾ Förslag till rapport från Europaparlamentet om bedömningen av genomförandet av Horisont 2020 inför halvtidsutvärderingen och förslaget till det nionde ramprogrammet (2016/2147(INI)).

⁽³⁾ Report of the independent High Level Group on maximising the impact of the EU Research and Innovation Programmes: "Investing in the European future we want", https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/hlg_2017_report.pdf#view=fit&pagemode=none

⁽⁴⁾ "Budgeten bör åtminstone bibehålla den årliga genomsnittliga tillväxttakten i Horisont 2020, och utgå från den planerade budgeten för programmets sista år. Detta skulle leda till en sjuårsbudget på åtminstone 120 miljarder euro i löpande priser." Rapport från högnivågruppen av oberoende experter om att maximera inverkan av EU:s forsknings- och innovationsprogram.

- Principen om gemensam utformning: fastställa en sammanhängande syn: ”att finansiera tillsammans innebär att utarbeta tillsammans och styra tillsammans”.
- Principen om ekosystem: att erkänna den roll som lokala kollektiva initiativ spelar.

B) FÖRNYA RAMPROGRAMMETS GRUNDER SAMTIDIGT SOM DESS STRUKTUR BEVARAS

Ett öppet och samarbetsbaserat program till fördel för alla

12. Ramprogrammets europeiska mervärde bygger i första hand på dess kollektiva och samarbetsinriktade dimension och på dess bidrag till att forskare och innovationsekosystem sammanförs i nätverk. Denna dimension bör även fortsättningsvis ha företräde framför stöd till enskilda projekt.

13. Kommittén är bekymrad över minskningen i den genomsnittliga andelen godkända projekt vid ansökningsomgångarna. Andelen är lägre än under det tidigare ramprogrammet, vilket allvarligt hindrar programmets spridning i kommuner och regioner. Den konkurrens som krävs för en strategi för spetskompetens får inte leda till utestängning och alltför stor koncentration.

14. Öppenheten i ramprogrammet måste bibehållas för att det ska vara tillgängligt i hela Europa och i Europas regioner, och även för EU-medborgarna. Vi efterlyser mer innovation i ramprogrammets verktyg i syfte att kombinera spetskompetens, inkludering och delaktighet.

15. Det är viktigt att upprätthålla en balans mellan grundforskning och forskning som står nära utsläppandet på marknaden, samt mellan fri forskning och forskning som svarar på samhällets och de ekonomiska aktörernas frågor, i syfte att inrikta sig på både inkrementell innovation och radikal innovation, som båda kan skapa ny verksamhet och nya arbetstillfällen.

16. Kommittén noterar det företräde som i dag ges åt projekt med hög teknisk mognadsgrad (TRL), som prioriterar inkrementell innovation genom att uppmuntra forskare att fokusera på mogna idéer som kan släppas ut på marknaden inom en kort tidsrymd. Samtidigt framhåller ReK att stöd till projekt med lägre teknisk mognadsgrad också är viktigt för att föra ut mer innovation på marknaden. Vi understryker betydelsen av banbrytande innovationer som bygger på lägre tekniska mognadsgrader och som gör det möjligt att snabbt kan erbjuda nya produkter och tjänster på marknaden. Under alla omständigheter bör stöd till små och medelstora företag för att få tillträde till marknaden och skapande av hållbara arbetstillfällen vara nyckelprioriteringar inom innovationspolitiken. Detta bör vara uppgiften för ett europeiskt innovationsråd.

17. ReK efterlyser större hänsyn till alla former av spetskompetens och innovation, och påpekar att icke-teknisk innovation och social innovation skapar ett behov av ny kunskap som kan skapa nya områden med spetskompetens.

18. Vi håller med om att det krävs ett fullständigt erkännande av den sociala innovationen, vilket innebär nya idéer (produkter, tjänster och modeller) som gör det möjligt att tillgodose samhälleliga behov i vid bemärkelse.

19. ReK betonar att forskning och innovation inte enbart riktas till företag utan även är av intresse för den offentliga politiken, hälsa, kultur och samhällsliv samt den sociala ekonomin och nya ekonomiska modeller, vilka bidrar till att skapa nya partnerskap, nya verksamheter och nya sociala relationer. Därför bör man vid utnyttjandet av innovationsresultaten inte enbart fokusera på konceptet med en produkt med ett ekonomiskt värde på marknaden utan också på konceptet med en tjänst med ett socialt värde för medborgarna.

En ny syn på spetskompetens

20. Begreppet **spetskompetens** används för att beskriva mycket olika förhållanden. Kommittén föreslår att man ska skilja mellan följande frågor som ramprogrammet bör bidra till:

- Vetenskaplig spetskompetens, som bygger på principen om samarbete, följt av principen om konkurrens.
- Spetskompetens i vetenskapliga projekt och innovationsprojekt, som också kännetecknas av sitt genomslag och bidrag till kunskapsöverföring.
- Spetskompetens i innovationsekosystem och samarbete mellan olika aktörer.
- Hela Europas spetskompetens och dess övergripande innovationsförmåga.

En ny syn på projektens genomslag

21. Vid bedömningen av projektens **genomslag** bör man, såväl under ett tidigt skede, i fallet med förslag, som under senare steg, i fråga om beviljade projekt, beakta

- det vetenskapliga genomslaget, som främst mäts genom omnämmanden,
- genomslaget genom spridningen och tillämpningen av projektresultaten,
- genomslaget genom öppen och samarbetsinriktad innovation och utveckling av nya produkter och tjänster, särskilt av små och medelstora företag,
- genomslaget i de regionala innovationsekosystemen och deras tre pelare (forskning–utbildning–innovation), och i kommuner och regioner och hos deras invånare, särskilt i fråga om sysselsättning och välfärd.

En ny syn på kommunernas och regionernas roll i ramprogrammet

22. För att bidra till att främja spetskompetens i alla dess former föreslår kommittén **en större roll för kommunerna och regionerna i det framtida ramprogrammet**

- som partner i den övergripande styrningen av forsknings- och innovationspolitiken i Europa och ramprogrammet,
- i centrum för de europeiska expertnätverken av nav ("hubs") och ekosystem för innovation,
- som deltagare i projekt med förenklad medverkan,
- som huvudaktörer för innovation, utnyttjande och spridning av resultaten från Horisont 2020,
- som drivande kraft i den fortlöpande dialogen mellan vetenskap och samhälle.

Utveckla samhällsutmaningarna för att öka deras relevans och genomslag

23. Två nya samhällsutmaningar bör införas för att utveckla vetenskapliga toppresultat för att bemöta stora utmaningar för de europeiska samhällenas framtid:

- Antagande av utmaningarna i den europeiska kompetensagendan: livslångt lärande i centrum för Europas sociala modell och resultatmodell.
- Den territoriella dynamiken i skapandet av värde, innovation och sysselsättning, sociala band och hållbar utveckling, också i samband med de demografiska utmaningar som EU:s regioner står inför.

24. Inom samhällsutmaningarna bör man ge större plats åt tvärvetenskaplighet, humaniora och samhällsvetenskap samt risktagande i syfte att främja nya idéer och lösningar, särskilt genom att införa ospecificerade ansökningsomgångar.

25. ReK uppmanar till att anta en ny, kompletterande strategi som är baserad på uppdrag, för att med framgång genomföra utforskningar och stora projekt, och på tvärgående tyngdpunkter med utgångspunkt i modellen med smarta städer, miljöfrågor eller havsfrågor. Kommittén upprepar i detta syfte sin begäran om att man för nästa ramprogram bör anta ett mål om att 10 % av projekten ska ha en väsentlig inverkan på havs- och sjöfartsforskningen ⁽⁵⁾.

För deltagandevillkor som gynnar en större mångfald bland projekten

26. Kommittén är förvånad över att många möjligheter som finns i de nuvarande förordningarna inte utnyttjas tillräckligt, och föreslår flera förbättringar:

- Bredare och mer öppna ansökningsomgångar som ger möjlighet till nya synsätt.
- Ökad tvärvetenskaplighet vid utformningen av ansökningsomgångarna, så att alla kunskaper, tekniska och andra, utnyttjas.
- En bättre integration av humaniora och samhällsvetenskap, som för närvarande är bristfällig.
- Bättre stöd till nedifrån och upp-riktade nätverk och initiativ.
- Mer insyn och ansvarighet i alla faser av bedömningen och urvalet av projekt samt fördelningen av finansiering och i återkopplingen, så att projekt kan ändras och en ny ansökan bli framgångsrik.

⁽⁵⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "En ny fas i EU:s politik för blå tillväxt"(CdR 6622/2016).

- Incitament för att locka fler nya aktörer till de ansökningsomgångar som vänder sig till förstagångssökande.
- En ökad och konsekvent användning av "kaskadfinansiering", ett sätt att nå ut till målgrupper som inte är medvetna om ramprogrammet.
- Förenklade förfaranden som går ut på att minska onödig byråkrati för slutanvändare.

27. Kommissionen uppmanas att lägga fram bedömningskriterier som kan rättfärdiga de höga anslagen till stora företag inom ramen för Horisont 2020, trots att deras utgifter för forskning och utveckling knappt har ökat, och att som en följd av detta föreslå ändringar för nästa ramprogram.

28. Det är nödvändigt att finansiera forskningsverksamhet genom bidrag. Kommittén beklagar tendensen att ersätta bidrag med lån, men inser att projekt med hög teknisk mognadsgrad, som befinner sig nära marknaden, måste kunna få tillgång till lån, vid sidan av andra instrument.

29. Att utveckla finansiella verktyg till stöd för ramprogrammets mål är endast berättigat om de gör det möjligt att i partnerskap med finansinstitut täcka höga risker som marknaden inte lyckas täcka, t.ex. enligt InnovFin-modellen. Vi beklagar att Junckerplanen för närvarande endast i begränsad utsträckning används för att öka täckningen av detta slags risker.

30. ReK understryker behovet av att förbättra finansieringen av innovationsprojekt för små och medelstora företag med fokus på Industri 4.0-program, som ett bättre sätt att strukturera den europeiska industrin och skapa en intern efterfrågan på teknik som främjar den europeiska utvecklingen.

C) FÖR ETT RAMPROGRAM SOM STÖDER FORSKNING OCH INNOVATION SOM ÄR FÖRANKRAD I ALLA KOMMUNER OCH REGIONER

Främja en syn på spetskompetens som är fast förankrad i kommunerna och regionerna

31. **Vetenskaplig spetskompetens är inbyggd i innovationsnav och innovationsekosystem.** De flesta Horisont 2020-stödmottagare (universitet, forskningsorgan, små och medelstora företag, organisationer i det civila samhället) har en stark förankring i sina kommuner och regioner, och kommunernas och regionernas kvalitet bidrar till den vetenskapliga kvaliteten. Detta förhållande måste till fullo erkännas i ramprogrammet.

32. Den territoriella dimensionen måste beaktas systematiskt vid utformningen av all politik, eftersom strategierna för smart specialisering (RIS3) ger de vetenskapliga aktörerna och företagen resurser och skapar värde för kommunerna, regionerna och medborgarna.

33. Strategier för smart specialisering har antagits och utarbetats av regionerna som ett sätt att strukturera investeringarna i forskning och innovation i syfte att främja ekonomisk utveckling, sida vid sida med andra regioner. Att samordna regionala och europeiska investeringar i strukturella projekt inom smart specialisering ökar ramprogrammets genomslagskraft och gör det möjligt att undvika finansiering av projekt som saknar förankring i verkliga lokala förhållanden.

34. Ramprogrammet bör främja en förstärkning av forsknings- och innovationsförmågan i kommunerna och regionerna för att hjälpa dem på vägen mot spetskompetens, t.ex. när det gäller smart specialisering, och förbättra samtliga regioners förmåga att delta i Horisont 2020 genom att bidra med högkvalitativa projekt.

35. Städerna är viktiga som innovationsnav som spelar en avgörande roll i arbetet med att skapa spetskompetens. En alltför hög koncentration av vetenskap i innovationsnav utgör också ett hinder för strävan efter en spridningseffekt till hela den ekonomiska och sociala strukturen. Det är nödvändigt att mobilisera fickor av spetskompetens som ligger långt från de centrala platserna. Vi påminner om regionalpolitikens viktiga roll på detta område.

För en ny allians mellan EU:s forskningspolitik och kommunerna och regionerna

36. Kommittén föreslår ett nytt partnerskap för spetskompetens inom forskning och innovation i Europa mellan EU, medlemsstaterna, kommunerna och regionerna med utgångspunkt i förstärkt flernivåstyre, respekt för subsidiaritetsprincipen, en gemensam kultur av öppen innovation och vidareutveckling av gräsrotsinitiativ inom ramen för en nedifrån och upp-strategi.

37. ReK anser att ramprogrammet i högre grad bör bidra till att stärka regionala innovationsnav och innovations-ekosystem, att mer stöd bör ges till nätverk för tekniköverföring och att man bör inrätta en ny åtgärd för "territoriella kopplingar" ("territorial connections") för att erkänna och genom ramprogrammet finansiera territoriella expertnätverk med Vanguard-initiativet som förebild.

38. ReK uppmanar pionjärregioner att bilda europeiska konsortier i syfte att skapa banbrytande innovationer i hela Europa. Att hitta möjligheter till samarbete, kartlägga delar av värdekedjan samt identifiera centrala aktörer och resurser genom smart specialisering är mycket viktiga steg i processen för att skapa europeiskt mervärde.

Överbrygga innovationsklyftan mellan regionerna och mellan medlemsstaterna

39. **Kommittén beklagar EU-13-ländernas⁽⁶⁾ bristande deltagande i Horisont 2020 efter halva genomförandetiden, och understryker skillnaderna i deltagande på regional och lokal nivå.** Det är viktigt att mobilisera ramprogrammet, och inte bara sammanhållningspolitiken, i alla kommuner och regioner i EU för att stödja de bästa föregångarna inom spetskompetens och ge dem möjlighet att delta i europeiskt samarbete.

40. Programmet "Spridning av spetskompetens och bredare deltagande" inom Horisont 2020 bör fortsätta och utvidgas i detta syfte. Det behövs en specifik strategi för de regioner som släpar efter mest i utvecklingen av forskning och innovation och som ligger i länder som inte omfattas av detta program, vilket är fallet för de flesta av de yttersta randområdena, dock utan att man förlorar det grundläggande kriteriet spetskompetens ur sikte. Kommittén framhåller att endast en liten del av Horisont 2020 har mobiliserats för detta program (1 %). Det har inte heller gjorts några väsentliga framsteg när det gäller tillgången till ramprogrammet. Vi är förvånade över att de länder som är de främsta mottagarna av medel från Horisont 2020 också är det för detta program. Vi anser att detta undergräver legitimiteten i ramprogrammet och efterlyser nya initiativ.

41. Kommittén föreslår en integrerad strategi för vägen mot spetskompetens som ska genomföras på grundval av en samordningsplan som är specifik för varje land och varje region för att arbeta med nödvändiga reformer, bygga upp kompetenscentrum som är öppna för alla, bekämpa kompetensflykt och delta fullt ut i de europeiska forskningsnätverken. Denna plan skulle medfinansieras med regionala, nationella och europeiska medel, bl.a. Horisont 2020 och de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

42. ReK föreslår i detta syfte att man ska ge bättre tillgång till europeiskt samarbete

- genom att öka stödet till strukturer för forskning och teknisk utveckling och inrätta fler professurer kopplade till det europeiska forskningsområdet ("ERA chairs") för att locka lovande forskare och ledande vetenskapsmän,
- genom att stärka incitamenten för att godta nya deltagare i projekt som lämnats in och öppna upp utvalda projekt för nya kompletterande aktörer.
- genom att öka stödet till små och medelstora företag i syfte att skapa enheter för FoU och innovation samt stimulera rekrytering av professionella teknologer eller forskare hos dessa,
- genom att öka stödet till skapandet av interna strukturer när det gäller små och medelstora företag som gör det möjligt för dem att delta i forsknings- och/eller innovationsnätverk.

D) FRÄMJA KOLLEKTIVA OCH GEMENSAMMA VERKTYG TILL FÖRMÅN FÖR VETENSKAPLIG SPETSKOMPETENS OCH INNOVATION

Europeiska nätverk av aktörer som smältdeglar för spetskompetens och innovation

43. Kommittén betonar att samarbetet inom nätverken i enlighet med unionens värden bör ha företräde framför konkurrensen inom ramprogrammet, samt dessa nätverks betydelse som källor till projekt och spetskompetens.

44. Kommittén framhåller i detta sammanhang betydelsen av programmet "Kunskapsregioner", som ingår i sjunde ramprogrammet, som har möjliggjort meningsfull interaktion med regionalpolitiken genom att bidra till att inleda långsiktiga samarbeten mellan lokala och regionala aktörer inom kunskapstriangeln, involvera den privata sektorn (bland annat små och medelstora företag) i ramprogramprojekt, stödja gränsöverskridande samarbete mellan innovativa ekosystem och integrera lokala och regionala aktörer i det europeiska forskningsområdet.

⁽⁶⁾ De medlemsstater som är de främsta stödmottagarna inom programmet "Spridning av spetskompetens och bredare deltagande". Med denna beteckning avses Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien och Slovenien (länk).

45. ReK efterlyser en ambitiös politik för att utveckla dessa nätverk för samarbete
- mellan forskare, forskarlag eller laboratorier samt mellan forskningsstrukturer för att utforma vetenskapliga frågor och föreslå ansökningsomgångar och projekt,
  - mellan kluster, pilotprojekt och demonstratorer,
  - mellan olika aktörer, bl.a. kommuner och regioner, regionala innovationsnav och innovationsekosystem, i samband med RIS3.
46. Kommittén påpekar att det inom Horisont 2020 finns stora möjligheter att stödja dessa initiativ, undrar varför de har så låga anslag och utnyttjas i så begränsad utsträckning och efterlyser en större användning av samordnings- och stödåtgärder. Innovativa initiativ som genomförs av kommuner och regioner bör få större erkännande inom ramprogrammet. Kommittén efterlyser också ökat stöd till interregionalt samarbete kring strategier för smart specialisering, inom både Horisont 2020 och sammanhållningspolitiken.

Utveckla gemensam utformning av forsknings- och innovationsprogram med kommunerna och regionerna

47. Kommunernas och regionernas deltagande i genomförandet av Horisont 2020 har ökat sedan starten, och fler och fler regioner har blivit partner i instrument för gemensam programplanering, t.ex. ERA-NET-insatser, Marie Skłodowska-Curie Cofund-insatser samt offentlig-privata partnerskap för forskning och innovation, såsom Clean Sky-initiativet.
48. Kommittén skulle vilja att dessa gemensamt utformade insatser vidareutvecklas, och uppmanar till att förenkla och harmonisera genomföranderegler och att t.ex. med medlemsstaternas samtycke underlätta regionernas deltagande i initiativ för gemensam programplanering (artikel 185).
49. Kommittén uppmanar till att fortsätta förenkla den administrativa hanteringen av stöd, till att fortsätta och utöka centraliseringen av subventioner och stöd i en enda informationsportal och till att införa information om programmen på alla EU:s officiella språk. Detta ska även gälla för alla formaliteter och deltagarportalens plattform för stödförvaltning, i syfte att underlätta åtkomsten för deltagarna.
50. Kommittén stöder mekanismerna för tilldelning av EU-tillägg i ramprogrammet till stöd för lokala och regionala spetskompetensinitiativ som mobiliserar omfattande och diversifierad finansiering.
51. Erfarenheten av strategierna för smart specialisering och deras genomförande är en mycket värdefull återkoppling för styrningen av Horisont 2020 och det framtida ramprogrammet och vid utformningen av de arbetsprogram där man fastställer vilka områden som ska vara berättigade till finansiering. Kommittén uppmanar de myndigheter som deltar i denna programplanering att i större utsträckning involvera den lokala och regionala nivån i denna process så att den bättre svarar mot utmaningarna på fältet.
52. Kommittén anser det vara grundläggande att man i de olika utmaningarna inom ramen för Horisont 2020 tar hänsyn till den socioekonomiska påverkan i regionerna, genom att programmets finansieringsområden utformas, planeras och identifieras på så sätt att de på ett effektivt sätt bidrar till en förbättring av livskvaliteten i alla europeiska regioner.
53. ReK efterlyser en översyn av alla bestämmelser i ramprogrammet med hänsyn till principerna om subsidiaritet och komplementaritet för att stärka kopplingen mellan de olika aktörerna inte bara i fråga om gemensam finansiering utan också en ny ansvarsfördelning, genom att inrikta insatserna inom ramprogrammet på områden med europeiskt mervärde.
54. Kommittén föreslår att kvalitetsstämpeln "Seal of Excellence", som tilldelas de bästa avslagna ansökningarna inom instrumentet för små och medelstora företag, ska vidareutvecklas så att den blir en verklig partnerskapsordning vars styrning delas mellan EU och regionerna för att på bästa sätt samordna deras insatser innan och efter det att ansökningarna lämnas in. Dessa principer gäller för de andra åtgärder som omfattas av "Seal of Excellence", såsom Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna och stipendierna från Europeiska forskningsrådet, samt för alla andra projekt som bidrar till synergieffekter.

Tillsammans med kommunerna och regionerna stärka spridningseffekterna, innovationen och kunskapspridningen

55. Kommittén understryker regionernas roll som försöksområden och tidiga användare ("early adopters") genom offentliga upphandlingar. Man bör göra regelverket för denna verksamhet mer flexibelt och förenkla systemet för att stödja innovativa offentliga upphandlingar, som för närvarande används i alltför liten utsträckning och vars regler de upphandlande myndigheterna tagit till sig i alltför liten utsträckning.

56. Vi erinrar om vikten av en 360°-strategi för innovation, för innovation som är både inkrementell och radikal, teknisk och icke-teknisk, designdriven och användardriven, social, öppen och samarbetsbaserad. Vi påminner om att de lokala och regionala naven och ekosystemen är de främsta drivkrafterna inom innovation, överföring och värdeskapande. Vi uppmanar kommissionen att i samband med inrättandet av det europeiska innovationsrådet beakta den roll som de lokala och regionala myndigheterna spelar i dessa frågor och att involvera dem i rådets framtida uppgifter.

57. Kommittén föreslår att en ny struktur för instrumentet för små och medelstora företag införs i nästa ramprogram, där villkoren för programplaneringen och genomförandet innebär att regionerna involveras i både tidigare och senare led, så att instrumentet i större utsträckning passar för smart specialisering och lokal finansiering och för att mildra den negativa effekt på motivationen som den mycket låga framgångsgraden lett till.

58. Kommittén motsätter sig varje förslag om att överföra en del av medlen i sammanhållningspolitiken till åtgärder inom ramprogrammet i syfte att finansiera fler projekt automatiskt eller stödja dessa "kuggade spetskompetenser". Kommittén tänker försvara regionalpolitikens autonomi och verka för den strategi som föreslås och som grundar sig på gemensam utformning och förstärkning av komplementaritet och samarbete.

59. Det är nödvändigt att redan när projekten utformas beakta spridningseffekterna, frågan om spridningen av och egenansvaret för projektresultaten. Projekten har för närvarande begränsat genomslag på dessa områden. Kommittén anser därför att särskilda europeiska och lokala program bör utvecklas just för dessa aktiviteter. Kommunerna och regionerna bör i större utsträckning göras delaktiga i utnyttjandet och spridningen av projektresultaten inom ramprogrammet.

60. Kommittén stöder också utvecklingen av verktyg som är inriktade på övergången från konceptbevis till marknad såsom pilotprojektet "Snabbspåret till innovation" eller struktureringen av nya industrisektorer genom Innosup-initiativet och dess del "klusterdrivna projekt för nya industriella värdekedjor" ("cluster-facilitated projects for new industrial value chains"), och anser att de bör utvidgas.

61. En blandning av stödverktyg för kluster riktade till grupper av företag snarare än till enskilda företag bör utvecklas för att möjliggöra sektorsövergripande metoder och samarbetsinriktade partnerskap i EU. Den roll som kluster kan spela som förbindelselänkar mellan aktörer inom regioner och utanför, som kanaler för företagsstöd till små och medelstora företag, bör dessutom avspeglas i EU:s politik.

62. Kommittén uppmanar kommissionen att utvärdera effekterna av de reformer som infördes under 2013 för att främja synergieffekter mellan Horisont 2020 och ESI-fonderna.

63. ReK beklagar att de framväxande industrierna inte beaktas tillräckligt inom den andra pelaren och att expertnätverken av innovationsnav och innovationsekosystem inriktade på framtidens industri såsom Vanguard-initiativet ges för lite stöd. De ihållande svårigheterna att finansiera industriella pilotprojekt och storskaliga demonstratorer är oroväckande. Kommissionen uppmanas att redan nu öka anslagen och överväga nya åtgärder på dessa punkter.

64. Kommittén föreslår att man skapar ett program för stöd till demonstrationsinfrastruktur i syfte att främja bildandet av nätverk mellan olika testanläggningar, demonstratorer och pilotprojekt, med infrastrukturen för nätverksforskning som förebild.

Utveckla förhållandet mellan vetenskap och samhälle tillsammans med kommunerna och regionerna

65. I en tid då framstegsbegreppet ifrågasätts och diskuteras måste förhållandet mellan vetenskap och samhälle ställas i centrum för överläggningarna om framtiden för EU:s forsknings- och innovationspolitik, oavsett om det rör sig om forskningens inriktning, villkoren för att bedriva projekt eller valen avseende utveckling av nya sociala och tekniska tillämpningar av vetenskap.

66. Kommittén föreslår därför att man både ska främja tilliten till vetenskap och framsteg och utveckla en strategi för hållbar utveckling. ReK har i detta syfte för avsikt att försvara försiktighetsprincipen, som är en princip för aktsamhet där åtgärder vidtas med full medvetenhet om riskerna.

67. Kommittén framhåller den viktiga fråga som öppen forskning ("open science") för närvarande utgör, genom fri tillgång till forskningsresultat och publikationer, genom att allmänheten har tillgång till både tillförlitlig och mångsidig information och genom en diskussion med medborgare och berörda parter.

68. Kommittén anser att det mellan den fria och den målinriktade forskningen måste finnas utrymme för dialog inte bara mellan vetenskapliga och ekonomiska aktörer, utan också med aktörer från det civila samhället, för att diskutera och tillsammans formulera de stora nya vetenskapliga frågorna, med respekt för var och ens oberoende.

69. Det är ytterst viktigt att göra unga människor och deras familjer intresserade av vetenskap, teknik och alla yrken på dessa områden, inbegripet inom industrin. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att uppmuntra kvinnor till vetenskaplig och teknisk utbildning.

70. ReK beklagar det låga anslaget till programmet "Vetenskap med och för samhället", dess fragmentering och därmed dess begränsade genomslag. Vi efterlyser en prioritering av åtgärder med europeiskt mervärde och inom ramen för ett verkligt samarbete mellan de berörda aktörerna, medlemsstaterna, kommunerna och regionerna.

Ramprogrammets internationella dimension

71. Kommittén försvarar principen om öppen forskning men vill bevara ramprogrammets särskilda karaktär, också mot bakgrund av Förenade kungarikets utträde ur EU. Kommittén hoppas att detta utträde inte leder till en minskning av resurserna för ramprogrammet, men förstår att denna fråga kommer att behandlas som ett led i de övergripande förhandlingarna med Förenade kungariket.

72. Kommittén efterlyser en förstärkning av det internationella samarbetet inom ramprogrammet, inte bara med de associerade parterna och tillväxtekonomierna utan även inom ramen för grannskapspolitiken eller politiken för olika havsområden, såsom Medelhavet.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020

(2017/C 342/02)

Föredragande: Guillaume Cros (FR–PES), Vice ordförande, regionfullmäktige, Occitanie

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

I. ALLMÄNNA KOMMENTARER

1. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ att involvera Europeiska regionkommittén (ReK) i framtidsstudien om den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020. Jordbruket, livsmedelssektorn och landsbygdsområdena står inför stora utmaningar, som gör det nödvändigt att reformera den gemensamma jordbrukspolitiken.
2. Kommittén betonar att GJP har haft, och fortsätter att ha, en betydande roll i det europeiska projektet. Målen i artikel 39 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är fortfarande aktuella inom ramen för den översyn som nu pågår.
3. Kommittén noterar att jordbrukssektorn är EU:s nästa största industrisektor i fråga om arbetstillfällen, med 22 miljoner jordbrukare och 44 miljoner personer som arbetar i övriga livsmedelskedjan, som förser över 500 miljoner européer med livsmedel av högsta kvalitet till rimliga priser. Jordbrukets inverkan på sysselsättningen är ännu större om man tar hänsyn till tillverkning, reparation och saluföring av jordbruksmaskiner samt tillverkning och saluföring av insatsvaror i jordbruket.
4. ReK riktar en uppmaning om att göra GJP till en *rättvis, hållbar, solidarisk och högkvalitativ* jordbrukspolitik som tillgodoser jordbrukarnas, regionernas, konsumenternas och medborgarnas behov. Kommittén anser att endast en stark och gemensam europeisk jordbruks- och livsmedelspolitik kan trygga livsmedelsförsörjningen i Europa och dynamiska landsbygdsområden.
5. ReK anser att jordbrukarna och djuruppfödarna är de främsta aktörerna i GJP och att den framför allt riktar sig till dem. Utan samarbete med dem går det inte att tillämpa de åtgärder med vilka vi försöker nå de önskade målen. GJP bör beakta deras roll och deltagande även i fortsättningen, särskilt behovet av att jordbruks- och djuruppfödningens företag ska vara ekonomiskt hållbara så att de kan ge befolkningen en skälig levnadsstandard, samtidigt som man bibehåller en levande landsbygdsmiljö med en rimlig sysselsättningsnivå.
6. ReK anser att de europeiska konsumenterna måste beaktas när framtidens GJP utformas. Spridning av nyttan med GJP, livsmedelstrygghet och miljöskydd är uppgifter som de europeiska konsumenterna bör dela.
7. ReK anser att en reglering av marknaderna, i syfte att göra jordbrukaryrket attraktivt och sörja för ett säkert och högkvalitativt europeiskt jordbruk, skulle innebära att jordbrukarna kan få bättre betalt genom att använda verktyg och åtgärder för offentlig och privat förvaltning som stabiliserar priserna i jordbruksledet och förhindrar otillbörliga affärsmetoder. Jordbrukarnas ställning måste stärkas i förhållande till andra aktörer inom sektorn.
8. Kommittén konstaterar att jordbrukspolitikens ekonomiska, sociala, miljörelaterade, territoriella och internationella legitimitet är ett villkor för dess överlevnad. Den europeiska jordbrukssektorn har viktiga egenskaper som ligger till grund för konkurrenskraften. Dessa egenskaper är innovationsförmåga, stark logistik och infrastruktur, stor mångfald, jordbruksområden med viktiga naturliga, kulturella och historiska tillgångar, många familjeföretag och en högt utvecklad företagarganda, samt produkter som framställts i enlighet med strikta miljö- och hälsobestämmelser. Alla dessa egenskaper erbjuder potential och bör utnyttjas i högre grad med hjälp av en riktad gemensam jordbrukspolitik för att ytterligare stärka jordbruket och landsbygden.
9. Kommittén är övertygad om att det är brådskande att reformera GJP för att den i högre grad ska motsvara medborgarnas förväntningar och för att rättfärdiga dess budget i ett sammanhang där den, i ett scenario med oförändrade budgetresurser, väcker avund.
10. Kommittén är övertygad om att GJP:s framgång bygger på enhetlighet och att politiken inte i framtiden bör utvecklas i riktning mot en åternationalisering, samt efterlyser en förstärkning av regionerna i enlighet med subsidiaritetsprincipen. GJP bör förbli en gemensam politik, samtidigt som den bibehåller den flexibilitet som behövs för att ta hänsyn till de olika realiteterna inom jordbruket, särskilt i Medelhavsområdet och de yttersta randområdena.

11. ReK vill göra kommissionen uppmärksam på att konsumenterna, såsom bl.a. den ökande efterfrågan visar, blir alltmer måna om lokalt producerade livsmedel av hög kvalitet till ett rättvist pris, som uppfyller djurskyddsnormerna, som har ett högt såväl miljömässigt som socialt värde och som skapar arbetstillfällen och mervärde.
12. ReK anser att spårning av livsmedel när det gäller produktionsmetoder är en trygghet för konsumenter och producenter, och att den bör stärkas och främjas.
13. Jordbrukaryrkets bristande ekonomiska attraktionskraft i många sektorer och undersektorer av produktionen förvärrar problemet med en ålderspyramid som är mycket ogynnsam när det gäller jordbruksföretagens förnyelse⁽¹⁾. Bristen på ungdomar som ägnar sig åt jordbruk utgör ett hot mot de europeiska familj jordbrukens fortlevnad och landsbygdsområdenas livskraft. Det är därför viktigt att införa stödåtgärder för att locka unga jordbrukare till sektorn.
14. Trots en betydande budget har GJP lett till en kraftig minskning av sysselsättningen inom jordbruket (antalet jordbruk i EU minskade mellan 2007 och 2013 med 20 %). GJP:s budget har minskat procentuellt sett under de senaste 30 åren, från 75 % till 40 % av EU:s budget.
15. GJP bör i enlighet med fördraget främja jordbruksproduktionen genom att bereda jordbrukarna möjlighet att få sin huvudsakliga utkomst via marknaden, till en kostnad som är rimlig och försvarlig för EU:s medborgare och konsumenter. Många studier visar att GJP har bidragit till att koncentrera jordbruksproduktionen till vissa områden på bekostnad av andra, vilket strider mot det europeiska målet om territoriell sammanhållning.
16. GJP bör återspegla de många olika typerna av jordbruksklimat i Europa, särskilt i missgynnade regioner, exempelvis jordbruk i kuperade områden och bergsområden, i Medelhavsområdet, i nordliga regioner och i de yttersta randområdena. GJP bör ta hänsyn till deras funktion när det gäller att skydda territoriet och marken och deras roll för att bibehålla landsbygdsområdena och deras kulturella värden, liksom deras roll i fråga om att bibehålla ett aktivt socialsystem i dessa regioner.
17. Trots varningar från revisionsrätten fördelas det offentliga stödet fortfarande mycket ojämnt mellan jordbruksföretagen och mellan medlemsstaterna. Tilldelningen av direktstöd på grundval av areal har lett till en stark koncentration av jordbruksmarken och direktstödet, trots att detta i högre grad borde beakta mångfalden av jordbruksmodeller, inkomstnivån, det mervärde som skapas och de arbetstillfällen som tillhandahålls, samt se till att bevara jordbruket i alla regioner.
18. Ett stort antal jordbrukare har mycket låga inkomster som ligger under fattigdomsgränsen, och detta strider mot Romfördragets mål om att "säkerställa en skälig levnadsstandard för jordbruksbefolkningen" (artikel 39). Det är nödvändigt att trygga jordbruksinkomsterna (priser, direktstöd).
19. Kommittén anser att stödet från GJP endast bör ges till de producenter som verkligen ägnar sig åt jordbruk och inte till inaktiva jordbruksföretag där inkomsten från jordbruket saknar betydelse för dess ägare.
20. Jordbrukarna är alltför ofta tvungna att sälja sina produkter till priser som ligger under produktionskostnaderna, och hamnar därmed i en ond cirkel med lägre kostnader – lägre priser.
21. ReK instämmer i slutsatserna från kommissionens arbetsgrupp för jordbruksmarknader från november 2016 och uppmanar kommissionen att lägga fram ett lagförslag om att bekämpa otillbörliga affärsmetoder.
22. Exporten av EU:s genetiska resurser, i synnerhet djurraser, bidrar till den genetiska utarmningen av viktiga inhemska raser, särskilt i tredjeländer, och strider mot FN:s 15:e mål för hållbar utveckling, nämligen att bevara den biologiska mångfalden, i synnerhet genetiska resurser med effekter för livsmedelstryggheten.
23. En reglering av marknaderna är inom många sektorer, såsom ReK:s studie om programmet för att öka marknadernas ansvar inom mjölksektorn visar, effektivare och mindre kostsam än retroaktiva krisåtgärder och gör det möjligt att utnyttja GJP:s budget bättre.

⁽¹⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "Stöd till unga europeiska jordbrukare" (EUT C 207, 30.6.2017, s. 57).

24. Inkomstförsäkringssystem kan bli fördelaktigare för försäkringsbolagen än för jordbrukarna och dyra för skattebetalarna i händelse av kraftiga prisfall, utan att man kommer till rätta med problemet med prisvolatilitet. Kommittén efterlyser en undersökning och en utvärdering av det försäkringssystem som införts i USA. Det särskilda fallet med de yttersta randområdena och deras specifika marknadsförhållanden bör undersökas.
25. Det krävs en tydlig och stabil rättslig ram som garanterar att jordbrukare och djuruppfödare får den rättssäkerhet som de behöver för att kunna fatta beslut som rör företagen på medellång och lång sikt.
26. EU, som har blivit världens största importör och exportör av livsmedel, har ökat sitt beroende av tredjeländer och utvecklat en handelspolitik som strider mot målsättningen att minska växthusgasutsläppen.
27. En allt större andel av de jordbruksprodukter som tidigare producerades i Europa importeras nu från låglöneländer, vilket är en stor konkurrensnackdel vad gäller priset på de varor som framställs i EU.
28. EU:s export har positiva aspekter för ekonomin när det gäller jordbruks- och livsmedelsprodukter med ett högt mervärde, som genererar inkomster och skapar sysselsättning i den europeiska jordbruks- och livsmedelssektorn.
29. Kommittén noterar att kooperativ, producentorganisationer och vissa system för integrering av producenter kan spela en viktig roll inom de jordbruksbaserade livsmedelssektorerna genom att göra det möjligt för jordbrukarna att koncentrera utbudet, minska kostnaderna, erbjuda ett antal tjänster och stärka sin ställning i livsmedelskedjan.
30. EU:s export av överskottsprodukter (mjölkpulver, kyckling, tomatkoncentrat etc.) till priser som ligger under produktionskostnaderna i Europa och produktionskostnaderna i Afrika underminerar produktionskapaciteten i afrikanska länder och leder till att landsbygdsbefolkningen utvandrar, i strid med EU:s åtagande att i sin "konsekventa utvecklingspolitik" ta hänsyn till de mål för hållbar utveckling som FN antog 2015. Kommittén konstaterar också att EU är världens största importör av livsmedel från utvecklingsländer, vilket skapar arbetstillfällen i den jordbruksbaserade livsmedelssektorn i dessa länder. EU:s import (frukt, grönsaker, lammkött etc.) till priser som ligger under produktionskostnaderna i Europa underminerar emellertid produktionskapaciteten i EU och kan innebära risker i fråga om livsmedelssäkerhet.
31. Priserna på jordbruksprodukter i Europa är i allt högre grad kopplade till det lägsta priset på världsmarknaden, och de europeiska jordbrukarna utsätts därför för ökad konkurrens, samtidigt som de är tvungna att respektera strängare normer för miljö och hälsa.
32. Mervärdet från jordbruksproduktionen har till stor del hamnat i tidigare och senare led. Jordbruksproducenternas ställning gentemot livsmedelsindustrin och detaljhandeln är ofta för svag. Ett bättre samråd inom branschen, mellan jordbrukssektorn, livsmedelsindustrin och handeln bör leda till en bättre fördelning av vinstmarginalerna.
33. Landsbygdsområdena släpar efter jämfört med stadsområdena, och denna klyfta är särskilt oroande eftersom den fortsätter att öka, bland annat eftersom de större städerna och huvudstäderna utvecklas i allt snabbare takt⁽²⁾.
34. Kommittén beklagar de allt större förlusterna av biologisk mångfald inom jordbruket och i naturen, som äventyrar motståndskraften i våra jordbrukssystem och naturområden.
35. Kommittén är oroad över att markerosion och markförstöring, som är en följd av otillräckligt hållbara jordbruksmetoder, hotar markens bördighet, och att den ökning av andelen artificiell mark som sker på bekostnad av jordbruksmark medför att mark som är nödvändig för en tryggad livsmedelsförsörjning i EU försvinner.
36. I vissa områden förorenar jordbruket grundvattnet och floderna, som ibland i alltför hög grad utnyttjas till konstbevattning.
37. Den globala uppvärmningen har redan fått betydande konsekvenser för jordbruket, och detta gör det ännu mer angeläget att lägga om produktionsmetoderna.

(²) "Investeringar i sysselsättning och tillväxt. Främjande av utveckling och god förvaltning i EU:s regioner och städer – Den sjätte lägesrapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning", Europeiska kommissionen, 23 juli 2014.

38. Kommittén betonar behovet av att investera i digital innovation som kan ha en positiv inverkan i sådana frågor som hållbarhet, livsmedelssäkerhet, resurseffektivitet, minskat avfall och korta leveranskedjor. Vi understryker samtidigt att de ekonomiska och sociala effekterna av denna utveckling på familj jordbruken måste studeras noga. Vi ser med oro på ett eventuellt utnyttjande av stordata av privata företag som riskerar att ta den ekonomiska och tekniska kontrollen över jordbruksföretagen.

39. Förenade kungarikets beslut att lämna Europeiska unionen kommer sannolikt att leda till att GJP:s resurser minskar och till att EU förlorar marknader i Förenade kungariket. Kommittén uppmanar Förenade kungariket och EU att upprätthålla ett nära handelssamarbete när det gäller jordbruk och livsmedel.

40. Den andel av EU:s budget som går till jordbruket – fastän den fastställts till endast 0,70 % av EU:s BNP 2014 – är endast tillräcklig för att ligga till grund för en verklig, gemensam jordbrukspolitik i Europa, som har en strategisk betydelse för livsmedelstryggheten. När det gäller landsbygdsutveckling och den andra pelaren är resurserna dock inte tillräckliga inom ett antal områden, och man måste beakta de nya målen för GJP i den nya budgeten.

41. ReK förkastar idén om samfinansiering av GJP:s första pelare, eftersom detta skulle innebära ett ifrågasättande av det faktum att GJP är EU:s enda integrerade politikområde, faktiskt skulle åternationalisera GJP och skulle missgynna jordbruken i EU:s fattigaste medlemsstater, som är mer beroende av EU-finansiering.

42. Kostnaderna för den offentliga hälso- och sjukvården på grund av vissa kostvanor som gynnar fetma, diabetes osv. och av vissa jordbruksmetoder (överanvändning av antibiotika inom vissa anläggningar för djuruppfödning, blandningar av bekämpningsmedel etc.) är mycket högre än budgeten för GJP. ReK uppmanar till en närmare samordning mellan jordbruks- och livsmedelspolitiken.

43. Kommittén rekommenderar att man informerar om och uppmuntrar till konsumtion av livsmedel som ingår i sunda kostvanor, som Medelhavskosten, med särskilda stödprogram för vin, frukt, grönsaker och biodlingar för att förbättra produktionens kvalitet och mervärde.

44. Med tanke på de yttersta randområdenas särskilda förhållanden, och med hänsyn till att det inte är möjligt att överföra den europeiska jordbruksmodellen till dessa områden, medger artikel 349 i EUF-fördraget uttryckligen att rådet får utfärda specifika bestämmelser för att anpassa EU-lagstiftningen, inbegripet GJP, för tillämpning i de yttersta randområdena. I detta sammanhang måste GJP efter 2020 bibehålla en differentierad behandling av de yttersta randområdena, som ska återspeglas i de anpassningar som krävs av Ejflu, Posei, det statliga stödet och övriga verktyg som kan komma att inrättas.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

45. Kommittén föreslår att EU:s framtida jordbrukspolitik efter 2020 struktureras kring följande mål, som det råder stor enighet om:

- a) Fortsätta att betrakta GJP som ett centralt politikområde i EU-projektet.
- b) Sträva mot de mål som uppställts i EUF-fördraget och ge GJP en tillräcklig ekonomisk ram.
- c) Utveckla ett hållbart och blomstrande jordbruk förankrat i landsbygdsområdenas mångfald.
- d) Trygga livsmedelsförsörjningen för EU:s befolkning till skäliga priser.
- e) Tillhandahålla sunda, näringsrika och varierade livsmedel av hög kvalitet genom att främja utveckling och konsolidering av lokala leverantörskedjor och genom att särskilt uppmärksamma aktörer som bekämpar livsmedelsslöseriet och skapa social solidaritet.
- f) Tillämpa principerna för cirkulär ekonomi och bioekonomi i syfte att trygga möjligheterna till ekonomiskt lönsam verksamhet på landsbygden.
- g) Stabilisera marknaderna och stärka jordbrukarnas ställning på marknaderna.
- h) Tillförsäkra jordbrukarna en skälig levnadsstandard, särskilt genom rättvisa och tillräckligt stabila inkomster.
- i) Säkra förnyelsen av ett så stort antal jordbruksföretag som möjligt och därigenom dynamiska landsbygdsområden, särskilt genom att stödja unga jordbrukare.
- j) Garantera tillgång till finansiering, kunskapsöverföring och yrkesutbildning samt minskning av de administrativa hindren.

- k) Undvika att destabilisera jordbruksekonomierna i tredjeländer.
- l) Inrikta all slags jordbruksproduktion på en praxis som värnar om både jordbrukarnas och konsumenternas hälsa, samtidigt som den skyddar jordbrukets genetiska resurser, miljön och vattenmiljön, genom att stärka den biologiska mångfalden både i naturen och inom jordbruket, beaktar djurens välbefinnande samt begränsar den globala uppvärmningen.
- m) Upprätthålla och bevara jordbruksmark över tid i kvantitativa termer genom att beslutsamt bekämpa överexploatering av jorden och förbättra kvaliteten, bördigheten och den biologiska mångfalden genom att främja lämpliga jordbruksmetoder.
- n) Främja ursprungsskyddade produkter (skyddad ursprungsbeteckning eller skyddad geografisk beteckning) eller andra kvalitetssystem som skapar ett mervärde för leverantörskedjan och regionen, vilket gör det möjligt att upprätthålla lokala produktionssystem och bidra till att främja landsbygdens identitet och det kulturella och gastronomiska arvet.
- o) Fördela de offentliga medlen från den gemensamma jordbruks- och livsmedelspolitiken på ett rättvisare sätt mellan jordbruksföretagen och medlemsstaterna enligt objektiva och icke-diskriminerande kriterier på grundval av deras förmåga att bidra till EU:s mål för hållbar utveckling (bl.a. genom att påskynda konvergensen av direktstöd mellan medlemsstaterna).
- p) Tillämpa proportionalitetsprincipen på det kontrollsystem som jordbrukarna omfattas av.
- q) Stärka GJP:s andra pelare, som syftar till att förbättra levnadsvillkoren på landsbygden och stärka dess allmänna konkurrenskraft.
- r) Främja den ekonomiska, sociala och miljömässiga utvecklingen i samtliga landsbygdsområden.
- s) Ta itu med den utmaning som en åldrande befolkning och avfolkning av stora delar av landsbygden utgör, till följd av brist på möjligheter och arbetstillfällen, framför allt för ungdomar och kvinnor.

46. Den gemensamma jordbrukspolitikerna är komplex, vilket gör det besvärligt och t.o.m. riskfyllt för enskilda företagare och jordbrukare att ansöka om bidrag. Förenklingar är absolut nödvändiga för den gemensamma jordbrukspolitikens fortsatta acceptans och attraktivitet. Det är önskvärt att förenkla och påskynda processen, särskilt för transaktioner med lågt värde, genom att också lätta på den administrativa bördan.

47. Vi hoppas att budgeten för GJP bibehålls på en tillräckligt hög nivå som överensstämmer med de principer som fastställs i EU-fördragen och motsvarar dess status som Europeiska unionens enda integrerade politik, för att uppfylla det europeiska jordbrukets, landsbygdsområdenas och landsbygdssamhällenas behov samt för att tillgodose samhällets krav.

48. Jordbruket kan fullgöra många av de ovannämnda uppgifterna beträffande klimat, energi, livsmedelsproduktion och biologisk mångfald. För detta krävs dock ett ekonomiskt stöd till tekniska initiativ och innovativa lösningar som kännetecknas av företagandena eller är av kooperativ karaktär, i syfte att påskynda övergången.

49. ReK vill uppmärksamma att det, när det gäller direktstöd och arealstöd, är nödvändigt att koncentrera resurserna främst till små jordbruksföretag och familjedrivna jordbruksföretag, och samtidigt prioritera finansiella lösningar för stora jordbruksföretag som påverkas av begränsningen av stödet.

50. Kommittén uppmanar kommissionen att göra en detaljerad bedömning av resultaten av den nuvarande gemensamma jordbrukspolitikerna i förhållande till de mål som fastställs i EU-fördragen när det gäller inkomster av jordbruk och en stabilisering av marknaderna.

51. Man bör bekämpa prissvängningarna på jordbruksprodukter, ge jordbrukarna inkomstmöjligheter via marknaden och bidra till rättvisare livsmedelskedjor⁽³⁾.

52. Kommittén anser att jordbruket i de yttersta randområdena även fortsättningsvis bör behandlas på samma sätt, genom Posei, på grundval av artikel 349 i fördraget om EU:s funktionssätt, såsom kommissionen angett i sin rapport COM (2016) 797 till Europaparlamentet och rådet av den 15 december 2016.

⁽³⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "Reglering av prissvängningarna på jordbruksprodukter" (EUT C 185, 9.6.2017, s. 36).

53. Kommittén anser att stödet till vinodling, olivodling och uppfödning på starkt sluttande mark eller i bergsområden samt i mindre gynnade områden med låg avkastning och de yttersta randområdena, och stödet till de typer av jordbruksverksamhet som bidrar till att öka den biologiska mångfalden på gräsmark och betesmark i bergsområden, bör ökas.

54. EU uppmanas att utnyttja sin position som världens största importör och exportör av livsmedel för att ändra reglerna för den internationella handeln med jordbruksprodukter (WTO, 1994) i syfte att få till stånd rättvisare och mer solidariska handelsförbindelser. Prisvolatilitet är en utmaning för det europeiska jordbruket, och kommissionen uppmanas att överväga åtgärder för att minska de risker som uppstår på grund av en ökad exponering för världsmarknaden.

55. Vi anser att en strategi för jordbruksinkomster som är mer marknads- än bidragsbaserad kan stärka det ekonomiska erkännandet av jordbruksyrket och därigenom göra det mer attraktivt. Kommittén rekommenderar därför EU att reglera jordbruksmarknaderna för att förebygga brister och överskott och stabilisera priserna på jordbruksprodukter på en tillfredsställande nivå.

56. Vi föreslår att man inför ett årligt buffertsparande som kan föras över till kommande år om det inte använts i sin helhet⁽⁴⁾.

57. EU uppmanas att säkra lika villkor i bilaterala handelsavtal och partnerskap med tredjeländer. ReK kopplar i detta sammanhang skyldigheten att sluta exportera jordbruks- och livsmedelsprodukter till priser som tack vare offentligt stöd understiger de genomsnittliga produktionskostnaderna i Europa till rätten att skydda den europeiska produktionen mot import till alltför låga priser som undergräver EU:s produktionskapacitet eller inte motsvarar de europeiska produktionsstandarderna.

58. ReK stöder vikten av korta regionala och lokala kedjor, både för att de är miljömässigt mer hållbara eftersom transportmedlen genererar mindre föroreningar och för att de främjar ett jordbruk som framhäver en viss kvalitet, traditioner och det ekonomiska och kulturella arvet.

59. Vi uppmanar EU att se över jordbruksavsnitten i de bilaterala "frihandelsavtal" och ekonomiska "partnerskapsavtal" som ingåtts med tredjeländer, som har tillräckliga resurser och där familj jordbruk med många arbetstillfällen och med inriktning på framför allt lokala och regionala marknader och korta leveranskedjor prioriteras. Vi uppmanar också EU att i handelsavtalen vederbörligen beakta sin jordbrukssektors intressen för att minimera riskerna för den europeiska produktionen genom att upprätta en strategisk förteckning över produkter som kan vara känsliga för alltför stort tryck. Sådana produkter som kan vara känsliga för liberalisering bör ges en lämplig särskild och differentierad behandling i handelsavtalen.

60. ReK föreslår en översyn av EU:s konkurrenslagstiftning, så att samtliga aktörer i en kedja, inklusive konsumenter och offentliga myndigheter, får möjlighet att besluta om en rättvis fördelning av mervärdet och vinstmarginalerna i hela värdekedjan och jordbrukarna får en mer rättvis ställning i livsmedelskedjan och får möjlighet att stärka sin ställning på marknaden.

61. Kommittén förespråkar en översyn av EU:s lagstiftning om tilldelning av offentliga kontrakt inom storköksbranschen, som inkluderar en klausul om närproducerade livsmedel, och uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att i större utsträckning utbyta god praxis, i syfte att främja lokala livsmedel och en lokal marknad för ekologisk jordbruksproduktion, samt en icke industriell bearbetning som skapar arbetstillfällen på landsbygden.

62. Forskning som finansieras via EU:s budget och Europeiska investeringsbanken när det gäller jordbruket och landsbygden bör framför allt inriktas på följande:

- a) Produktionsprocessernas och jordbruksföretagens hållbara effektivitet.
- b) Produktionsmetoder av hög kvalitet som är miljövänliga, agroekologi.
- c) Återställande av bördigheten hos utarmad jordbruksmark och av den biologiska mångfalden.
- d) Social innovation i landsbygdsområden, lokala offentliga tjänster i fråga om jordbruksproduktionsmetoder, icke industriell bearbetning och lokal distribution av jordbruksprodukter.
- e) Teknisk innovation som stärker jordbruksföretagens autonomi och förmåga till återhämtning.

⁽⁴⁾ ReK:s yttrande (EUT C 185, 9.6.2017, s. 36).

- f) Hållbart skogsbruk.
- g) Jordbruksmetoder i syfte att bekämpa den globala uppvärmningen.
- h) Djurskydd och hållbara lösningar för växt- och djursjukdomar.
- i) Tekniska tillämpningar för kontroller på plats för att förenkla och effektivisera metoderna.

63. Kommittén förespråkar en övergång från direktstöd per hektar till differentierat direktstöd per hektar, med en övre gräns, per förvärvsarbetande inom jordbruket – dvs. en aktiv jordbrukare – i följande syfte:

- a) Bevara och utveckla jordbruket i områden där klimatet är mindre gynnsamt för jordbruket (bland annat bergsregioner) och som har högre produktionskostnader, eller områden med geografiska nackdelar, såsom de yttersta randområdena.
- b) Stödja små, familjedrivna jordbruksföretag som ofta har en för låg produktionsvolym för att generera tillräckliga inkomster, men som är viktiga för att vitalisera landsbygden. Det bör understrykas att det större stödet för de första hektaren är av största vikt för de små jordbruksföretagen, särskilt i bergsområden.
- c) Stödja etablering av unga jordbrukare.
- d) I alla regioner stödja en gradvis övergång till mer motståndskraftiga, autonoma och resurssnåla produktionsmetoder utan användning av kemiska bekämpningsmedel, som skyddar hälsan, bidrar till att minska den globala uppvärmningen, främjar den biologiska mångfalden, förbättrar vattenkvaliteten och respekterar djurens välbefinnande.
- e) Stärka utvecklingen av ekologiskt jordbruk.
- f) Stärka jordbruket i områden med högt miljövärde.
- g) Främja användningen av inhemska raser och sorter till stöd för småskaligt framställda livsmedel och speciella produkter med högt mervärde.
- h) Stödja utveckling av regionala leverantörskedjor av hög kvalitet och med ett högt mervärde.

64. Kommittén förespråkar inom ramen för förgröningen en gradvis förstärkning av metoder med gynnsam inverkan på klimatet och miljön genom

- a) växelbruk för grödor, inbegripet baljväxter, så att den europeiska djuruppfödningssektorn blir mindre beroende av import av vegetabiliskt protein, och så att användningen av kvävehaltiga gödselmedel, som är mycket energiintensiva och producerar en stor mängd växthusgaser, minskar,
- b) fortsatt förbud mot plöjning av permanent gräsmark, för att stärka koldioxidbindningen i marken och den biologiska mångfalden,
- c) bevarande av områden av ekologiskt intresse, där odling och användning av växtskyddsmedel är förbjudet, i syfte att bidra till att hejda förlusten av biologisk mångfald, men där man tillåter extensiv beteshållning i begränsad omfattning, som bidrar till berikning av jorden och gynnar djuruppfödarna,
- d) tillhandahållande av särskilda instrument för att förebygga risker kopplade till klimatförändringarna,
- e) införande av lättillgängligt ersättningsstöd som uppmuntrar ytterligare åtaganden i Natura 2000-områden i händelse av ytterligare åtaganden som hänger samman med biologisk mångfald, i områden med stort naturvärde samt i områden med större skyddade rovdjursarter,
- f) andra förgröningsåtgärder på regional nivå.

65. ReK rekommenderar att man minskar det framtida direktstödet till jordbruksföretag som inte har respekterat gällande sociala normer i sin medlemsstat, för att skydda rättigheterna för arbetstagare inom jordbruket.

66. Kommittén efterlyser en förstärkning av GJP:s andra pelare och ökade medel till landsbygdsutveckling samt mer subsidiaritet så att medlemsstaterna kan överföra medel från den första till den andra pelaren.

67. Kommittén vill uppmärksamma det stora bidrag till uppnåendet av GJP:s mål på lokal och regional nivå som kommer från strategin lokalt ledd utveckling (LLU) och strategin Leader, och rekommenderar därför att man, inom ramen för de nationella och regionala programmen för genomförandet av GJP, anslår upp till 20 % av de planerade medlen till genomförandet av den andra pelaren.

68. ReK upprepar att medlemsstaterna och regionerna bör få större befogenheter när det gäller att reglera jordbruksmark och införa inskränkningar för detta ändamål, i synnerhet för att hantera markrofferiet och koncentrationen i Europa, som begränsar unga jordbrukares möjligheter att starta jordbruksföretag ⁽⁵⁾.

69. Kommittén efterlyser med kraft att en tillräcklig andel av medlen avsätts för utveckling av landsbygdsområden genom att stärka Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), för att säkerställa en harmonisk och integrerad utveckling av dessa områden, inbegripet tillhandahållande av lokal infrastruktur, stöd till små och medelstora företag, samt förnyelse på landsbygden och ytterligare ekonomisk diversifiering.

70. Kommittén rekommenderar EU att ägna särskild uppmärksamhet åt de yttersta randområdena, där jordbrukssektorn är av grundläggande vikt för att skapa sysselsättning och välbefinnande, liksom för att främja utvecklingen av livsmedelsindustrin, forskning och innovation, för att skydda och främja värdefulla anlagda landskap och för att bekämpa klimatförändringarna.

71. Vi föreslår att medlen inom den andra pelaren i första hand bör inriktas på följande:

- a) Att föra jordbrukare och konsumenter närmare varandra genom korta leveranskedjor.
- b) Att stödja jordbrukare vars produktionsmetoder sträcker sig utöver miljönormerna, för ett jordbruk med ett stort ekologiskt värde.
- c) Att stödja utveckling av miljövänliga odlingsmetoder som samtidigt bevarar ekosystem med stort miljövärde och främjar besökning av mark som kolsänka.
- d) Att stödja främjande av innovation och forskning till förmån för mer hållbara produktions- och bearbetningsmetoder.
- e) Jordbrukares anpassning till marknaderna (t.ex. informationstjänster, rådgivning, förvaltningstjänster för jordbruksföretag och utbildning).
- f) Att stödja en hållbar modernisering av bearbetningskedjorna för jordbruksprodukter som organiseras genom gemensam utveckling tillsammans med produktionskedjorna och respekterar miljön, konsumenternas hälsa och en rättvis fördelning av mervärdet.
- g) Initiativ för att uppmuntra jordbrukare att inrätta kooperativa föreningar eller producentorganisationer.
- h) Rådgivning avseende hantering av risker, för att bekämpa klimat- och hälsorisker.
- i) Hållbara investeringar för att anpassa utbudet från familj jordbruk till konsumenternas efterfrågan.
- j) Att stödja utveckling av en viss sektor inom ramen för officiella kvalitetsmärkningar.
- k) Småskalig bearbetning av lokala jordbruksprodukter.
- l) Storkök som köper in ekologiska och lokala produkter.

72. ReK föreslår att man övergår från en metod med "stöd tjänster" till en metod med "kontrakt" mellan vissa typer av företag, kedjor och områden. Utgående från ett begränsat antal mål (kvalitet, produktivitet, hållbarhet) bör man stödja innovationsprojekt som utformats för detta och som kan inverka positivt på sysselsättningen.

Synergieffekter mellan EU:s fonder för landsbygdsutveckling.

73. Kommittén föreslår att man ökar EU:s ekonomiska stöd till landsbygdsutveckling, som har minskat avsevärt jämfört med föregående programperiod, och att tillräckliga medel samtidigt behålls inom den första pelaren.

⁽⁵⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "Stöd till unga europeiska jordbrukare" (EUT C 207, 30.6.2017, s. 57).

74. ReK föreslår ett betydande och starkt stöd till hållbara investeringar i bevarandet av familj jordbruk, särskilt när det gäller produktion, distribution och diversifiering.

75. ReK rekommenderar att man antar en landsbygdsstrategi, så att EU:s politik på samtliga områden i större utsträckning bidrar till innovation och samarbete inom samt utveckling av landsbygden enligt målen om territoriell sammanhållning⁽⁶⁾.

76. Vi föreslår att man förenklar integreringen av olika fonder som syftar till att främja den icke-jordbruksrelaterade landsbygdsutvecklingen för att stödja

- a) lokala initiativ för att utveckla sysselsättningen på landsbygden,
- b) yrkesutbildning i landsbygdsyrken,
- c) tekniska och sociala innovationer för ett digitalt, cirkulärt och användarvänligt samhälle utan koldioxidutsläpp,
- d) en uppvärdering av skogarnas stora ekonomiska och ekologiska värde samt rekreativvärde,
- e) främjande av partnerskap och allianser mellan jordbrukssektorn och förvaltare av skyddade områden,
- f) undanröjande av den digitala klyftan i landsbygdsområden,
- g) bibehållande och utveckling av lokala offentliga tjänster,
- h) bibehållande och utveckling av vackra landskap och byar,
- i) landsbygdsturism,
- j) utveckling av lokala förnybara energikällor i liten skala,
- k) lokala offentliga investeringar i liten skala för att höja livskvaliteten i landsbygdsområdena och företagens bärkraft, åtminstone i regioner som ligger långt efter genomsnittet i medlemsstaterna.

77. Kommittén vill också uppmana till att utnyttja den bredare potential som finns i jordbruks- och skogsområden, särskilt stadsnära områden, för ekonomiska, miljörelaterade, klimatrelaterade, energirelaterade och rekreativa syften, såsom lokal livsmedels- och energiproduktion och landsbygdsturism. Därför bör GJP inte bara inriktas på jordbrukare. Initiativen inom ramen för Leader är och bör fortsatt utgöra en möjlighet till samarbete och innovation för aktörer på landsbygden och i stadsnära områden.

78. Kommittén efterlyser en grundlig analys av strukturfonderna för att stödja utvecklingen av landsbygdsområden och stimulera helhetsstrategier för att stärka dessa områden genom förbättrad konnektivitet i fråga om såväl transporter som digitalt bredband, vilket måste vägas mot miljöskyddshänsyn, med hjälp av konsekvensbedömningen för landsbygden ("rural proofing"), såsom rekommenderas i Cork 2.0-förklaringen⁽⁷⁾.

79. Kommittén betonar att en balanserad territoriell utveckling måste tillhandahålla lämpligt stöd till landsbygdsområden och stadsnära områden i inlandet samt till mindre gynnade områden (t.ex. bergsområden, gränsområden och andra områden med naturbetingade eller demografiska utmaningar), för att säkerställa nödvändiga investeringar i tillväxt, arbetstillfällen, social delaktighet och miljömässig hållbarhet där.

80. ReK efterlyser en förbättring av förbindelserna mellan stad och landsbygd, genom att mindre städer och landsbygdskommuner görs fullt delaktiga, så att EU:s politik inte uppmuntrar ett konkurrensförhållande mellan stads-, kust- och landsbygdsdimensionerna.

81. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ för "smarta byar" och Europaparlamentets bidrag till processens framgång, och föreslår att detta begrepp utvidgas till "smarta landsbygdsområden". Vi vill också ha en så framträdande roll som möjligt i diskussionerna om införandet av en ram för lokala och regionala insatser i samband med detta initiativ.

⁽⁶⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén om "Innovation och modernisering av landsbygdsekonomin" (EUT C 120, 5.4.2016, s. 10).

⁽⁷⁾ Cork 2.0-förklaringen "Ett bättre liv i landsbygdsområden", Europeiska kommissionen, september 2016.

82. Kommittén betonar behovet av att fortsätta harmoniseringen av strukturfondernas operativa bestämmelser genom en gemensam strategisk ram, i syfte att underlätta programplaneringen och förvaltningen av landsbygdsutvecklingen och för att främja integrerade och platsbaserade strategier⁽⁸⁾.
83. Strategin med en samordnande fond bör stärkas för att förenhetliga förvaltningen av projekt som finansieras genom flera fonder.
84. ReK föreslår att man ska inleda en diskussion om en tillnärmning av de icke jordbruksrelaterade fonderna för regional utveckling.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁸⁾ EUT C 120, 5.4.2016, s. 10.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Nästa steg för en hållbar europeisk framtid – EU-åtgärder för hållbarhet

(2017/C 342/03)

<p>Föredragande: Franco Iacop (PES-IT), ordförande, regionfullmäktige, Friuli-Venezia Giulia</p> <p>Referensdokument: Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Nästa steg för en hållbar europeisk framtid – EU-åtgärder för hållbarhet</p> <p>COM(2016) 739 final</p>
--

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning

1. Vi välkomnar Europeiska kommissionens åtagande att på ett aktivt och konstruktivt sätt bidra till de strategiska målen i Agenda 2030 genom att lägga grunden för hanteringen av ett antal viktiga och inbördes relaterade globala utmaningar.
2. I det policydokument som kommissionen antog den 22 november 2016 i form av ett meddelande föreslås en mycket ambitiös och omfattande strategi som fokuserar på hållbar utveckling.
3. Kommittén noterar att kommissionen strävar efter att integrera agendan med Europa 2020-strategin och därmed med de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Med tanke på komplexiteten och mångfalden av referensramar framhåller kommittén behovet av politisk samstämmighet, integrering och en konsekvent styrningsram.
4. För att uppnå resultat är det viktigt att involvera alla förvaltningsnivåer, särskilt de lokala och regionala, i beslutsprocesserna.

Allmänna kommentarer

5. Eftersom EU:s politik måste vara förenlig med subsidiaritetsprincipen är hållbarhetsmålen direkt kopplade till de lokala och regionala styresnivåernas ansvarsområden, befogenheter och roller.
6. Vi betonar att de lokala och regionala institutionerna – regioner, provinser, distrikt, storstäder, mindre städer och kommuner – är verkliga politiska beslutsfattare, som måste fastställa de styrenivåer och styrmetoder som är lämpligast för att koppla EU:s och FN:s mål till lokalsamhällets mål.
7. För genomförandet av två av de 17 målen för hållbar utveckling, nämligen nummer 10 och 11, utövar de lokala myndigheterna grundläggande funktioner. Det första syftar till att minska skillnaderna mellan regioner, medan det andra rör grundläggande funktioner i anslutning till stadsplanering, transport, social välfärd och livsstil som bygger på hållbarhet.
8. Kommittén påpekar i detta sammanhang att man i meddelandet inte analyserar behovet av att mäta framstegen i arbetet för att uppnå målen för hållbar utveckling, inte bara på FN-nivå, europeisk nivå och nationell nivå, utan också på regional och lokal nivå. Vi uppmanar därför kommissionen att beakta denna aspekt när man vidareutvecklar de indikatorer som används för att mäta framsteg, samt att involvera lokal expertis och befintliga nätverk.
9. Härtill kommer prioriteringar som följer av det integrerade utövandet av befogenheter och som är horisontellt kopplade till andra strategiska mål, t.ex. agendan för städer, social integration, EU:s energi- och klimatpolitik, minskade utsläpp, katastrofriskreducering, miljöpolitik och den cirkulära ekonomin, rörlighet, smart specialisering, smarta städer (smart land), som behandlades vid toppmötet i Bratislava, och borgmästaravtalet för klimat och energi.

10. Kommittén föreslår att man utnyttjar halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen för att kombinera Agenda 2030-strategin med Europa 2020-strategin och se över de centrala riktlinjerna för att utan dröjsmål anpassa dem till de nya målen för hållbar utveckling.

11. Vi uppskattar det arbete som har lagts ned på utarbetandet av det arbetsdokument som åtföljer meddelandet, *Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals* (SWD (2016) 390 final), där det föreslås att integrera Europa 2020-strategin med målen i Agenda 2030 genom att utnyttja förbindelserna mellan de tre pelarna, de sju flaggskeppsinitiativen och de fem målen med anknytning till Europa 2020-strategins prioriteringar samt de elva tematiska mål som föreslås för Sammanhållningsfonden.

12. I alla händelser måste samtliga mål som föreslås i meddelandet om en hållbar framtid föras ned på lokal nivå för att kunna genomföras. Därför rekommenderar vi att målen i Agenda 2030 anpassas till den lokala nivån, eftersom det är det enda sättet att åstadkomma en konkret och varaktig inverkan på människors liv.

13. Vi instämmer i att de olika förvaltningsnivåernas komplexitet kräver en ledning och kontroll som kan berika beslutsprocessen genom utvärdering av politiken och innovationer i de institutionella strukturerna (mätning av effekter).

14. Vissa av sambanden mellan Junckerkommissionens prioriteringar och målen för hållbar utveckling hör till områden som är viktiga för de lokala och regionala myndigheterna. Detta gäller särskilt för sysselsättningsprioriteringen, i den mån den berör de befogenheter som avses i mål nr 4 för hållbar utveckling (utbildning), där de lokala och regionala myndigheterna utövar viktiga befogenheter, framför allt i samband med kostnaderna för övergången till ett hållbart EU.

15. Europeiska regionkommittén (ReK) hoppas att kommissionens "investeringsplan" också kommer att omfatta de materiella och immateriella infrastrukturerna som hör till de lokala och regionala myndigheternas behörighet (sociala skyddsnet, informationsnet, rörlighetsnet, energi- och telekommnet, bortskaffande av avfall, integrerad vattenförvaltning etc.) och som i många fall sammanfaller med olika mål för hållbar utveckling (bland andra mål nr 8, 9, 12 och 13).

16. Också kommissionens prioritering nr 3, *En motståndskraftig energiunion med en framtblickande klimatpolitik*, sammanfaller med olika mål för hållbar utveckling inom ett område av intresse för de lokala och regionala myndigheterna. Detta är fallet för mål nr 5, 7 och 13, där de lokala och regionala myndigheterna är både målgrupp för och aktörer i den politik som syftar till att motverka klimatförändringar, säkerställa en hållbar energiförsörjning som är öppen för alla och skydda de sociala rättigheterna. För att garantera de sistnämnda är tjänster på lokal nivå av avgörande betydelse.

17. Vi påpekar att prioritering nr 7, som syftar till att skapa ett område av rättvisa och skydd för grundläggande rättigheter baserat på ömsesidig tillit, omfattar en jämställdhetspolitik där de lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll, i full överensstämmelse med mål nr 5 för hållbar utveckling och i linje med behovet av att återvinna medborgarnas förtroende för EU-institutionerna.

18. Kommittén upprepar att motståndskraft mot katastrofer är en av den hållbara utvecklingens grundläggande aspekter. Kommittén uppmanar EU-institutionerna att se till att denna princip är en av de viktigaste pelarna för det framtida arbetet för hållbar utveckling i Europa ⁽¹⁾.

19. Prioritering nr 8 syftar till att ta itu med migrationen, som är ett av vår tids viktigaste globala fenomen, och den ligger helt i linje med mål nr 1 och 10 för hållbar utveckling som skär tvärs igenom de lokala och regionala myndigheternas befogenheter, som ofta sätts under starkt tryck eftersom de måste hantera exceptionella migrationsströmmar.

Särskilda kommentarer

20. ReK noterar att det finns risk för att de åtgärder som vidtagits för att genomföra målen för hållbar utveckling inte alltid passar in i ramen för en integrerad politik, till skillnad från vad som är fallet med de sammanhållningspolitiska åtgärderna. Därför är det viktigt att fastställa prioriteringar som tar hänsyn till de mest överhängande behoven ur ett dynamiskt perspektiv, i syfte att uppnå alla mål på lång sikt. Därför är det absolut nödvändigt att ta hänsyn till ReK:s förslag om att anta en "uppförandekod" för de lokala och regionala myndigheternas medverkan.

⁽¹⁾ COR 5035/2016; COM(2016) 739 final.

21. Målen kräver en avvägning mellan de aktuella behoven och framtida generationers behov. Dessutom krävs en balans mellan de olika förvaltningsnivåernas behov för att minska de betungande "övergångskostnader" som de lokala och regionala myndigheterna åläggs. Om kostnaderna är ohållbara kan detta undergräva allmänhetens acceptans och ett effektivt genomförande av åtgärderna i fråga, vilket i synnerhet äventyrar de mest eftersatta (inre) områdenas förmåga att bidra till den globala hållbarheten och mer allmänt till varaktigheten för målen för hållbar utveckling.

22. Vi noterar den tidsmässiga obalans som råder mellan de europeiska åtgärderna (2020), som meddelandet hänvisar till, och Agenda 2030, och hoppas att man inför kompletterande ekonomiska och finansiella stödinstrument och att man under hela referensperioden anpassar målen så att de är förenliga med målen i agendan.

23. Det är beklagligt att meddelandet inte innehåller någon analys av de potentiella risker som kan uppstå i genomförandefasen för de 17 målen för hållbar utveckling, eftersom en sådan skulle kunna vara till stor hjälp för att ge de lokala och regionala myndigheterna tillgång till lämpliga instrument för att avhjälpa problem med genomförandet av politiken med koppling till målen. Ett oumbärligt verktyg är att lokalisera alla de indikatorer som gör det möjligt att kontinuerligt övervaka hur ojämlikheterna utvecklas, bland annat med hjälp av andra indikatorer än BNP, t.ex. kvalitativa indikatorer som kan mäta om utvecklingen är rättvis och om regionerna gör sociala framsteg.

24. Vi betonar att man måste avsätta lämpliga resurser till stöd för genomförandet av denna undergrupp av lokala och regionala mål. Resurserna kan tilldelas genom specifika nationella anslag eller genom att ge den lokala nivån ett större finansiellt ansvar.

25. Vi anser att det är nödvändigt att främja plattformar och initiativ som möjliggör utbyte av bästa praxis mellan lokala och regionala myndigheter och att utnyttja dem som redan har införts av internationella organisationer såsom UNDP Live (Sustainable Development Knowledge Platform) och undvika att använda agendan som en förevändning att åter centralisera politiken. I detta sammanhang ser vi med intresse fram emot lanseringen av den "flerpartsplattform" som kommissionen har tillkännagett för att underlätta anpassningen av de allmänna delarna i agendan till lokal nivå, men framför allt för att främja utbyte av bästa praxis och spridning av de framsteg som gjorts av de mest dynamiska europeiska regionerna. Vi förväntar oss att vår kommitté kommer att involveras i denna plattform på ett lämpligt sätt i enlighet med vår institutionella roll som den församling som företräder regionala och lokala myndigheter.

26. Vi medger att bättre framtidsutsikter inom EU inte bara är beroende av förmågan att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen, utan också av välfärden och säkerheten i de länder som gränsar till EU. I detta sammanhang, och i linje med de nya riktlinjerna i meddelandet om "det nya samförståndet om utveckling", förespråkar vi en förstärkning av de decentraliserade samlingsåtgärderna och av utvecklingen i tredjeländer, genom att främja användningen av de informations- och diskussionsplattformar för utveckling som de lokala och regionala myndigheterna har tillgång till: Arlem, Corleap, forumet för decentraliserat samarbete som anordnas vartannat år och atlasen för decentraliserat samarbete, som gör det möjligt för partnerländerna att mötas, diskutera och utbyta bästa praxis.

27. ReK ställer sig bakom kommissionens ståndpunkt om EU:s agenda för städer, som antogs 2016 inom ramen för Amsterdampakten och som kommer att genomföras i samarbete med de lokala och regionala myndigheterna för att täcka alla aspekter av hållbar utveckling och för att bidra till genomförandet av en global "ny agenda för städer".

28. Kommittén betonar att strategierna för hållbar stadsutveckling och för horisontellt och vertikalt samarbete inom ett deltagarbaserat styrsystem måste ta hänsyn till städernas mångfald, vikten av social innovation och förutseende planering med hjälp av en integrerad och samordnad strategi, särskilt med tanke på de stora utmaningarna när det gäller målet att förbättra livskvaliteten i städerna.

29. Vi rekommenderar att analysen av Agenda 2030 och målen i denna också ska följa den europeiska utvecklingsmodellen, som är uppbyggd kring lokala produktionssystem (kluster), främst bestående av små och medelstora företag. Enligt denna logik hoppas ReK att utvecklingsmodellerna också fäster särskild vikt vid mindre tätorter, eftersom en alltför koncentrerad territoriell utveckling kan leda till underutveckling, vilket i sin tur kan orsaka ytterligare marginalisering och befolkningsminskning.

30. Vi bedömer det som positivt att dokumentet anger de olika dimensionerna av hållbar utveckling (den sociala, miljömässiga och ekonomiska) som de pelare till vilka kommissionens politiska riktlinjer bör anpassas för att hitta lösningar på målen för hållbar utveckling och de 13 sektorstrategier som antogs i budgetramen för 2014–2020. Vi anser emellertid att det mot bakgrund av de nya utmaningarna i världen är nödvändigt att stärka den lokala utvecklingen genom att lägga till en territoriell dimension.

31. ReK betonar att de lokala och regionala myndigheterna måste ges en roll som aktörer i den politik som ska föras på grund av deras närhet till medborgarna och deras förmåga att bidra till att väcka nytt liv i samförståndet om de europeiska institutionerna och integrationsprojektet. Flernivåstyre utgör den bästa lösningen för den politik som är inriktad på att bygga en hållbar framtid och samordna kommissionens tio prioriteringar, Sammanhållningsfondens elva tematiska mål och de sju ton målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

Förbättra politikens påverkan på den sociala pelaren

32. ReK betonar att strategier och program som förvaltas centralt, uppifrån och ned, inte är de bästa metoderna för att hantera komplexiteten i en hållbar utveckling och bekämpa fattigdom, utan de lokala och regionala myndigheterna måste ges det ansvar och den självständighet som behövs för att korrekt hantera de stora sociala frågorna.

33. Strategierna i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna bör stärkas genom planering av en hållbar socialpolitik, som omfattar alla myndighetsnivåer. Det är det enda sättet att garantera alla människor tillgång till grundläggande tjänster och tillgodose de nya krav som följer av de demografiska förändringarna genom lokala politiska åtgärder för att underlätta ett aktivt och hälsosamt åldrande.

34. Vi uppmärksammar kommissionen på behovet av att gå in för en politik som syftar till att främja människors hälsa som en prioritet för den sociala integrationen, genom att förbättra levnadsvillkoren i stadsområden och stadsnära områden. Dessutom bör man garantera tillgång till offentliga tjänster, fritidsaktiviteter och idrott också för personer med funktionsnedsättning och främja förebyggande hälsovård för hela befolkningen, inbegripet äldre och invandrare samt andra grupper som löper risk att drabbas av fattigdom och social utestängning. ReK uppmuntrar medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att göra detsamma.

35. Vi anser att den sociala ekonomins potential ligger i skapandet av arbetstillfällen och kampen mot arbetslöshet bland ungdomar och kvinnor. Därför är det nödvändigt att agendan riktar uppmärksamheten på företagens sociala ansvar och behovet av att få ungdomarna intresserade av entreprenörskap. Dessutom bör den nya strategin, genom ett övergripande förhållningssätt, omfatta de olika dimensionerna av hållbarhet och de nya möjligheter som kan uppnås genom kreativitet.

36. Vi anser att kultur måste integreras i Agenda 2030, och att man tydligt måste visa vilken roll den spelar när det gäller att främja hållbar utveckling och skapa nya arbetstillfällen. Detta bidrar till att skapa gemensamma europeiska ideal för att sprida ambitionerna och principerna om demokrati, social rättvisa och solidaritet i hela världen. Kultur kan effektivt bidra till strategier för inkluderande utveckling, genom att kraftigt påverka målen för hållbar utveckling, förbättra utbildningssystemen, bekämpa fattigdom och social utestängning, undanröja orsakerna till ojämlikhet, främja lika möjligheter och undanröja skillnader mellan generationer och demografiska skillnader.

Förbättra politikens påverkan på miljöpelaren

37. ReK noterar att uppenbart globala frågor som klimatförändringar, minskade koldioxidutsläpp, energisparande, energiproduktion från förnybara källor, bevarande av den biologiska mångfalden, minskad resursexploatering, integrerad transport och cirkulär ekonomi, i verkligheten är beroende av lokal politik och lokala åtgärder. Av denna anledning rekommenderar kommittén att särskild uppmärksamhet riktas på miljövänlig produktion.

38. Vi anser att man mot bakgrund av de många olika sektorer som berörs måste anta ett integrerat tillvägagångssätt som inkluderar samarbete mellan de olika myndighetsnivåerna och de olika berörda miljöaktörerna. I detta avseende slår sammanhållningsbegreppet broar mellan ekonomisk effektivitet, social sammanhållning, kulturell utveckling och ekologisk jämvikt och sätter därmed hållbar utveckling i centrum för politikutformningen.

39. Vi instämmer i att mänsklig verksamhet och klimatförändringarna sätter allt större tryck på de marina ekosystemen. Därför bör man ägna uppmärksamhet åt kommissionens åtgärder för att uppnå säkra, rena och hållbart förvaltade hav, och man måste fortsätta att stödja genomförandet av agendan för blå tillväxt, vars syfte är att utnyttja den potential som Europas oceaner och hav har för att skapa arbetstillfällen, ekonomiskt värde och hållbarhet. Innovation i den blå ekonomin kan bidra till att säkerställa en effektiv och hållbar användning av värdefulla marina tillgångar⁽²⁾.

40. ReK efterlyser ett åtagande från alla institutioner för att minimera slöseriet med livsmedel och återvinna avfall, eftersom detta främjar investeringar och sysselsättning i ett bredare sammanhang av grön ekonomi. EU bör åta sig att beslutsamt stödja avsikten att överge den nuvarande linjära ekonomiska modellen för att stärka den cirkulära ekonomin, i enlighet med vad som Europeiska regionkommittén har lyft fram i sina yttranden om "Mot ett kretsloppssamhälle: översyn av EU:s avfallsagstiftning", "Lagstiftningsförslag om ändring av avfallsdirektiven" och "En EU-handlingsplan för den cirkulära ekonomin".

Förbättra politikens påverkan på den ekonomiska pelaren

41. De utvecklingsmodeller som påverkats av de nya konkurrensfaktorerna, bland annat de nätverk som gör det möjligt att koppla samman en oändlig mängd data med ett obegränsat antal användare, markerar en skarp åtskillnad mellan företagens behov av att förkorta "time to market" och den tid som behövs för att bygga upp förtroendet och de byråkratiska förfarandena. De lokala och regionala myndigheterna är den lämpligaste nivån för att påskynda det politiska beslutsfattandet så att det håller sig till den takt som marknaden kräver.

42. Kommittén efterlyser ett konkret stöd för utvecklingsmodellerna och i synnerhet stöd till de immateriella nätverk som, genom att underlätta tillgången till en oändlig mängd data, påverkar de nya lokala konkurrensfaktorerna och övergången till nya produktionsparadigm.

43. Man bör omedelbart utveckla strategierna för att aktivera de strukturpolitiska åtgärderna så att den drastiska förändringen av produktionsparadigmet räknas som en av pelarna för utvecklingen, och med hjälp av incitament främja hållbar produktion, till dess att innovationen gör det kostnadseffektivt att övergå till en cirkulär ekonomi. Det är uppenbart att en sådan politik utgör ett tydligt svar på den kompromiss som måste nås mellan olika samhällsbehov i fråga om miljö och arbetsmarknad, förutom att den bidrar till att hantera de nya stora utmaningar som följer av globaliseringen.

44. Vi inser att globaliseringen, som främst beror på den bättre rörligheten för personer, varor och data, skapar ökad internationell konkurrens inte bara mellan företag utan också mellan regioner. Det är därför nödvändigt att beslutsamt ta itu med de faktorer som ligger till grund för den territoriella konkurrenskraften, t.ex. det sociala och institutionella kapitalet, infrastruktur och innovation, för att ge nytt liv åt Europas ekonomier.

45. Vi påminner om att de lokala och regionala myndigheterna spelar en avgörande roll i förhållandet mellan offentlig-privata partnerskap, eftersom de kan känna igen de många olika former av utveckling som kan generera investeringar som syftar till att i största möjliga utsträckning utnyttja de resurser som finns i varje region.

Förbättra politikens påverkan på den territoriella dimensionen

46. Det är beklagligt att kommissionens meddelande helt saknar en hänvisning till begreppet "regionalt kapital" såsom det definierades av OECD 2001 och återgavs av kommissionen 2005. I detta sammanhang vill vi erinra om att begreppet innefattar ett antal lokala resurser: natur, människor, konstruktioner, organisationer, förbindelser och kunskaper som utgör en regions konkurrenspotential.

47. Krisen och konsekvenserna av globaliseringen har haft stor inverkan på de relationer som garanterade sammanhållningen inom regionerna, och har skapat splittringar (mellan stad och landsbygd och mellan centrum och periferi) och ändrat dynamiken i samhällsstrukturen. Med detta i åtanke bör man omvandla de gamla regionalpolitiska modellerna, som kännetecknas av funktionalistiska metoder där regionen bara betraktas som ett utrymme, till en neoinstitutionell modell där regionen i stället ges rollen som en kollektiv aktör.

48. Amsterdampakten vittnar om ett ökande intresse för stadspolitikens roll, som syftar till att genomföra åtgärder för att främja social sammanhållning och ekonomisk utveckling, i övertygelsen att städerna kan bidra positivt till innovationsprocesser.

⁽²⁾ COR 2203/2012.

REKOMMENDATIONER RIKTADE TILL REGIONALA OCH LOKALA MYNDIGHETER

49. ReK betonar att de lokala och regionala myndigheterna spelar en avgörande roll när det gäller att skydda och utveckla stadsstrukturen, landsbygdsområden och gemensamma tillgångar, och de kan bidra till det som i Agenda 2030 kallas för en "förändrad värld" (transformed world) genom en proaktiv inställning och ett åtagande att

- a) förbättra sin egen strategiska styrningsförmåga,
- b) främja utvecklingen av ett medvetet civilsamhälle som ställer krav,
- c) utveckla integrerad stadsplanering och fysisk planering,
- d) främja ekonomiska möjligheter på lokal nivå för att skapa anständiga arbetstillfällen och social sammanhållning,
- e) främja regionala "planer/strategier" för hållbar utveckling genom att koppla målen för hållbar utveckling till politiska mål, men även genom att granska och ändra planeringen för att hantera den hållbara utvecklingens utmaningar och på så sätt bidra till utarbetandet av nationella reformprogram,
- f) styra övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp och till motståndskraftiga städer och regioner,
- g) främja utarbetandet av planer för hållbar rörlighet i städer,
- h) erkänna och främja kulturens betydelse i den hållbara utvecklingen och utnyttja det lokala arvet, kreativiteten och mångfalden,
- i) uppmuntra deltagande av ekonomiska, sociala och kulturella aktörer, universitet, forskningscentrum och enskilda medborgare i utarbetandet av planer och initiativ som syftar till att uppnå målen för hållbar utveckling, t.ex. i samarbete med det gemensamma forskningscentrumet inom ramen för initiativet "Vetenskapen möter regionerna",
- j) främja utbildningsprogram för hållbar utveckling i skolorna och kulturella aktiviteter som beaktar hållbarhetsutmaningen,
- k) främja införandet av "indikatorer för jämlik och hållbar välfärd" i utarbetandet av lagar och regionala budgetdokument.
- l) upprätta partnerskap inom ramen för decentraliserat utvecklingssamarbete.

50. ReK påminner om att de lokala och regionala myndigheterna är institutioner som har möjlighet att utveckla olika former av deltagandedemokrati, som särskilt inkluderar kvinnor, ungdomar, äldre och minoriteter, som utgångspunkt för utformningen och genomförandet av integrerade strategier för ekonomisk utveckling på lokal nivå.

REKOMMENDATIONER RIKTADE TILL DE NATIONELLA NIVÅERNA

51. Kommittén förespråkar ett nedifrån och upp-orienterat förhållningssätt och inrättandet av en adekvat rättslig ram med tillräckliga resurser. Ett sådant nytt system kan bara skapas framgångsrikt genom att en allt djupare decentralisering genomförs i de olika EU-länderna. De nationella regeringarna bör

- a) främja ett delat styrelsekick och verklig decentralisering som möjliggör deltagande av alla berörda parter, inte bara i beslutsprocessens tidigare fas utan också i dess senare fas,
- b) utforma en sammanhängande och integrerad regional politik i samråd med de regionala och lokala myndigheterna, i synnerhet i anslutning till utformningen av de nationella reformprogrammen,
- c) se över finansieringssystemen på nivåerna under den nationella för att samordna finansiering och hållbarhet,
- d) engagera de regionala och lokala nivåerna i uppföljningen av målen för hållbar utveckling, med stöd av korrekta regionala data.

52. ReK upprepar kravet om att de nationella regeringarna måste engagera regioner och kommuner utifrån en nedifrån och upp-strategi i utarbetandet av regionala handlingsplaner som syftar till att uppnå målen för hållbar utveckling, med hänsyn tagen till deras starka och svaga punkter och utifrån principerna om att ingen ska lämnas åt sitt öde och om kostnadseffektivitet.

REKOMMENDATIONER RIKTADE TILL EU-NIVÅN OCH DE INTERNATIONELLA NIVÅERNA

53. För att säkerställa att den globala politiken och de globala avtalen kan få fullt utbyte av lokala åtaganden och erfarenheter är kommittén övertygad om att de lokala och regionala myndigheterna måste få en roll i den strukturerade dialogen och bli en integrerad del av styrningen, och inte bara vara intressenter. De regionala och lokala myndigheternas insatser för att organisera och framställa informativ input måste erkännas som en del av beslutsprocessen. Detta kan göras bland annat genom att

- a) inkludera de organiserade nätverken av lokala och regionala myndigheter i ledningsorganen för internationella utvecklingsinstitutioner,
- b) förstärka finansieringsinstrumenten och översynen av politiken för hållbar lokal utveckling,
- c) stödja ett decentraliserat samarbete, även med länder utanför EU, och utbyte av utbildning och kunskaper för att främja innovation.

54. Vi begär att det på EU-nivå och medlemsstatsnivå anslås resurser för förhandsbedömning och efterhandsutvärdering av politikens effekter på den hållbara utvecklingen. Detta förutsätter en ansträngning för att förbättra samordningen av all politik som genomförs av både EU och dess medlemsstater och av lokala och regionala myndigheter.

55. Vi uppmanar kommissionen att på ett ännu mer strategiskt och funktionellt sätt använda de nationella reformprogrammen, som nu formellt ingår i Sammanhållningsfondens programplanering, genom att på ett funktionellt sätt använda de instrument som redan har antagits inom ramen för åtgärderna till stöd för en hållbar utveckling. Detta gör det möjligt att i anslutning till den europeiska planeringsterminen samla såväl reformer som planerats och fastställts på nationell nivå för att främja målen för hållbar utveckling som reformer med koppling till den lokala och regionala nivån.

56. ReK rekommenderar att de europeiska och internationella styresnivåerna tar sig an förvaltningen av det komplexa systemet av internationella förbindelser genom att hantera regionala konflikthärdar och främja en omvandling och omstrukturering av institutionella strukturer och produktionsstrukturer som härrör från det förra århundradet. Lokala aktörer måste förses med nödvändig kompetens för att omvandla de svaga punkterna i den geoekonomiska balansen till möjligheter till utveckling för att återupprätta de lokala produktionssystemens konkurrenskraft på den globala marknaden.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Migration längs den centrala Medelhavsrutten

(2017/C 342/04)

Föredragande: Hans Janssen (NL–EPP), borgmästare, Oisterwijk

Referensdokument: Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet

Migration längs den centrala Medelhavsrutten – Hantera flödena och rädda liv

JOIN(2017) 4 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning och bakgrund

1. Europeiska regionkommittén (ReK) konstaterar att detta meddelande från EU utgör en viktig del av en bredare reform av EU:s politik. Det har ett mervärde i och med att förslag läggs fram om konkreta åtgärder som en komplettering till rådets strategiska riktlinjer från 2014, där europeiska ledare kom överens om att under de kommande åren erbjuda en möjlighet till framtida utveckling av politiken inom området rättsliga och inrikes frågor, inbegripet för invandring och asyl.
2. För ett sådant känsligt och strategiskt område anser vi att EU:s medlemsstater och EU-institutionerna bör fortsätta att utforma en strategi för regionen inom ramen för dess förbindelser med EU och, som en följd av detta, fastställa en verklig migrationspolitik och ta politiskt ansvar för att den genomförs i de europeiska folkens intresse och med beaktande av medlemsstaternas och ursprungsländernas särskilda förhållanden och migranternas rättigheter i enlighet med internationella och europeiska konventioner.
3. Migrationspolitik och utvecklingspolitik är tätt sammankopplade. Internationellt, nationellt, regionalt och lokalt samarbete är av avgörande betydelse för att kunna förverkliga en gemensam europeisk migrationspolitik och för att genomföra den europeiska migrationsagendan.
4. Vi förordar att en helhetssyn antas för hanteringen av migration, genom vilken en mer decentraliserad och effektiv hantering av migrationsflöden möjliggörs. En sådan decentraliserad förvaltning bör säkra likabehandling och lika rättigheter.
5. Vi betonar att det är ytterst viktigt att minska antalet dödsfall till sjöss i samband med att människor försöker ta sig till Europa och att fortsätta och utöka insatserna för att rädda människor i nöd. Vi uttrycker vår djupa sorg över de hundratals människoliv som redan gått förlorade och lovordar alla länder och organisationer som deltar i arbetet för att förebygga denna mänskliga tragedi⁽¹⁾. ReK uppberor att utvecklingen av ytterligare säkra och tillgängliga lagliga vägar för migration till EU, t.ex. humanitära visum, vidarebosättning och ökade inslag av familjeåterförening, måste ingå som en del i insatserna för att utforma en heltäckande och human migrationspolitik.
6. Vi välkomnar de ytterligare åtgärder som tillförts genom detta gemensamma meddelande för att stärka initiativ längs den centrala Medelhavsrutten, inbegripet i och kring Libyen. Med tanke på att det stora antal liv som går förlorade till sjöss och längs den centrala Medelhavsrutten förblir frågan om att hantera flöden och rädda liv högprioriterad.
7. Vi anser att flernivåstyrning är en förutsättning för att uppnå optimala resultat. Mot denna bakgrund är det avgörande att EU-myndigheter samt nationella och regionala myndigheter har ett nära samarbete med lokala och regionala myndigheter i transitländerna samt med det civila samhället, migrantsammanslutningar och lokala samhällen i värdländerna och att de är lyhörda för deras åsikter.

⁽¹⁾ CdR 5728/2014, yttrande om "Insatserna för att främja genuin solidaritet för en verklig EU-migrationspolitik", föredragande: François Decoster (FR–ALDE).

8. Vi understryker att dessa åtgärder bara kan fungera om det finns ett nära samarbete med relevanta partner i länderna längs den centrala Medelhavsrutten och samordnade insatser från EU-institutionerna och medlemsstaterna, såväl som samarbete med internationella organisationer såsom Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR) och Internationella organisationen för migration (IOM). Vi varnar för att vissa av de föreslagna åtgärderna endast kan genomföras framgångsrikt om situationen på plats gör detta möjligt. Dessa åtgärder ska ses som kompletterande till det väsentliga antal initiativ som redan genomförs av EU och dess medlemsstater, särskilt inom ramen för den europeiska migrationsagendan och programmet för migrationspartnerskap ⁽²⁾.

9. Vi vill uttrycka vår uppskattning av de åtgärder som vidtagits av Italien, Malta, Grekland, Cypern, Frankrike, Spanien och Portugal, som redan har kopplat upp sina nationella Eurosur-samordningscentraler för gränsövervakning till Seahorse-nätverket för Medelhavet.

10. Den centrala Medelhavsrutten har åter blivit den dominerande vägen för migranter och flyktingar som försöker nå Europa. Över 180 000 personer upptäcktes på den centrala Medelhavsrutten 2016, varav de allra flesta nådde kontinenten via Italien. Nästan 90 % av dem som färdas längs denna rutt påbörjar resan från Libyen, där den instabila politiska och ekonomiska situationen ger människosmugglare möjlighet att utöka sin verksamhet. ReK understryker den brådskande nödvändigheten av att minska antalet överfarter och av att stoppa gummijollar och båtar som olagligen försöker ta sig till EU. Vi framhåller vikten av förebyggande åtgärder på alla myndighetsnivåer.

11. Vi noterar att människosmugglarna och människohandlarna bidrar till den instabila situationen i Libyen genom sina gärningar och kränkningar av de mänskliga rättigheterna, och därigenom ökar migranternas utsatthet. Att finna en varaktig lösning för Libyens styre och säkerhetsläge fortsätter att vara en viktig prioritering för Europeiska unionen, dess medlemsstater och internationella partner, eftersom detta är en förutsättning för en hållbar hantering av den nuvarande situationen.

12. Majoriteten av migranterna i Libyen är tredjelandsmedborgare, varav den största andelen har sitt ursprung i länder i Afrika söder om Sahara. För att en metod ska vara verkningsfull måste därför även åtgärder i södra Libyen beaktas.

13. Vi understryker mervärdet av de åtgärder som tillkännages i meddelandet: utökning av utbildningsprogram för den libyska kustbevakningen, säkerställande av att det finns långsiktig finansiering för att täcka utbildningsbehoven framöver, vidtagande av kraftfulla åtgärder för intensifiering av kampen mot människosmugglare och människohandlare samt tillhandahållande av incitament för Tunisien, Algeriet och Egypten att delta i Seahorse-nätverket för Medelhavsområdet för att säkerställa lokal acceptans. ReK framhåller att återuppbyggandet av respekten för grundläggande mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen till gagn för migranterna och den lokala befolkningen måste bli en prioriterad åtgärd i all denna verksamhet.

Fokus på Libyen: behövt men sårbart

14. Vi upprepar behovet av betydande kontakter med de libyska myndigheterna för att se till att förhållandena i migrantförvaren förbättras. Man bör i detta sammanhang ta särskild hänsyn till utsatta personer och minderåriga samt se till att det bedrivs ett nära samarbete med Internationella organisationen för migration och FN:s flyktingkommissarie och att dessa sörjer för en effektiv övervakning av standarderna.

15. Vi välkomnar att arbetet och kontakterna intensifieras med libyska kommuner för att främja alternativa sätt till försörjning och stödja motståndskraften hos lokalsamhällen som tar emot migranter, samt att det tekniska samarbetet utökas så att de libyska kommunerna kan utarbeta utvecklingsstrategier för sina områden och förbättra stödtjänsterna till lokalbefolkningen.

16. Vi understryker behovet av en samsamarbetsstrategi på medellång och lång sikt med syftet att stödja de libyska lokala och nationella myndigheterna i arbetet med att bygga upp deras kapacitet att förvalta sina områden.

17. Vi uppmanar främjande av gränssamarbete, dialog och utbyte av information mellan Libyen och dess grannländer i söder, bl.a. genom att använda Afrikas och Frontex underrättelsegemenskap till dess fulla potential.

18. Vi noterar att när gemensamma åtgärder vidtas tillsammans med Libyen behöver risken att andra rutter uppstår i grannländerna minimeras. Vi välkomnar därför en heltäckande regional strategi med utökat samarbete med Egypten, Tunisien och Algeriet samt mer dialog och operativt migrationsrelaterat samarbete med dessa länder. Ytterligare bistånd till

---

⁽²⁾ COR-2016-04555-00-00-AC-TRA, yttrande om "Partnerskapsram med tredjeländer för migration", föredragande: Peter Bossman (SI-PES).

dessa länder att utveckla sina egna fungerande asylsystem och att hjälpa dem som behöver internationellt skydd behövs.

19. Med tanke på EU:s olika projekt och program i regionen, som är inriktade på inbördes relaterade frågor, är det, för att dessa initiativ ska vara effektiva, mycket viktigt att samordna dessa i samband med genomförandet av de mål som anges ovan.

20. Vi noterar att hittills har det vanligaste svaret från EU på irreguljär migration tagit formen av säkerhetsstrategier som inriktas på stater, och som huvudsakligen fokuserar på bekämpning av människosmuggling genom samarbete med statliga myndigheter.

21. Vi efterlyser att större uppmärksamhet ägnas åt de olika lokala politiska ekonomier som är inblandade i irreguljär migration. Inblandade aktörer inbegriper lokala transportföretag som möjliggör migranternas irreguljära rörelser, lokalbefolkning som tillhandahåller mat och husrum för sin försörjning, lokala säkerhetsstyrkor som ökar sina inkomster genom mutor och vägsatser, politiska eliter som använder de finansiella medel som intjänats genom underlättandet av irreguljär migration för att köpa politiska förmåner och politiskt inflytande, väpnade grupper som livnär sig på människosmuggling och utnyttjande av migranter för att stärka sin position etc. Att förstå dessa olika aktörer och deras förhållande till lokalt styre och stabilitet/konfliktdynamik och att se till att de involveras i debatten om strategier för att stabilisera och skapa en framtid för deras land utgör en nödvändig förutsättning för effektiv migrationshantering.

22. Vi välkomnar därför förslaget om att befintligt socioekonomiskt stöd till kommuner längs med migrationsrutten skulle kunna stärkas genom att de involveras i genomförandet av strategier som gör det möjligt för lokalbefolkningen att få bättre levnadsvillkor och därmed skapar bättre framtidsutsikter i området.

23. Vi betonar att en tillbörligt utformad migrationspolitik skulle kunna bidra till alternativa sätt till försörjning och institutioner av högre kvalitet på lång sikt – och därmed lokalt ta itu med några av de underliggande orsakerna till migration. För att säkerställa sådan effektiv utformning av politik behöver nuvarande migrationspolitik stämmas av mot det faktum att frågor om styrelseformer och stabilitet utgör orsakerna till irreguljär migration genom Sahara.

24. Vi upprepar att de irreguljära migrationsrutterna löper genom många länder i regionen där statliga myndigheter är svaga eller obefintliga. Libyen är ett uppenbart typexempel. Flera rapporter har visat att vinster från olaglig människosmuggling och människohandel stärker irreguljära väpnade styrkor som verkar som myndigheter *de facto* på plats, vilket möjliggör för desamma att fördärva de övergripande konfliktlösningsprocesserna. Även i de fall där formella statliga myndigheter faktiskt fortfarande existerar är samarbete med sådana aktörer i kampen mot irreguljär migration till sin natur ett politiskt företag som kan leda till en förankring av intressena hos människosmugglare och irreguljära väpnade styrkor som är allierade med staten. När en splittrad suveränitet råder finns det inga naturliga samtalspartner.

25. ReK betonar att klimatförändringar och naturkatastrofer kan vara faktorer som ger upphov till migration och tvångsflyttningar av människor. Kommittén efterlyser dessutom investeringar i uppbyggnaden av motståndskraft mot katastrofrelaterade risker som en förebyggande åtgärd för att ta itu med de underliggande orsakerna till migration.

Förbättring av migrationshanteringen i Libyen

26. Vi uppmanar fortsatta insatser för systematisk kontakt med de libyska myndigheterna, med fokus på gränsförvaltning, bekämpning av irreguljär migration, mänskliga rättigheter och hanteringen av migranternas behov i Libyen. Bland annat bör man, i samarbete med civilsamhället, ta fram alternativ till förvar av migranter, som endast bör tillgripas om det inte finns något annat alternativ och endast på villkor som uppfyller internationella humanitära standarder och människorättsstandarder. Utbildning och logistiskt stöd på dessa områden bör utgöra en viktig del av de kapacitetsuppbyggnadsprogram som stöds av EU.

27. Vi föreslår att möjligheten att vidta praktiska åtgärder för vidarebosättning för migranter som behöver internationellt skydd, från Libyen till EU-medlemsstater eller andra internationella partnerländer, undersöks tillsammans med UNHCR.

28. Vi efterlyser en förstärkning av det pilotinitiativ som syftar till att stabilisera samhällen i områden som påverkas av internflykt och migranttransitering, t.ex. genom att samarbeta i samband med utarbetandet av strategier för deras områden som syftar till att skapa värdiga levnadsvillkoren för invånarna i landet, bland annat genom att skapa arbetstillfällen för

personer i behov av skydd, vilket skulle tillföra ett mervärde eftersom det underlättar acceptansen för dem i värdsamhällena, men även genom att till exempel förbättra de offentliga tjänsterna och instrumenten för stöd till befolkningen.

29. Vi förordar en förstärkning av pågående stöd vid självmant återvändande från Libyen om situationen på plats tillåter detta och i samarbete med internationella partner, i synnerhet IOM.

Lokal förvaltning: en mycket viktig del av lösningen

30. Vi välkomnar erkännandet av lokala och regionala myndigheter som viktiga aktörer för att lösa och förvalta migrationsfrågor, rädda liv och bekämpa brottslighet.

31. Vi upprepar att städerna är ledande aktörer inom global migration, och dessutom de som mest direkt drabbas av dess negativa konsekvenser. Den lokala förvaltningen har det omedelbara ansvaret för migranternas levnadsförhållanden, framgångar och utmaningar. Lokal förvaltning kan lyckas där många nationella regeringar står inför utmaningar eller till och med misslyckas⁽³⁾.

32. Vi understryker den roll som lokala myndigheter i ursprungsländerna, transitländerna och destinationsländerna spelar inom migrationspolitiken, i synnerhet i samband med integration och social sammanhållning. Med tanke på lokala myndigheters mandat, deras närvaro "i fält" och deras erfarenhet av hantering av dagliga realiteter av alltmer mångfasetterade samhällen befinner sig dessa utan tvekan i frontlinjen vad gäller hantering av migrationsutmaningar. Migration är dock ett gemensamt ansvar och en fråga som hanteras på alla nivåer: på EU-nivå och på nationell, regional och lokal nivå. Men samtidigt är det viktigt att hänsyn tas till lokala och regionala förutsättningar för ett så bra och hållbart mottagande av migranter som möjligt och därmed en framgångsrik integration.

33. EU bör utnyttja potentialen och erfarenheterna hos de regioner som utgör EU:s södra sjögräns – både i Medelhavet och i Atlanten – som viktiga förbindelselänkar för utvecklingen av ömsesidigt fördelaktiga förbindelser med tredjeländer.

34. Vi understryker behovet av att stärka lokala samhällen i framför allt Libyen, i linje med förklaringen, utfärdad på Malta av Europeiska rådets medlemmar, om de yttre aspekterna av migration⁽⁴⁾. Kommittén stöder därför projekt såsom Nicosiainitiativet, och uppmanar Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att i samarbete med ReK och sammanslutningen av lokala och regionala myndigheter utforska möjligheterna till liknande projekt i andra länder.

35. Vi erkänner mervärdet av Nicosiainitiativet som ett kapacitetsuppbyggnadsprojekt till stöd för libyska kommuner som utförs i partnerskap med europeiska lokala och regionala myndigheter och med finansiellt bidrag från Europeiska kommissionen. Vi konstaterar att initiativet bör förstärkas så att dess insatser kan bli effektivare och ge bättre resultat, men erinrar samtidigt om behovet av att vara uppmärksam på den komplexa situationen vad gäller frågan om legitimitet i Libyen och av att förbli lyhörd för eventuella politiska konsekvenser.

36. Vi medger att de lokala myndigheternas kapacitet längs den centrala Medelhavsrutten inte är välutvecklad. Utmaningen blir mer komplex vid försök att ta itu med varierande behov, i synnerhet i ett ekonomiskt bräckligt klimat. Lokala myndigheter måste ha de verktyg som behövs för att bedöma de mest brådskande behoven hos olika migrantgrupper, i synnerhet ensamkommande barn och ungdomar samt kvinnor.

37. Vi betonar behovet av att i högre grad uppmärksamma skydd av barn. De senaste tre månaderna har uppvisat ett rekordhøgt dödstal för flyktingar och migranter i centrala Medelhavet, inbegripet uppskattningsvis 190 barn. Vi instämmer i Unicefs uppmaning till EU och dess medlemsstater att åta sig att skydda flyktingbarn och migrerande barn, särskilt ensamkommande, mot utnyttjande, våld och människohandel med barn, samt stärka program för skydd av barn i Libyen.

38. Vi klargör att EU-stöd för kapacitetsuppbyggnad av lokala myndigheter inte endast innebär en utökning av de lokala myndigheternas tekniska kapacitet utan även säkerställande av effektiv försörjning av grundläggande behov och tillhandahållande av grundläggande tjänster. Empiriska bevis visar att decentraliserad förvaltning av socialtjänster och kollektiva nyttigheter ger optimalt "värde för pengarna" inom planering och genomförande avseende utveckling.

39. Vi förordar främjande av program för decentralisering och lokala styrelseformer, i linje med nationella strategier för fattigdomsminskning.

⁽³⁾ CdR 9/2012 fin, yttrande om "Migration och rörlighet – en övergripande strategi", föredragande: Nichi Vendola (IT-PES).

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

40. Vi insisterar på att samstämmighet och samspel mellan nationell migrationspolitik och lokala initiativ vid tillhandahållande av tjänster och skydd till migranter samt främjande av deras sociala inkludering, i de fall de har rätt till internationellt skydd, är ett område som förtjänar ytterligare uppmärksamhet. Som ett minimum behöver lokal förvaltning befogenhet och resurser för att på ett tillbörligt sätt reagera på behoven hos migranterna i de samhällen som står under deras jurisdiktion. Under idealiska förhållanden bör de kunna verka i en övergripande politisk miljö som främjar en inkluderande strategi när förutsättningarna finns.

41. Vi noterar att Libyen har erfarit politisk och social oro de sex senaste åren som en direkt följd av händelserna under den "arabiska våren". Den generella kris som Libyen befinner sig i sedan 2014 har orsakat fullständigt kaos och en kraftig försämring av levnadsvillkoren i hela landet. Den nära nog totala avsaknaden av statliga funktioner och de mycket begränsade medel som står till kommunfullmäktiges förfogande gör institutionell svaghet till ett betydande hinder för stabilitet och utveckling. Samtidigt har landet valt reformer genom vilka ett system för decentraliserade styrelseformer har inrättats. Libyen antog 2012 lag 59 (om lokala styrelseformer) och, trots instabiliteten i landet, förblir den en referenspunkt för alla libyska partier, oavsett politisk tillhörighet.

42. Vi betonar att många ungdomar från libyska städer har blivit involverade i "migrationsaffärer" eftersom det är en mycket lönsam inkomstkälla. Ungdomar som har deltagit i väpnade konflikter och milisgrupper är särskilt svåra att integrera. De traditionella sociala organisationerna (stammar, familjer, skolor och institutioner) har svårt att hantera ungdomar. Droger och kriminalitet är vanligt förekommande. Avsaknaden av en särskild ungdomspolitik har gjort situationen värre för ungdomar.

43. Vi betonar att kommuner inte endast i Libyen, utan även i de olika länderna längs Medelhavsrutten, kan spela en viktig roll. I sin roll som institutionella och legitima aktörer som ansvarar för lokala frågor uppmanas de att ge ett viktigt bidrag till stabilisering. Lokal ekonomisk utveckling, samordning med säkerhetsaktörer och effektiv politik för ungdomar och migration utgör pelarna för en sådan roll. Lokal förvaltning behöver dock mycket stöd för att kunna ta på sig detta ansvar.

44. Vi förordar program som bidrar till ett starkare, effektivare och mer självständigt lokalt styre i Libyen och andra länder längs den centrala Medelhavsrutten genom att fokusera på tre dimensioner av lokalt styre: förvaltning, tillhandahållande av tjänster samt deltagande. Ansträngningar bör också göras för att förbättra lokala ekonomiska förutsättningar, det sociala livet och politisk inkludering av högutbildade ungdomar i inlandets landsbygd, städer och samhällen i syfte att försvaga faktorer som leder till radikaliserings- och migration.

45. Vi betonar att det är möjligt att skapa genomslag för förbättrat styre på lokal nivå trots att de lokala myndigheterna i själva verket inte har tillräcklig kapacitet i nuläget, och påpekar att det är mycket viktigt att stödja den lokala förvaltningen eftersom detta ofrånkomligen kommer att främja stabilisering och skapa förhållanden för framtida återuppbyggnad, en förutsättning för effektiv och hållbar migrationshantering i Libyen.

46. Vi understryker vikten av kvinnors deltagande och engagemang av ungdomar, något som bör förbli avgörande i de olika stödåtgärderna, i synnerhet genom medverkan av aktiva organisationer i det civila samhället och oberoende politiker.

47. Vi insisterar på mervärdet av riktade mål för att minska de negativa effekterna av de olika formerna av migration, tvångsförflyttning och oro genom att höja landsbygdens ekonomiska attraktionskraft och åtgärder till stöd för kommuner inom ramen för utövandet av deras nya mandat, i enlighet med decentraliseringsåtgärderna.

48. Vi erkänner att tragedin har sin början i ursprungsländerna, inte till sjöss. Vi uppmanar sålunda EU att bidra till lokal ekonomisk utveckling i länderna längs den centrala Medelhavsrutten genom att stödja kommuner i deras roll som lokala aktörer inom utveckling och genom att möjliggöra deltagande av ungdomar och kvinnor i lokala frågor och socioekonomisk verksamhet.

49. Vi erbjuder ytterligare stöd för utformning och genomförande av EU:s migrationspolitik, genom att även utnyttja kunskapen och expertisen hos församlingen för lokala och regionala myndigheter i EU och Medelhavsområdet (Arlem).

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Internationell världshavsförvaltning: en agenda för havens framtid

(2017/C 342/05)

Föredragande: Anthony Gerard Buchanan (UK–EA), ledamot, East Renfrewshire Council (Skottland)

Referensdokument: Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – **Internationell världshavsförvaltning: en agenda för havens framtid**

JOIN(2016) 49 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar det gemensamma meddelandet om världshavsförvaltning, som antogs den 10 november 2016 av Europeiska kommissionen och den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik.
2. Kommittén stöder de föreslagna åtgärderna för att säkerställa säkra, trygga, rena och hållbart förvaltade hav.
3. Kommittén instämmer i målet om att säkerställa att EU är en stark global aktör som kan utarbeta en agenda för bättre världshavsförvaltning som bygger på en sektorsövergripande och regelbaserad internationell strategi. Ett sådant initiativ på EU-nivå kommer att ha som slutligt mål att fastställa en internationell standard för de sociala, ekonomiska och miljömässiga villkor som ska gälla inom havsrelaterad verksamhet, lika villkor som möjliggör tillräcklig hållbarhet i haven och stärkt konkurrenskraft för europeiska aktörer som verkar i dem.
4. Kommittén stöder fullt ut de slutsatser⁽¹⁾ som rådet nyligen antog och där det efterlyser en mer samordnad strategi mellan de interna och externa aspekterna av världshavsförvaltningen, inbegripet synergier mellan EU:s och medlemsstaternas strategier och regionala strategier.
5. ReK påminner bland annat om sina tidigare yttranden om kommissionens meddelande "På väg mot en integrerad havspolitik"⁽²⁾, om fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad förvaltning av kustområden⁽³⁾, om att utveckla potentialen hos havsenergi⁽⁴⁾ och om bättre skydd av den marina miljön⁽⁵⁾.
6. Kommittén framhåller Europeiska unionens ledande roll inom havsförvaltning med målet att skapa det mest omfattande politik- och regelsystemet i världen för Europas kuster och hav, ett system som erkänner de lokala och regionala myndigheternas, kustsamhällellenas och de ekonomiska och sociala aktörernas roll när det gäller att se till att de ekonomiska, miljömässiga, klimatmässiga och sociala faktorerna hanteras korrekt på ett heltäckande sätt och genom flernivåstyre.
7. Kommittén anser emellertid att världshavsförvaltningen påverkas av vad som kallas "de allmänna tillgångarnas tragedi". Trots att det finns ett flertal allmänna världsomspännande eller havsområdesbaserade avtal, såsom Unclos och specialiserade avtal särskilt inom ramen för IMO, råder en betydande splittring. EU bör därför både föregå med gott exempel och skapa incitament så att partner utanför EU kan reproducera de höga standarder som gäller i EU:s havspolitik. Sådana incitament, bl.a. kapacitetsuppbyggnad, skulle kunna ingå i internationella handelsavtal och utvecklingsprogram som EU förhandlar fram med tredjeländer.

⁽¹⁾ Rådets slutsatser av den 3 april 2017.

⁽²⁾ Föredragande: Michael Cohen, CdR 126/2010.

⁽³⁾ Föredragande: Paul O'Donoghue, CdR 3766/2013.

⁽⁴⁾ Föredragande: Rhodri Glyn Thomas, CdR 01693/2015.

⁽⁵⁾ Föredragande: Hermann Kuhn, CdR 07256/2014.

8. EU och medlemsstaterna har parallella befogenheter när det gäller internationella förbindelser, vilket även innefattar havsrelaterade frågor. Detta kräver en tydlig samordning mellan förvaltningsnivåerna och att man ser till att EU:s och medlemsstaternas ståndpunkter i internationella forum har genomgått territoriella konsekvensbedömningar så att de behöriga lokala och regionala myndigheternas intressen beaktas fullt ut i dem.

9. Många frågor som rör världshavsförvaltning är oundvikligen lokala på grund av resursutvinning, ekonomiska fördelar för kustområden, fiskesamhällen och hamnar eller miljöpåverkan på Europas kuster och hav. Miljö- och klimatpolitiken och de ekonomiska beslut som rör världshaven på andra håll i världen påverkar EU:s lokala och regionala myndigheter. Detta kräver omfattande investeringar i fysisk planering i kust- och havsområden samt stöd till lokal och regional styrning.

10. ReK betonar att havspolitik är direkt kopplad till kustnära ekonomisk politik, miljöpolitik och politik för fysisk planering. Hur lokala och regionala myndigheter hanterar kustnära politik kommer att ha en direkt effekt på haven. Ofta har havsbaserad verksamhet uppfattats som den enkla lösningen för verksamhet som man motsätter sig vid kusten, i frågor som exempelvis vindkraftverk.

11. De lokala och regionala myndigheterna har befogenheter och positiva erfarenheter av förvaltningen inom en rad områden såsom fångst av fisk och skaldjur, vattenbruk, subventioner (t.ex. för ineffektiva flottor), ekonomi- och miljöpolitik (t.ex. marint skräp) och inspektioner (t.ex. fordonskontroller) som har en positiv eller negativ inverkan på andra områden utanför EU. De ingår också ofta i hamnmyndigheterna.

12. Kommittén framhåller de senaste undersökningarna från ReK⁽⁶⁾ och OECD⁽⁷⁾ om haven och den blå ekonomin. Kommittén insisterar, i linje med agendan för bättre lagstiftning, på att det är nödvändigt att genomföra inledande konsekvensbedömningar, också när det gäller territoriella konsekvenser, för att fastställa de möjliga hoten från alla sektorer, eventuella begränsande åtgärder och förväntade socioekonomiska konsekvenser, innan man inför ny lagstiftning, godkänner ny utvinningsteknik eller fastställer nya marina skyddsområden.

13. Kommittén påminner om FN:s nya mål för hållbar utveckling som undertecknats av alla EU:s och FN:s medlemsstater. Världshavsförvaltningen rör hållbarhetsmål 14 om livet under vattenytan och mål 13 om klimatåtgärder samt mål 11 om hållbara städer och samhällen. Kommittén välkomnar kommissionens plan att omsätta dessa mål i olika EU-politiska åtgärder⁽⁸⁾, eftersom det skulle kunna utgöra en god grund för att skapa en samsyn på internationell nivå som går utöver sektorsspecifika lösningar för en hållbar världshavsförvaltning.

14. ReK anser däremot att varor och råvaror som härrör från världshaven endast ska kunna importeras från tredjeland till EU:s inre marknad om dessa länder stegvis konvergerar mot högre EU-standarder, såsom till exempel förbudet mot att kasta fångst överbord.

15. De tre prioriterade områdena, som delats upp i 14 åtgärder, i det gemensamma meddelandet utgör en relevant utgångspunkt för att vidta ytterligare åtgärder för världshavsförvaltning på EU-nivå och internationell nivå. I meddelandet behandlas främst den internationella delen av havspolitik, men det finns också en lokal och en regional aspekt, när det gäller både befogenheter och direkt territoriell inverkan och graden av specialisering och beroende av havet.

Prioriterat område 1: Förbättra den internationella ramen för förvaltningen av världshaven

16. När det gäller **åtgärd 1** om att täppa till luckor i den internationella havsförvaltningsramen för att förbättra regelverket och skapa lika villkor noterar kommittén att det redan finns ett omfattande regelverk på internationell nivå som omfattar marina gränser, navigering, skärgårdsstatus och transitsystem, exklusiva ekonomiska zoner, jurisdiktion över

⁽⁶⁾ Alexander Charalambous m.fl., "Developing blue economy through better methodology for assessment on local and regional level", Regionkommittén, 2016. http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/order%206203_Blue%20Economy_form_-WEB.pdf

⁽⁷⁾ OECD, "The Ocean Economy in 2030", 2016. <http://www.oecd.org/futures/oceaneconomy.htm>

⁽⁸⁾ COM(2016) 740 final.

kontinentalsockeln, djuphavsutvinning, utnyttjande, skydd av havsmiljön, vetenskaplig forskning och tvistlösning. ReK påpekar i detta avseende att de befintliga administrativa gränserna och de europeiska lokala och regionala samhällenas kulturella och traditionella särdrag bör beaktas vid utformningen av politiken för världshavsförvaltning.

17. EU har redan en stabil politik i frågor som rör reglering av fiske, fysisk planering i kust- och havsområden samt makroregionala strategier. I vissa länder är översiktsplaneringen ett viktigt politiskt redskap för lokal fysisk planering av mark och vatten. De lokala myndigheterna har redan i dag ansvar för planering av kustområden och territorialhav. Översiktsplanering som verktyg får inte påverkas negativt av den förvaltning eller de rättsliga ramverk som EU-kommissionen föreslår. Den största utmaningen både på EU-nivå och i synnerhet i världen är avsaknaden av kontroller och ett stabilt genomförande. Genom att föregå med gott exempel har EU därför möjlighet att införa krav på ömsesidighet och erbjuda incitament när man förhandlar om nya internationella regler med tredje parter och organisationer. Detta globala initiativ för att se till att dessa regler efterlevs är nödvändigt för att säkerställa lika villkor för alla länder, regioner och ekonomiska aktörer.

18. När det gäller **åtgärd 2** håller ReK med om att regional fiskeriförvaltning och regionalt samarbete inom viktiga havsrelaterade områden för att åtgärda brister i den regionala havsförvaltningen kommer att förbättra situationen för fisket inom EU och hjälpa andra att uppnå de höga standarder som gäller inom EU.

19. Kommittén är oroad över att kommissionens riktlinjer om råvaruutvinning på havsbotten skulle kunna avskräcka från en fokusering på EU:s resurseffektivitetsplaner, i synnerhet för att tekniken för utvinning av naturresurser är oprövad och eventuellt kan skada den naturliga miljön. ReK efterlyser samordning med medlemsstaternas förhandlingar inom Internationella havsbottenmyndigheten.

20. Kommittén rekommenderar i detta avseende att EU ska verka för och skapa incitament för att andra länder och organisationer ska införa det europeiska systemet med gula och röda kort som ett sätt att bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske på global nivå, inklusive svartlistning och exportförbud på grund av bristande efterlevnad. Kommittén anser att de nuvarande planerna på ett elektroniskt verktyg för att hantera fångstintyg bör påskyndas. Sådana åtgärder skulle gynna branschen i de regioner där man strikt tillämpar bestämmelserna.

21. **Åtgärd 3** för bättre samordning och samarbete mellan internationella organisationer och lansering av världshavspartnerskap för havsförvaltning kommer att främja regionala havsknutpunkter genom bättre internationell exponering.

22. ReK anser att lokala och regionala konkurrenskrafts- och kompetenscentrum, särskilt i områden med en stark maritim dimension, inklusive de yttersta randområdena, kan spela en avgörande roll och måste få finansiellt stöd för att utveckla internationella forskningsteam och plattformar för tekniköverföring till stöd för EU:s arbete för världshavs-förvaltning.

23. ReK motsätter sig tanken på att skapa nya internationella regler och organisationer från grunden. Kommittén delar kommissionens uppfattning att det är bättre att förbättra det befintliga styrnings- och tillsynssystemet genom att fokusera på bristande effektivitet och förbättra den internationella samordningen. I detta avseende är det viktigt att innan nya åtgärder lanseras inom en viss ram (t.ex. oljeprospektering) se till att man väl känner till följdverkningarna för andra politikområden och sektorer (t.ex. fisket).

24. När det gäller förvaltningen av biologisk mångfald i områden som inte omfattas av den nationella jurisdiktionen rekommenderar ReK att EU ska förbättra samordningen med Emsa⁽⁹⁾ och EFCA samt aktivt involvera de europeiska regionerna i samordningsåtgärderna och samråden med angränsande europeiska regioner.

25. Världshavsförvaltningen ingår i EU:s flernivåstyre och kräver därför samordning av nationella resurser och EU-resurser för kapacitetsutbyggnad, inspektion, säkerställande av efterlevnaden, avskräckande åtgärder och lagföring av

---

⁽⁹⁾ Emsa: Europeiska sjösäkerhetsbyrån (<http://www.emsa.europa.eu/>).

samtliga enheter som bryter mot de gällande regelverken. Detta kräver medverkan av de behöriga lokala och regionala myndigheterna med avseende på **åtgärd 4** om kapacitetsuppbyggnad, eftersom detta direkt kommer att gynna kust- och havsregionerna ur många tekniska och administrativa synvinklar.

26. ReK betonar att **åtgärd 5** om att säkerställa tryggheten och säkerheten på alla hav är avgörande för sjöfolk, företag och hamnoperatörer samt ett centralt inslag i kampen mot tvångsarbete och människohandel. EU bör fortsätta att vara den ledande jurisdiktionen på detta område med det mest omfattande regelverket för trygghet och säkerhet till havs och i hamnar och använda sitt betydande internationella inflytande för att uppmuntra ömsesidiga arrangemang i andra delar av världen.

27. ReK anser att samarbetet mellan de nationella myndigheterna och Frontex, Europeiska sjösäkerhetsbyrån och Europeiska fiskerikontrollbyrån måste utmynna i en gemensam kapacitet för övervakning till sjöss, där EU, i förekommande fall, tillhandahåller moderna fartyg och modern teknik för att effektivt verkställa övervakningen.

Prioriterat område 2: Minska belastningen på haven och skapa förutsättningar för en hållbar blå ekonomi

28. När det gäller **åtgärd 6** är det mycket viktigt att genomföra FN:s klimatavtal från Paris (COP21) för att begränsa klimatförändringarnas skadliga verkningar på haven, kusterna och ekosystemen samt att ta upp de framtida kostnaderna för den globala uppvärmningen och de stigande havsnivåerna. De globala klimatmålen kräver lokala anpassningsåtgärder, eftersom de flesta climateffekterna är lokala sådana. Såsom ReK nyligen konstaterade⁽¹⁰⁾ har de lokala och regionala myndigheterna därför en mycket viktig roll att spela i utarbetandet och genomförandet av nationella, europeiska och internationella anpassningsramar för att hantera konsekvenserna av klimatförändringarna i världshaven. Särskilt kapacitetsstöd och ekonomiskt stöd måste tillhandahållas i detta syfte till alla regioner, inklusive de yttersta randområdena på grund av deras strategiska läge i Atlanten, Indiska oceanen och Karibiska havet. För att uppfylla Parisavtalet är det dessutom av avgörande betydelse att inte bara införa klimatanpassningsåtgärder i havsförvaltningen, utan också att lämna kvar en avsevärd andel av de befintliga fossila bränslena i jorden. För konsekvensens skull bör åtgärd 6 därför stärkas och inbegripa åtgärder för att förhindra nya provborrningar efter olja i känsliga delar av de europeiska haven.

29. Kommittén betonar att **åtgärd 7** om att bekämpa olagligt fiske och stärka den hållbara förvaltningen av livsmedelsresurserna från havet på global nivå direkt främjar EU:s fiskeindustri. Detta kräver att man stärker de befintliga regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna och ser till att de har full kapacitet, och förutsätter att kommissionen får ett starkare mandat att förhandla med och stödja dessa organisationer.

30. I linje med **åtgärd 8** håller kommittén med om att fiskesubventioner som skadar miljön både i EU och i tredjeländer bör fasas ut. Man måste fastställa lämpliga incitament och mildrande åtgärder för att trygga livskraften i de samhällen som i hög grad är beroende av fisket, både inom EU och på andra håll.

31. **Åtgärd 9** om att bekämpa marint skräp och ett "hav av plast" är ett av de viktigaste initiativen i detta förslag. Åtgärden innebär direkta fördelar för turism och fiske. Fortsätter människan att sprida plast i naturen i samma takt som vi gör nu kommer havet att bestå av mer plast än fisk år 2050. De lokala och regionala myndigheternas nuvarande befogenheter med avseende på avfallshantering och förebyggande av avfall kan ge ett avgörande bidrag. Lokala myndigheter har en viktig roll i och med sin kapacitet att utvinna energi vid förbränning av omhändertagen plast. I dag är det fortfarande 28 % av avfallet i EU som deponeras. En stabil EU-miljöram för förebyggande åtgärder, inklusive ett eventuellt EU-förbud mot mikroplaster, kräver ordentlig tillsyn på lokal och regional nivå samt fortsatta investeringar i renare teknik, inklusive utveckling av en skräddarsydd lokal och regional politik för att förebygga marint skräp. Detta bör omfatta ytterligare framsteg mot en gemensam ordning inte bara för mottagningsanordningar i hamn utan även för avgifter för fartygsgenererat avfall och lastrester för att motverka att fartyg gör sig av med dem innan de lägger till i hamnarna. De europeiska regionerna och lokala myndigheterna hör till de största producenterna av marint skräp och plast, men påverkas också av skräp som kommer från länder utanför EU, vilket innebär att internationellt samarbete är nödvändigt.

32. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ för att bekämpa havsföroreningar och marint skräp i synnerhet, men noterar att detta är ett första steg mot renare hav och att EU och medlemsstaterna kan visa vägen genom att lägga fram en gemensam plan för att i slutändan avlägsna skadliga ämnen till havs såsom ammunition, kemikalier och kärnämnen. Därför

⁽¹⁰⁾ Föredragande: Sirpa Hertell, CdR 2430/2016.

betonar kommittén i detta avseende vikten av pilotprojekt som kan utveckla och visa upp Europas kapacitet, teknik och engagemang för fred. Sådana projekt kan vara en källa till både teknikexport och kunskaper som kan föras vidare till tredjeländer och organisationer som ett incitament för att införa en liknande politik på andra håll.

33. En sådan gemensam plan om havsföreningar kan även ge konkreta fördelar för havsregioner och deras befolkning, inte bara direkt genom kunskap, expertis och ökad civilskyddskapacitet för sökning, räddning och bärgning, utan även i ett bredare perspektiv i form av ökade inkomster från turism och fiske, bredare ekonomisk utveckling samt en renare miljö och hälsofördelar, inte bara i Europas kustområden utan även i närliggande regioner och hela havets ekosystem.

34. **Åtgärd 10** om att främja havsplanering på global nivå, inklusive eventuella internationella riktlinjer om havsplanering från IOC-Unesco, stämmer överens med tidigare ReK-yttranden där man framhåller EU:s långtgående politik för fysisk planering i kust- och havsområden och de lokala och regionala myndigheternas bidrag. Detta är också ett tillfälle för företagen i EU att tillhandahålla tillhörande tjänster och produkter i hela världen.

35. I detta avseende instämmer kommittén i **åtgärd 11**, som syftar till att uppnå det övergripande målet att bevara 10 % av havs- och kustområdena samt att främja en effektiv förvaltning och tillsyn av skyddade marina områden för att i praktiken skapa "havsparkar". Aktuella studier av liknande projekt i Australien visar på fördelar för turismen och fisket i angränsande regioner som kan reproduceras på andra håll, bl.a. i delar av de europeiska kusterna. I detta sammanhang framhåller kommittén vikten av att göra lokala berörda aktörer delaktiga och ge dem inflytande i fastställandet och förvaltningen av skyddade marina områden. Skyddade marina områden som inte har tillräckliga resurser samt begränsad tillgång till vetenskapliga uppgifter kan vara ett betydande hinder för en hållbar ekonomisk utveckling, t.ex. havsenergi och hamnar.

Prioriterat område 3: Stärka internationell havsforskning och internationella havsdata

36. När det gäller **åtgärd 12** anser ReK att en sammanhållen EU-strategi för havsobservation, nationella fiskeriuppgifter och havsredovisning kommer att förbättra datatjänsterna och observationerna. I detta avseende behöver befintliga plattformar i EU och internationellt för kartläggning av hav och havsbotten, såsom EMODnet eller Copernicusprogrammet för havsobservation, integreras och göras driftskompatibla. Initiativ såsom IPBES (en global plattform och ett mellanstatligt organ som är öppet för alla FN-medlemsstater och som syftar till att stärka kopplingen mellan vetenskap, politik och lokal kunskap i beslutsfattandet i fråga om biologisk mångfald och ekosystemtjänster) bör uppmuntras, inklusive utvecklingen av nya verktyg såsom ett nordiskt IPBES, EU:s Maes (kartläggning och bedömning av ekosystem och ekosystemtjänster) och Esmeralda (förbättrad kartläggning av ekosystemtjänster för politikutformning och beslutsfattande).

37. Kombinationen av olika befintliga och framtida databaser skapar en tvärvetenskaplig korpus av kunskaper och uppgifter om havet som rör flera områden, t.ex. miljöskydd, fiske och vattenbruk, katastrofhjälp, första hjälpen- och räddningstjänster, gränskontroll och migrationsövervakning samt transporter. Kommittén ser inget behov av att ytterligare databaser tillkommer, utan hellre att de databaser som redan finns kan samordnas, för att vara till nytta för medlemsstaterna.

38. Kompatibla, redundanta och överlappande databaser samt insamling av marin kunskap och kartläggning av haven kräver större synergier, inte bara mellan de olika EU-institutionerna och behöriga nationella institutionerna utan även med andra medlemsstater och internationella organisationer eftersom de gemensamma uppgifterna måste vara utgångspunkten för att utveckla gemensamma transoceana lösningar.

39. Marin kunskap får inte bara vara en strävan för den offentliga sektorn. Den privata sektorn, fiske- och sjötransportföretag, marinteknik-, telekommunikations- och bioteknikföretag samt företag som arbetar med olje- och gasprospektering till havs kan spela en avgörande roll när det gäller att samla in och sprida de miljöuppgifter som de samlar in vid sin verksamhet till havs. EU och andra internationella organ måste tillhandahålla incitament och underlätta detta så att ingen onödig börda uppstår.

40. ReK uppberar sin uppmaning till kommissionen att främja bästa praxis för användningen av offentlig-privata partnerskap inom den blå ekonomin⁽¹¹⁾. Detta främjande bör ta hänsyn till den potential som erbjuds av små och medelstora företag och den begränsade administrativa kapaciteten hos vissa av de relevanta nationella myndigheterna.

41. Kommittén framhåller de asymmetriska territoriella konsekvenserna av många av de utmaningar som haven står inför och som innebär att marina data för flera politikområden måste göras tillgängliga för lokala och regionala myndigheter på ett sätt som gör att de är lätta att nå och använda.

42. I överensstämmelse med tidigare ReK-yttranden om blå tillväxt⁽¹²⁾ uppmanar kommittén till ytterligare investeringar i "blå" vetenskap och innovation (**åtgärd 13**) och betonar i detta avseende vikten av yrkesrelaterad utbildning och kompetens för sjöfolk som utvecklas i nära samarbete med de marina branscherna.

43. Kommittén stöder utvecklingen av internationella partnerskap för havsforskning, havsinnovation och havsvetenskap, som bör utformas för att främja regioner som investerar i havsforskning och havsinnovation (**åtgärd 14**). I detta sammanhang kan EU:s politik och program såsom Horisont 2020, samt EHFF, Life, FSE och Eruf, användas för att utveckla partnerskap för havsforskning och havsinnovation, även med tredjeländer.

44. ReK erkänner den viktiga roll som strategin för blå tillväxt kan spela inom detta område och efterlyser främjande av strategiska initiativ på lokal och regional nivå och spridning av god praxis och framgångsrika projekt så att de kan genomföras i andra regioner, med särskilt fokus på tillämpad forskning och innovation inom områden med koppling till verksamheter i havs- och kustområden.

Avslutande rekommendationer

45. Världshavsförvaltningen påverkar de lokala och regionala myndigheterna på ett mycket asymmetriskt sätt och medför utmaningar som de ofta inte är rustade för att kunna hantera. Samtidigt kan ändringar i regelverk, fiske eller utnyttjande av naturresurser i andra delar av världen få direkta ekonomiska eller sociala effekter för Europas kustsamhällen och de områden som till stor del är beroende av verksamhet som rör havet.

46. De europeiska lokala och regionala myndigheterna har emellertid en proaktiv roll att spela när det gäller att införa en hållbar politik för att förhindra överfiske och havsföroreningar, bidra till EU:s flernivåstyre och verka för att EU och medlemsstaterna, som har jurisdiktion över 10 % av världens hav, ska föregå med gott exempel i internationella förhandlingar som rör havet.

47. I linje med det gällande interinstitutionella avtalet och paketet om bättre lagstiftning begär kommittén att en gemensam strukturerad dialog om världshavsförvaltning regelbundet ska anordnas av kommissionen, rådet, parlamentet och ReK i syfte att tillsammans utveckla nya politiska initiativ som rör havet med aktiv medverkan av företrädare för de berörda kust- och havsregionerna och deras befolkning i EU, särskilt öar, isolerade områden och de yttersta randområdena, eller deras representanter med ett direkt mandat. Dialogen skulle kunna inkludera de befintliga forumen för berörda aktörer inom EU:s olika havsrelaterade makroregionala strategier och företrädare för de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹¹⁾ Föredragande: Adam Banaszak, CdR 4835/2014.

⁽¹²⁾ Föredragande: Adam Banaszak, CdR 2203/2012, CdR 4835/2014, och Christophe Clergeau, CdR 6622/2016.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt inom gränsöverskridande samarbetsprogram

(2017/C 342/06)

Föredragande: Pavel Branda (CZ–ECR), Vice borgmästare, Rádlo

I. ALLMÄNNA KOMMENTARER

1. Mer än en tredjedel av EU-medborgarna bor och arbetar i Europas gränsregioner. Dessa gränser har en direkt och indirekt inverkan på deras liv. Gränsöverskridande samarbete har visat sig vara det mest effektiva verktyget för att överbrygga gränsernas barriäreffekt och splittrande roll, integrera gränsområdena och förbättra livskvaliteten för invånarna i gränsregioner.
2. Europeiskt territoriellt samarbete spelar en viktig roll när det gäller att undanröja gränshinder och främja gränsöverskridande samarbete. Under perioden 2014–2020 kommer över 10 miljarder euro att investeras i samarbete mellan regioner, varav ca 6,6 miljarder euro kommer att gå till gränsöverskridande regioner.
3. Interreg A-projekten har uppnått många konkreta resultat för många EU-medborgare i mycket olika områden i hela EU. Ett viktigt och framgångsrikt verktyg i program för gränsöverskridande samarbete⁽¹⁾ är projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt, som syftar till att främja konvergens mellan angränsande regioner och skapa kontakter människor emellan på gräsrotsnivå.
4. Projekt för kontakter mellan människor ("people-to-people" – P2P) och småskaliga projekt kan definieras genom sin storlek, sin varaktighet och sitt innehåll. Småskaliga projekt är vanligen mindre till storleken än vanliga stora projekt (t.ex. högst 100 000 euro⁽²⁾). De kan också ha en begränsad varaktighet och deras främsta syfte är att finansiera initiativ inom många olika områden av gränsöverskridande samarbete med lokalt genomslag för att stödja de viktigaste tematiska målen för EU:s program (bl.a. att bygga upp förtroendet, skapa gynnsamma ramvillkor och en nedifrån och upp-strategi samt inleda nya partnerskap). Projekt för kontakter mellan människor är småskaliga projekt som främst är inriktade på att främja kontakter och samverkan mellan människor på olika sidor av gränsen. Dessa har vanligtvis en mindre budget och även en begränsad varaktighet. Projektets verksamhet genomförs i mindre geografiska områden (vanligen på euroregional nivå) och deras strategier är ofta platsbaserade.
5. P2P-projekt och småskaliga projekt genomförs inom ett stort antal områden, såsom kultur (t.ex. undervisning i grannspråket), idrott, turism, allmän och yrkesinriktad utbildning, ekonomi, forskning, miljöskydd och ekologi, hälso- och sjukvård, transporter och mindre infrastruktur (gränsöverskridande luckor), administrativt samarbete, pr-verksamhet osv.
6. P2P-projekt och småskaliga projekt är tillgängliga för många olika mottagare, bl.a. kommuner, icke-statliga organisationer (flera olika slags föreningar, plattformar, nätverk, stiftelser, kyrkor osv.), utbildningsanstalter (skolor, yrkesutbildningsanstalter och universitet) samt forsknings- och företagsstödsinstitutioner.
7. Dessa projekt har fått stöd från flera generationer av program för gränsöverskridande samarbete. Under den nuvarande perioden får P2P-projekt och småskaliga projekt inom 19 program för gränsöverskridande samarbete (ungefär en tredjedel av dem) främst stöd genom en fond för småskaliga projekt eller liknande instrument (ibland kallade mikroprojekt, dispositionsfond eller ramprojektet för att stödja småskaliga projekt/initiativ). Dessa fonder för småskaliga projekt tar vanligen formen av ett "paraplyprojekt" under vilket flera mindre delprojekt genomförs.
8. Finansieringen har i allmänhet varit tämligen låg – från 1,5 % upp till 20 % av programmets anslag (lägre i de gamla medlemsstaterna, medan efterfrågan varit mycket högre i de nya medlemsstaterna och längs de "gamla" yttre gränserna).

⁽¹⁾ Det noteras att det även finns liknande gränsöverskridande initiativ utanför programmen för gränsöverskridande samarbete (t.ex. vid de franska gränserna mellan departementet Pyrénées-Orientales/Generalitat de Catalunya osv.), som också kan ge ett värdefullt bidrag.

⁽²⁾ Storlek på projekt för vilka det i samlingsförordningen föreslås förenklade kostnadsförfaranden.

9. Oberoende studier av gränsöverskridande samarbete och alla hittills gjorda Interreg-utvärderingar⁽³⁾ bekräftar att de bästa kvalitativa resultaten inom Interreg A-programmen uppnås inte i första hand genom flaggskeppsprojekt, utan framgången beror snarare på mångfalden i olika verkligt gränsöverskridande projekt som är inriktade på regionspecifika behov och samtidigt direkt involverar invånarna, de lokala myndigheterna och det civila samhällets organisationer. Tämmligen ofta är förvaltningen av dessa Interreg A-program (delprogram) decentraliserad. Ända sedan Interreg inrättades (1990) har de program som uppnått bäst resultat vid utvärderingarna ofta varit de som förvaltas på ett decentraliserat sätt, varav många omfattat stöd till P2P-projekt och småskaliga projekt.

10. Trots dessa projekts positiva effekter möter de vissa betydande svårigheter. De är inte förankrade i förordningarna, och förvaltningsmyndigheterna föredrar ofta större projekt eftersom de är mer kostnadseffektiva (högre administrativa kostnader för P2P-projekt) och har mätbara effekter. Det är också svårt att koppla de mjuka effekterna av sådana projekt till indikatorer kopplade till Europa 2020-strategin, som är inriktade på sysselsättning och tillväxt (det saknas en metod och lämpliga utvärderingsindikatorer).

11. Huvudsyftet med detta yttrande är att tillhandahålla en evidensbaserad förteckning över nyttan och mervärdet av sådana projekt och deras decentraliserade genomförande genom Euroregioner och liknande strukturer såsom EGTS-grupperingar, att lägga fram rekommendationer om hur de kan förenklas ytterligare och slutligen att lägga fram specifika förslag för framtida program för gränsöverskridande samarbete, för att på så sätt bidra till debatten om sammanhållningspolitikens framtid efter 2020.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Mervärdet och nyttan av projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt

12. P2P-projekt och småskaliga projekt har i allmänhet ett stort europeiskt mervärde och bidrar stort till det övergripande målet för programmen för gränsöverskridande samarbete genom att övervinna gränshinder och integrera gränsområden och deras invånare. Följande särskilda fördelar med sådana projekt bör understrykas:

- Bidrag till utvecklingen av större projekt och betydande stöd till effektivt samarbete inom hela programmet för gränsöverskridande samarbete genom att
  - förbättra mottagarnas nödvändiga yrkesrelaterade och interkulturella färdigheter och bygga upp kapaciteten på lokal och regional nivå,
  - omfatta rättsligt och administrativt samarbete,
  - ge utrymme för experiment – småskaliga projekt är utomordentliga instrument för att testa innovativa idéer och verktyg inom gränsöverskridande samarbete, och
  - fungera som "inkubatorer för större projekt", och därigenom bidra till ökad kvalitet i stora projekt genom förhandstestning i mindre projekt.
- Ökade kunskaper om kulturen i angränsande områden. Främjande av interkulturella färdigheter bland invånarna i gränsregioner.
- Främjande av människors förmåga att studera, arbeta och göra affärer över gränserna.
- Underlättad kommunikation mellan människor. Dessa projekt bidrar ofta till att övervinna språkbarriären genom att stimulera språkinläring.
- Utveckling av kontakter mellan människor och skapande av partnerskap. Många gränsöverskridande partnerskap (också mellan mindre organisationer) inleds och vidareutvecklas sedan till ett långsiktigt samarbete genom P2P-projekt och småskaliga projekt.
- Mobilisering av det bredare civila samhället och till och med främjande av ett gränsöverskridande civilt samhälle som ett viktigt bidrag till den territoriella sammanhållningen.
- Utbyte av erfarenheter. Dessa projekt skapar en mycket bra plattform för att utbyta erfarenheter och bästa praxis mellan alla aktörer inom det gränsöverskridande samarbetet, från det civila samhället till de lokala och regionala myndigheterna.

⁽³⁾ Till exempel: Generaldirektoratet för EU-intern politik: Territorial Governance and Cohesion Policy, Europaparlamentet, Bryssel, 2015; Panteia and partners, Ex-Post Evaluation of Interreg III 2000 – 2006, Europeiska kommissionen, 2010.

- Behandling av lokala problem. Fastställande av lokala lösningar. P2P-projekt och småskaliga projekt bidrar till att genomföra gemensamma visioner. Många problem kan bara lösas genom samarbete på lokal nivå.
- Hantering av frågor av betydelse för det dagliga livet (t.ex. bättre offentliga tjänster) och en opolitisk strategi för att forma människornas egen nutid och framtid.
- Förtroendeskapande. Det råder i dag brist på förtroende i Europa. Dessa konkreta P2P-projekt är ett utmärkt instrument för att återställa förtroendet över gränserna och i Europa. De utgör en investering för framtiden.
- Undanröjande av stereotyper och fördomar som beror på den ibland problematiska historien i gränsområden eller till och med den nuvarande utvecklingen. Gränsöverskridande samarbete och i synnerhet projekt för kontakter mellan människor bidrar till att läka de "ärr" som gränser orsakar. De utgör praktiska exempel på principen om tolerans och respekt. De kan spela en viktig roll när det gäller försoning längs de problematiska gränserna på västra Balkan och i länderna i det östliga partnerskapet.
- Främjande av den europeiska idén. Det är i det gränsöverskridande samspelet mellan människor och i samarbetet med grannarna som den europeiska integrationens fördelar blir kännbara. Dessa projekt som stöds av EU kan bidra till att åter öka entusiasmen för Europa.

Fördelarna med decentraliserad förvaltning

13. Kommittén ser ändå fördelar i form av ett ökat antal partnerskap om storleken på det stödberättigade området är större, men är medveten om de eventuella negativa konsekvenserna: Det blir svårare för programmen att avspegla de specifika behoven hos de olika delarna av ett stort område. Det finns en tendens att stödja större projekt, och detta stöd blir mindre tillgängligt för lokala/regionala aktörer.

14. Kommittén anser att decentraliserad förvaltning av sådana program, till exempel genom att delprogram främjas och även genom att finansiering av småskaliga projekt och P2P-projekt möjliggörs, är den bästa lösningen på denna tendens för att föra programmen närmare medborgarna.

15. Europeiska regionkommittén (ReK) pekar på fördelarna med fonder för småskaliga projekt (eller liknande instrument för att finansiera P2P-projekt och småskaliga projekt) som förvaltas på ett decentraliserat sätt:

- Utveckling av projekt i stället för enbart förvaltning av projekt. Decentraliserad förvaltning gör det lättare att arbeta tillsammans med potentiella sökande på fältet och hjälpa projekten att lyckas, sammanföra partner över gränserna, utveckla projektidéer, bidra till att dessa idéer omvandlas till faktiska projektansökningar, övervaka projekten, fokusera på förebyggande åtgärder och bidra till att åtgärda misstag m.m.
- Närhet till sökandena. Detta är särskilt viktigt för mindre kommuner, det civila samhället, ideella organisationer osv.
- Finansieringens tillgänglighet. För sådana mindre projekt är det lättare att säkra medfinansiering och förhandsfinansiering. Ansökningsförfarandena är ofta enklare än för stora projekt.
- Flexibilitet. Detta instrument är lämpat för att ta itu med specifika lokala frågor som skulle kunna förändras.

16. Kommittén är medveten om att detta tillvägångssätt kan leda till relativt sett högre förvaltningskostnader. Det bör betonas att utöver den vanliga projektadministrationen äger mycket annan verksamhet rum (t.ex. medvetandegörande, rådgivning för förberedelserna, genomförande och redovisning). Utan denna decentraliserade omsorg och nedifrån och upp-strategi är sådana projekt svåra att genomföra.

Euroregioners och liknande gränsöverskridande strukturers roll

17. ReK noterar att fördelarna med ett decentraliserat genomförande av P2P-projekt och småskaliga projekt uppnås bäst om Euroregioner och liknande gränsöverskridande strukturer deltar⁽⁴⁾. Deras rättsliga form skulle också kunna vara en EGTS-gruppering, som är mycket lämplig för en sådan roll.

⁽⁴⁾ Euroregionernas betydelse för utvecklingen av gränsöverskridande samarbete underströks i Europaparlamentets resolution om "Euroregionernas" roll i utvecklingen av regionalpolitiken (2004/2257(INI)).

18. Kommittén rekommenderar att dessa strukturer ska ha betydande erfarenhet av gränsöverskridande samarbete på lokal och regional nivå för att säkerställa ett framgångsrikt genomförande. De bör

- vara permanenta,
- vara gränsöverskridande ⁽⁵⁾,
- vara av offentlig karaktär ⁽⁶⁾, dvs. främst bestå av lokala och regionala myndigheter,
- ha gränsöverskridande samarbete som sitt främsta syfte, och
- ha stor erfarenhet av EU-program och EU-projekt.

Förenkling som en förutsättning för ett lyckat genomförande av små projekt

19. För att bevara mervärdet av P2P-projekt och småskaliga projekt och deras decentraliserade förvaltning måste dessa projekt och förfaranden vara mycket enkla.

20. ReK framförde sin ståndpunkt i sitt yttrande om "Förenkling av de europeiska struktur- och investeringsfonderna ur de lokala och regionala myndigheternas perspektiv" ⁽⁷⁾. Rekommendationerna beträffande gränsöverskridande samarbete, t. ex. att undanta europeiskt territoriellt samarbete från tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd, eller en mer flexibel syn på tillämpningen av de tematiska målen i Europa 2020-strategin, är ännu mer relevanta för P2P-projekt och småskaliga projekt.

21. Enklare förfaranden måste stå i proportion till de berörda beloppen, både för förvaltningen av dessa projekt (administration, ekonomisk förvaltning, kontrollmekanismer osv.), och för målgrupperna (minskade administrativa bördor, målinriktad förhandsinformation, tillämpning av principen "endast en gång" ⁽⁸⁾). Dessa enklare förfaranden måste tillämpas i alla faser av projektcykeln.

22. Under kontrollen, övervakningen och revisionen måste man inrikta sig mer på innehållet och resultaten och inte enbart på processerna.

23. Kommittén uppmanar alla nivåer inom den delade förvaltningen att ge möjlighet till och använda lämpliga förenklade kostnadsalternativ som det huvudsakliga tillvägagångssättet när det gäller P2P-projekt och småskaliga projekt. Trots den nödvändiga kontrollen av offentlig finansiering anser ReK att användningen av principen "endast en gång", enhetsbelopp, schablonsatser och förenklade kostnadsredovisningar (t.ex. standardiserade enhetskostnader) bör främjas när det gäller redovisningen för dessa projekt.

Förmedling av resultaten – utvärdering av fonder för småskaliga projekt

24. Med tanke på den rådande situationen i EU (den ökande nationalismen, Förenade kungarikets utträde ur EU, migrationskrisen samt de ekonomiska och monetära svårigheterna) finns det helt klart ett allt starkare behov av att förmedla den särskilda nyttan och mervärdet av EU-åtgärder. Gränsöverskridande samarbete och särskilt P2P-projekt och småskaliga projekt hör till de mest konkreta exemplen på sådan särskild nytta och sådant mervärde i medborgarnas vardagsliv. Här har EU-medlen tydliga positiva effekter för EU-medborgarnas vardag, möjligheter och uppfattning.

25. Alla aktörer bör göra insatser för att öka synligheten hos resultaten och nyttan av sådana projekt – inte så mycket i gränsregionerna, där de är uppenbara, utan på nationell nivå (medlemsstaterna) och EU-nivå (EU-institutionerna), som fattar beslut om sammanhållningspolitiken. Detta yttrande, tillsammans med en broschyr med specifika exempel på projekt, syftar till att bidra till dessa insatser. Förmedlingen av dessa resultat kan också underlättas genom Europeiska samarbetsdagen.

26. Det finns ett behov av att införa en särskild metod för att utvärdera fonder för småskaliga projekt (och liknande instrument) som stöder P2P-projekt och småskaliga projekt. Med tanke på P2P-projekts "mjuka" karaktär står det klart att vanliga resultatindikatorer inte lämpar sig för en sådan utvärdering (t.ex. för att mäta förtroendet eller undanröjandet av fördomar). Här menar vi att bara det faktum att invånare och institutioner i gränsregionerna samarbetar över gränserna är ett positivt resultat i sig (i likhet med det ökande antalet studenter som studerar utomlands tack vare Erasmusprogrammet).

⁽⁵⁾ I praktiken, inte alltid rättsligt sett.

⁽⁶⁾ Enligt direktivet om offentlig upphandling, inte nödvändigtvis inrättade enligt offentlig rätt.

⁽⁷⁾ COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

⁽⁸⁾ Ytterligare rättssystem som är inblandade, pga. samtidig tillämpning av europeiska, nationella och regionala bestämmelser, skapar förvirring.

Antalet deltagande personer och samarbetspartner borde räcka. Småskaliga projekt ska bidra till indikatorerna för investeringsprioriteringen i fråga, men också när det gäller projekt som inte är rena P2P-projekt bör aspekten med samarbetspartner och antalet personer som aktivt deltar i det gränsöverskridande samarbetet beaktas, eftersom det bygger upp dessa partners förmåga att vidareutveckla detta samarbete i framtiden. Det kompletterar den EU-drivna verksamhetens räckvidd med en platsbaserad strategi med fokus på invånarna, som blir engagerade aktörer för att bygga upp mer Europa på fältet. Mycket ofta är de yrkesrelaterade och interkulturella färdigheter som medlemmarna i de gränsöverskridande projektgrupperna förvärvar mer värdefulla än resultatet av projektet som sådant (småskaliga investeringar).

Rekommendationer för framtida program för gränsöverskridande samarbete efter 2020

27. Kommittén rekommenderar att projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt ska förankras i de förordningar som reglerar EU:s stöd till gränsöverskridande samarbete som ett legitimt instrument inom program för gränsöverskridande samarbete, och uppmanar kommissionen att införa nödvändiga bestämmelser i förslaget till nästa generations förordningar.

28. ReK rekommenderar också att kommissionen ska uppmantra till att inkludera projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt i programmen för gränsöverskridande samarbete, särskilt om sådana projekt efterfrågas på lokal och regional nivå. Tillräckliga anslag bör säkras för att tillgodose denna gränsöverskridande efterfrågan. Man bör ägna särskild uppmärksamhet åt de gränser som kommer att påverkas av Förenade kungarikets utträde ur EU⁽⁹⁾, där man bör finna lösningar för att fortsätta samarbetet med brittiska lokala och regionala myndigheter och andra partner.

29. Den fulla nyttan av sådana projekt kan uppnås genom decentraliserad förvaltning, antingen genom fonder för småskaliga projekt eller liknande instrument eller direkt genom styrkommittéer på fältet. Det är av största vikt att varje gränsregion är fri att använda sina befintliga instrument och förfaranden som har visat sig vara effektiva i många år för att garantera kontinuiteten hos denna finansiering, med det övergripande målet att hålla programmen närmare invånarna.

30. Euroregioner eller liknande strukturer och EGTS-grupperingar bör vara den ram som garanterar ett decentraliserat genomförande av P2P-projekt och småskaliga projekt, för att säkerställa deras kontinuitet och med beaktande av de befintliga rollerna för sådana strukturer (t.ex. mottagare av "paraplyprojekt") som visat sig vara användbara. I gränsområden där det inte finns sådana strukturer bör man uppmantra inrättandet av dem eller finna andra lämpliga lösningar, med så mycket respekt som möjligt för ovannämnda principer.

31. För att bevara mervärdet och nyttan av projekt för kontakter mellan människor och småskaliga projekt måste de och deras förvaltning hållas så enkla som möjligt. Man bör lägga mer vikt vid innehåll än på förfaranden, och förenklade kostnadsalternativ bör föredras.

32. P2P-projekt sammanför ofta partner från offentliga och halvoffentliga myndigheter och mildrar effekterna av reglerings- och finansieringsskillnader mellan organisationer i olika medlemsstater. Bortom den tillfälliga projektfinansieringen bör dock framgångsrika P2P-projekt kunna drivas vidare genom stöd från strukturfonderna. Under nästa programperiod bör större insatser göras för att låta nationella lagstiftare ta del av erfarenheter från gränserna. Medlemsstaterna bör delta i en gränspakt för att minska de gränseffekter som följer av nationell reglering och finansiering.

33. Kommittén uppmanar medlemsstaterna, kommissionen och Europaparlamentet att beakta dessa specifika rekommendationer och införliva alla nödvändiga bestämmelser för att genomföra dem vid utarbetandet av lagstiftningsförslagen för nästa generations program för gränsöverskridande samarbete och inrättandet av dessa program samt under deras framgångsrika genomförande. På så sätt kan man se till att invånarna i Europas gränsregioner tydligt känner av fördelarna med den europeiska integrationen.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽⁹⁾ Särskilt mellan Irland och Nordirland, men även mellan Frankrike och England.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stöd till uppstartsföretag och expanderande företag i Europa: ett regionalt och lokalt perspektiv

(2017/C 342/07)

Föredragande:	Tadeusz Truskolaski (PL–EA), borgmästare i Białystok
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ramar för förebyggande omstrukturering, en andra chans och åtgärder för att göra förfaranden för omstrukturering, insolvens och skuldavskrivning effektivare och om ändring av direktiv 2012/30/EU
	COM(2016) 723 final
	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Europas framtida ledare – initiativet för uppstartsföretag och expanderande företag
	COM(2016) 733 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Syftet med detta direktiv är att avlägsna hinder mot utövandet av grundläggande friheter, såsom den fria rörligheten för kapital och etableringsfriheten, som följer av skillnader i nationell lagstiftning om och nationella förfaranden för förebyggande omstrukturering, insolvens och en andra chans. Detta direktiv syftar till att avlägsna sådana hinder genom att säkerställa att livskraftiga företag i ekonomiska svårigheter har tillgång till effektiva nationella ramar för förebyggande omstrukturering som ger dem möjlighet att fortsätta att driva sin verksamhet, att hederliga entreprenörer ges en andra chans sedan deras skulder har avskrivits fullständigt efter en rimlig tidsperiod och att förfarandena för omstrukturering, insolvens och skuldavskrivning görs effektivare, särskilt med avseende på att förkorta dem.</p>	<p>Syftet med detta direktiv är att avlägsna hinder mot utövandet av friheter som är kopplade till den inre marknaden och som följer av skillnader i nationell lagstiftning om och nationella förfaranden för förebyggande omstrukturering, insolvens och en andra chans. Detta direktiv syftar till att avlägsna sådana hinder genom att säkerställa att livskraftiga företag i ekonomiska svårigheter har tillgång till effektiva ramar för förebyggande omstrukturering som ger dem möjlighet att fortsätta att driva sin verksamhet, att hederliga entreprenörer ges en andra chans sedan deras skulder har avskrivits fullständigt efter en rimlig tidsperiod och att förfarandena för omstrukturering, insolvens och skuldavskrivning görs effektivare, särskilt med avseende på samråd med arbetstagarare (artikel 27 i stadgan om de grundläggande rättigheterna) samt på att förkorta dem. Förebyggande lösningar, som ibland benämns "pre-pack", utgör en allt större del av moderna insolvensförfaranden där målet, till skillnad från traditionella förfaranden som syftar till att likvidera företag som befinner sig i kris, i stället är att få företaget att återhämta sig eller åtminstone rädda de delar som fortfarande är ekonomiskt lönsamma.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 1.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(a) förfaranden för förebyggande omstrukturering som är tillgängliga för gäldenärer i ekonomiska svårigheter när det råder sannolikhet för insolvens,	(a) förfaranden för förebyggande omstrukturering som är tillgängliga för gäldenärer i ekonomiska svårigheter när det råder sannolikhet för insolvens och som strävar efter att komma tillrätta med en specifik svårighet, minska en del av eller hela skulden till borgenärer eller överföra alla eller delar av de lönsamma verksamheterna till ett annat företag enligt villkor som ger borgenärerna en utdelning som är minst lika stor som den de skulle ha fått vid en likvidation,

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 3.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska säkerställa att gäldenärer och entreprenörer har tillgång till verktyg för tidig varning som kan upptäcka en försämring av verksamhetsutvecklingen och signalera till gäldenären eller entreprenören att de måste agera skyndsamt.	Medlemsstaterna ska säkerställa att gäldenärer och entreprenörer såväl som arbetstagare och deras företrädare , har tillgång till verktyg för tidig varning som kan upptäcka en försämring av verksamhetsutvecklingen och signalera till gäldenären eller entreprenören att de måste agera skyndsamt.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 3.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska säkerställa att gäldenärer och entreprenörer har tillgång till relevant aktuell, tydlig, koncis och användarvänlig information om tillgången till verktyg för tidig varning och alla medel som står till deras förfogande för att omstruktureras i ett tidigt skede eller för att erhålla avskrivning av personliga skulder.	Medlemsstaterna ska säkerställa att gäldenärer och entreprenörer såväl som arbetstagare och deras företrädare har tillgång till relevant aktuell, tydlig, koncis och användarvänlig information om tillgången till verktyg för tidig varning och alla medel som står till deras förfogande för att omstruktureras i ett tidigt skede eller för att erhålla avskrivning av personliga skulder.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 3.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<i>Medlemsstaterna får begränsa den tillgång som avses i punkterna 1 och 2 till små och medelstora företag eller till entreprenörer.</i>	

Motivering

Det är oklart varför och enligt vilka kriterier (antalet anställda, omsättning osv.) vissa företag bör uteslutas från mekanismerna för tidig varning.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 4 (lägg till en ny punkt efter punkt 4.4)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>Medlemsstaterna ska införa särskilda bestämmelser som ger de anställda möjlighet att före omstrukturering överväga möjligheten att förvärva företaget i form av ett kooperativ som inkluderar inledandet av diskussioner med borgenärer, administratörer, experter, finansinstitut, fackföreningar och myndigheter för att öppna upp möjligheten för ett lönsamt och hållbart förvärv och som inte ska betraktas som en sista utväg.</i>

Motivering

Förlusten av resurser i samband med en större omstrukturering eller likvidation av ett företag är en förlust för hela EU-ekonomin. Man bör göra det möjligt att utnyttja så många alternativ som möjligt, bl.a. ombildning av företaget till ett kooperativ, för att bevara företaget.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 8.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(f) Villkoren i planen, inbegripet men inte begränsat till <ul style="list-style-type: none"> i) dess föreslagna varaktighet, ii) varje förslag enligt vilket skulder läggs om eller efterskänks eller konverteras till andra former av förpliktelser, iii) varje ny finansiering som planeras som en del av omstruktureringsplanen. 	(f) Villkoren i planen, inbegripet men inte begränsat till <ul style="list-style-type: none"> i) dess föreslagna varaktighet, ii) varje förslag enligt vilket skulder läggs om eller efterskänks eller konverteras till andra former av förpliktelser, iii) varje ny finansiering som planeras som en del av omstruktureringsplanen, iv) <i>effekterna av omstruktureringsplaner för anställda och underentreprenörer,</i> v) <i>konsekvenserna för pensionerade arbetstagares pensioner.</i>

Motivering

Självförklarande.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar kommissionens meddelande om ”Europas framtida ledare – initiativet för uppstarts företag och expanderande företag” som en utveckling och utvidgning av småföretagslagen (Small Business Act). Vi uppmanar samtidigt kommissionen att uppdatera småföretagsakten och upprätthålla enhetligheten i den.
2. Vi delar kommissionens oro över att uppstarts företagets och de expanderande företagens tillväxtpotential kan hämmas av att den inre marknaden, däribland den digitala inre marknaden, fortfarande är alltför fragmenterad.
3. Kommittén uttrycker återigen sitt fulla stöd för åtgärder som syftar till att utveckla innovativt företagande och undanröja hinder för dess utvecklingsmöjligheter.
4. ReK vill uppmärksamma att uppstarts företag och expanderande företag tenderar att möjliggöra flexibla anställningsformer, bl.a. distansarbete, flexibel arbetstid, uthyrning och utlåning av arbetskraft, kontraktsanställning och arbetsdelning. När de framställs som ett verkligt alternativ för den anställda kan sådana anställningsformer ha en positiv inverkan när det gäller att kombinera privat- och familjeliv med arbetsliv och bidra till att åtgärda långtidsarbetslöshet.
5. Vi framhåller att partnerskap mellan europeiska, nationella, regionala och lokala offentliga myndigheter är av enorm betydelse för att skapa gynnsamma villkor för uppstarts företags expansion.
6. ReK uppmanar kommissionen att vidta egna åtgärder, som en inspiration för medlemsstaterna, för att de problem som rör skapande, företagande, ekonomi och finanser i högre grad ska beaktas på alla nivåer inom ekonomisk och annan utbildning.
7. Kommittén understryker den roll som regionernas och städernas landvinningar spelar i den innovationsbetingade utvecklingen av världsekonomin, eftersom de har förmåga att på ett flexibelt sätt anpassa sig till förändringar i marknadsmässiga, tekniska och kulturella förhållanden.
8. Kommittén understryker att stödet till innovativa aktörer med särskilt stark tillväxtdynamik också påverkar andra marknadsaktörer. Tillsammans med arbetets nuvarande inriktning på att främja cirkulär ekonomi, social ekonomi och samverkanskonsumtion⁽¹⁾ kommer stödåtgärderna och de rättsliga lättnaderna genom synergier att bidra till hela samhällets utveckling.
9. De åtgärder som leder till starkare band mellan sektorsstrategierna och kopplar samman forskning, företag och offentliga myndigheter på alla nivåer kommer att vara avgörande för att de mål som uppnås ska få en gemensam nämnare.

Avveckling av regleringsmässiga hinder, informationshinder och rättsliga hinder

10. Kommittén betonar att skillnaderna och instabiliteten i medlemsstaternas rättsliga ramar är ett av de främsta problemen som begränsar de europeiska uppstarts företags expansion⁽²⁾.
11. Kommittén uppmanar kommissionen att försöka utarbeta entydiga definitioner av uppstarts företag och expanderande företag och ytterligare förenkla lagstiftningen för små och medelstora företag.
12. Kommittén stöder den nuvarande analysmetoden som utvecklats inom ramen för Horisont 2020 (om möjligheten att använda sig av rekommendationer från sakkunniga) och inom verksamheten i Europeiska observatoriet för kluster och industriell förändring.
13. Vi föreslår en översyn av uppsättningen verktyg och åtgärder efter tre provcykler så att man inte bara samlar in åskådliga uppgifter om uppstarts företag och expanderande företag utan även kompletterar undersökningarna med kvalitetsaspekter. Detta gör det lättare att identifiera problem.

⁽¹⁾ *Delningsekonomin lokala och regionala dimension*, föredragande: Benedetta Brighenti, ref. CDR 2698/2015; *Delningsekonomin och onlineplattformar: kommuners och regioners gemensamma synsätt*, föredragande: Benedetta Brighenti, ref. CDR 4163/2016; *Den sociala ekonomins roll när det gäller att återställa ekonomisk tillväxt och bekämpa arbetslösheten*, föredragande: Luis Gomes, ref. CDR 1691/2015.

⁽²⁾ *Smart lagstiftning för små och medelstora företag*, föredragande: Christian Buchmann, ref. CDR 5387/2016.

14. ReK välkomnar att Cosmeprogrammets åtgärder till stor del är inriktade på att stödja nystartade företag och expanderande företag, i linje med kommissionens politiska prioriteringar i strategin för den inre marknaden.

15. Tempot på arbetet för att komma till rätta med fragmenteringen i skattesystemen, framför allt systemen för mervärdesskatt i EU:s 28 medlemsstater, är oroväckande lågt. Fragmenteringen gör det svårare för de små och medelstora företagen, framför allt uppstarts företagen, att utvecklas och bedriva gränsöverskridande handel.

16. Kommittén föreslår att kommissionen avsätter ytterligare medel för att hjälpa uppstarts företag att utarbeta och därefter genomföra strategier för skydd av immateriella rättigheter.

Fortsatt ekonomisk verksamhet – en andra chans

17. Kommittén erkänner problemet med de ineffektiva och alltför långa förfarandena i EU:s medlemsstater i mål som rör företags insolvens. Detta innebär att många hederliga men överskuldssatta entreprenörer berövas en andra chans.

18. Vi välkomnar förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ramar för förebyggande omstrukturering, en andra chans och åtgärder för att göra förfaranden för omstrukturering, insolvens och skuldavskrivning effektivare och om ändring av direktiv 2012/30/EU, av den 22 november 2016 (COM(2016)723) – som syftar till att minska de största hindren för den fria rörligheten för kapital som följer av skillnader i medlemsstaternas ramar för omstrukturering och insolvens. Kommittén uttrycker dock oro över att förslaget är begränsat till finansiella aspekter, med arbetstagare anställda i företag som betraktas som borgenärer på samma nivå som en bank eller vilken annan kapitalägare som helst, samt att återhämtningen för ett företag endast framställs som en finansiell omstrukturering av de berörda parterna.

19. Kommittén anser att kommissionens argument när det gäller mervärdet av att genomföra de föreslagna rättsliga lösningarna på EU-nivå är övertygande och anser därför också att förslaget till direktiv är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Av samma skäl anser vi att förslaget till direktiv är förenligt med proportionalitetsprincipen.

20. Med tanke på att det för närvarande saknas möjlighet att harmonisera medlemsstaternas rättssystem på insolvensförfarandenas område finns det risk för att detta lagstiftningsinstrument inte avsevärt kommer att bidra till att öka antalet uppstarts företag som håller sig kvar på marknaden i mer än 2–3 år.

21. Kommittén påminner om Europaparlamentets och Europeiska unionens råds antagande den 20 maj 2015 av förordning (EU) 2015/848 om insolvensförfaranden i medlemsstaterna och stöder den metod enligt vilken insolvensförfarandena inte längre enbart ska betraktas som likvidationsförfaranden utan som ett instrument för att garantera att företagets resurser bibehålls, däribland de anställdas rätt till arbete, samt, så långt det är möjligt, säkerställa att företaget överlever. Kommittén välkomnar även inrättandet av ett digitalt sammankopplat system senast i juni 2019 för insolvensregister som ska upprättas i varje medlemsstat med kostnadsfri tillgänglighet via den europeiska e-juridikportalen. Kommittén vill dock uppmärksamma det faktum att det krävs ytterligare stöd för att öka specialiseringen hos domarna och professionalismen hos de förvaltare som fastställs i förfarandet.

22. Kommittén välkomnar Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 5 april 2017 om Europaparlamentets och rådets förordning om penningmarknadsfonder (COM(2013) 615) och det föreslagna inrättandet av en ny kategori av penningmarknadsfonder, dvs. penningmarknadsfonder med lågvolatilt fondandelsvärde och som har utarbetats specifikt för småföretag i realekonomin.

23. Vi uppmanar de offentliga myndigheterna på nationell, regional och lokal nivå att ta initiativ till eller aktivt delta i

— kampanjer för att upplysa samhället om vikten av misslyckanden på vägen mot ett framgångsrikt företagande,

— kampanjer för att främja en kultur där man räddar företag i stället för att likvidera dem,

— kampanjer för att främja verktyg för tidig varning,

— åtgärder för att främja ekonomisk och finansiell utbildning för företagare, främst inriktade på framtida företagare eller grundare av uppstarts företag, för att öka deras kunskaper och förändra deras förhållningssätt till olika kapitalkällor,

- särskilda program för kapacitetsuppbyggnad för företagare som återupptar verksamheten i sitt företag och ekonomiskt stöd på förmånliga villkor för att rädda konkurshotade företag som uppvisar tecken på framtida lönsamhet.

Att skapa nya möjligheter

24. Kommittén anser att det finns ett behov av att underlätta för de små- och medelstora uppstarts företagens verksamhet på EU:s inre marknad, särskilt genom att fastställa trösklar som är anpassade för att frigöra dem på nationell nivå från krav med anknytning till omorganisering eller omregistrering.
25. Kommittén uppmanar kommissionen att inleda arbetet med att lägga grunden för ett uppstartsvisum och en förteckning över villkor som skulle göra det möjligt att på ett säkert och fördelaktigt sätt dra nytta av kvalificerat intellektuellt och finansiellt kapital som kommer från tredjeländer och kan bidra till utvecklingen av EU:s ekonomi.
26. Kommittén välkomnar kommissionens ansträngningar för att förbättra möjligheterna för tillgång till de offentliga upphandlingarna för uppstarts företag och expanderande företag och understryker behovet av övervakning av införlivandet och genomförandet av direktivet om offentlig upphandling 2014/24/EU i medlemsstaterna i syfte att säkerställa att medlemsstaterna kan dra största möjliga nytta av de befintliga bestämmelserna för att förbättra möjligheterna för små- och medelstora företag att få tillgång till offentliga upphandlingar.
27. Kommittén välkomnar idén om att inrätta innovationsmäklare med uppgift att bygga nätverk av köpare som är intresserade av offentlig innovationsupphandling, att sammanföra dessa med innovativa företag och hjälpa företagen att få tillgång till riskfinansiering.
28. Vi välkomnar de föreslagna ändringarna i Horisont 2020, som syftar till att främja en sektorsövergripande nedifrån och upp-strategi samt radikala innovationer, som kännetecknas av att de har avgörande social betydelse och stor tillväxtpotential.
29. Kommittén ställer sig positiv till att Enterprise Europe Network (EEN) ytterligare förstärks genom att tjänsterna kompletteras med specialiserad rådgivning om företagsexpansion, information om nationella och europeiska bestämmelser, om finansieringsmöjligheter, om partnerskap och om hur man får tillträde till offentliga upphandlingar i andra länder.
30. Vi betonar betydelsen av att de regionala EEN-kontoren knyter starka band vad gäller samarbete med lokala företagsinkubatorer, acceleratorer och vetenskaps- och teknikparker, eftersom dessa har daglig och nära kontakt med uppstarts företagen och mycket väl känner till deras verkliga problem och behov.
31. De intensifierade insatser som kommissionen aviserat för att skapa band mellan kluster, lokala och regionala företagsekosystem, framför allt vad gäller upprättande av kontakter mellan investerare och stora företag samt nätverkande mellan lokala beslutsfattare, bör utvidgas till att koppla samman uppstarts företag och forskningscentrum som potentiella leverantörer av tekniska och icke-tekniska innovativa lösningar.
32. Kommittén uppmanar kommissionen att införa stödåtgärder som syftar till att starta företagskuvöser för innovativa företag som hjälper och stöder företagarna under verksamhetens första stadier genom att stärka deras kapacitet i fråga om företagsledning och underlätta alternativ finansiering, främja deras möjligheter att få uppdrag av företag som kan fungera som "lokomotiv" (elevator pitch), stödja deras internationalisering osv.
33. Vi framhåller den allt större tekniska klyftan mellan storstadsområden och mindre utvecklade och avlägsna områden. I samband med detta föreslår vi att kommissionen vidtar åtgärder för att främja nätverk mellan ledande regioner och regioner med jordbruksbaserad ekonomi.
34. Även om mycket återstår att göra, välkomnar ReK framstegen i fråga om entreprenörskap i mindre utvecklade regioner, och uppmanar kommissionen att fortsätta att stödja befintliga initiativ för att främja entreprenörskap i dessa regioner, och att överväga att genomföra nya sådana initiativ, t.ex. ett separat instrument för att koppla samman projekt i nätverk.
35. Det vore mycket önskvärt med ytterligare åtgärder för att stärka och koppla samman aktörer som verkar för att främja företagande i traditionella ekonomiska sektorer, inklusive hantverkssektorn och de kulturella och kreativa näringarna, på landsbygden, i avlägset belägna områden samt i stadsnära områden.

36. Vi välkomnar kommissionens idé om att inrätta en europeisk plattform för att koppla samman uppstarts företag och potentiella partner (vid sidan av befintliga offentliga och privata plattformar). Detta verktyg skulle stärka utbyggnaden av nätverk av företagsekosystem och kluster i Europa.
37. Kommittén välkomnar inriktningen på kommissionens planer på detta område (som anges i initiativen om en koalition mellan digital kompetens och arbetstillfällen, om en plan för sektoriellt samarbete avseende kompetens och om stordata).
38. Vi stöder initiativet att utöka Erasmusprogrammet för unga företagare till att omfatta inkubatorer och företagare på internationella marknader.
39. Det är oroväckande att man i meddelandet, som rör en ovanligt omfattande problematik, behandlar de planerade åtgärderna så ytligt och så selektivt tar upp de framtida åtgärderna (att det t.ex. saknas uppgifter om programmet för digitala innovationsnav och att förslaget om att inrätta ett europeiskt innovationsråd endast nämns i förbigående utan att principerna för dess verksamhet fastställs).
40. Vi uppmanar kommissionen att lägga fram mer detaljerade upplysningar om de befogenheter som detta råd ska få och om dess rättsliga förankring.
41. En avgörande faktor för kvaliteten på det europeiska innovationsrådets arbete är att man ser till att företagen och deras omgivning, forskarvärlden och de offentliga myndigheterna på lämpligt sätt finns representerade i det.
42. Kommittén uppmanar kommissionen att analysera möjligheten att stödja lokala och regionala myndigheter när det gäller att inrätta organ bestående av företrädare för näringslivet, erfarna personer som skulle stödja utvecklingen av företagande samt uppstarts företag och expanderande företag inom den lokala och regionala myndighetens territorium.
43. Vi understryker den viktiga roll som de lokala och regionala myndigheterna, den akademiska världen och företagarna själva (den s.k. triple helix-modellen) har spelat och kommer att spela för att sprida företaganda, bygga en kultur av forskning och innovation i Europas regioner och skapa starka regionala företagsekosystem.
44. Kommittén uppmanar kommissionen att involvera de lokala och regionala myndigheterna i den planerade sakkunnsgranskningen av medlemsstaternas principer och metoder när det gäller uppstarts företag och expanderande företag. De lokala och regionala myndigheterna står de lokala företagarna närmast, och man bör utnyttja deras stora kunskap om det lokala näringslivet.
45. Vi anser att den digitala inre marknaden kommer att ge konkurrensen en ny dimension och att alla regioner kommer att behöva jämföra sig med andra europeiska aktörer som omfattas av samma rättsliga grund. Det är således en möjlighet för uppstarts företag som hittills inte har haft stora möjligheter att internationaliseras och få tillträde till nya gränsöverskridande marknader.

Tillgång till finansiering

46. Uppstarts företagets och de expanderande företagets användning av innovativa och okonventionella lösningar innebär att effekterna av deras genomförande endast låter sig förutsägas i begränsad utsträckning. Detta gör det i sin tur svårare att få tillgång till medel från de traditionella programmen.
47. Kommittén rekommenderar kommissionen att luckra upp finansieringssystemet så att det blir mer flexibelt i förhållande till innovativa idéer samt att uppmuntra de aktörer som distribuerar EU-medlen att ägna större uppmärksamhet åt valet av experter.
48. Vi välkomnar kommissionens idé om att inrätta en europeisk fondandelsfond för riskkapital, som skulle kunna minska fragmenteringen på marknaden för riskkapitalfonder i EU.
49. Kommittén föreslår att man inleder undersökningar om möjligheterna att mobilisera lokalt riskkapital i kommunerna och regionerna.
50. Kommissionen uppmanas att stimulera en differentiering mellan de olika finansieringskällorna, eftersom riskkapital- och private equity-fonder och företagsänglar fortfarande är föga utvecklade i Europa.
51. Vi välkomnar förslaget om att utöka budgeten för Cosme och, förutsatt att inga medel överförs från Fonden för ett sammanlänkat Europa eller Horisont 2020-programmet, i princip förslaget om att utöka budgeten för Efsi. Detta möjliggör ytterligare finansiering till små och medelstora företag i samband med uppstart och expansion. Det skulle i synnerhet vara

lämpligt att underlätta integration och partnerskap mellan små och medelstora företag och uppstartsföretag.

52. Kommittén välkomnar inriktningen på kommissionens åtgärder för att skapa ytterligare incitament för finansiering med riskkapital genom att t.ex. göra det möjligt för privata eller offentliga lokala och regionala fonder att dra nytta av statliga garantier vid anskaffning av lånefinansiering, eftersom detta kan bidra till att öka mängden kapitalinvesteringar och investeringar i uppstartsföretags och expanderande företags skuldinstrument.

53. Man bör på EU-nivå utarbeta ett program för icke-finansiellt stöd till uppstartsföretag och expanderande företag, som gör det lättare att utforska nya marknader. Detta skulle bidra till fler arbetstillfällen och fortsatt utveckling av innovationer inom EU.

54. Kommittén anser att man måste stärka ett strukturerat europeiskt ekosystem för investerare med ekonomiska och skattemässiga stödåtgärder i syfte att locka och stimulera privata investeringar i innovativa företag för att de ska kunna utvecklas och växa under bästa möjliga finansiella och ekonomiska villkor och uppnå en hög grad av konkurrenskraft. I detta syfte bör man lägga särskild vikt vid förstärkningen av alternativa finansieringsinstrument (riskkapital, lån mot säkerhet i eget kapital, garantier osv.). I detta avseende behövs det en verklig förenkling av mekanismerna för genomförandet av finansiella instrument som samfinansieras med strukturfonderna.

55. Vi framhåller den intensiva utvecklingen av plattformar för gräsrotsfinansiering som en alternativ finansieringskälla för innovativa lösningar som skapas av uppstartsföretag.

56. Kommittén uppmanar kommissionen att undersöka de möjligheter och risker som gräsrotsfinansiering medför för det europeiska samhället, framför allt dem som direkt påverkar investerarna, som kanske inte har samma tillgång till information eller inte är lika väl förberedda för detta slags transaktioner som professionella investerare.

57. En väl utformad rättslig ram med bestämmelser om hur plattformar för gräsrotsfinansiering fungerar i EU kommer att göra det möjligt att till fullo utnyttja den potential som finns i denna källa. I ramen bör det ingå standarder som garanterar skyddet av investerarnas intressen.

58. Vi stöder förstärkningen av Startup Europe-initiativet och utökningen av dess räckvidd bortom IKT-sektorn och internetbaserade uppstartsföretag. En ytterligare förenkling rekommenderas också för att man på ett allt mer smidigt och effektivt sätt ska kunna ge vägledning åt uppstartsföretag som vill utnyttja de många möjligheter som EU-programmen erbjuder.

Uppstartsföretags verksamhet på områden av särskild vikt för samhället

59. Kommittén uppmanar kommissionen att anta en strategi för innovativa och sociala företagsinitiativ som påverkar människors livskvalitet, en strategi som grundar sig på områden som hittills varit av särskilt intresse, t.ex. silvrekonomi, socialt företagande och triple helix-modellen, så att incitamentssystemet främjar gräsrotsverksamhet och social kreativitet.

60. ReK vill uppmärksamma potentialen i uppstartsföretags och expanderande företags samarbete med stora företag. Det är viktigt att tillämpa god praxis från de regioner i EU, där samarbetet ger upphov till samverkans effekter mellan företag av olika storlek och från olika branscher.

61. Vi välkomnar kommissionens försäkran om att den kommer att inrätta en utmaningsplattform för social innovation.

62. Ett mervärde skulle kunna uppstå om man kopplade en sådan plattform till systemet för offentlig upphandling. Detta skulle kunna påverka dynamiken i de sociala företagens tillväxt. Det skulle dock krävas en större uppluckring av systemet, så att problemet kan lösas på ett kreativt sätt, dvs. på det sätt som är bäst för de slutliga stödmottagarna och inte på det sätt som är förutsägbart om man ser till indikatorerna på systemnivå.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Smart lagstiftning för små och medelstora företag

(2017/C 342/08)

Föredragande: Christian Buchmann (AT-EPP), ledamot, Steiermarks delstatsregering**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Ett regelverk som är gynnsamt för små och medelstora företag

1. De små och medelstora företagen, som är Europas viktigaste motorer för att skapa tillväxt och arbetstillfällen, behöver ett enkelt, tydligt, samstämmigt och rättsligt stabilt regelverk samt ekonomiska villkor som bygger på en tillräcklig offentlig och privat investeringskapacitet.
2. Byråkrati har en oproportionerligt stor inverkan på små och medelstora företag, med relativa efterlevnadskostnader inom sådana områden som beskattning och rapporteringsskyldigheter som är högre för små och medelstora företag än för större företag.
3. Kommittén understryker därför med kraft att det europeiska regelverket måste göras gynnsammare för små och medelstora företag genom att man tar itu med hinder för nyföretagande och företags tillväxt på alla nivåer.
4. Europeiska regionkommittén (ReK) erkänner de framsteg som uppnåtts genom småföretagsakten för Europa från 2008 ⁽¹⁾, översynen av småföretagsakten från 2011 ⁽²⁾ och handlingsplanen för företagande 2020 från 2013 ⁽³⁾.
5. Kommittén uppberor sitt stöd för kommissionens mål att lätta på skyldigheterna beträffande momsregistrering och momsredovisning som ett led i strategin för den inre marknaden, som ReK uttryckte i sitt yttrande om "Att förbättra den inre marknaden" ⁽⁴⁾. Vi beklagar emellertid att de lokala och regionala företrädarna inte rådfrågades formellt för att se till att deras farhågor – t.ex. beträffande behoven hos små och medelstora företag i gränsöverskridande regioner – beaktas till fullo.
6. ReK understryker det fortsatta behovet av en samstämmig, synlig och uppdaterad EU-politik för små och medelstora företag, som är inriktad på resultat och genomförande, bygger vidare på och förstärker tidigare initiativ och integrerar principen om att "tänka småskaligt först" på alla styresnivåer och politikområden.
7. Kommittén efterlyser därför på nytt en reviderad och förstärkt småföretagsakt samt en starkare roll för regionerna och kommunerna i genomförandet av småföretagsaktens principer. Kommittén uppberor sitt åtagande att främja genomförandet av småföretagsakten genom sin utmärkelse för europeiska entreprenörsregioner (EER).
8. Kommittén noterar att nätverket av företrädare för små och medelstora företag fungerar som det viktigaste gränssnittet mellan kommissionen och de nationella beslutsfattarna. Vi uppmanar kommissionen att formellt och systematiskt inkludera regionala och lokala företrädare för små och medelstora företag i detta nätverk.
9. EU har visserligen ett i grunden företagsvänligt regelverk, men ReK vill betona att det kvarstår skillnader i fråga om den tid, den kostnad och det antal förfaranden som krävs för att grunda ett företag. Vi uppmanar medlemsstaterna att åta sig att anpassa sina respektive regler till dem som uppnår de bästa resultaten, med beaktande av subsidiaritetsprincipen och efter en kontroll av ändamålsenligheten. I detta sammanhang kan exempel på god praxis som "Iniciativa Lisboa", som gör att ett företag kan grundas på 36 minuter, tjäna som inspiration.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen "Tänk småskaligt först – En 'Small Business Act' för Europa", 25.6.2008 (COM(2008) 394 final).

⁽²⁾ Meddelande från kommissionen "Översyn av småföretagsakten för Europa", 23.2.2011 (COM(2011) 78 final).

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen "Handlingsplan för företagande 2020 – Stärka företagandena i EU", 9.1.2013 (COM(2012) 795 final).

⁽⁴⁾ ReK:s yttrande om "Att förbättra den inre marknaden", CdR 6628/2015, punkt 12.

10. Kommittén framhåller klusters roll när det gäller att hjälpa småföretag att expandera genom marknadstester och marknadsanalys, innovationsgenerering och kvalificering, och rekommenderar riktat stöd till denna verksamhet genom program som Cosme.

11. Vi vill lyfta fram resultaten av ECON-utskottets seminarium om "Smart lagstiftning – smart tillväxt" i Seggau, Steiermark, och den efterföljande medborgardialogen, som visar på behovet av att uppnå konkreta resultat med hjälp av nya och innovativa metoder.

Integrering av principen om att "tänka småskaligt först"

12. Det är viktigt att integrera principen om att "tänka småskaligt först" i all EU-politik och i hela beslutsprocessen. Konsekvensbedömningskriterierna bör i större utsträckning viktas till förmån för små och medelstora företag, och bestämmelsernas territoriella konsekvenser bör beaktas mer systematiskt.

13. Överlappande och motstridiga bestämmelser inom olika EU-politikområden – regionalpolitik, statligt stöd, offentlig upphandling, miljöskydd, spänningar mellan stöd till kluster och konkurrens- och efterlevnadsregler – påverkar små och medelstora företag i oproportionerligt hög grad.

14. Kommittén är oroad över flaskhalsar på grund av inkonsekventa krav och motstridiga definitioner mellan sektorsspecifika EU-politikområden, såsom olika regelverk för upphandlings-, regional- och konkurrenspolitiken ⁽⁵⁾ eller olika definitioner av innovation inom regional- och konkurrenspolitiken ⁽⁶⁾.

15. Vi är övertygade om att rapporteringskravens börda för små och medelstora företag inte kan åtgärdas genom att man förenklar en enda rättsakt. Därför uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att inta en helhetssyn på grundval av en heltäckande bedömning av alla rapporteringskrav som små och medelstora företag möter.

16. ReK föreslår att man ska undersöka möjligheter att minska bördan för små och medelstora företag genom åtgärder som att fastställa en tröskel under vilken företagen måste lämna mindre information, begränsa antalet obligatoriska frågeformulär och undvika att skapa nya frågeformulär genom att t.ex. införliva statistiska uppgifter i befintliga frågeformulär.

17. ReK välkomnar att den nya generationen EU-frihandelsavtal nu innehåller särskilda kapitel om små och medelstora företag i syfte att underlätta deras tillträde till den andra marknaden, bland annat genom att öka rättssäkerheten, minska eller avskaffa de icke-tariffära handelshindren, utvidga tilldelningen av kontrakt till det bästa anbudet och stärka skyddet av de immateriella och industriella rättigheterna. Kommittén hänvisar också till sitt yttrande om TTIP av den 12 februari 2015.

Starkare inriktning på de små och medelstora företagens behov i agendan för bättre lagstiftning och Refit

18. Kommittén välkomnar insatserna för att minska bördan för små och medelstora företag inom ramen för agendan för bättre lagstiftning, Refit-programmet och det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning.

19. Vi upprepar den oro som vi uttryckte i vårt yttrande om Refit-programmet ⁽⁷⁾ för att valda företrädare för de lokala och regionala myndigheterna och ReK, som är deras institutionella företrädare, inte ingår i det interinstitutionella avtalet trots det mandat och den vikt som de ges genom Lissabonfördraget.

20. ReK välkomnar att principerna om bättre lagstiftning integreras i hela den politiska cykeln och att konsekvensbedömningarna utvidgas till att omfatta parlamentet och rådet, men beklagar att det interinstitutionella avtalet inte omfattar ett åtagande från rådet och parlamentet om att systematiskt genomföra konsekvensbedömningar.

21. Kommittén betonar att införandet av ändringar eller tilläggsbestämmelser i senare skeden av lagstiftningsprocessen eller under medlemsstaternas införlivande av EU-direktiv bör gå hand i hand med ett åtagande om att genomföra konsekvensbedömningar för att undvika överreglering och se till att Refit-inslaget i en viss bestämmelse inte urvattnas.

⁽⁵⁾ Se Europa Decentraal (2016). *Bridge! – Better EU regulation for local and regional authorities*.

⁽⁶⁾ Se House of the Dutch Provinces (2015). *Dutch Provinces for Better Regulation*.

⁽⁷⁾ ReK:s yttrande om "Refit-programmet: det lokala och regionala perspektivet", CdR 983/2016, punkt 5.

22. Samråd med berörda parter under utarbetandet av lagstiftningsförslag är visserligen viktiga, men efter samråden kan det hända att deltagarna undrar över i vilken utsträckning deras synpunkter beaktats. Vi föreslår att lokala och regionala företrädare ska göras delaktiga i konsekvensbedömningsnämnderna så att de ytterligare kan granska kommissionens förslag.

23. ReK betonar att dess institutionella roll inom Refit-plattformen inte bör förväxlas med andra berörda parter roll. Därför bör företrädare för ReK:s utskott kunna stödja ReK:s företrädare i plattformen genom att delta i plattformens sammanträden beträffande ärenden som rör deras ansvarsområden.

24. Kommittén åtar sig att integrera principerna om bättre lagstiftning i sitt eget arbete genom att bygga vidare på sakkunskapen inom berörda utskott när ReK avger ett yttrande i ett ärende som berör små och medelstora företag.

25. Arbetet inom Refit-plattformen är främst inriktat på specifika frågor i EU-lagstiftningen som kan förbättras utan att man i grunden ändrar en hel rättsakt. Detta snäva fokus bör kompletteras med ett mer ambitiöst arbetssätt med sikte på strukturella förbättringar av EU:s regelverk på medellång sikt.

26. Specifika prioriteringar inom smart lagstiftning för små och medelstora företag kan fastställas när det gäller dessa företags tillgång till offentlig upphandling samt inom moms- och skattebestämmelserna. Vi ser också ett tydligt behov av åtgärder när det gäller de små och medelstora företagens tillträde till den inre marknaden, deras tillgång till finansiering, stödet till små och medelstora företag från de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) samt en bättre balans mellan de små och medelstora företagens behov och arbetar-, konsument- och miljöskyddet.

De små och medelstora företags deltagande i offentlig upphandling

27. Kommittén välkomnar förenklingen av EU:s upphandlingsrätt genom de nya upphandlingsdirektiven och det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet ⁽⁸⁾. Vi uppmanar medlemsstaterna att se till att det förenklade europeiska upphandlingsrättsliga systemet genomförs fullt ut och tillämpas korrekt.

28. ReK framhåller den betydande roll som de regionala och lokala myndigheterna spelar när det gäller de små och medelstora företagens tillgång till offentlig upphandling, och betraktar därför minskade hinder för dessa företags deltagande i upphandling som särskilt viktigt för regionerna och kommunerna.

29. Vi är bekymrade över att gällande upphandlingsregler som är gynnsamma för små och medelstora företag ofta inte utnyttjas till fullo. Dessa regler måste kompletteras med ett gott genomförande.

30. De offentliga myndigheterna på alla nivåer måste se till att deras anbudsförfaranden är gynnsamma för små och medelstora företag samt uppstarts företag vad gäller behörighetskrav och betalningsvillkor genom att skräddarsy nödvändiga garantier enligt de små och medelstora företagens särdrag, minska betalningsfördröjningarna och se till att betalningsdisciplinen upprätthålls. Vi uppmanar de offentliga myndigheterna på alla nivåer att engagera sig för gemensamma standarder för upphandling som är gynnsam för små och medelstora företag.

31. God praxis, såsom staden Paris avdelning för offentlig upphandling, som betydligt har ökat de små och medelstora företagens tillgång till offentlig upphandling och minskat betalningsfördröjningarna, kan tjäna som goda exempel för offentliga myndigheter på alla nivåer.

32. Kommittén uppmanar alla offentliga myndigheter att främja de små och medelstora företagens deltagande i upphandling av innovation genom att undvika överspecifiering, främja resultatbaserad specificering, göra information fritt tillgänglig och använda alternativ som konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande under konkurrens innan man fastställer de slutgiltiga villkoren.

33. Kommittén noterar den enklare tillgången för små och medelstora företag till finansieringsinstrumenten inom ramen för EU-program, i synnerhet Cosme. Dessa program är mycket mindre komplexa för små och medelstora företag än de mer traditionella finansieringskällorna. I detta sammanhang betonar ReK vikten av den del som avsätts för små och medelstora

---

⁽⁸⁾ Direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU samt genomförandeförordning (EU) 2016/7.

företag inom Europeiska fonden för strategiska investeringar, som internt även skulle kunna främja budgetposter för finansiering av uppstartsföretag och mikroföretag som behöver få tillgång till krediter.

Moms- och skatteregler som är gynnsamma för de små och medelstora företagen

34. Kommittén efterlyser ytterligare förenkling och harmonisering av skattereglerna, som betraktas som det mest betungande politikområdet av en majoritet av de europeiska små och medelstora företagen.

35. Vi upprepar vårt stöd, uttryckt i vårt yttrande om handlingsplanen för mervärdesskatt, för att avskaffa befrielsen från mervärdesskatt för varor som importeras i småförsändelser från leverantörer utanför EU och möjliggöra kontroller genom en samordnad granskning av gränsöverskridande företag, i syfte att undanröja konkurrensnackdelarna för de små och medelstora företagen i EU i förhållande till sådana företag i tredjeländer till följd av denna befrielse⁽⁹⁾.

36. Momssystemets fragmentering och komplexitet leder till betydande efterlevnadskostnader för små och medelstora företag som ägnar sig åt gränsöverskridande handel och påverkar särskilt gränsregioner. ReK efterlyser därför en ytterligare förenkling av regler och förfaranden som rör olika momssystem vid gränsöverskridande handel, en utvidgning av principen om "Mini One Stop Shop" (Moss), som för närvarande är begränsad till telekommunikationstjänster, sändningstjänster och elektroniska tjänster, till att omfatta annan distansförsäljning av varor och tjänster samt en gemensam gränsöverskridande tröskel inom EU under vilken moms inte tillämpas.

37. Kommittén efterlyser en minskning av den administrativa bördan i samband med moms, t.ex. rapporteringskrav, tidsfrister och arkiveringstider, samt påskyndade förvaltningsrutiner vid handläggningen av momsdeklarationer.

De små och medelstora företagens tillträde till den inre marknaden

38. Den inre marknaden för tjänster lider fortfarande av många begränsningar som påverkar de små och medelstora företagen, bl.a. yrkeslicensiering, etableringsregler, fasta eller lägsta priser, krav på juridisk form och sektorsspecifika regler. Kommittén efterlyser en ambitiös förenkling och harmonisering inom tjänstesektorn i syfte att främja tillväxtökningar genom stordriftsfördelar, ge upphov till innovation genom att stärka importkonkurrensen samt locka inkommande investeringar genom att minska marknadsfragmenteringen.

39. Skillnader mellan de nationella produktmarknadsbestämmelserna utgör ett betydande hinder för små och medelstora företag eftersom de gör att man måste ha olika produktsortiment i olika medlemsstater och hämmar utvecklingen av Europaomfattande leveranskedjor. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att verka för en större harmonisering på detta område.

De små och medelstora företagens tillgång till finansiering

40. Kommittén framhåller betydelsen av alternativa finansieringsmetoder för nya företag. Vi är bekymrade över att uppstartsföretag inte kan få full tillgång till gräsrotsfinansiering pga. olika nationella system som gör det svårt för uppstartsföretag att anskaffa kapital över gränserna och begränsningarna när det gäller att erbjuda ett potentiellt stort antal investerare eget kapital till följd av de "billiga" företagsformer som uppstartsföretag vanligen väljer.

41. ReK efterlyser ett harmoniserat regelverk för att inrätta ett europeiskt pass för gräsrotsfinansieringsplattformar, som innebär att det bara krävs ett enda tillstånd från en behörig myndighet inom EU för att erbjuda tjänster över gränserna, vilket skulle möjliggöra en genuint europeisk marknad för gräsrotsfinansiering.

Stöd till små och medelstora företag från ESI-fonderna

42. Kommittén upprepar sin varning från yttrandet om förenkling av ESI-fonderna⁽¹⁰⁾ för att förfarandena för att utnyttja ESI-fonderna blir alltmer komplexa och betungande, och efterlyser därför en skyndsamt förenkling av reglerna för inrättande, rapporteringskrav och revision av finansieringsinstrument inom ESI-fonderna.

⁽⁹⁾ ReK:s yttrande om "Handlingsplanen för mervärdesskatt", CdR 2419/2016, punkt 34.

⁽¹⁰⁾ ReK:s yttrande om "Förenkling av de europeiska struktur- och investeringsfonderna", COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

43. Små och medelstora företag möter särskilda svårigheter när det gäller att utnyttja ESI-fondernas resurser, såsom framgår av en undersökning bland EER-regionerna som genomfördes 2016, där man konstaterade att små och medelstora företags deltagande i projekt som finansieras av ESI-fonderna är den enskilt viktigaste prioriteringen för att göra livet lättare för dessa företag.

44. ReK erinrar om vikten av att minska regelverkets komplexitet, det alltför höga revisionstrycket och de höga utförandekostnaderna, som står i vägen för stöd till små och medelstora företag från ESI-fonderna, och förenkla inte bara enskilda förordningar, utan hela regelverket med delegerade akter och genomförandeaakter samt icke-bindande instrument såsom riktlinjer, för både offentliga myndigheter och små och medelstora företag.

45. För att uppnå målen för både ESI-fonderna och EU:s politik för små och medelstora företag bör man betrakta ESI-fondernas regler ur ett proportionalitetsperspektiv och inrätta ett partnerskap för förenkling där alla parter intressen beaktas. Vi efterlyser ett förhållande som bygger på förtroende i stället för den grundläggande misstro som EU-institutionerna ofta visar gentemot nationella, regionala och lokala myndigheter.

Balans mellan de små och medelstora företagens behov och arbetar-, konsument- och miljöskyddet

46. Kommittén framhåller behovet av balans mellan skyddet av arbetstagarnas rättigheter, hälsa och säkerhet samt konsumenter och miljö å ena sidan och regelbördorna för små och medelstora företag å den andra.

47. Att anställa en första medarbetare kan utgöra en särskild utmaning för ett företags tillväxt och expansionsprocess, och arbetsrättsliga bestämmelser påverkar små och medelstora företag mer än stora företag, vilket gör att små och medelstora företag tvekar att anställa personal. Nya metoder på detta område kan ge ett värdefullt bidrag särskilt för att minska ungdomsarbetslösheten.

48. ReK föreslår därför ett europeiskt "take one"-system för att genom finansiella incitament och flexibla regler uppmuntra ensamföretagare och mikroföretag att anställa en första medarbetare. Ett sådant system skulle kunna finansieras genom Cosme-programmet.

49. Kommittén uppmanar kommissionen att främja åtgärder med syftet att förenkla reglerna till förmån för hantverksföretag och mikroföretag, eftersom det alltför komplexa systemet för närvarande äventyrar deras verksamhet och den viktiga roll de spelar när det gäller skapandet av arbetstillfällen och den ekonomiska utvecklingen i regioner och lokalsamhällen, samt i fråga om att skydda kulturarvet och det lokala arvet.

50. Kommittén anser att definitionen av "avtal utanför fasta affärslokaler" i direktivet om konsumenträttigheter är för bred och kan vara till nackdel för hantverkare som kallas till en konsuments hem. Vi efterlyser därför en snävare definition där små och medelstora företags och mikroföretags behov beaktas.

Innovativa regleringsmetoder

51. Smart lagstiftning behöver inte nödvändigtvis innebära mindre reglering, som kan medföra en risk för osäkerhet och splittrad lagstiftning, utan snarare tydligare och enklare regler som gör livet lättare för små och medelstora företag, samtidigt som de politiska målen inom ett visst område kan uppnås.

52. Det är viktigt med innovationsvänliga regler som skapar utrymme för experiment där så är lämpligt, bl.a. genom inrättande av områden med begränsade regler för pilotprojekt och införande av tidsfristklausuler inom innovativa och snabbföränderliga områden, såsom bland annat framgår av exemplet med Flandern.

53. Metoder som frivillig självreglering – bestående av frivilliga överenskommelser, åtaganden eller uppförandekoder – kan främja en kultur av samarbete mellan näringslivet och myndigheterna. Arbetet i Skottlands "Regulatory Review Group" kan tjäna som ett bra exempel för offentliga myndigheter på olika nivåer.

54. Det danska "byrdejäger"-projektet är ett exempel på god praxis på nationell nivå som gör det möjligt att kartlägga hinder genom direkt dialog och gemensamt finna lösningar. Kommissionen uppmanas att till fullo beakta exempel av detta slag och främja användning och överföring av dem när så är möjligt.

55. Kommittén framhåller behovet av att främja entreprenörstänkande på alla styresnivåer och möjliggöra innovativa nedifrån och upp-lösningar genom att inrätta en mekanism som ger rätt att ifrågasätta och som ger lokala och regionala myndigheter möjlighet att tillfälligt upphäva gällande regler för att testa alternativa lösningar, om det finns belägg för att deras mål kan uppnås bättre genom en innovativ metod.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – En europeisk strategi för utsläppsnål rörlighet

(2017/C 342/09)

Föredragande: József Ribányi (HU–EPP), vice ordförande, distriktsfullmäktige, Tolna

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar att den nuvarande strategin är en sektorsövergripande och omfattande strategi som innefattar sociologiska och ekonomiska aspekter, innovationer inom energisektorn, infrastruktursektorn och den digitala sektorn samt industriell konkurrenskraft och kompetensutveckling.
2. ReK stöder målen för strategin, som fastställdes redan i 2011 års vitbok⁽¹⁾, nämligen att minska utsläppen av växthusgaser från transportsektorn med minst 60 % jämfört med 1990 års nivå.
3. Kommittén förespråkar dock att strategin i enlighet med 2011 års vitbok bör ta hänsyn till de framsteg som gjorts sedan 2011 när det gäller att förbättra transportsystemets effektivitet samt EU:s nuvarande ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och EU:s åtaganden inom ramen för Parisavtalet från 2015.

OPTIMERING AV TRANSPORTSYSTEMET OCH ÖKAD EFFEKTIVITET

Digitala lösningar för rörlighet

4. ReK betonar att man genom att utnyttja den digitala teknikens potential kommer att kunna optimera transporterna och skapa ett multimodalt transeuropeiskt transportnät (TEN-T). Förutsättningarna för detta är intelligenta transportsystem och intelligent infrastruktur. Det är dessutom viktigt att ta hänsyn till ekosystemen som avspeglar de lokala miljörelaterade särdragen och att säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna deltar i genomförandet.
5. Vi betonar att EU:s städer och regioner genom att spela en aktiv roll i samband med inrättandet av smart telekommunikations- och transportinfrastruktur kan säkra en effektiv användning av uppkopplade och automatiserade fordon längs korridorerna i TEN-T-nätet som korsar medlemsstaternas gränser och territorier, inom stadsområden inom ramen för planer för hållbar rörlighet i städer och övergripande planer för hållbar transport i regionerna.
6. Kommittén är medveten om att it-lösningar formar transportsektorns affärsmodeller och verksamhetsmönster. De lokala och regionala myndigheterna bör tillämpa it-lösningar som är enkla att använda och tillgängliga för alla för att genomföra intelligenta transportsystem i sina projekt för "städer och områden med smart rörlighet".
7. Kommittén uppmärksammar behovet av förenklade databaser och sammankoppling mellan dem genom att föreslå att man utarbetar europeiska standarder som kan underlätta interoperabilitet när det gäller data, tjänster och tekniska lösningar på alla nivåer. Dessa data bör tillhandahållas och garanteras av respektive regionala transportmyndigheter inom ramen för ett gemensamt datakomprimeringsystem.

Rättvis och effektiv prissättning på transportområdet

8. ReK anser att de lokala och regionala myndigheterna själva har betydande rättsliga och finansiella befogenheter för att påverka konsumenternas preferenser och val (t.ex. genom parkeringsplatser, bussfiler, upphandlingsförmåner, "gröna" registreringsskyltar eller sänkta vägtullar) och på så sätt uppmuntra till användning av alternativbränslefordon. Kommittén uppmärksammar kommissionen på att dessa verktyg begränsas av villkoren för användning av ESI-fonderna, eftersom det

⁽¹⁾ Vitbok – Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde – ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem. Bryssel den 28 mars 2011, COM(2011) 144 final.

inte är tillåtet att bevilja bidrag till förnyelse av privata fordonsflottor. Detta försenar i sin tur förnyelsen och leder till att man förlorar möjligheter till effektivitet och konkurrenskraft inom transportsektorn och till förbättrad luftkvalitet i städerna genom energi- och miljömässiga förbättringar, till exempel när det gäller taxitjänster eller transport den sista kilometern.

9. Vi betonar att man när det gäller prissättning måste harmonisera den information om transporter som tillhandahålls från olika mobilitetsrelaterade källor. En mer omfattande användning av integrerade biljettsystem möter fortfarande hinder, eftersom de olika typerna av kollektivtrafik skiljer sig åt i fråga om lönsamhet. Kostnaden för att införa en integrerad prissättning kan leda till att den sammanlagda ekonomiska vinsten från ett visst transportsätt minskar, eller till övergripande ekonomiska förluster.

10. Trots de stora ansträngningar som görs och de omfattande medel som satsas på att stödja kollektivtrafik och multimodala transporter, är informationen till de passagerare som utnyttjar de multimodala transporterna helt otillräcklig. I fråga om biljettförsäljningen är situationen ännu värre. Denna situation beror inte på att det inte skulle vara tekniskt möjligt att ge användarna detaljerad och användarvänlig information på området multimodala transporter och tjänster och information i fråga om biljettförsäljning, utan på att de företag som bedriver kollektivtrafiken inte vill tillhandahålla denna information eller dessa tjänster. EU bör i sin lagstiftning därför införa en skyldighet att offentliggöra tidtabeller och annan reseinformation och göra denna information fullständigt tillgänglig för alla EU-medborgare utan åtskillnad och detta i en form som gör att varje EU-medborgare så lätt och effektivt som möjligt kan använda den. Vi hänvisar i detta sammanhang till Europeiska regionkommitténs yttrande om "Informations-, planerings- och biljettförsäljningstjänster för multimodalt resande" (CdR 4895/2014).

11. Alla transportsätt bör i förhållande till sitt bidrag till föreningarna bidra till de externa kostnader som de orsakar, i enlighet med principen om att förorenaren betalar.

12. Kommittén påpekar att elnät, lagring av el, handel med el samt förvaltning av offentlig infrastruktur är områden som måste moderniseras, tillsammans med transportregler och fordonsbeskattning, för att se till att man är väl rustad för nya och innovativa transportsätt, inklusive batteridrivna fordon eller vätgasbränslecellsfordon. I detta avseende rekommenderas också interoperabla och enkla betalningslösningar för laddning av dessa typer av elfordon.

13. Systemet med skattebefrielse för flygbränsle och internationella flygbiljetter innebär en klar snedvridning av marknaden inom transportsektorn. Kommittén uppmanar EU:s medlemsstater att diskutera det befintliga internationella systemet för beskattning av bränsle med Internationella civila luftfartsorganisationen i syfte att säkerställa förenligheten med de internationella klimatåtagandena, utan att det påverkar erkännandet av de yttersta randområdenas särdrag och intressen.

Främjande av multimodalitet

14. Kommittén uppmanar inom ramen för planer för hållbar rörlighet i städer multimodalitet och samordnad användning av utsläppssnåla eller utsläppsfria transporter och logistik i städerna och regionerna, samt transporter på järnväg, till sjöss och på inre vattenvägar. I synnerhet omställningen från vägtransporter till andra transportsätt med lägre utsläpp skulle ha en betydande potential i fråga om att minska utsläppen. Under alla omständigheter bör en omställning av trafiken till utsläppssnåla rörlighet ges hög prioritet, t.ex. genom att man omprövar befintliga dolda eller öppna subventioner för vägtransporter.

15. Kommittén efterlyser en ny strategi för närsjöfart genom att användningen av miljöbonussystem utvecklas och att sjömotorvägar betraktas som infrastruktur som bör omfattas av en anpassad hållning i fråga om kontrollerna av statligt stöd. Denna strategi är särskilt viktig för områden som ligger avsidet i förhållande till de europeiska transportkorridorerna.

16. I detta sammanhang bör man särskilt beakta urbana knutpunkter och logistikplattformar i den betydelse som fastställts inom ramen för TEN-T (stomnätet och det övergripande nätet) och i förordningen om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa från 2013, på grund av deras centrala roll för hållbar och intermodal rörlighet på nationell och regional nivå samt EU-nivå. Därför föreslås att man diskuterar detta tema i olika europeiska forum om multimodala korridorer som särskilt behandlar frågan om knutpunkter.

17. Kommittén är positiv till att EU spelar en aktiv roll inom ramen för Internationella civila luftfartsorganisationen och Internationella sjöfartsorganisationen för att minska utsläppen från sjö- och luftfartssektorerna. Utveckling och införande av ny utsläppsminskande teknik bör främjas.

ÖKAD ANVÄNDNING AV UTSLÄPPSSNÅL, ALTERNATIV ENERGI FÖR TRANSPORTER

Ett effektivt ramverk för utsläppssnål, alternativ energi

18. Kommittén uppmantrar införandet av alternativa energikällor inom transportsektorn, vilket banar väg för utsläppsfria transporter, genom att stödja utvecklingen av energisektorn.

19. ReK framhåller att medlemsstaterna, regionerna och kommunerna uppmantras att investera i alternativa energikällor för transportsektorn i form av icke återbetalningspliktiga bidrag inom ramen för sammanhållningspolitiken, med respekt för principen om teknikneutralitet, som fastställs i direktiv 2014/94/EU om infrastruktur för alternativa bränslen.

20. Vi förespråkar en bredare spridning av avancerade biodrivmedel från förnybara energikällor som produceras på ett miljövänligt sätt och som släpper ut mindre koldioxid än traditionella fossila bränslen, för att minska koldioxidutsläppen inom transportsektorn. I detta sammanhang bör icke livsmedelsbaserade (syntetiska) eller foderbaserade biodrivmedel prioriteras. Positiva effekter väntas i form av sysselsättningsmöjligheter och nya arbetstillfällen på landsbygden och i mindre utvecklade områden samt ett ökat ekonomiskt mervärde. Eftersom avancerade biodrivmedel inte betraktas som konkurrenskraftiga energikällor utan stöd, bör produktionen av dem subventioneras, så att de kan konkurrera med fossila bränslen eller livsmedelsbaserade biodrivmedel.

21. Obligatoriska krav när det gäller användningen av el, naturgas och väte som bränslen i fordon har redan fastställts i direktivet om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen ⁽²⁾.

22. De alternativa energikällor, biometan och biodrivmedel som finns i dag kommer delvis att ersätta konventionella diesel- och bensindrivna fordon. Detta ökar energitryggheten, eftersom efterfrågan på konventionella bränslen minskar.

23. ReK efterlyser en allmänt accepterad definition av biodrivmedel samt att man inom denna ram antar en rad kriterier för hållbarhet och minskning av koldioxidutsläppen som skulle öka rättssäkerheten och göra det lättare att tillämpa lagar och fatta investeringsbeslut i samband med produktion och användning av biodrivmedel.

24. Det är viktigt att ta hänsyn till särskilda nationella, regionala och lokala förhållanden och de olika råvaror som finns att tillgå lokalt och regionalt. Hänsyn bör tas till den totala energibalansen (inklusive bränsleproduktionen) när användningen av alternativa drivmedel från förnybara källor regleras.

25. Ur ett regionalt och lokalt perspektiv bör den ideala utsläppssnåla, alternativa energin inte bara produceras lokalt, utan även lagras och användas/förbrukas lokalt. Produktion och lagring av utsläppssnål alternativ energi för lokal förbrukning är ännu viktigare för isolerade regioner såsom öar och de yttersta randområdena, i syfte att minska deras beroende av omvärlden.

Utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel

26. Rörlighet med låga eller inga utsläpp förväntas revolutionera transportsektorn i fråga om nätverk, fordon och drivmedel. Förutsättningen för detta är att det finns billiga och lättillgängliga energikällor och drivmedel. Förutom elmotorer och vätgasdrivna motorer, som erbjuder en möjlighet att helt eliminera utsläppen, har avancerade biodrivmedel som inte konkurrerar med livsmedelsproduktionen och som produceras på ett miljövänligt sätt en viktig roll att spela för att uppnå utsläppsminskningarna. Därför bör man huvudsakligen, men inte enbart, fokusera på att utveckla infrastruktur för laddning av elfordon och vätgasfordon till ett överkomligt pris, med beaktande av vätgasens drivmedelsfunktion och lagringskapacitet. Man bör dock även stödja utsläppssnål teknik såsom avancerade biodrivmedel med hjälp av ekonomiska incitament.

27. ReK rekommenderar att bindande tidsfrister fastställs för alla nivåer av den offentliga förvaltningen, så att upphandlingar för köp av nya fordon för deras fordonsflottor samt kollektivtrafikkoncessioner endast omfattar fordon som drivs med alternativ energi.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen.

28. Det behövs en strategi för att främja användningen av LNG inom sjöfarten och handeln genom att man stärker stödet för att anpassa hamninfrastrukturen och utvecklar en allmän strategi för innovation och finansiering av utrustning för fartyg som drivs med LNG och metanol som framställts genom bearbetning av avfall.

29. Kajerna måste förses med elinfrastruktur i syfte att minska koldioxidutsläppen från fartyg som ligger i hamn med motorerna påslagna och som står för en stor del av föroreningarna i hamnstäder.

30. Eldrivna transporter och infrastruktur för att ladda elektriska batteridrivna fordon eller vätgasbränslecellsfordon kan mycket snabbt placeras ut i städer och tätorter där de lokala myndigheterna anser att det är lämpligt. Infrastruktur för eldrivna transporter måste installeras längs de viktigaste vägarna som förbinder regionerna i Europa, eftersom gränsöverskridande elektromobilitet skulle kunna överbrygga fragmenteringen av den inre marknaden. På grund av sin storlek är t.ex. de flesta europeiska öar utmärkt lämpade för eldrivna transporter, och en lämplig utveckling av laddningsinfrastruktur kan därför bidra till ett snabbt och storskaligt införande av eldrivna transporter inom dessa territorier.

31. Lokalt producerad och lagrad elenergi kan bli en stabil och billig bränslekälla för att påskynda övergången till utsläppsnål elektromobilitet. Ett gradvist genomförande av sådan rörlighet kan bidra till att komma till rätta med dess konkurrensnackdel jämfört med konventionella bränslen. Decentraliserad elektricitetslagring som integreras i nätet kan dessutom erbjuda kompletterande tjänster till elsystemet, t.ex. för att råda bot på den obalans som råder mellan tillförseln av energi från förnybara källor och efterfrågan på energi under perioder med hög och låg efterfrågan eller bidra till en reglering av frekvensen. Det är därför även nödvändigt att underlätta konsumenternas aktiva deltagande i förvaltningen av elsystemet, t.ex. via aggregerad efterfrågan, genom att undanröja befintliga rättsliga hinder.

Driftskompatibilitet och standardisering av elektromobilitet

32. Kommittén delar kommissionens åsikt när det gäller införande av gemensamma tekniska och teknologiska standarder som tar hänsyn till behoven i de olika medlemsstaterna och regionerna. Standardiseringen kommer att öka driftskompatibiliteten mellan de lokala transportsystemen inom en region och mellan olika regioner.

33. Kommittén är bekymrad över att de nationella genomförandeplanerna för utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen i de flesta medlemsstater utarbetas utan aktivt bidrag från de behöriga regionala och lokala myndigheterna, trots att dessa planer uppenbart är en fråga där flernivåstyre är nödvändigt, och att planerna för främjande av elektromobilitet inte får tillräckligt politiskt stöd och tillräckliga budgetmedel.

34. Laddningsstationerna för elfordon måste standardiseras, och vi uppmanar kommissionen att stödja utbyggnaden av elladdningsstationer genom att utveckla standarder som gör det möjligt att integrera tankstationerna i befintliga byggnader/anläggningar, i enlighet med tillämplig lagstiftning i respektive land.

PÅ VÄG MOT UTSLÄPPSFRIA FORDON

Förbättrad fordonsprovning för att återvinna konsumenternas förtroende

35. Kommittén välkomnar de åtgärder som vidtagits på senare tid avseende mätning och kontroll av utsläpp av skadliga ämnen från fordon för att säkerställa att fordonens miljöprestanda är transparent och tillförlitlig. Sådana åtgärder kommer att bidra till att gränser för luftförorenande utsläpp tillämpas och konsumenternas förtroende stärks. Lämpliga gränsvärden för utsläpp från personbilar och lätta nyttofordon måste fastställas så att man säkerställer att mål och avtal i fråga om förorenande utsläpp och folkhälsa uppnås.

36. Kommittén stöder arbetet med att ta fram nya riktlinjer för märkning av fordon, eftersom detta bidrar till att undvika att konsumenterna vilseleds. Bestämmelserna för de värden som uppmätts via det nya harmoniserade världsomfattande provningsförfarandet för lätta nyttofordon (WLTP) och det gamla förfarandet (den nya europeiska körcykeln – NEDC-körcykeln) måste klargöras och bli tillgängliga. En ändring inte enbart av riktlinjerna, utan också av direktivet om märkning⁽³⁾ bör övervägas. Även direktivet om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfor-

⁽³⁾ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU av den 19 maj 2010 om märkning och standardiserad produktinformation som anger energirelaterade produkters användning av energi och andra resurser. Bryssel den 15 juli 2015, COM(2015) 345 final.

don⁽⁴⁾ bör ses över för att hålla jämna steg med den senaste tekniska utvecklingen.

Strategi för personbilar och lätta lastbilar efter 2020

37. ReK betonar att åtgärderna för att främja införandet av elektromobilitet bör fastställas enligt kvantitativa parametrar, och att de bör vara tidsbestämda i syfte att säkerställa att övergången sker.

Strategi för tunga lastbilar och bussar efter 2020

38. Kollektivtrafiken bör fortsätta att vinna mark på bekostnad av privatbilismen, och vi föreslår därför att man påskyndar övergången till elektromobilitet och användningen av andra bränslen som EU anser vara alternativ till petroleumbaserade bränslen, genom att prioritera produktion och användning av eldrivna bussar och spårvagnar, även sådana som drivs med vätgasbränsleceller, samt användning av naturgas för bussar, för att minska koldioxidutsläppen från bussar. När det gäller långväga godstransporter anser kommittén att övergången från flottor med dieseldrivna lastbilar till lastbilar som drivs med naturgas bör påskyndas, eftersom naturgas är det enda bränsle som kan ersätta diesel och som nästan inte orsakar några förorenande utsläpp och har en lägre kolhalt än diesel.

39. ReK välkomnar kommissionens insatser för att främja initiativet *Clean Bus* i EU, i syfte att stödja ett bättre informationsutbyte och en mer omfattande marknad genom att tillhandahålla en plattform för städer, regioner, operatörer och tillverkare. Det stärker förtroendet hos de europeiska busstillverkarna när det gäller den framtida efterfrågan på rena bussar som drivs med alternativa bränslen, leder till ett bättre utnyttjande av kommande offentliga upphandlingar och är effektivare i fråga om att söka finansieringslösningar för större upphandlingar, t.ex. genom Europeiska investeringsbanken.

40. Vi anser att nivån på EU-stödet måste höjas, att det behövs större synergieffekter mellan de finansiella medlen från Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi), Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) och de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och att man måste använda sig av bidrag. Detta skulle underlätta en snabb ersättning av de nuvarande förorenande kollektivtrafikfordonen och säkerställa optimal användning av tillgängliga EU-medel.

Lufttransport och spårbundna transporter

41. ReK understryker fördelarna med spårbundna transportmedel som drivs med hjälp av förnybar elektrisk energi eller alternativa bränslen som är ekonomiskt hållbara.

42. Kommittén betonar behovet av att införa nödvändig infrastruktur, på både lokal och regional nivå, i de regioner som har ett mindre utvecklat järnvägssystem, så att de kan utnyttja järnvägstransporter på samma villkor som resten av medlemsstaterna, med målet att skapa ett gemensamt europeiskt järnvägsområde.

GODA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UTSLÄPPSSNÅL RÖRLIGHET

Energiunionen – sammankoppling av transport- och energisystemen

43. Kommittén gläder sig över att strategin betraktas som ett gott steg framåt inom ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030, som antogs av Europeiska rådet den 23 och 24 oktober 2014⁽⁵⁾, och med Parisavtalet, som antogs den 12 december 2015 under den 21:a konferensen för parterna i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar⁽⁶⁾, eftersom den sammankopplar två viktiga aktörer inom EU: transportsektorn på efterfrågesidan och nyckelaktörerna inom energiproduktion och energioverföring på utbudssidan.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/33/EG av den 23 april 2009 om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon. Direktiv 2009/33/EEG.

⁽⁵⁾ Slutsatser från Europeiska rådet (23 och 24 oktober 2014). Bryssel den 24 oktober 2014, EUCO 169/14.

⁽⁶⁾ Parisavtalet om klimatförändringar, den 30 november–11 december 2015.

44. Paketet *Ren energi för alla i Europa* ⁽⁷⁾ är en del av EU:s strävan efter att gå i tåten för arbetet för smartare och renare energi för alla, stödja den ekonomiska tillväxten, främja investeringar och tekniskt ledarskap, skapa nya arbetstillfällen och förbättra välfärden för invånarna i EU:s regioner och städer.

Forskning, innovation och konkurrenskraft

45. Elektromobilitet är en av drivkrafterna för innovation och teknisk utveckling, eftersom den ger omedelbara fördelar och spelar en avgörande roll för att minska miljöpåverkan.

46. Övergången till koldioxidsnåla transporter kan uppnås i första hand genom regional- och sammanhållningspolitiken. Genom investeringar i forskning och innovation kan regionerna och kommunerna stödja förnybar energi med låga utsläpp, smarta nät och hållbara stadstransporter.

47. ReK anser att man bör utnyttja resultaten av ramprogrammet för forskning och innovation (Horisont 2020) för att komma fram till mer innovativa lösningar för utsläppsnåll rörlighet i fråga om tjänster och/eller investeringar.

48. Kommittén uppmanar utvecklingen av innovativ teknik för LNG-tankar i fartyg och bussar för passagerartransport för att optimera lagringseffektiviteten för detta ersättningsbränsle, och efterlyser finansiering av demonstration på frakt- och passagerarfartyg samt bussar för långväga passagerartransport för detta ändamål.

49. ReK uppmanar också utvecklingen av innovativ teknik som gör det möjligt att använda biodrivmedel, t.ex. metanol, som framställts genom bearbetning av avfall, även för motorer i fartyg för gods- och passagerartrafik, och efterlyser därför finansiering av detta.

50. ReK:s efterlyser också finansiering av kajers elinfrastruktur och framför allt ett bindande regelverk som gäller i alla hamnar i EU.

Digital teknik: intelligenta transportsystem (ITS), uppkopplade och självkörande fordon

51. It-lösningar främjar rörlighet som grundar sig på en kombinerad användning av alla transportslag för passagerare och gods (t.ex. integrerade biljett- och vägtullssystem, handlingar för intermodal godstransport, elektronisk ruttplanering, passagerarinformation i realtid osv.).

52. Uppkomsten av uppkopplade och automatiserade (självkörande) fordon som använder digital teknik kan erbjuda många möjligheter att motverka transporternas negativa verkningar och erbjuda kollektivtrafik i mer glesbefolkade områden. ReK rekommenderar med eftertryck att man genomför åtgärder för uppkopplad och automatiserad körning i överensstämmelse med Amsterdamförklaringen ⁽⁸⁾, och välkomnar antagandet av EU-strategin om samverkande intelligenta transportsystem den 30 november 2016 ⁽⁹⁾. I detta sammanhang efterlyser kommittén en mer sammanhängande vision för hållbar och innovativ transportutveckling samt starkare kopplingar mellan kommissionens olika närbesläktade arbetspaket och kommunikationen om dem.

53. Vi betonar att de europeiska regionernas vill delta i upprättandet av en smart telekommunikations- och transportinfrastruktur. Genom deras deltagande kan uppkopplade och automatiserade fordon användas på ett effektivt sätt och utan hinder längs TEN-T-korridorerna samt i stads- och landsbygdsområden.

54. Kommittén betonar att principerna om proportionalitet och subsidiaritet bör ge de lokala och regionala myndigheterna befogenhet att besluta om och hur intelligenta transportsystem och rena fordon ska införas, såsom erkänns i EU:s handlingsplan för rörlighet i städer, för att minska transportutsläppen och problemen med trafikstockningar och främja den sociala delaktigheten.

⁽⁷⁾ Ren energi för alla i Europa – att frigöra Europas tillväxtpotential. Europeiska kommissionens databas över pressmeddelanden. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_sv.htm

⁽⁸⁾ Amsterdamförklaringen om samarbete på området för uppkopplad och automatiserad körning, 14 och 15 april 2016.

⁽⁹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En europeisk strategi för samverkande intelligenta transportsystem, en milstolpe mot samverkande, uppkopplad och automatiserad rörlighet, Bryssel den 30 november 2016, COM(2016) 766 final.

Kompetens

55. Kommittén är medveten om att övergången till utsläppsnål rörlighet medför betydande utmaningar för arbetsmarknaden, och att det därför är en prioriterad fråga att se till att arbetskraften omskolas för nya jobb. Trots den höga arbetslösheten råder det brist på personal inom många viktiga områden inom transportsektorn till följd av bristande digital kompetens.

56. ReK beklagar att det som föreskrivs i det föregående meddelandet från 2009 om rörlighet i städer, dvs. att de lokala myndigheterna ska utarbeta planer för hållbar rörlighet i städer, inte tas upp i detta meddelande. Vi understryker därför behovet av att, både inom ramen för denna strategi och i initiativen och akterna för att genomföra den, tydliggöra att integrerad stadsplanering utgör en viktig faktor för utvecklingen av hållbar rörlighet, bl.a. genom utarbetande och genomförande av planer för hållbar rörlighet i städer.

57. Vi betonar vikten av system för varvad utbildning och föreslår ett intensivt utbyte av erfarenheter mellan EU:s regioner om god praxis i fråga om utsläppsnål rörlighet, som omfattar yrkesutbildning och företag.

Investeringar

58. Kommittén välkomnar att innovation och infrastrukturutveckling står i centrum för målen för Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) när det gäller främjande av kombinerade (offentlig-privata) investeringar för transporter och infrastruktur. Efsi skulle, i kombination med icke återbetalningspliktiga bidrag från de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), kunna öka den lokala och regionala nivåns deltagande i sådana projekt, oavsett om det rör sig om storskaliga eller småskaliga projekt.

59. Vi föreslår en ökning av beloppet och andelen av medlen för utsläppsnåla transporter i Horisont 2020, samt inom Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE), vid planeringen av nästa fleråriga budgetram. FSE bör främjas i högre grad, eftersom den erbjuder en betydande hävstångspotential: Varje investerad euro från FSE genererar 3–3,5 euro i investeringar i transporter med låga utsläpp.

60. Utvecklingsprojekt som bygger på offentlig-privata partnerskap och sådana som genomförs av offentliga myndigheter i städerna och regionerna skulle kunna tillhandahålla den hävstångseffekt som behövs för en effektiv finansiering och ett effektivt genomförande av lösningar för utsläppsnål rörlighet. ReK föreslår också att användningen av Efsi och ESI-fonderna när det gäller lokala och innovativa lösningar för transporter med låga utsläpp prioriteras. Icke återbetalningspliktiga bidrag bör göras tillgängliga för ovanstående ändamål inom ramen för den strategiska referensramen efter 2020.

61. De lokala och regionala myndigheterna spelar en avgörande roll för att stimulera lokal energiproduktion, samt i fråga om integrerade och intelligenta energinät. ESI-fonderna bör underlätta nödvändiga investeringar genom icke återbetalningspliktiga bidrag, främst i de regioner i EU som är mindre utvecklade och där eftersläpningen är som störst.

62. Från början av 2015 till slutet av 2017 tillhandahålls även offentlig finansiering för projekt som avser transporter med låga utsläpp och smarta nät inom ramen för investeringsplanen för Europa.

Åtgärder i städer

63. I samband med stadsplaneringen i och mellan europeiska städer bör man, inom ramen för planer för hållbar rörlighet i städer, tillhandahålla utrymme för transporter med låga utsläpp och rörlighet. Aktiva transportsätt (cykling och gång), kollektivtrafiklösningar, bilpooler och samåkning bör prioriteras i samband med stadsplanering. ReK efterlyser därför en framtidsinriktad EU-politik för transportinvesteringar som bör förbättra folkhälsan och som med full hänsyn till Parisavtalet vid COP 21 investerar minst 10 % av EU-medlen för transport i cykling i de regioner där de topografiska förhållandena möjliggör detta.

64. Kommittén föreslår att man på förhand studerar den rörlighet som stadsplaneringen och den fysiska planeringen i storstadsområdena leder till. Man behöver öka förtätningen i städerna och storstadsområdena, dels för att minska behovet av motoriserade transporter genom att föra tjänsterna närmare invånarna, dels för att möjliggöra förbättringar i kollektivtrafiknäten genom att öka deras sociala och ekonomiska effektivitet samt deras användning.

65. ReK vill understryka betydelsen av den fysiska samhällsplaneringen för utsläppssnål rörlighet. Det är genom den urbana miljöns utformning och bebyggelsestrukturen som de rumsliga förutsättningarna för en långsiktig utveckling mot en utsläppssnål rörlighet ges. Där de lokala och regionala myndigheterna har behörighet på området för fysisk planering i enlighet med medlemsstatens lagar eller konstitution rekommenderas att de regionala, kommunöverskridande eller storstadsrelaterade operativa planerna också innehåller denna typ av åtgärder.
66. Cykling som transportsätt bör främjas, i enlighet med ReK:s yttrande om "En EU-färdplan för cykling" ⁽¹⁰⁾, genom att öka den roll som EU:s offentliga medel avsedda för cykeltransportprojekt spelar. Kommittén upprepar sin efterlysning av en EU-färdplan för cykling som ska ingå i kommissionens arbetsprogram för 2018. Genom att aktivt främja cykling och i samband därmed även gröna upphandlingar kan kommunerna stärka sin egen roll i kampen mot klimatförändringarna genom att delta i initiativ såsom Europas miljöhuvudstad och "Vetenskapen möter regionerna". Förslag skulle kunna läggas fram för att integrera specifika, viktiga delar av cykellederna i TEN-T-nätet.
67. Kommittén betonar att nya byggnader som uppförs i EU bör förses med laddningsstationer för elfordon (helst med lagringsanläggningar) i enlighet med direktivet om byggnaders energiprestanda ⁽¹¹⁾. Likaså bör renovering av flerfamiljshus omfatta installation av sådana laddningsstationer ⁽¹²⁾.
68. Installation av smarta laddningssystem i byggnader kan bidra till att elnätet förblir flexibelt, det vill säga att den energi som lagras i elfordonens batterier kan återföras till nätverket. Det behövs en helhetssyn där t.ex. elfordon betraktas som integrerade delar av byggnadsbeståndet.
69. Städerna är de viktigaste aktörerna inom transportsektorn i tätorter, och problemen med rörlighet i städer kan inte lösas enbart med sektorsspecifika insatser. Kommittén framhåller därför det konkreta mervärdet för de lokala och regionala myndigheterna om de utarbetar sina planer för hållbar rörlighet i städer ⁽¹³⁾ samtidigt som sina handlingsplaner för hållbar energi, så att man beaktar kopplingen mellan transportpolitikens stadsdimension och samhällsplanering i vid bemärkelse, som omfattar en uppställning över den verkliga och den perfekta lokala energimixen. Sådana insatser på lokal nivå skulle kunna få professionell vägledning och stöd från borgmästaravtalet för att skapa mer inkluderande lokala transporter med mindre luftföroreningar och buller.
70. Där regionerna har behörighet på området för fysisk planering i enlighet med lagar eller konstitutionella bestämmelser rekommenderas på samma sätt att planerna för hållbar rörlighet i städerna och mellan städerna också innehåller denna typ av åtgärder.
71. ReK föreslår att man inrättar tematiska europeiska stadsnätverk för att främja utsläppssnål rörlighet. Dessa nätverk skulle göra det möjligt för lokala företag och även allmänheten att bli mer involverade i lösningar för utsläppssnål rörlighet, till exempel genom att tillhandahålla gemensamma tjänster för rörlighet. Med hjälp av uppdaterade it-lösningar kan dessa stadsnätverk också mobilisera relevanta målgrupper för att ytterligare öka den utsläppssnåla rörligheten.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽¹⁰⁾ En EU-färdplan för cykling, Regionkommittén. Antagen den 12 oktober 2016.

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

⁽¹²⁾ Det pågående yttrandet ENVE-VI-019 om "Energieffektivitet och byggnader" (Michiel Rijsberman, ALDE-NL).

⁽¹³⁾ ReK:s yttrande om planerna för hållbar rörlighet i städer, COTER-V-048 om "Paketet för rörlighet i städer".

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

124:e PLENARSESSIONEN DEN 12–13 JULI 2017

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Samordning av de sociala trygghetssystemen

(2017/C 342/10)

Föredragande:	Ulrike Hiller (DE–PES), ledamot, Bremens delstatsregering och stadsstyrelse
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 (Text av betydelse för EEA och Schweiz)
	COM(2016) 815 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Förslaget till förordning

Skäl 6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Förmåner vid långvarigt vårdbehov har hittills inte uttryckligen inbegripits i det materiella tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004, utan har samordnats som förmåner vid sjukdom, vilket leder till rättsosäkerhet för både institutioner och personer som ansöker om förmåner vid långvarigt vårdbehov. Det finns ett behov av att utveckla lämpliga och stabila bestämmelser för förmåner vid långvarigt vårdbehov i förordningen, där det ingår en tydlig definition av sådana förmåner.	Förmåner vid långvarigt vårdbehov har hittills inte uttryckligen inbegripits i det materiella tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 883/2004, utan har samordnats som förmåner vid sjukdom. Det finns ett behov av att utveckla lämpliga och stabila bestämmelser för förmåner vid långvarigt vårdbehov i förordningen.

Motivering

Den förstärkta samordningen av förmåner vid långvarigt vårdbehov bör välkomnas. En tydlig och enhetlig åtskillnad mellan förmåner vid långvarigt vårdbehov och sjukvårdsförmåner är dessutom för närvarande inte möjlig med tanke på de olika nationella bestämmelserna.

Ytterligare samordning förutsätter att förmåner vid långvarigt vårdbehov i alla medlemsstater erkänns och utvecklas som en kategori av förmåner som kompletterar förmåner vid sjukdom. Vid denna tidpunkt är därför en anpassning av artikel 34 att föredra framför införandet av ett särskilt kapitel om långvarigt vårdbehov.

Ändringsrekommendation 2

Förslaget till förordning

Artikel 1.3 första stycket

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Efter skäl 5 ska följande införas:</p> <p>"5a Domstolen har fastställt att medlemsstater har rätt att åt EU-medborgare utanför arbetskraften ge tillgång till socialförsäkringsförmåner i den mottagande medlemsstaten, vilket inte utgör socialt bistånd i den mening som avses i direktiv 2004/38/EG och som villkor ställa uppehållsrätt i den mening som avses i det direktivet. Kontroll av uppehållsrätten bör göras i enlighet med kravet i direktiv 2004/38/EG. I detta syfte bör en medborgare utanför arbetskraften tydligt åtskiljas från en arbetssökande vars uppehållsrätt följer direkt av artikel 45 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. För att förbättra klarheten angående rättsläget för medborgare utanför arbetskraften och institutioner behövs kodifiering av denna rättspraxis."</p>	<p>Efter skäl 5 ska följande införas:</p> <p>"5a Domstolen har fastställt att medlemsstater har rätt att åt EU-medborgare utanför arbetskraften ge tillgång till socialförsäkringsförmåner i den mottagande medlemsstaten, vilket samtidigt utgör socialt bistånd i den mening som avses i direktiv 2004/38/EG och som villkor ställa uppehållsrätt i den mening som avses i det direktivet. Kontroll av uppehållsrätten bör göras i enlighet med kravet i direktiv 2004/38/EG. I detta syfte bör en medborgare utanför arbetskraften tydligt åtskiljas från en arbetssökande vars uppehållsrätt följer direkt av artikel 45 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. För att förbättra klarheten angående rättsläget för medborgare utanför arbetskraften och institutioner behövs kodifiering av denna rättspraxis."</p>

Motivering

EU-domstolen har i de domar som avses fastställt att socialförsäkringsförmåner som i enlighet med artikel 70 i förordning (EG) nr 883/2004 ska betraktas som icke avgiftsfinansierade kontantförmåner också utgör socialt bistånd i den mening som avses i artikel 24 andra stycket i direktiv 2004/38/EG. I den mån som de samtidigt utgör socialt bistånd är den häri föreskrivna befogenheten för medlemsstaterna motiverad. Den föreslagna ändringen syftar till att förtydliga detta.

Ändringsrekommendation 3

Förslaget till förordning

Artikel 1.3 tredje stycket

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>5c Utan att det påverkar de begränsningar av rätten till likabehandling för personer utanför arbetskraften som följer av direktiv 2004/38/EG eller på annat sätt i enlighet med unionslagstiftningen, bör ingenting i denna förordning begränsa de grundläggande rättigheterna som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, bland annat rätten till mänsklig värdighet (artikel 1) och rätten till liv (artikel 2) och rätten till hälsoskydd (artikel 35)."</p>	<p>5c Utan att det påverkar de begränsningar av rätten till likabehandling för personer utanför arbetskraften som följer av direktiv 2004/38/EG eller på annat sätt i enlighet med unionslagstiftningen, bör ingenting i denna förordning begränsa de grundläggande rättigheterna som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, bland annat rätten till mänsklig värdighet (artikel 1) och rätten till liv (artikel 2), rätten till social trygghet och socialt stöd (artikel 34) och rätten till hälsoskydd (artikel 35)."</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 4

Förslaget till förordning

Artikel 1.13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Artikel 12 ska ersättas med följande:</p> <p>"Artikel 12</p> <p>Särskilda bestämmelser</p> <p>1. En person som arbetar som anställd i en medlemsstat hos en arbetsgivare som normalt bedriver sin verksamhet i den medlemsstaten och arbetsgivaren sänder ut i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ⁽¹⁾ eller som arbetsgivaren stationerar för att för arbetsgivarens räkning utföra ett arbete i en annan medlemsstat, ska fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, under förutsättning att detta arbete inte varar längre än 24 månader och att personen inte sänds ut för att ersätta en annan anställd eller egenföretagare som tidigare stationerats eller sänts ut i den mening som avses i denna artikel.</p> <p>2. En person som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare i en medlemsstat och som ska bedriva liknande verksamhet i en annan medlemsstat, ska fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, under förutsättning att verksamheten inte förväntas vara längre än 24 månader och att personen inte ersätter en annan anställd eller egenföretagare.</p> <p>⁽¹⁾ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1."</p>	<p>Artikel 12 ska ersättas med följande:</p> <p>"Artikel 12</p> <p>Särskilda bestämmelser</p> <p>1. En person som arbetar som anställd i en medlemsstat hos en arbetsgivare som normalt bedriver sin verksamhet i den medlemsstaten och arbetsgivaren sänder ut i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ⁽¹⁾ eller som arbetsgivaren stationerar för att för arbetsgivarens räkning utföra ett arbete i en annan medlemsstat, ska fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, under förutsättning att detta arbete inte varar längre än 12 månader och att personen inte sänds ut för att ersätta en annan anställd eller egenföretagare som tidigare stationerats eller sänts ut i den mening som avses i denna artikel.</p> <p>2. En person som normalt bedriver verksamhet som egenföretagare i en medlemsstat och som ska bedriva liknande verksamhet i en annan medlemsstat, ska fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, under förutsättning att verksamheten inte förväntas vara längre än 12 månader och att personen inte ersätter en annan anställd eller egenföretagare.</p> <p>⁽¹⁾ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1."</p>

Motivering

Den föreslagna inskränkningen av tidsgränsen för när värdlandets lag fullt ut ska tillämpas på en utstationerad arbetstagare är i linje med ReK:s antagna ståndpunkt avseende direktivet om utstationering av arbetstagare (COR-2016-02881).

Ändringsrekommendation 5

Förslaget till förordning

Artikel 1.16

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Artikel 34 <i>ska utgå.</i>	<p style="text-align: center;">Artikel 34</p> <p>Sammanträffande av förmåner vid långvarigt vårdbehov</p> <p><u>1. Om en person som erhåller sådana kontantförmåner vid långvarigt vårdbehov som måste behandlas som sjukförmåner och därför utges av den medlemsstat som enligt artikel 21 eller 29 är behörig att utbetala kontantförmåner, samtidigt och enligt detta kapitel har rätt att kräva vårdförmåner för samma ändamål från institutionen där personen är bosatt eller vistas i en annan medlemsstat, och ersättning för kostnaderna för dessa vårdförmåner även ska betalas av en institution i den första medlemsstaten enligt artikel 35, ska den allmänna bestämmelsen om sammanträffande av förmåner i artikel 10 tillämpas, varvid endast följande begränsning ska gälla: Om den berörda personen begär och erhåller vårdförmåner, ska kontantförmånen minska med beloppet på den vårdförmån som begärs eller kan begäras från den institution i den första medlemsstaten som är skyldig att ersätta kostnaden.</u></p> <p><u>2. Administrativa kommissionen ska utarbeta en utförlig förteckning över förmåner vid långvarigt vårdbehov som uppfyller kriterierna i artikel 1 vb i denna förordning genom att specificera vilka som utgör vårdförmåner och vilka kontantförmåner.</u></p> <p><u>3. Två eller flera medlemsstater, eller deras behöriga myndigheter, får komma överens om andra eller kompletterande åtgärder, som dock inte ska vara mindre gynnsamma för de berörda personerna än de principer som fastställs i punkt 1.</u></p>

Motivering

Om ett kapitel 1a (enligt ändringsrekommendation 5) inte införs, måste artikel 34.2 omformuleras för att klargöra hur den förteckning som administrativa kommissionen ska utarbeta ska vara utformad. Se motiveringen till ändringsrekommendation 1 (skäl 6).

Information från sekretariatet: Den ursprungliga texten i artikel 34.2 i förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen lyder som följer: "2. Den administrativa kommissionen skall utarbeta en förteckning över de kontantförmåner och vårdförmåner som omfattas av punkt 1."

Ändringsrekommendation 6

Förslaget till förordning

Artikel 1.17

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Efter artikel 35 ska följande kapitel införas:</p> <p>"KAPITEL 1a</p> <p>Förmåner vid långvarigt vårdbehov</p>	

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Artikel 35a</p> <p>Allmänna bestämmelser</p> <p>1. Utan att det påverkar de särskilda bestämmelserna i detta kapitel ska artiklarna 17–32 i tillämpliga delar gälla förmåner vid långvarigt vårdbehov.</p> <p>2. Administrativa kommissionen ska utarbeta en utförlig förteckning över förmåner vid långvarigt vårdbehov som uppfyller kriterierna i artikel 1 vb i denna förordning genom att specificera vilka som utgör vårdförmåner och vilka kontantförmåner.</p> <p>3. Med avvikelse från punkt 1 får medlemsstaterna bevilja kontantförmåner vid långvarigt vårdbehov enligt andra kapitel i avdelning III om förmånerna och de särskilda villkoren för förmånen är förtecknade i bilaga XII och förutsatt att resultatet av en sådan samordning är minst lika gynnsamt för förmånstagarna som om förmånen hade samordnats enligt detta kapitel.</p> <p>Artikel 35b</p> <p>Sammanträffande av förmåner vid långvarigt vårdbehov</p> <p>1. Om en person som erhåller kontantförmåner vid långvarigt vårdbehov som beviljas enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning, samtidigt och enligt detta kapitel får vårdförmåner vid långvarigt vårdbehov från institutionen där personen är bosatt eller vistas i en annan medlemsstat, och ersättning för kostnaderna för dessa vårdförmåner även ska betalas av en institution i den första medlemsstaten enligt artikel 35c, ska den allmänna bestämmelsen om sammanträffande av förmåner i artikel 10 tillämpas, varvid endast följande begränsning ska gälla: kontantförmånen ska minskas med det belopp som ska ersättas för den vårdförmån som kan begäras enligt artikel 35c från institutionen i den första medlemsstaten.</p> <p>2. Två eller flera medlemsstater, eller deras behöriga myndigheter, får komma överens om andra eller kompletterande åtgärder, som dock inte ska vara mindre gynnsamma för de berörda personerna än de principer som fastställs i punkt 1.</p> <p>Artikel 35c</p> <p>Återbetalning mellan institutioner</p> <p>1. Artikel 35 ska i tillämpliga delar gälla förmåner vid långvarigt vårdbehov.</p> <p>2. Om lagstiftningen i en medlemsstat där den behöriga institutionen enligt detta kapitel är belägen inte föreskriver förmåner vid långvarigt vårdbehov ska den institution som är eller skulle vara behörig i den medlemsstaten enligt kapitel 1 för ersättning för förmåner vid sjukdom som beviljats i en annan medlemsstat anses vara den behöriga institutionen enligt kapitel 1a.”</p>	

Motivering

Se motiveringen till ändringsrekommendation 1 (skäl 6).

Ändringsrekommendation 7

Förslaget till förordning

Artikel 1.22

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Genom undantag från punkt 1 ska en helt arbetslös person som under sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare var bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten och som inte fullgjort en försäkringsperiod på minst 12 månader uteslutande enligt lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten, ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat där han är bosatt. Personen ska erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i bosättningsmedlemsstaten som om han eller hon hade fullgjort alla försäkringsperioder enligt lagstiftningen i den medlemsstaten. Förmånerna ska utges av bosättningsmedlemsstatens institution. Alternativt kan en helt arbetslös person som det hänvisas till i denna punkt som skulle ha rätt till arbetslöshetsförmåner enbart enligt nationell lagstiftning i den behöriga medlemsstaten om personen vore bosatt i den medlemsstaten istället välja att ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstaten och erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstaten som om han eller hon vore bosatt där.</p>	<p>2. Genom undantag från punkt 1 ska en helt arbetslös person som under sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare var bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten och som inte fullgjort en försäkringsperiod på minst 12 månader uteslutande enligt lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten, ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat där han är bosatt. Personen ska erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i bosättningsmedlemsstaten som om han eller hon hade fullgjort alla försäkringsperioder enligt lagstiftningen i den medlemsstaten. Förmånerna ska utges av bosättningsmedlemsstatens institution.</p>

Motivering

Undantaget har ingen verkan om den korta anställningsperioden (mindre än tolv månader) inte ger upphov till någon rätt till förmåner. Då skulle det vara överflödigt. Om det emellertid skulle ge upphov till en rätt till förmåner, nämligen i samband med anställningsperioder i andra medlemsstater som ska räknas med i enlighet med artikel 6, skulle man behöva motivera varför den medlemsstat där personen är bosatt skulle vara skyldig att tillhandahålla dessa förmåner trots att avgifterna betalats in i andra medlemsstater. Det stämmer inte heller överens med de bestämmelser som föreslås i artikel 64 och som tryggar export av förmåner i sådana fall.

Ändringsrekommendation 8

Förslaget till förordning

Artikel 2.11 första stycket

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Följande punkter ska införas efter artikel 19.2:</p> <p>3. Om en institution blir ombedd att utfärda det intyg som avses ovan ska den göra en ändamålsenlig bedömning av relevanta fakta och garantera att den information som ligger till grund för intyget är korrekt.</p>	<p>Följande punkter ska införas efter artikel 19.2:</p> <p>3. Om en institution blir ombedd att utfärda det intyg som avses ovan ska den göra en ändamålsenlig bedömning av relevanta fakta.</p>

Motivering

De utfärdande institutionerna kan inte garantera att informationen är korrekt. De måste förlita sig på korrekta uppgifter från arbetsgivaren. I synnerhet kan de utfärdande myndigheterna inte hållas ansvariga för oriktiga uppgifter om de själva har fått felaktig information.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) ställer sig bakom principen om fri och rättvis rörlighet för arbetskraft, och välkomnar därför översynen av bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen mot bakgrund av medborgarnas ökande rörlighet inom EU.
2. Den fria rörligheten för arbetstagare, som är en negativ integration av den inre marknaden, måste därför kompletteras med en samordning av den sociala tryggheten, som är en positiv integration, i enlighet med EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och EU-domstolens rättspraxis.
3. ReK anser att kommissionens förslag till ändring av förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och av förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 till allra största delen är lämpliga och ändamålsenliga, och ställer sig därför bakom dem.
4. Kommittén erinrar kommissionen om dess initiativ för bättre lagstiftning, och påpekar att det komplexa regelverket i förordningarna (EG) nr 883/2004 och (EG) nr 987/2009 måste förbli begripligt för både myndigheterna och medborgarna så att rättsläget kan fastställas.
5. Vi framhåller betydelsen av regionala rådgivnings- och stödnätverk för rörliga EU-medborgare. Dessa är absolut nödvändiga för att förebygga utnyttjande av mobila arbetstagare och organiserat bedrägeri. ReK anser att dessa nätverk måste förstärkas.
6. Kommissionens förslag är nödvändigt för att trygga arbetstagarnas fria rörlighet. Den entydiga rättsliga grunden i artikel 48 i EUF-fördraget gör därför att det inte finns några subsidiaritetsrelevanta frågor om kommissionens förslag. Faktum är att målen för den föreslagna åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva, utan på grund av åtgärdens omfattning och/eller effekterna av den bättre kan uppnås på EU-nivå, eftersom den föreslagna åtgärden omfattar transnationella aspekter som medlemsstaterna och/eller de regionala och lokala myndigheterna inte kan reglera på lämpligt sätt på egen hand.
7. Kommittén framhåller sitt starka intresse för en fortsatt fackdialog med kommissionen om denna fråga och betonar i detta sammanhang betydelsen av den konsekvensbedömningsrapport som kommissionen i enlighet med samarbetsavtalet med ReK ska lägga fram vid lämpligt tillfälle.

Utstationering av arbetstagare

8. Kommittén ser framsteg i fråga om regleringen av utstationering och en förbättring av utstationeringsintyget. Vi välkomnar att kommissionen genom infogandet av artikel 76a ska ges befogenhet att anta genomförandeakter enligt artikel 291 i EUF-fördraget för att fastställa ett standardförfarande för utfärdande, bestridande och återkallande av intyget för utlandet A1 (det s.k. A1-intyget) i syfte att försvåra missbruk av denna handling. Det eftersträlvade förfarandet kan i synnerhet vara lämpat att göra det möjligt att undvika utdragna rättstvister som kan leda till överträdelseförfaranden och därigenom bidra till en stabil rättsordning i Europa.
9. Det aktuella förslaget till förordning om ändring av förordning (EG) nr 883/2004 med en uppdatering av förfarandena för att utfärda s.k. A1-intyg utgör en avgörande faktor för att förbättra skyddet mot utstationerade arbetstagares missbruk av sociala förmåner inom ramen för den parallella översynen av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare. Med tanke på hur viktig denna fråga är, är alla steg i riktning mot en bindande, tydlig och direkt utformning av det framtida förfarandet för att utfärda A1-intyg av särskild betydelse och bör därför ägnas särskild uppmärksamhet.
10. I samband med utstationering av arbetstagare påpekar kommittén att social trygghet i betydande utsträckning är beroende av att bestämmelser och definitioner klargörs, och att en entydig tolkning av centrala begrepp som "egenföretagande" eller "verksamhetsställe" därför skulle göra det lättare att på ett effektivt sätt hantera problem med falskt egenföretagande eller brevlådeföretag.

11. Kommittén upprepar här sin uppfattning att tidsgränsen för när värdlandets lag ska tillämpas fullt ut på anställningsförhållandet i en utstationerings-situation bör vara 12 månader ⁽¹⁾.

12. Kommittén beklagar förseningen i införandet av elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter (EESSI). Ett EU-omfattande elektroniskt uppgiftsutbyte är absolut nödvändigt.

Förmåner vid sjukdom och långvarigt vårdbehov

13. Samordningen av förmåner vid långvarigt vårdbehov utvidgar den samordnande lagstiftningens tillämpningsområde, vilket är nödvändigt för att uppnå målen med den föreslagna åtgärden. Kumuleringsförbudet beträffande förmåner vid sjukdom och långvarigt vårdbehov torde dock bli svårt att tillämpa.

14. Skyddet av en sjuk människa som befinner sig i en medlemsstat måste tryggas även om personen i fråga inte har uppehållsrätt i denna medlemsstat. ReK påpekar emellertid till att börja med att ett sjukförsäkringsskydd som förvärvats i utlandet enligt gällande EU-rätt ofta bara erkänns med möda, och att personer med otrygga anställningar i vissa EU-länder ofta helt och felaktigt vägras sjukförsäkringsskydd.

15. Kommittén välkomnar därför principiellt att förvärvandet av sjukförsäkringsskydd för behövande EU-medborgare utanför arbetskraften endast ska förutsätta faktisk bosättning i en medlemsstat, men inte laglig vistelse. Kommittén anser i sammanhanget att man bör fastställa den mottagande medlemsstatens rätt till kostnadsersättning från den behöriga medlemsstaten.

Arbetslöshetsförmåner

16. Kommittén betraktar de nya bestämmelserna om samordning av arbetslöshetsförmåner som lämpliga. Även om undantaget i artikel 65.2 i förordning (EG) nr 883/2004 för kortvariga anställningar på mindre än tolv månader i strikt bemärkelse kanske inte är nödvändigt, förtydligar det texten.

17. ReK välkomnar den föreslagna förlängningen av möjligheten att exportera arbetslöshetsförmåner från tre till sex månader. Detta bör dock kombineras med en lämplig, aktiv arbetsmarknadspolitik, vilket är en central del av de så kallade aktiveringsstrategierna, som är inriktade på samspelet mellan systemen för arbetslöshetsförsäkring och bistånd, en aktiv arbetsmarknadspolitik och villkorsanknutna förmåner. ReK anser att man måste klargöra hur medlemsstaterna ska kunna förlänga exportperioden utöver den gällande EU-lagstiftningen. ReK hyser emellertid betänkligheter beträffande den särskilda ordningen för anställningsperioder på mindre än tolv månader.

Familjeförmåner

18. Alla EU-medborgare har rätt till familje- och socialförmåner i det land där de är folkbokförda, anställda eller skattskyldiga, men det kan finnas stora skillnader när det gäller familje- och socialförmånerna mellan medlemsstaterna.

Särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner

19. Kommittén erkänner den befogethet som följer av EU-domstolens rättspraxis beträffande medlemsstaternas befogetheter i fråga om utformningen av socialt bistånd för personer utanför arbetskraften, och välkomnar påpekandet att dessa bestämmelser måste vara förenliga med de europeiska grundläggande och mänskliga rättigheterna som en viktig och ny aspekt. Att dessa personer i framtiden inte utesluts från sjukförsäkringen på basis av faktisk bosättning bör välkomnas. Kommittén noterar att de kan ges möjlighet att bidra på ett proportionellt sätt till ett sjukförsäkringssystem på basis av sin stadigvarande bosättning. Frågan kvarstår dock hur en begränsning av eller till och med uteslutning från socialt bistånd ska kunna motiveras i detta fall. Samtidigt medför en utvidgning av denna princip till personer som faktiskt är bosatta i en annan medlemsstat än sin egen att tillämpningen måste regleras, också i syfte att säkerställa likabehandling och rättvis fördelning av bördan mellan medlemsstaterna.

Gränsarbetare

20. ReK beklagar bristen på tillförlitliga data och uppgifter om antalet gränsarbetare i den mening som avses i den rättsliga definitionen i förordning (EG) nr 883/2004.

⁽¹⁾ Yttrande om "Översyn av utstationeringsdirektivet" (COR-2016-02881).

21. Kommittén påpekar att gränsregionerna har stor erfarenhet vad gäller rörliga arbetstagare. ReK uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utnyttja denna erfarenhet. Vi uppmanar därför kommissionen att förstärka de stödtjänster för arbetskraftsrörlighet över gränserna som Eures erbjuder, bland annat via de befintliga gränsöverskridande Eurespartnerskapen, och uppmuntra inrättandet av nya sådana partnerskap, samt göra det möjligt för dem att samla in tillförlitliga uppgifter om gränsarbetarnas och deras arbetsgivares antal och profil.

Bryssel den 12 juli 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Territoriell klassificering och typindelning

(2017/C 342/11)

Föredragande: Mieczysław Struk (PL-EPP), regionpresident, Pomorskie (Pommern)

Referensdokument: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1059/2003 vad gäller de territoriella typindelningarna (Tercet)

COM(2016) 788 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

COM(2016) 788 final

Artikel 1

Ändra punkt 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Artikel 1	Artikel 1
Förordning (EG) nr 1059/2003 ska ändras på följande sätt:	Förordning (EG) nr 1059/2003 ska ändras på följande sätt:
(1) Artikel 1 ska ersättas med följande:	(1) Artikel 1 ska ersättas med följande:
”Artikel 1	”Artikel 1
Syfte	Syfte
1. Genom denna förordning inrättas en gemensam statistisk nomenklatur för territoriella enheter (Nuts) för att möjliggöra insamling, sammanställning och spridning av harmoniserad statistik på olika territoriella nivåer i EU.	1. Genom denna förordning inrättas en gemensam statistisk nomenklatur för territoriella enheter (Nuts) för att möjliggöra insamling, sammanställning och spridning av harmoniserad statistik på olika territoriella nivåer i EU.
2. Nuts-nomenklaturen fastställs i bilaga I.	2. Nuts-nomenklaturen fastställs i bilaga I.
3. De lokala administrativa enheter (LAU) som avses i artikel 4 ska komplettera Nuts-nomenklaturen.	3. De lokala administrativa enheter (LAU) som avses i artikel 4 ska komplettera Nuts-nomenklaturen.
4. De statistiska rutnät som avses i artikel 4a ska komplettera Nuts-nomenklaturen. De ska användas för att beräkna befolkningsbaserade territoriella typindelningar.	4. De statistiska rutnät som avses i artikel 4a ska komplettera Nuts-nomenklaturen. De ska användas för att beräkna territoriella typindelningar baserade på befolkningsfördelning och befolkningstäthet .
5. De territoriella typindelningar på unionsnivå som avses i artikel 4b ska komplettera Nuts-nomenklaturen genom att de territoriella enheterna delas in i olika typer.”	5. De territoriella typindelningar på unionsnivå som avses i artikel 4b ska komplettera Nuts-nomenklaturen genom att de territoriella enheterna delas in i olika typer.”

Motivering

Mer exakt formulering.

Ändringsrekommendation 2

COM(2016) 788 final

Artikel 1

Ändra punkt 5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(5) Följande artiklar ska införas som artiklarna 4a och 4b:	(5) Följande artiklar ska införas som artiklarna 4a och 4b:
(...)	(...)
Artikel 4b	Artikel 4b
Territoriella typindelningar på unionsnivå	Territoriella typindelningar på unionsnivå
(...)	(...)
3. LAU-nivån ska ha följande typindelningar:	3. LAU-nivån ska ha följande typindelningar:
a) Urbaniseringsgrad (DEGURBA):	a) Urbaniseringsgrad (DEGURBA):
— <i>"Tätbefolkade områden"</i> :	— <i>"Stadsområden"</i> .
— <i>"Storstadskommuner"</i> .	— <i>"Tätbefolkade områden"</i> .
— <i>"Mindre stads- eller förortskommuner"</i> .	— <i>"Medeltätt befolkade områden"</i> .
— "Glesbefolkade områden".	— "Glesbefolkade områden".
b) Funktionella stadsområden:	b) Funktionella stadsområden:
— <i>"Städer"</i> och deras "pendlingsområde".	— <i>"Stadsområden"</i> och deras "pendlingsområde".
c) Kustområden:	c) Kustområden:
— "Kustområden",	— "Kustområden",
— "Icke-kustområden".	— "Icke-kustområden".
Om det finns mer än en administrativ LAU-nivå i en medlemsstat ska kommissionen (Eurostat) rådgöra med den medlemsstaten för att fastställa den administrativa LAU-nivå som ska användas för typindelningen.	Om det finns mer än en administrativ LAU-nivå i en medlemsstat ska kommissionen (Eurostat) rådgöra med den medlemsstaten för att fastställa den administrativa LAU-nivå som ska användas för typindelningen.
4. Nuts 3-nivån ska ha följande typindelningar och beteckningar:	4. Nuts 3-nivån ska ha följande typindelningar och beteckningar:

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>a) Typindelningen stad–land:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Huvudsakligen tätbefolkade regioner". — "Medeltätbefolkade regioner". — "Huvudsakligen glesbefolkade regioner". <p>b) Typindelningen storstad–icke-storstad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Storstadsregioner". — "Icke-storstadsregioner". <p>c) Typindelningen kust–inland:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Kustregioner" — "Icke-kustregioner". 	<p>a) Typindelningen stad–land:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Huvudsakligen tätbefolkade regioner". — "Medeltätbefolkade regioner". — "Huvudsakligen glesbefolkade regioner". <p>b) Typindelningen storstad–icke-storstad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Storstadsregioner". — "Icke-storstadsregioner". <p>c) Typindelningen kust–inland:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Kustregioner" — "Icke-kustregioner". <p>d) Typindelningen öar:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Öregioner". — "Icke-öregioner". <p>e) Typindelningen bergsområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Bergsregioner". — "Icke-bergsregioner". <p>f) Typindelningen gränsområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Gränsregioner". — "Icke-gränsregioner". <p>g) Typindelningen befolkning:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Glesbefolkade regioner". — "Icke-glesbefolkade regioner". — "Åldrande regioner". — "Icke-åldrande regioner". — "Regioner med minskande befolkning". — "Regioner utan minskande befolkning". <p>h) Typindelningen periferi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — "Perifera regioner". — "Icke-perifera regioner".

Motivering

Regioner med särskilda (geografiska, ekonomiska, sociala och demografiska) förhållanden kommer att kunna använda relevanta indikatorer för att stödja genomförandet av offentlig politik i syfte att möta de utmaningar som de står inför.

Ändringsrekommendation 3

COM(2016) 788 final

Artikel 1

Ändra punkt 5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(5) Följande artiklar ska införas som artiklarna 4a och 4b:	(5) Följande artiklar ska införas som artiklarna 4a och 4b:
(...)	(...)
Artikel 4b	Artikel 4b
Territoriella typindelningar på unionsnivå	Territoriella typindelningar på unionsnivå
(...)	(...)
5. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa enhetliga villkor för en harmoniserad tillämpning av typindelningarna i medlemsstaterna och på unionsnivå. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 7.	5. Kommissionen ska i samråd med medlemsstaterna och regionerna fastställa enhetliga villkor för en harmoniserad tillämpning av typindelningarna i medlemsstaterna och på unionsnivå.
	6. De typindelningar som anges i punkterna 3 och 4 ovan kan kompletteras med nya typindelningar, om det finns ett motiverat behov som fastställts av medlemsstaterna eller av Europeiska regionkommittén och bekräftats av kommissionen.

Motivering

Regioner med särskilda (geografiska, ekonomiska, sociala och demografiska) förhållanden kommer att kunna använda relevanta indikatorer för att stödja genomförandet av offentlig politik i syfte att möta de utmaningar som de står inför.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) understryker vikten av den europeiska regionala statistiken som ett viktigt instrument för målinriktade politiska beslut och som ett användbart verktyg för att förstå och kvantifiera effekterna av politiska beslut i särskilda geografiska områden. Denna statistik används för en lång rad ändamål av ett antal offentliga och privata användare, inbegripet regionala och lokala myndigheter, och den utgör en objektiv bas som stöder beslutsprocesserna inom många offentliga insatsområden, såsom stöd till små och medelstora företag, innovationspolitik, utbildning, arbetsmarknaden, transport, turism och havsrelaterade näringar.

2. ReK bekräftar att territoriella typindelningar som grundar sig på europeisk statistik spelar en viktig roll i regionalpolitiken, eftersom de kan bidra till evidensbaserade politiska åtgärder och mer integrerade territoriella tillvägagångssätt som återspeglar skillnaderna mellan EU:s regioner.

3. ReK noterar kommissionens initiativ att ändra förordning (EG) nr 1059/2003 vad gäller de territoriella typindelningarna (Tercet). Genom att kodifiera dessa typindelningar i en enda rättsakt skulle det kunna bli möjligt att ta fram aggregerade data för olika typer av territorier, för att säkerställa en enhetlig och öppen tillämpning av befintliga metoder på både EU-nivå och medlemsstatsnivå. Detta får emellertid inte leda till att den nya Tercet-klassificeringen omsätts i regler för stödberättigande på något av EU:s politikområden, inklusive sammanhållningspolitiken.

4. ReK drar slutsatsen att det lagstiftningsförslag som syftar till att ändra förordning (EG) nr 1059/2003 överensstämmer med subsidiaritetsprincipen, eftersom målet om att upprätta, samordna och vidmakthålla harmoniserade statistiska indelningar för statistiska ändamål på EU-nivå inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna om de agerar på egen hand. Å andra sidan kan subsidiariteten dock bara upprätthållas om de territoriella typindelningarna samordnas genom en intensiv dialog med medlemsstaterna och regionerna. Dessutom går förslaget i princip inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dess mål och kan därför betraktas som förenligt med proportionalitetsprincipen.

5. ReK framhåller behovet av en närmare dialog mellan de nationella statistikbyråerna och de regionala (och lokala) myndigheterna för att se till att man vid utvecklingen av den nya Tercet-klassificeringen tar vederbörlig hänsyn till olika områdets socioekonomiska, rumsliga och administrativa särdrag.
6. ReK betonar vikten av att ta hänsyn till den särskilda situationen i regioner med särskilda geografiska, ekonomiska, sociala och demografiska särdrag, som bör omfattas på lämpligt sätt inom ramen för den europeiska regionala statistiken, i syfte att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i enlighet med artikel 174 i EUF-fördraget.
7. ReK hänvisar i detta sammanhang till följande:
  - a) Artikel 174 i EUF-fördraget, enligt vilken särskild hänsyn ska tas till landsbygdsområden, områden som påverkas av strukturomvandlingar samt regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner.
  - b) *Grönboken om territoriell sammanhållning* (COM(2008) 616 final) och det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar (SEC(2008) 2550), som hänvisar till territoriella typindelningar såsom gränsregioner, bergsregioner, öregioner och glesbefolkade regioner. Dessa typindelningar har redan använts i den *femte rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning* (som offentliggjordes i november 2010).
  - c) ReK:s yttrande om ovannämnda grönbok (COTER-IV-020), där kommissionen uppmanas att utvidga sin forskning för att utveckla relevanta indikatorer för de särskilda socioekonomiska problem som vissa typer av regioner, såsom bergsområden, öar och områden med låg befolkningstäthet och gränsområden, möter, och att avsevärt förbättra statistiken och det sätt på vilket den återspeglas på kartorna, så att den stämmer överens med den faktiska situationen.
  - d) ReK:s yttrande om *Sjätte lägesrapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning* (COTER-V-052), där kommittén efterlyser större respekt för artikel 174 i EUF-fördraget.
  - e) ReK:s yttrande om *Indikatorer för territoriell utveckling – bortom BNP* (COTER-VI-009), där kommittén framhåller bristen på kvantitativa uppgifter om olika regioner med specifika geografiska, miljömässiga, ekonomiska och sociala särdrag som påverkar deras utveckling samt föreslår att kommissionen (Eurostat) antar de territoriella kategorier som fastställs i fördraget, för att bidra till ett korrekt genomförande av EU:s politik med en territoriell dimension.
  - f) ReK:s utkast till yttrande om *Entreprenörskap på öar: bidrag till den territoriella sammanhållningen* (COTER-VI/022), där kommittén föreslår att man lägger till öar som ytterligare en kategori i förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Tercet-förordningen.
8. ReK beklagar att kommissionens förslag omfattar ett begränsat antal territoriella typindelningar och inte tar hänsyn till andra typindelningar som rör områden med särskilda geografiska, ekonomiska, sociala och demografiska förhållanden som redan har utvecklats och använts, nämligen typindelningarna för öregioner, bergsregioner, gränsregioner, glesbefolkade regioner eller de yttersta randområdena. Antagandet av territoriella typindelningar som statistiskt återspeglar dessa regioners mångfald och komplexitet är mycket viktigt för att fånga upp dessa områden bättre. ReK rekommenderar därför att man inför hänvisningar till ovannämnda territoriella typindelningar när Tercet-förordningen ändras med deltagande av medlemsstaterna och regionerna.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förnybara energikällor och den inre marknaden för el

(2017/C 342/12)

Föredragande:	Daiva Matonienė (LT–ECR) Ledamot av stadsfullmäktige i Šiauliai
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning)
	COM(2016) 767 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den inre marknaden för el (omarbetning)
	COM(2016) 861 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning)
	COM(2016) 864 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning)
	COM(2016) 863 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn
	COM(2016) 862 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

(7)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det är därför lämpligt att fastställa ett bindande unionsmål på en andel förnybar energi på minst 27 %. Medlemsstaterna bör fastställa sina bidrag till uppnåendet av detta mål som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner genom den styrningsprocessen som föreskrivs i förordning [styrning].	Det är därför lämpligt att fastställa ett bindande unionsmål på en andel förnybar energi på minst 27 %. Medlemsstaterna bör fastställa sina bidrag till uppnåendet av detta mål som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner genom den styrningsprocessen som föreskrivs i förordning [styrning]. För att säkra överensstämmelse med Parisavtalet är det nödvändigt att medlemsstaterna fastställer egna, mer ambitiösa bindande mål när det gäller andelen förnybar energi.

Motivering

Medlemsstaterna bör ha möjlighet att fastställa mer ambitiösa nationella bindande mål för andelen energi från förnybara källor. De kan ha som målsättning att uppnå en högre andel förnybar energi än EU:s bindande mål på 27 %. Fastställandet av nationella mål bör dock överlätas åt varje medlemsstat på basis av en värdering av landets möjligheter, förutsättningar

och omständigheter. Det bör inte fastställas högre bindande mål på EU-nivå.

Ändringsrekommendation 2

(13)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Kommissionen bör underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala myndigheterna eller organen, till exempel genom regelbundna möten för att hitta en gemensam strategi för att främja en mer utbredd användning av kostnadseffektiva projekt som rör förnybar energi, uppmuntra investeringar i ny, flexibel och ren teknik och fastställa en lämplig strategi för att hantera utvecklingen av teknik som inte bidrar till att minska utsläppen eller ger tillräcklig flexibilitet, på grundval av transparenta kriterier och tillförlitliga prissignaler från marknaden.</p>	<p>Kommissionen bör underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala och lokala myndigheterna eller organen, till exempel genom regelbundna möten för att hitta en gemensam strategi för att främja en mer utbredd användning av kostnadseffektiva projekt som rör förnybar energi, uppmuntra investeringar i ny, flexibel och ren teknik och fastställa en lämplig strategi för att hantera utvecklingen av teknik som inte bidrar till att minska utsläppen eller ger tillräcklig flexibilitet, på grundval av transparenta kriterier och tillförlitliga prissignaler från marknaden.</p>

Motivering

Den text som kommissionen föreslår bör också hänvisa till de lokala myndigheterna. Detta är mycket viktigt, eftersom när det gäller energi bidrar de lokala myndigheterna direkt till utvecklingen av förnybar energi inom de egna gränserna och till att genomföra nationella energieffektivitetsmål.

Ändringsrekommendation 3

(15)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Stödsystem för el som produceras från förnybara energikällor har visat sig vara ett effektivt sätt att främja utbyggnaden av förnybar energi. Om och när medlemsstaterna beslutar att införa stödsystem bör sådant stöd ges i en form som är så lite snedvridande som möjligt med tanke på elmarknadernas funktion. I detta syfte beviljar ett ökande antal medlemsstater stöd i en form där stödet ges utöver marknadsintäkterna.</p>	<p>Stödsystem för el som produceras från förnybara energikällor har visat sig vara ett effektivt sätt att främja utbyggnaden av förnybar energi. Om och när medlemsstaterna beslutar att införa stödsystem bör sådant stöd ges i en form som är så lite snedvridande som möjligt med tanke på elmarknadernas funktion. I detta syfte beviljar ett ökande antal medlemsstater stöd i en form där stödet ges utöver marknadsintäkterna, och det är därför nödvändigt att ge producenter av förnybar energi incitament att reagera på marknadssignaler.</p>

Motivering

I EU-direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor anges att stödsystem för förnybara energikällor inte bör leda till snedvridningar av marknaden. Därför är det nödvändigt att ge producenter av förnybar energi incitament att reagera på signaler från marknaden.

Ändringsrekommendation 4

(33)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>På nationell och regional nivå har bestämmelser och skyldigheter beträffande minimikrav för användning av energi från förnybara energikällor i nya och renoverade byggnader lett till en betydligt ökad användning av denna typ av energi. Dessa åtgärder bör också framhållas som föredömen i ett vidare unionssammanhang, samtidigt som man genom ändrade byggregler och byggnormer främjar energieffektivare anordningar för energi från förnybara energikällor.</p>	<p>På nationell, regional och lokal nivå har bestämmelser och skyldigheter beträffande minimikrav för användning av energi från förnybara energikällor i nya och renoverade byggnader lett till en betydligt ökad användning av denna typ av energi. Dessa åtgärder bör också framhållas som föredömen i ett vidare unionssammanhang, samtidigt som man genom ändrade byggregler och byggnormer främjar energieffektivare anordningar för energi från förnybara energikällor.</p>

Motivering

Det föreslås att man även hänvisar till lokala myndigheter. Vid utarbetandet av planer för utveckling av hållbar energi och användning av förnybar energi fastställer kommunerna minimikrav för användning av energi från förnybara energikällor.

Ändringsrekommendation 5

(54)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Lokalt medborgardeltagande i projekt för förnybar energi via lokalsamhällen som satsar på förnybar energi har gett ett betydande mervärde när det gäller lokal acceptans av förnybar energi och tillgång till kompletterande privat kapital. Detta lokala deltagande kommer att bli desto viktigare i ett läge med ökande kapacitet för förnybar energi i framtiden.</p>	<p>Lokalt medborgardeltagande i projekt för förnybar energi via lokalsamhällen som satsar på förnybar energi har gett ett betydande mervärde när det gäller lokal acceptans av förnybar energi och tillgång till kompletterande privat kapital. Detta lokala deltagande kommer att bli desto viktigare i ett läge med ökande kapacitet för förnybar energi i framtiden.</p> <p>Lokalsamhällen som satsar på förnybar energi bör stödjas på nationell, regional och lokal nivå.</p>

Motivering

I kommissionens förslag betonas att konsumenterna bör bli aktiva aktörer på den nya elmarknaden. Lokalsamhällen som satsar på förnybar energi kan vara ett effektivt sätt att hantera energifrågor på lokal nivå, genom att de använder den el de producerar antingen direkt eller till uppvärmning och kylning. Lokalsamhällen som satsar på förnybar energi bör därför stödjas på alla myndighets- och förvaltningsnivåer.

Ändringsrekommendation 6

(55)

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Särdragen hos lokalsamhällen som satsar på förnybar energi när det gäller storlek, ägarförhållanden och antalet projekt kan hindra dem från att konkurrera på lika villkor med stora aktörer, dvs. konkurrenter med större projekt eller större projektportföljer. Åtgärder för att uppväga dessa nackdelar omfattar att göra det möjligt för energisamhällen att arbeta i energisystemet och underlätta deras marknadsintegrering.</p>	<p>Särdragen hos lokalsamhällen som satsar på förnybar energi när det gäller storlek, ägarförhållanden och antalet projekt kan hindra dem från att konkurrera på lika villkor med stora aktörer, dvs. konkurrenter med större projekt eller större projektportföljer. Åtgärder för att uppväga dessa nackdelar omfattar att göra det möjligt för energisamhällen att arbeta i energisystemet och underlätta deras marknadsintegrering. Medlemsstaterna rekommenderas att i samarbete med kommissionen och med sina lokala och regionala myndigheter utarbeta rekommendationer med de grundläggande principerna för bildandet av energisamhällen och deras verksamhet.</p>

Motivering

I kommissionens förslag betonas att medborgarna bör ta ett eget ansvar för energiomställningen, dra nytta av ny teknik för att sänka sina energikostnader och delta aktivt på marknaden, och att lokala energisamhällen kan vara ett effektivt sätt att hantera energifrågor på lokal nivå. För att uppnå dessa mål är det viktigt att man ger invånarna utförlig information om bildandet av energisamhällen, deras verksamhet, de möjligheter de skapar och vilka fördelar de innebär.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 3.1, 3.2 och 3.4

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Medlemsstaterna ska gemensamt säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor i unionens slutliga energianvändning (brutto) år 2030 är minst 27 %.</p>	<p>1. Medlemsstaterna ska gemensamt säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor i unionens slutliga energianvändning (brutto) år 2030 är minst 27 %. Medlemsstaterna får, efter att ha utvärderat lokala villkor och omständigheter, fastställa sina egna bindande mål som innebär en högre andel.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Medlemsstaternas respektive bidrag till detta övergripande mål för 2030 ska fastställas och meddelas kommissionen inom ramen för deras integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3–5 och 9–11 i förordning [styrning].</p> <p>4. Kommissionen ska stödja medlemsstaternas höga ambitionsnivå genom en ram som skapar gynnsamma förutsättningar för ökad användning av unionsmedel, i synnerhet finansieringsinstrument, särskilt för att minska kostnaden för kapital för projekt för förnybar energi.</p>	<p>2. Medlemsstaternas metoder för att uppnå detta övergripande mål för 2030 ska fastställas och meddelas kommissionen inom ramen för deras integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3–5 och 9–11 i förordning [styrning].</p> <p>4. Kommissionen ska stödja medlemsstaternas höga ambitionsnivå genom en ram som skapar gynnsamma förutsättningar för ökad användning av unionsmedel, i synnerhet finansieringsinstrument, särskilt för att minska olika ekonomiska kostnader för projekt för förnybar energi och förbättra europeiska producenters och installatörers tekniska kapacitet och konkurrenskraft samt öka konsumenternas intresse för att köpa förnybar energi. Vidare får kommissionen i samband med utnyttjande av EU-medel inrätta mekanismer som – med hänsyn till olika förutsättningar och omständigheter – skapar incitament för de regioner och medlemsstater vars framsteg inom förnybar energi kan anses vara högre än genomsnittet.</p> <p>6. Varje medlemsstat ska säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor, beräknad i enlighet med detta direktivs innehåll, av den slutliga energianvändningen (brutto) år 2030 uppgår till åtminstone dess nationella övergripande mål (fördelat på energi, värme samt transport) sett till andelen energi från förnybara energikällor för det året, enligt vad som anges i bilaga I.</p>

Motivering

Beträffande 3.1

Medlemsstaterna bör ha möjlighet att fastställa mer ambitiösa nationella bindande mål för andelen energi från förnybara källor. De kan ha som målsättning att uppnå en högre andel förnybar energi än EU:s bindande mål på 27 %. Fastställandet av nationella mål bör dock överlåtas åt varje medlemsstat på basis av en värdering av landets möjligheter, förutsättningar och omständigheter. Det bör inte fastställas högre bindande mål på EU-nivå.

Beträffande 3.4

Genom ändringsförslaget införs tanken att EU-medel i större utsträckning kan tilldelas de länder (och eventuellt regioner) som är mest framgångsrika när det gäller att främja förnybara energikällor. En sådan mekanism bör utformas med hänsyn till de olika förhållandena i varje land och fungera som ett incitament för dem. Vidare bör offentliga medel inte användas enbart för ett enda mål när det gäller att uppnå en balanserad och konkurrenskraftig utveckling.

Beträffande 3.6

Ändringsförslaget innebär att samma lydelse används som i det förra direktivet där medlemsstaterna ålades att fastställa och uppfylla egna nationella mål. Vi föreslår också att dessa mål beskrivs utförligt med avseende på deras el-, värme- och transportrelaterade aspekter.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 4

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Inom ramen för reglerna om statligt stöd får medlemsstaterna tillämpa stödsystem för att nå det unionsmål som anges i artikel 3.1. Stödsystem för el från förnybara energikällor ska vara utformade så att man undviker onödigt snedvridning av elmarknaden och säkerställer att producenter tar hänsyn till tillgång och efterfrågan på el samt eventuella nätbegränsningar.</p> <p>2. Stöd till el från förnybara energikällor ska utformas så att det integrerar el från förnybara energikällor på elmarknaden och säkerställer att producenter av förnybar energi svarar på marknadens prissignaler och maximerar sina marknadsintäkter.</p> <p>3. Medlemsstaterna ska se till att stöd till el från förnybara energikällor beviljas på ett öppet, konkurrensut-satt, icke-diskriminerande och kostnadseffektivt sätt.</p> <p>4. Medlemsstaterna ska utvärdera effektiviteten i sitt stöd till el från förnybara energikällor åtminstone vart fjärde år. Beslut om fortsättning eller förlängning av stöd och utformningen av nytt stöd ska grunda sig på resultaten av utvärderingarna.</p>	<p>1. Inom ramen för reglerna om statligt stöd får medlemsstaterna tillämpa stödsystem för att nå det unionsmål som anges i artikel 3.1. Stödsystem för el från förnybara energikällor (och följaktligen alla bestämmelser beträffande den relevanta marknaden) ska vara utformade så att man undviker snedvridning av elmarknaden (när det gäller internaliseringen av samtliga kostnader och miljö-risker), för att garantera att tillförlitligheten, kvaliteten på leveranser, konkurrenskraften och överkomliga priser inte äventyras och säkra att producenter tar hänsyn till tillgång och efterfrågan på el samt eventuella nätbegränsningar.</p> <p>2. Stöd till el från förnybara energikällor ska utformas så att det integrerar el från förnybara energikällor på elmarknaden och säkerställer att producenter av förnybar energi svarar på marknadens prissignaler och maximerar sina marknadsintäkter.</p> <p>3. Medlemsstaterna ska se till att stöd till el från förnybara energikällor beviljas på ett öppet, konkurrensut-satt, icke-diskriminerande och kostnadseffektivt sätt.</p> <p>4. Medlemsstaterna får anpassa det finansiella stödet till de yttersta randområdena med utgångspunkt i de faktiska produktionskostnader som deras specifika situation och beroende av externa källor medför, i syfte att öka produktionen av el från förnybara energikällor och andra energikällor för inhemskt producerad ren energi.</p> <p>5. Medlemsstaterna ska utvärdera effektiviteten i sitt stöd till el från förnybara energikällor åtminstone vart fjärde år. Beslut om fortsättning eller förlängning av stöd och utformningen av nytt stöd ska grunda sig på resultaten av utvärderingarna.</p>

Motivering

Beträffande 4.1

Med tanke på marknadsnedvridningarna, som orsakas av nationella regler eller av de fossila bränsleföretag som agerar inom ramen för dessa regler, tycks det lämpligt att sätta den marknadsnedvridning som omnämns i direktivet i sitt sammanhang.

El från förnybara energikällor bör integreras i elmarknaden med beaktande av de enskilda teknikernas särskilda egenskaper. Att använda priset som enda vägledande princip kan dölja den verkliga situationen.

Beträffande 4.2

Integrationen av de olika formerna av förnybar energi kommer att ske på basis av de tekniska särdragen. Ett försök att fastställa priset som den enda indikatorn kan ge en falsk bild av den verkliga situationen.

Beträffande 4.3 och 4.5

Centralisering strider mot kommissionens mål att ge medlemsstaterna stort egenansvar för att stödet beviljas på ett öppet, konkurrensutsatt, icke-diskriminerande och kostnadseffektivt sätt. Eftersom medlemsstaterna kan fastställa sina egna krav när det gäller målen är en hänvisning till tvingande EU-kriterier olämplig.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 5.2

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att minst 10 % av stödet till ny kapacitet varje år mellan 2021 och 2025, och minst 15 % av stödet till ny kapacitet varje år mellan 2026 och 2030, är öppet för anläggningar som är belägna i andra medlemsstater.	2. Medlemsstaterna ska säkerställa att minst 10 % av stödet till ny kapacitet varje år mellan 2021 och 2025, och minst 15 % av stödet till ny kapacitet varje år mellan 2026 och 2030, är öppet för anläggningar som är belägna i andra medlemsstater. Investeringar som rör gränsöverskridande samarbete där man planerar en lämplig sammankopplingsnivå ska också främjas.

Motivering

Om kravet på gränsöverskridande upphandling försvagas försvinner konkurrenstrycket ur systemet. Det finns fortfarande utrymme för att sänka kostnaderna. Därför är det viktigt att det skapas en lämplig sammankopplingskapacitet mellan medlemsstaterna.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 6

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Utan att det påverkar anpassningar som är nödvändiga för att följa reglerna om statligt stöd ska medlemsstaterna säkerställa att nivån på, och villkoren för, det stöd som beviljas för projekt som avser förnybar energi inte ändras på ett sätt som inverkar negativt på de rättigheter som ges inom ramen för stödet och ekonomin i understödda projekt.	Utan att det påverkar anpassningar som är nödvändiga för att följa reglerna om statligt stöd eller andra särskilda omständigheter som innebär force majeure, vilka ska fastställas från fall till fall av medlemsstaterna och kommissionen , ska medlemsstaterna säkerställa att nivån på, och villkoren för, det stöd som beviljas för projekt som avser förnybar energi inte ändras på ett sätt som inverkar negativt på de rättigheter som ges inom ramen för stödet och ekonomin i understödda projekt.

Motivering

Medlemsstaterna bör ges en viss flexibilitet i händelse av force majeure eller om de offentliga medel som avsätts till exempelvis utbildning och hälso- och sjukvård riskerar att drabbas av budgetnedskärningar samtidigt som de medel som öronmärkts för att främja energi från förnybara energikällor inte berörs.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 7.1

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Vid beräkningen av en medlemsstats slutliga energianvändning (brutto) från förnybara energikällor ska bidraget från biodrivmedel och flytande biobränslen samt från biomassabränslen som konsumeras av transportsektorn, om dessa bränslen framställs ur livsmedels- eller fodergrödor, vara högst 7 % av den slutliga energianvändningen inom väg- och järnvägstransporter i den medlemsstaten. Detta gränsvärde ska sänkas till 3,8 % år 2030 i enlighet med den plan som anges i del A i bilaga X. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre gränsvärde och får göra åtskillnad mellan olika typer av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur livsmedels- och fodergrödor, t. ex. genom att fastställa ett lägre gränsvärde för bidraget från sådana biodrivmedel producerade från oljegrödor som baseras på livsmedels- och fodergrödor, med hänsyn tagen till indirekt förändrad markanvändning.</p>	<p>Vid beräkningen av en medlemsstats slutliga energianvändning (brutto) från förnybara energikällor ska bidraget från biodrivmedel och flytande biobränslen samt från biomassabränslen som konsumeras av transportsektorn, om dessa bränslen framställs ur livsmedels- eller fodergrödor, med undantag för biobränslen med låg risk för indirekt ändring av markanvändning i enlighet med artikel 2 u, vara högst 7 % av den slutliga energianvändningen inom väg- och järnvägstransporter i den medlemsstaten. Detta gränsvärde ska sänkas till 3,8 % år 2030 i enlighet med den plan som anges i del A i bilaga X. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre gränsvärde och får göra åtskillnad mellan olika typer av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur livsmedels- och fodergrödor, t.ex. genom att fastställa ett lägre gränsvärde för bidraget från sådana biodrivmedel producerade från oljegrödor som baseras på livsmedels- och fodergrödor, med hänsyn tagen till indirekt förändrad markanvändning.</p>

Motivering

Konventionella biodrivmedel med god klimatprestanda och hållbarhet, inklusive låg ILUC, bör inte fasas ut. FAO förespråkar hållbar produktion av både mat och bränsle. Det finns stora arealer jordbruksmark i träda inom EU och en utfasning av biodrivmedel hindrar flexibelt resursutnyttjande och teknikutveckling.

Ändringsrekommendation 12

Artikel 9.1

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. Två eller flera medlemsstater får samarbeta om alla typer av gemensamma projekt som rör produktion av el, värme eller kyla från förnybara energikällor. Detta samarbete får inbegripa privata aktörer.</p>	<p>1. Två eller flera medlemsstater får samarbeta om alla typer av gemensamma projekt som rör produktion av el, värme eller kyla från förnybara energikällor. Detta samarbete får inbegripa privata aktörer. Fördelarna med regionalt samarbete bör betonas särskilt starkt.</p>

Motivering

Det är viktigt att tydligt framhålla betydelsen av regionalt samarbete på marknaden för förnybar energi. Samarbete på regional nivå kan ge betydande ekonomiska fördelar och samtidigt erbjuda verkliga möjligheter för gemensam utveckling av den inre marknaden för el.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 11.1

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>En eller flera medlemsstater får samarbeta med ett eller flera tredjeländer om alla typer av gemensamma projekt som rör elproduktion från förnybara energikällor. Detta samarbete får inbegripa privata aktörer.</p>	<p>En eller flera medlemsstater får samarbeta med ett eller flera tredjeländer om alla typer av gemensamma projekt som rör elproduktion från förnybara energikällor. Detta samarbete får inbegripa privata aktörer.</p> <p>Anläggningar som producerar energi från förnybara energikällor och som är belägna i tredjeländer och deltar i gemensamma projekt måste under sin livscykel uppfylla de miljömässiga, sociala, arbetsrättsliga och säkerhetsmässiga standarder som generellt sett tillämpas i EU och i den medlemsstat som ämnar använda denna energi-produktion på nationell nivå.</p>

Motivering

Syftet är att detta ska fungera som ett skydd mot eventuella dumpningssituationer vid energiöverföringar med länder som inte är medlemmar.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 16.1

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2021 inrätta en eller flera gemensamma administrativa kontaktpunkter som ska samordna hela tillståndsprocessen för dem som ansöker om tillstånd till uppförande och drift av anläggningar, med tillhörande nätinfrastuktur för överföring och distribution, för produktion av energi från förnybara energikällor.</p>	<p>Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2021 inrätta en eller flera gemensamma administrativa kontaktpunkter som ska samordna hela tillståndsprocessen för dem som ansöker om tillstånd till uppförande och drift av anläggningar, med tillhörande nätinfrastuktur för överföring och distribution, för produktion av energi från förnybara energikällor. Dessa kontaktpunkter kan förvaltas av regionerna eller av lokala myndigheter, inom deras behörighetsområden.</p>

Motivering

Syftet är att lägga mer vikt vid de regionala och lokala myndigheterna vad gäller förvaltningen av projekt för förnybar energi. Dessa enheter ansvarar även för förvaltningen av vissa typer av anläggningar.

Ändringsrekommendation 15

Artikel 19.2, 19.7

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. [...]</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att inga ursprungsgarantier utfärdas till en producent som erhåller ekonomiskt stöd från ett stödsystem för samma energiproduktion från förnybara energikällor. Medlemsstaterna ska utfärda sådana ursprungsgarantier och föra över dem till marknaden genom att auktionera ut dem. Intäkterna från utauktioneringen ska användas till att kompensera för kostnaderna för stödet till förnybar energi.</p> <p>7. En ursprungsgaranti ska innehålla uppgifter om åtminstone</p> <p>a) den energikälla energin produceras från samt start- och slutdatum för produktion,</p> <p>b) huruvida garantin gäller</p> <p>i) el, eller</p> <p>ii) gas, eller</p> <p>iii) kyla eller värme,</p> <p>c) namnet på den anläggning där energin produceras, var den är belägen, vilken typ av anläggning det rör sig om och dess kapacitet,</p> <p>d) huruvida anläggningen har åtnjutit investeringsstöd och huruvida energienheten i någon form har fått något annat stöd genom ett nationellt stödsystem, och typen av stödsystem,</p> <p>e) datum då anläggningen togs i drift,</p> <p>f) datum och land för utfärdande samt ett unikt identifieringsnummer.</p> <p>Förenklad information kan specificeras om ursprungsgarantier från småskaliga anläggningar.</p>	<p>2. [...]</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa att inga ursprungsgarantier utfärdas till en producent som erhåller ekonomiskt stöd från ett stödsystem för samma energiproduktion från förnybara energikällor.</p> <p>7. En ursprungsgaranti ska innehålla uppgifter om åtminstone</p> <p>a) den energikälla energin produceras från samt start- och slutdatum för produktion,</p> <p>b) huruvida garantin gäller</p> <p>i) el, eller</p> <p>ii) gas, eller</p> <p>iii) kyla eller värme,</p> <p>c) namnet på den anläggning där energin produceras, var den är belägen, vilken typ av anläggning det rör sig om och dess kapacitet,</p> <p>d) huruvida anläggningen har åtnjutit investeringsstöd och huruvida energienheten i någon form har fått något annat stöd genom ett offentligt stödsystem, och typen av stödsystem,</p> <p>e) datum då anläggningen togs i drift,</p> <p>f) datum och land för utfärdande samt ett unikt identifieringsnummer.</p> <p>Förenklad information kan specificeras om ursprungsgarantier från småskaliga anläggningar.</p>

Motivering

Beträffande 19.2

Det är av yttersta vikt att producenter av förnybar energi inte får samma ursprungsgaranti två gånger – genom stödssystem för statligt stöd och auktionering av ursprungsgarantier.

Beträffande 19.7

Offentligt stöd måste inte nödvändigtvis vara statligt.

Ändringsrekommendation 16

Artikel 20

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. I relevanta fall ska medlemsstaterna göra en bedömning av behovet av en utbyggnad av nuvarande infrastrukturer inom gasnäten för att underlätta integreringen av gas från förnybara energikällor.</p>	<p>1. I enlighet med krav som rör underhållet av nätets tillförlitlighet och säkerhet ska medlemsstaterna, på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier som fastställts av de behöriga nationella myndigheterna,</p> <p>a) Medlemsstaterna ska se till att de systemansvariga för transmissions- och distributionssystemen på deras territorier garanterar transmissionen och distributionen av el från förnybara energikällor, inklusive installation av system för lagring av elenergi och energistyrningssystem som använder batterier för att eliminera avbrott i intermittenta förnybara energikällor, samt säkerställa stabiliteten i elnätet.</p> <p>b) sörja för att el från förnybara energikällor får antingen prioriterad åtkomst eller garanterad åtkomst till elnätet,</p> <p>c) se till att de systemansvariga för transmissionssystemen då de avgör inmatningsordningen mellan produktionsanläggningarna prioriterar anläggningar som använder förnybara energikällor, i den mån säkerheten för driften av det nationella elsystemet tillåter det och på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga nät- och marknadsrelaterade driftsåtgärder vidtas så att andelen el från förnybara energikällor inte minskas mer än nödvändigt. Om betydande åtgärder vidtas för att minska andelen el från förnybara energikällor för att garantera säkerheten i det nationella elsystemet och en trygg energiförsörjning, ska medlemsstaterna se till att de systemansvariga rapporterar till de behöriga tillsynsmyndigheterna om dessa åtgärder och anger vilka avhjälpande åtgärder de har för avsikt att vidta för att förhindra att andelen el från förnybara energikällor minskas mer än vad som är lämpligt.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>3. Medlemsstaterna ska i relevanta fall och i enlighet med sin bedömning som ingår i de integrerade nationella energi- och klimatplanerna i enlighet med bilaga I till förordning [styrning] om nödvändigheten av att bygga ny infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla som produceras från förnybara energikällor för att uppnå det unionsmål som avses i artikel 3.1 i detta direktiv, vidta åtgärder för att utveckla en fjärrvärmeinfrastruktur som lämpar sig för utvecklingen av produktion av värme och kyla i stora anläggningar för biomassa, solenergi och geotermisk energi.</p>	<p>d) <i>Medlemsstaterna bör se till att priset för förnybar energi sätts i enlighet med tydliga kriterier, med beaktande av kostnaderna för produktion av el från fossila energikällor i det elnät som den förnybara energin ska matas in i, bl.a. små isolerade nät, samtidigt som man eliminerar snedvridningar orsakade av eventuella stöd eller förmåner till konventionella produktionssystem och system som bygger på fossila bränslen, så att man undviker snedvridningar som främjar fossila energikällor till nackdel för de förnybara energikällorna.</i></p> <p>e) <i>Anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor, i huvudsak för eget bruk, bl. a. inom bostadssektorn, bör få garantier för att den överskottsenergi som produceras matas in i det allmänna nätet med en begränsning av effekt och energi som fastställs på grundval av den faktiska förbrukningen. Tillståndsförfarandena bör också underlättas och priset ska vara rättvist och baseras på konsumentenergi- och energipriset.</i></p> <p>2. I relevanta fall ska medlemsstaterna göra en bedömning av behovet av en utbyggnad av nuvarande infrastrukturer inom gasnäten för att underlätta integreringen av gas från förnybara energikällor.</p> <p>3. <i>I relevanta fall ska medlemsstaterna göra en bedömning av behovet av att utveckla nuvarande nätinfrastrukturer för drivmedelstransporter för att underlätta integreringen av drivmedel från förnybara energikällor.</i></p> <p>4. Medlemsstaterna ska i relevanta fall och i enlighet med sin bedömning som ingår i de integrerade nationella energi- och klimatplanerna i enlighet med bilaga I till förordning [styrning] om möjligheten och intresset för att bygga ny infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla som produceras från förnybara energikällor för att uppnå det unionsmål som avses i artikel 3.1 i detta direktiv, vidta åtgärder för att utveckla en infrastruktur för användning av värmeenergi (exempelvis genom fjärrvärmesystem) och som lämpar sig för utvecklingen av produktion av värme och kyla i stora anläggningar för biomassa, solenergi och geotermisk energi.</p>

Motivering

Beträffande tidigare 20.2

Vi föreslår att denna punkt i det tidigare direktivet bibehålls, som fokuserar på åtkomst, inmatning och anslutning när det gäller förnybar energi.

Beträffande 20.3 i yttrandet

Liksom beträffande biogas underlättas härigenom införandet av alla former av drivmedel från förnybara energikällor i distributionsinfrastrukturen för drivmedel.

Beträffande 20.4 i yttrandet

Vi undviker härmed uttrycket "nödvändigheten", som antyder att fjärrvärme och -kylning är det enda sättet att uppfylla EU:s mål.

Ändringsrekommendation 17

Ny artikel efter artikel 20

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>Näringslivets utveckling och den tekniska utvecklingen.</p> <p>1. För närvarande är Europeiska unionens företag och den teknik de använder världsledande när det gäller energi från förnybara energikällor tack vare konkurrenskraften hos våra produkter och tjänsteföretag – från utrustnings-tillverkare till konsulter till installatörer, underhållspersonal eller finansinstitut.</p> <p>Kommissionens prioriterade mål är att befästa och utvidga denna ledande position fram till 2030.</p> <p>2. Både kommissionen och medlemsstaterna ska avsätta minst 15 % av alla sina fonder till stöd för förnybar energi, i form av åtgärder som förbättrar kapaciteten, företagets konkurrenskraft och i synnerhet deras tekniska utveckling.</p> <p>Även när det gäller ESI-fonderna bör kommissionen inrätta mekanismer som tar hänsyn till olika faktorer och omständigheter som gör att regioner eller medlemsstater, vars framsteg inom detta särskilda område anses vara större än genomsnittet, får möjlighet att skapa incitament för att främja energi från förnybara energikällor i sina områden.</p> <p>3. För att kunna bibehålla detta ledarskap bör medlemsstaterna och kommissionen inrätta följande prioriteringsområden, utan att det påverkar andra områden:</p> <p>A) Teknik:</p> <p>i) En konstant minskning av investerings- och driftskostnaderna, vilket bl.a. omfattar informations- och kommunikationsteknik.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>ii) <i>Ökad energiavkastning och anpassning av anläggningarna utifrån olika konsumenters krav.</i></p> <p>iii) <i>Utan att det påverkar annan teknik ska fotocellteknologi, energilagring, värmepumpar, tredje generationens biodrivmedel och marin energi betraktas som särskilt relevanta.</i></p> <p>iv) <i>Hanterbarheten när det gäller produktion och transport av förnybar energi.</i></p> <p>v) <i>Genomförandet av tekniska förbättringar, såväl stora som små, i alla processer och värdekedjor inom sektorn för förnybar energi.</i></p> <p>B) Näringsliv:</p> <p>i) <i>Utarbetande och spridning av olika finansiella instrument.</i></p> <p>ii) <i>Förbättring av interna affärsprocesser genom att inrikta dem mot nuvarande eller tänkbara kunders intressen och förväntningar, förbättring av marknadsförings- och marknadsundersökningar.</i></p> <p>iii) <i>Underlätta utbyte av metoder och arbetssätt mellan företag i olika medlemsstater, och då främja långsiktiga handelsavtal och en ökning av företagens storlek och kapacitet.</i></p> <p>iv) <i>Underlätta informationsöverföringen mellan företag, universitet och tekniska centrum.</i></p> <p>4. Kommissionen ska tillsammans med medlemsstaterna utarbeta en särskild strategi inom detta område före den 31 december 2018 och däri definiera prioriteringsområden och, beroende på utvecklingen inom olika sektorer för förnybar energi och geografiska områden, kartlägga flaskhalsar, möjligheter och offentliga åtgärder som skulle kunna genomföras under nästa decennium.</p> <p>5. I relevanta fall ska medlemsstaterna göra en bedömning av behovet av att utveckla nätinfrastukturer för lagring av el för att driva på integreringen av energi från förnybara energikällor.</p>

Motivering

Beträffande punkterna 1–4

Att det helt och hållet saknas en direkt och uttrycklig hänvisning till dessa oerhört viktiga ämnen (näringslivets utveckling och den tekniska utvecklingen) är olämpligt i ett EU-direktiv, med tanke på hur grundligt andra ämnen avhandlas.

Beträffande punkt 5

Åtgärder för att uppmuntra produktion av förnybar energi kan inte skiljas från behovet av lagringsinfrastruktur. Detta är framför allt ett akut behov i öregionerna och de yttersta randområdena med isolerade mikronätverk.

Ändringsrekommendation 18

Artikel 22.1

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att lokalsamhällen som satsar på förnybar energi har rätt att producera, konsumera, lagra och sälja förnybar energi, bl.a. genom energiköpsavtal, utan oproportionerliga förfaranden och avgifter som inte är kostnadsrelaterade.</p>	<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att lokalsamhällen som satsar på förnybar energi har rätt att producera, konsumera, lagra och sälja förnybar energi, bl.a. genom energiköpsavtal, utan oproportionerliga förfaranden och avgifter som inte är kostnadsrelaterade.</p>
<p>I detta direktiv avses med ett lokalsamhälle som satsar på förnybar energi ett litet eller medelstort företag eller en organisation som drivs utan vinstsyfte, vars aktieägare eller medlemmar samarbetar inom produktion, distribution, lagring och leverans av energi från förnybara källor, som uppfyller minst fyra av följande kriterier:</p>	<p>I detta direktiv avses med ett lokalsamhälle som satsar på förnybar energi ett litet eller medelstort företag eller en organisation som drivs utan vinstsyfte, vars aktieägare eller medlemmar samarbetar inom produktion, distribution, lagring och leverans av energi från förnybara källor, som uppfyller minst fyra av följande kriterier:</p>
<p>a) Aktieägarna eller medlemmarna är fysiska personer, lokala myndigheter inklusive kommuner eller små och medelstora företag som är verksamma på området förnybar energi.</p>	<p>a) Aktieägarna eller medlemmarna är fysiska personer, regionala eller lokala myndigheter inklusive kommuner eller små och medelstora företag som är verksamma på området förnybar energi.</p>
<p>b) Minst 51 % av aktieägarna eller medlemmarna med rösträtt i enheten är fysiska personer.</p>	<p>b) Minst 51 % av aktieägarna eller medlemmarna med rösträtt i enheten är fysiska personer.</p>
<p>c) Minst 51 % av aktierna eller vinstandelarna i enheten ägs av lokala medlemmar, dvs. företrädare för lokala offentliga och lokala privata socioekonomiska intressegrupper eller privatpersoner som har ett direkt intresse i lokalsamhällets verksamhet och dess effekter.</p>	<p>c) Minst 51 % av aktierna eller vinstandelarna i enheten ägs av lokala medlemmar, dvs. företrädare för lokala offentliga och lokala privata socioekonomiska intressegrupper eller privatpersoner som har ett direkt intresse i lokalsamhällets verksamhet och dess effekter.</p>
<p>d) Minst 51 % av platserna i styrelsen eller ledningen för enheten är förbehållna lokala medlemmar, dvs. företrädare för lokala offentliga och lokala privata socioekonomiska intressegrupper eller privatpersoner som har ett direkt intresse i lokalsamhällets verksamhet och dess effekter.</p>	<p>d) Minst 51 % av platserna i styrelsen eller ledningen för enheten är förbehållna lokala medlemmar, dvs. företrädare för lokala offentliga och lokala privata socioekonomiska intressegrupper eller privatpersoner som har ett direkt intresse i lokalsamhällets verksamhet och dess effekter.</p>
<p>e) Lokalsamhället har installerat en förnybar kapacitet på högst 18 MW för el, värme och kyla och transporter som ett årligt genomsnitt under de fem föregående åren.</p>	<p>e) Lokalsamhället har installerat en förnybar kapacitet på högst 30 MW för el, värme och kyla och transporter som ett årligt genomsnitt under de fem föregående åren.</p>

Motivering

Lokalsamhällen som satsar på förnybar energi kan fungera som viktiga verktyg för att ge stärke en lokal och hållbar energiproduktion. Regionala myndigheter kan också spela en roll i detta sammanhang och tröskelvärdet för storleken på energiproduktionen hos sådana lokalsamhällen bör inte vara alltför begränsande.

Ändringsrekommendation 19

Artikel 23

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (omarbetning) (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>1. I syfte att främja användningen av förnybar energi inom värme- och kylsektorn ska varje medlemsstat sträva efter att öka andelen förnybar energi som levereras för uppvärmning och kylning med minst 1 (en) procentenhet per år, uttryckt i nationell andel av den slutliga energi-användningen och beräknat enligt den metod som anges i artikel 7.</p> <p>2. Medlemsstaterna får ange och offentliggöra, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier, en förteckning över åtgärder och genomförande enheter, exempelvis bränsleleverantörer, som ska bidra till den ökning som anges i punkt 1.</p> <p>3. Den ökning som anges i punkt 1 får genomföras genom ett eller flera av följande alternativ:</p> <p>a) Fysisk inblandning av förnybar energi i den energi och det bränsle som levereras för uppvärmning och kylning.</p> <p>b) Direkta åtgärder, såsom installering av högeffektiva system för förnybar värme och kyla i byggnader eller användning av förnybar energi för industriella uppvärmnings- och kylningsprocesser.</p> <p>c) Indirekta åtgärder som omfattas av säljbara certifikat som styrker efterlevnaden av skyldigheten genom stöd till indirekta åtgärder, som genomförs av en annan ekonomisk aktör såsom en självständig installatör av förnybar teknik eller ett energitjänsteföretag som tillhandahåller installeringstjänster på området förnybar energi.</p>	<p>1. I syfte att främja användningen av förnybar energi och/eller spillvärme eller spillkyla inom värme- och kylsektorn ska varje medlemsstat sträva efter att öka andelen förnybar energi och/eller spillvärme eller spillkyla som levereras för uppvärmning och kylning med minst 1 (en) procentenhet per år, uttryckt i nationell andel av den slutliga energianvändningen och beräknat enligt den metod som anges i artikel 7.</p> <p>2. Medlemsstaterna får ange och offentliggöra, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier, en förteckning över åtgärder och samarbetande enheter, exempelvis energileverantörer, som ska bidra till att genomföra och bedöma den ökning som anges i punkt 1.</p> <p>3. Den ökning som anges i punkt 1 ska genomföras genom</p> <p>a) fysisk inblandning av ny förnybar energi från system för uppvärmning och kylning,</p> <p>b) processer som är direkt kopplade till byggnader och industrier eller vissa processer inom den primära sektorn,</p> <p>c) andra politiska åtgärder med verkan som motsvarar vad som anges i punkt 1, såsom nationella skatteåtgärder eller andra ekonomiska incitament.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>4. Medlemsstaterna får använda de etablerade strukturerna enligt de nationella kvotpliktsystem för energi-effektivitet som anges i artikel 7 i direktiv 2012/27/EU för att genomföra och övervaka de åtgärder som avses i punkt 2.</p>	<p>4. I samband med de olika åtgärder som ska genomföras ska följande beaktas:</p> <p>a) <i>Marknaden för uppvärmning och kylning är mycket fragmenterad och avhängig konsumenttyp, centraliseringsgrad, vilket bränsle som tidigare används, etc.</i></p> <p>b) <i>Det kommer att krävas åtgärder på lokal, regional och nationell nivå, inom en europeisk stödrum, för att ta itu med hindren för effektivare och hållbarare uppvärmning och kylning.</i></p> <p><i>Därför får medlemsstaterna använda eller ta fram följande:</i></p> <p>a) <i>Initiativ för att förbättra finansieringen och lönsamheten.</i></p> <p>i) <i>Säljbara</i> certifikat som styrker efterlevnaden av skyldigheten genom stöd till indirekta åtgärder, som genomförs av en annan ekonomisk aktör såsom en självständig installatör av förnybar teknik eller ett energitjänsteföretag som tillhandahåller installeringstjänster på området förnybar energi.</p> <p>ii) <i>Översyn av äganderätten för att ta itu med hur vinsterna från förbättringar sett till energi från förnybara energikällor kan fördelas mellan hyresvärdar och hyresgäster eller boende i flerfamiljshus.</i></p> <p>iii) <i>Stöd till de lokala och regionala aktörer som kan förbättra tillförlitligheten hos investeringar för förnybar värme och kyla genom att slå samman enskilda projekt till större investeringspaket (aggregat).</i></p> <p>iv) <i>Inrättande av en enda kontaktpunkt för investeringsrådgivning (som omfattar rådgivningstjänster, projektutvecklingsstöd och projektfinansiering).</i></p> <p>v) <i>Uppmuntra banker som tillhandahåller tjänster till privatkunder att erbjuda produkter som är utformade för renovering av privatägda hyreshus (t.ex. uppskjutna avbetalningar, tidsbegränsade lån) och som skulle kunna åtnjuta offentligt stöd.</i></p> <p>vi) <i>Direkta subventioner av investeringar ska undvikas såvida inte den installation som får stöd har någon form av mervärde såsom innovation, hög effektivitet, kopierbarhet etc.</i></p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p data-bbox="815 264 1415 322">b) Initiativ för att förbättra allmänhetens kännedom om och förtroende för tekniken och leverantörerna:</p> <p data-bbox="863 439 1415 546">i) <i>Inspektioner av pannorna för att få information om fördelarna med system för förnybar energi när befintliga system för uppvärmning och kylning ersätts.</i></p> <p data-bbox="858 667 1415 860">ii) <i>Inrättande av och spridning av information om webbplatser med priser (även miljöaspekter, teknikens tillgänglighet och tillförlitlighet etc.) och jämförelseverktyg som avser hela systemets livstid i syfte att hjälpa potentiella eller befintliga kunder att fatta beslut om den mest intressanta utrustningen, installationen, bränsleleverantören etc.</i></p> <p data-bbox="852 981 1415 1120">iii) <i>Inrätta och sprida information om transparenta mekanismer för lösning av konflikter mellan användare och leverantörer, som uppmuntrar dem att tillhandahålla bättre tjänster och öka förtroendet hos potentiella kunder.</i></p> <p data-bbox="852 1240 1415 1348">iv) <i>Utarbeta långsiktiga kommunikations- och informationskampanjer som utformas med direkt avseende på typen av potentiell konsument, vald förnybar teknik eller sektorsintressent.</i></p> <p data-bbox="815 1469 1415 1527">c) Initiativ för att stärka installations-, drift- och underhållsföretagen:</p> <p data-bbox="858 1648 1415 1809">i) <i>Utan att det påverkar andra initiativ för teknisk utveckling ska sektoriella rundabords-samtal genomföras mellan tekniska centrum, utrustningsindustrin, ingenjörsföretag och installatörer i syfte att hjälpa de sistnämnda att förbättra sina tjänster och produkter.</i></p> <p data-bbox="852 1930 1415 2114">ii) <i>Arbeta med intressenter (särskilt organ såsom konsument-, installatörs- eller arkitektsammanslutningar) för att gruppera dem och öka deras intresse för, medvetenhet om och prioriteringar vad gäller förnybar energi, som ett sätt att få inspiration till de omfattande kommunikationskampanjer som krävs.</i></p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>5. De enheter som utsetts enligt punkt 2 ska säkerställa att deras bidrag är mätbart och kontrollerbart och ska årligen från och med den 30 juni 2021 rapportera till den myndighet som utsetts av medlemsstaten om</p> <p>a) den totala mängd energi som levererats för uppvärmning och kylning,</p> <p>b) den totala mängd förnybar energi som levererats för uppvärmning och kylning,</p> <p>c) andelen förnybar energi av den totala mängd energi som levererats för uppvärmning och kylning, och</p> <p>d) typen av förnybar energikälla.</p>	<p>d) Initiativ för att förbättra sektorn.</p> <p>i) De etablerade strukturerna enligt de nationella kvotpliktsystem för energieffektivitet som anges i artikel 7 i direktiv 2012/27/EU för genomförandet och övervakningen av de åtgärder som avses i punkt 2.</p> <p>ii) Stöd till lokala och regionala myndigheter för utarbetandet av strategier för främjande av förnybar värme och kyla.</p> <p>5. De enheter som utsetts enligt punkt 2 ska säkerställa att deras bidrag är mätbart och kontrollerbart och ska årligen från och med den 30 juni 2021 rapportera till den myndighet som utsetts av medlemsstaten om</p> <p>a) den totala mängd energi som levererats för uppvärmning och kylning,</p> <p>b) den totala mängd förnybar energi och/eller spillvärme eller spillkyla som levererats för uppvärmning och kylning,</p> <p>c) andelen förnybar energi och/eller spillvärme eller spillkyla av den totala mängd energi som levererats för uppvärmning och kylning, och</p> <p>d) typen av förnybar energikälla och de grundläggande egenskaperna för den befintliga utrustningen för uppvärmning och kylning i olika steg av förbrukningen.</p>

Motivering

Beträffande 23.1, 23.3, 23.5

I samband med ersättningen av fossila bränslen och minskningen av primärenergiförbrukningen är det viktigt att sektorn för uppvärmning och kylning inte bara tar hänsyn till den förnybara energin, utan även till överskottsvärme och biprodukter. Om de uppställda målen ska kunna uppnås är det också viktigt att ekonomiska incitament och finanspolitiska åtgärder görs tillgängliga.

Beträffande 23.2

Avsikten med korrigeringen är helt enkelt att förtydliga vilka enheter det handlar om. Energiförsörjning är ett begrepp som inte endast omfattar bränsle. Energi kan tillhandahållas i form av bränsle, el eller solenergi.

Beträffande 23.4

Uppvärmning och kylning är en mycket viktig fråga i EU. Kommissionen offentliggjorde en särskild strategi i följande. Många idéer däri återspeglas inte i detta direktiv, och vi inför härmed dessa. Dessutom har vi lagt till några nya idéer, t.ex. att undvika direkta subventioner och att öka konsumenternas förtroende.

Beträffande 23.5

För att få bättre kunskaper om sektorn och om vilka möjligheter det finns för framtida utveckling är det nödvändigt att känna till egenskaperna och tillståndet hos de befintliga resurserna. Denna information kan samlas in av bränsleleverantören, vilket gör att det går att bekräfta uppgifter som registrerats av förvaltningen.

Ändringsrekommendation 20

Artikel 24.4

Förslag till direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) COM(2016) 767 final – 2016/0382 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska fastställa nödvändiga åtgärder för att säkerställa ett icke-diskriminerande tillträde till fjärrvärme- och fjärrkylsystem för värme eller kyla som producerats med förnybara energikällor och för spillvärme eller spillkyla. Detta icke-diskriminerande tillträde ska möjliggöra direkt leverans av värme eller kyla från sådana källor till kunder som är anslutna till detta fjärrvärme- eller fjärrkylsystem av andra leverantörer än den systemansvarige för fjärrvärme- och fjärrkylsystemet.</p>	<p>Medlemsstaterna ska fastställa nödvändiga åtgärder för att säkerställa ett reglerat tillträde till fjärrvärme- och fjärrkylsystem för värme eller kyla som producerats med förnybara energikällor och för spillvärme eller spillkyla. Detta tillträde ska möjliggöra leverans av värme eller kyla från sådana källor till detta fjärrvärme- eller fjärrkylsystem av andra leverantörer än den systemansvarige för fjärrvärme- och fjärrkylsystemet.</p>

Motivering

En övergripande rätt för tredje parter att sälja värme eller kyla direkt till slutanvändare skulle vara kontraproduktivt och inte kostnadseffektivt. Det skapar osäkerhet hos investerarna och en otydlig långsiktig ansvarighet. Om man delar upp nätet och genomförandet av leveranserna ökar kostnaderna för slutanvändarna.

Ändringsrekommendation 21

(6)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den inre marknaden för el (omarbetning) (COM(2016) 861 final)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer varierande elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel.</p>	<p>Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer varierande elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel, samtidigt som man upprätthåller lika konkurrensvillkor och värnar ömsesidighetsprincipen.</p>

Motivering

Medverkan av tredjeländer på EU:s inre marknad för el kan få mycket stor betydelse för vissa medlemsstater. Vid handel med tredjeländer är det därför mycket viktigt att garantera lika konkurrensvillkor och lika villkor för marknadstillträde (principen om ömsesidighet).

Ändringsrekommendation 22

(8)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den inre marknaden för el (omarbetning) – COM(2016) 861 final

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Grundläggande marknadsprinciper bör uttrycka att elpriser ska bestämmas på grundval av tillgång och efterfrågan. Dessa priser bör signalera när det behövs el och därmed tillhandahålla marknadsbaserade incitament till investeringar i flexibilitet, t.ex. flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågefleksibilitet eller lagring.</p>	<p>Grundläggande marknadsprinciper bör uttrycka att elpriser ska bestämmas på grundval av tillgång och efterfrågan. Dessa priser bör signalera när det behövs el och därmed tillhandahålla marknadsbaserade incitament till investeringar i flexibilitet, t.ex. flexibel produktion, sammanlänkning, efterfrågefleksibilitet eller lagring. Med dessa mål i åtanke bör medlemsstaterna gradvis fasa ut prisregleringen.</p>

Motivering

I många medlemsstater följer elpriserna inte tillgång och efterfrågan utan regleras av de offentliga myndigheterna. Prisreglering kan hämma utvecklingen av effektiv konkurrens, hämma investeringar och hindra nya marknadsaktörer från att komma in på marknaden. Den nya marknadsutformningen syftar till att säkerställa att elpriserna är fria från alla former av offentliga ingripanden. Kommissionens förslag om avskaffande av prisregleringar välkomnas i princip, men detta bör ske gradvis.

Ändringsrekommendation 23

(25)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning)
(COM(2016) 864 final)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Alla konsumenter bör kunna dra nytta av att delta direkt på marknaden, särskilt genom att anpassa sin förbrukning som svar på marknadssignaler och i gengäld få lägre elpriser eller andra ekonomiska incitament. Fördelarna med detta aktiva deltagande kommer sannolikt att öka över tiden, när elfordon, värmepumpar och andra flexibla belastningar blir mer konkurrenskraftiga. Konsumenterna bör ges möjlighet att delta i alla typer av efterfrågeflexibilitet och bör därför kunna välja att ha ett system med smarta mätare och ett elavtal med dynamiska priser. Detta bör göra det möjligt för dem att anpassa sin förbrukning till prissignaler i realtid som speglar värdet av och kostnaden för el eller transport under olika tidsperioder, samtidigt som medlemsstaterna bör säkerställa att konsumenterna inte i orimlig omfattning exponeras för prisrisker i grossistledet. Medlemsstaterna bör också se till att de konsumenter som väljer att inte delta aktivt på marknaden inte missgynnas; i stället bör deras välgrundade beslut om de möjligheter som står till buds underlättas på det sätt som är lämpligast med tanke på förhållandena på den nationella marknaden.</p>	<p>Alla konsumenter bör kunna dra nytta av att delta direkt på marknaden, särskilt genom att anpassa sin förbrukning som svar på marknadssignaler och i gengäld få lägre elpriser eller andra ekonomiska incitament. Fördelarna med detta aktiva deltagande kommer sannolikt att öka över tiden, när elfordon, värmepumpar och andra flexibla belastningar blir mer konkurrenskraftiga. Konsumenterna bör ges möjlighet att delta i alla typer av efterfrågeflexibilitet och bör därför kunna välja att ha ett system med smarta mätare och ett elavtal med dynamiska priser. Detta bör göra det möjligt för dem att anpassa sin förbrukning till prissignaler i realtid som speglar värdet av och kostnaden för el eller transport under olika tidsperioder, samtidigt som medlemsstaterna bör säkerställa att konsumenterna inte i orimlig omfattning exponeras för prisrisker i grossistledet. Medlemsstaterna bör också se till att de konsumenter som väljer att inte delta aktivt på marknaden inte missgynnas; i stället bör deras välgrundade beslut om de möjligheter som står till buds underlättas på det sätt som är lämpligast med tanke på förhållandena på den nationella marknaden. De nationella, regionala och lokala myndigheterna måste skapa de förutsättningar som krävs för att konsumenterna ska få heltäckande information om villkoren för och möjligheterna till deltagande på marknaden. Medlemsstaterna bör även säkerställa specifika åtgärder som är inriktade på de konsumenter som löper störst risk att drabbas av energifattigdom, i syfte att säkerställa att de deltar aktivt på marknaden, skydda deras rätt till tillgång till energi och göra det möjligt för dem att dra nytta av innovativ teknik som minskar deras energikonsumtion.</p>

Motivering

Genom detta ändringsförslag införs en bestämmelse om att alla myndigheter ska uppmuntra konsumenterna att delta och ge dem heltäckande information om relevanta villkor och möjligheter.

Ändringsrekommendation 24

(30)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning)
(COM(2016) 864 final)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Distribuerad energiteknik och konsumentinflytande har gjort småskalig energiproduktion och energikooperativ till ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt att tillgodose människors behov och förväntningar i fråga om energikällor, tjänster och lokalt deltagande. Småskalig energiproduktion utgör en inkluderande möjlighet för alla konsumenter att direkt kunna påverka produktion, förbrukning och delning av energi inom ett geografiskt begränsat, gemensamt nät som kan vara separat eller anslutet till det allmänna distributionsnätet. Initiativ för småskalig energiproduktion är främst inriktade på att tillhandahålla överkomlig energi av ett visst slag, t.ex. förnybar energi, för sina medlemmar eller andelsägare; de prioriterar alltså inte vinstintresset som traditionella energibolag. Genom att direkt engagera konsumenterna visar dessa initiativ sin potential när det gäller att på ett integrerat sätt underlätta införandet av ny teknik och nya förbrukningsmönster, inklusive smarta nät och efterfrågefleksibilitet. Småskalig energiproduktion kan också främja energieffektivitet på hushållsnivå och bidra till kampen mot energifattigdom genom minskad förbrukning och lägre tariffer. Småskalig energiproduktion möjliggör också ett deltagande på energimarknaden för vissa grupper av hushåll som annars kanske inte hade haft den möjligheten. När sådana initiativ har varit framgångsrika har de gett ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt mervärde för energisamhället som sträcker sig längre än de fördelar som härrör från tillhandahållandet av energitjänster. Lokala energisamhällen bör få lov att verka på marknaden på lika villkor utan att snedvrída konkurrensen. Hushållskunder bör tillåtas att frivilligt delta i initiativ för småskalig energiproduktion, liksom att lämna dem utan att förlora vare sig tillgången till de nät som drivs av initiativen eller sina rättigheter som konsumenter. Tillgång till nät som drivs av lokala energisamhällen bör ges på rättvisa och kostnadsbaserade villkor.</p>	<p>Distribuerad energiteknik och konsumentinflytande har gjort småskalig energiproduktion och energikooperativ till ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt att tillgodose människors behov och förväntningar i fråga om energikällor, tjänster och lokalt deltagande. Småskalig energiproduktion utgör en inkluderande möjlighet för alla konsumenter att direkt kunna påverka produktion, förbrukning och delning av energi inom ett geografiskt begränsat, gemensamt nät som kan vara separat eller anslutet till det allmänna distributionsnätet. Initiativ för småskalig energiproduktion är främst inriktade på att tillhandahålla överkomlig energi av ett visst slag, t.ex. förnybar energi, för sina medlemmar eller andelsägare; de prioriterar alltså inte vinstintresset som traditionella energibolag. Genom att direkt engagera konsumenterna visar dessa initiativ sin potential när det gäller att på ett integrerat sätt underlätta införandet av ny teknik och nya förbrukningsmönster, inklusive smarta nät och efterfrågefleksibilitet. Småskalig energiproduktion kan också främja energieffektivitet på hushållsnivå och bidra till kampen mot energifattigdom genom minskad förbrukning och lägre tariffer. Småskalig energiproduktion möjliggör också ett deltagande på energimarknaden för vissa grupper av hushåll som annars kanske inte hade haft den möjligheten. När sådana initiativ har varit framgångsrika har de gett ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt mervärde för energisamhället som sträcker sig längre än de fördelar som härrör från tillhandahållandet av energitjänster. Lokala energisamhällen bör – i enlighet med tydligt fastställda regler – få lov att verka på marknaden på lika villkor utan att snedvrída konkurrensen. Hushållskunder bör tillåtas att frivilligt delta i initiativ för småskalig energiproduktion, liksom att lämna dem utan att förlora vare sig tillgången till de nät som drivs av initiativen eller sina rättigheter som konsumenter. Tillgång till nät som drivs av lokala energisamhällen bör ges på rättvisa och kostnadsbaserade villkor.</p>

Motivering

Lokala energisamhällen kan vara ett effektivt sätt att hantera energi på lokal nivå. I syfte att uppmuntra etablering av sådana samhällen och deras deltagande i elmarknaden är det mycket viktigt att det finns en lämplig rättslig ram för att fastställa tydliga regler för lokala energisamhällens verksamhet på energimarknaden.

Ändringsrekommendation 25

(38)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning) (COM(2016) 864 final)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Det finns för närvarande ett antal olika modeller för hantering av uppgifter som har utvecklats eller håller på att utvecklas i medlemsstaterna efter införandet av system med smarta mätare. Oberoende av modell för uppgiftshantering är det viktigt att medlemsstaterna inför transparenta regler enligt vilka uppgifter är åtkomliga på icke-diskriminerande villkor och som garanterar högsta möjliga it-säkerhet och dataskydd samt opartiskheten hos de enheter som hanterar uppgifter.</p>	<p>Det finns för närvarande ett antal olika modeller för hantering av uppgifter som har utvecklats eller håller på att utvecklas i medlemsstaterna efter införandet av system med smarta mätare. Oberoende av modell för uppgiftshantering är det viktigt att medlemsstaterna inför transparenta regler enligt vilka uppgifter är åtkomliga på icke-diskriminerande villkor och som garanterar högsta möjliga it-säkerhet och dataskydd samt opartiskheten hos de enheter som hanterar uppgifter. För att konsumenterna ska göras delaktiga i efterfrågestyrningen och ha ett dynamiskt prissystem som alternativ måste de ha fri åtkomst till information om sin elförbrukning per timme från distributörerna. Det rekommenderas att alla smarta elmätare ger tillgång till denna information, och att den finns tillgänglig för alla effektintervall enligt gällande avtal.</p>

Motivering

Tillgång till information för alla smarta elmätare bör vara en rekommendation, inte ett absolut krav, men den bör finnas tillgänglig för alla effektintervall enligt gällande avtal.

Ändringsrekommendation 26

(3)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning) (COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD))

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Behovet av samordning av nationella tillsynsåtgärder förväntas öka ytterligare under de kommande åren. Europas energisystem befinner sig mitt i sin mest genomgripande omvandling på årtionden. Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer variabel elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel.</p>	<p>Behovet av samordning av nationella tillsynsåtgärder förväntas öka ytterligare under de kommande åren. Europas energisystem befinner sig mitt i sin mest genomgripande omvandling på årtionden. Ökad marknadsintegrering och övergång till en mer variabel elproduktion kräver ökade insatser för att samordna nationell energipolitik med grannländer och utnyttja möjligheterna till gränsöverskridande elhandel. Det är också viktigt att stärka de nationella tillsynsmyndigheterna. Medlemsstaterna ska garantera de nationella tillsynsmyndigheternas oberoende och säkra att de kan fungera obehindrat. För att de nationella regleringsmyndigheterna ska kunna fungera på ett tillfredsställande sätt måste de erhålla nödvändiga resurser, och de ska ha möjlighet att delta i samarbetet på EU-nivå med alla rättigheter.</p>

Motivering

Ökad samordning mellan medlemsstaterna på energiområdet välkomnas. Den nationella regleringsmyndighetens roll i varje enskild EU-medlemsstat är lika viktig. Det bör påpekas att medlemsstaterna ska garantera de nationella tillsynsmyndigheternas oberoende och säkra att de kan fungera obehindrat. Tillräckliga resurser måste tillhandahållas så att de nationella tillsynsmyndigheterna kan utföra sitt arbete på ett korrekt sätt.

Ändringsrekommendation 27

Artikel 14

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning) (COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD))

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Byrån får, under de klart angivna omständigheter som kommissionen föreskriver i riktlinjer som antas enligt artikel 57 i [omarbetning av elförordningen enligt förslag i COM(2016) 861/2] eller artikel 23 i förordning (EG) nr 715/2009 och i frågor som har anknytning till det syfte för vilket den har inrättats, ges andra uppdrag samtidigt som gränserna för överföring av den verkställande befogenheten till unionens byråer respekteras.</p>	<p>Byrån får, under de klart angivna omständigheter som kommissionen föreskriver i riktlinjer som antas enligt artikel 57 i [omarbetning av elförordningen enligt förslag i COM(2016) 861/2] eller artikel 23 i förordning (EG) nr 715/2009 och i frågor som har anknytning till det syfte för vilket den har inrättats, ges andra uppdrag samtidigt som gränserna för överföring av den verkställande befogenheten till unionens byråer respekteras.</p> <p>Kommissionen bör säkra att Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) har den behörighet som krävs för att begära in den information som krävs från de relevanta institutionerna i en medlemsstat för att kunna genomföra de uppgifter den ålagts.</p>

Motivering

För att säkerställa smidiga arbetsmetoder är det nödvändigt att säkra att Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter har de rättigheter och den behörighet som krävs för att snabbt få den information från de relevanta institutionerna i en medlemsstat som den behöver för att kunna genomföra de uppgifter den ålagts.

Ändringsrekommendation 28

Artikel 16 (2)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (omarbetning) (COM(2016) 863 final – 2016/0378 (COD))

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Byrån ska varje år offentliggöra en rapport om resultaten från den övervakning som avses i punkt 1. I rapporten ska byrån kartlägga eventuella faktorer som hindrar fullbordandet av de inre marknaderna för el och naturgas.</p>	<p>Byrån ska varje år offentliggöra en rapport om resultaten från den övervakning som avses i punkt 1. I rapporten ska byrån kartlägga eventuella faktorer som hindrar fullbordandet av de inre marknaderna för el och naturgas och utfärda rekommendationer.</p>

Motivering

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter ges större ansvar och ökade resurser ställs till förfogande. Den får större befogenheter i gränsöverskridande frågor, vilket kräver en samordnad insats. Det skulle därför vara till nytta för medlemsstaterna om byrån även gavs möjlighet att utfärda allmänna rekommendationer i sin rapport om resultaten av övervakningen.

Ändringsrekommendation 29

(13)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG – COM(2016) 862 final – 2016/0377 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>På grundval av denna gemensamma metod bör Entso för el regelbundet upprätta och uppdatera regionala krisscenarioer och identifiera de mest relevanta riskerna för varje region, t. ex. extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, bränslebrist eller fientliga angrepp. Vid beaktande av krisscenariot med gasbrist bör risken för avbrott i gasförsörjningen bedömas på grundval av de avbrottsscenarioer avseende gasförsörjning och infrastruktur som utarbetats av det europeiska nätverket av systemansvariga för överförings-system för gas enligt artikel 6.6 i förordningen om tryggad gasförsörjning [förslaget till förordning om tryggad gasförsörjning]. Medlemsstaterna bör upprätta och uppdatera sina nationella krisscenarioer på grundval av detta, i princip vart tredje år. Scenarierna bör utgöra grunden för riskberedskapsplanerna. Vid identifieringen av risker på nationell nivå bör medlemsstaterna också beskriva eventuella risker de ser när det gäller ägande av infrastruktur som är relevant för försörjningstryggheten, och eventuella åtgärder som vidtagits för att hantera sådana risker (t.ex. allmänna eller sektorspecifika lagar om granskning av investeringar, särskilda rättigheter för vissa aktieägare osv.), med uppgift om varför de anser att dessa åtgärder är berättigade.</p>	<p>På grundval av denna gemensamma metod bör Entso för el regelbundet upprätta och uppdatera regionala krisscenarioer och identifiera de mest relevanta riskerna för varje region, t. ex. extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, bränslebrist eller fientliga angrepp. Vid beaktande av krisscenariot med gasbrist bör risken för avbrott i gasförsörjningen bedömas på grundval av de avbrottsscenarioer avseende gasförsörjning och infrastruktur som utarbetats av det europeiska nätverket av systemansvariga för överförings-system för gas enligt artikel 6.6 i förordningen om tryggad gasförsörjning [förslaget till förordning om tryggad gasförsörjning]. Inom ramen för olika typer av regionalt samarbete är det lämpligt att presentera och diskutera energisituationen i regionen och, i samband med detta, identifiera möjligheter och hot. Medlemsstaterna bör upprätta och uppdatera sina nationella krisscenarioer på grundval av denna information, i princip vart tredje år. Scenarierna bör utgöra grunden för riskberedskapsplanerna. Vid identifieringen av risker på nationell nivå bör medlemsstaterna också beskriva eventuella risker de ser när det gäller ägande av infrastruktur som är relevant för försörjningstryggheten, och eventuella åtgärder som vidtagits för att hantera sådana risker (t.ex. allmänna eller sektorspecifika lagar om granskning av investeringar, särskilda rättigheter för vissa aktieägare osv.), med uppgift om varför de anser att dessa åtgärder är berättigade.</p>

Motivering

Det är lämpligt och användbart att sörja för att Entso för el regelbundet upprättar och uppdaterar regionala krisscenarioer och identifierar de mest relevanta riskerna för varje region, t.ex. extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, bränslebrist eller fientliga angrepp. Det är dock viktigt att stärka det regionala samarbetet mellan medlemsstaterna. För medlemsstaterna är det användbart att situationen på regional nivå presenteras och diskuteras innan de utarbetar sina respektive nationella krisscenarioer. På detta sätt skulle medlemsstaterna bli bättre på att identifiera och förstå vilka nationella och regionala åtgärder som gör krishantering så effektiv och smidig som möjligt.

Ändringsrekommendation 30

(18)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG – COM(2016) 862 final – 2016/377 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För att säkerställa en gemensam strategi för krisförebyggande och krishantering bör den behöriga myndigheten i varje medlemsstat utarbeta en riskberedskapsplan, efter att ha samrått med berörda aktörer. Planerna bör beskriva effektiva, proportionella och icke-diskriminerande åtgärder för hantering av alla fastställda krisscenarioer. Planerna bör sörja för öppenhet särskilt när det gäller under vilka omständigheter icke-marknadsbaserade åtgärder kan vidtas för att mildra krissituationer. Alla planerade icke-marknadsbaserade åtgärder bör överensstämma med de regler som anges i denna förordning.</p>	<p>För att säkerställa en gemensam strategi för krisförebyggande och krishantering bör den behöriga myndigheten i varje medlemsstat utarbeta en riskberedskapsplan, efter att ha samrått med berörda aktörer däribland, då så är möjligt, de lokala och regionala myndigheterna. Planerna bör beskriva effektiva, proportionella och icke-diskriminerande åtgärder för hantering av alla fastställda krisscenarioer. Planerna bör sörja för öppenhet särskilt när det gäller under vilka omständigheter icke-marknadsbaserade åtgärder kan vidtas för att mildra krissituationer. Alla planerade icke-marknadsbaserade åtgärder bör överensstämma med de regler som anges i denna förordning.</p>

Motivering

Det är viktigt att det finns en gemensam strategi för krisförebyggande och krishantering i varje medlemsstat.

Detta kräver ett nära samarbete mellan alla berörda parter, med tyngdpunkt på direkt kommunikation, inklusive med regionala och lokala myndigheter i förekommande fall.

Ändringsrekommendation 31

Artikel 16.1

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG – COM(2016) 862 final – 2016/377 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Så snart som möjligt och senast sex veckor efter tillkännagivandet av en elkrissituation ska de berörda behöriga myndigheterna, i samråd med sin respektive nationella tillsynsmyndighet (där denna inte är den behöriga myndigheten) överlämna en utvärderingsrapport till gruppen för samordning på elområdet och kommissionen.</p>	<p>Så snart som möjligt och senast fyra veckor efter tillkännagivandet av en elkrissituation ska de berörda behöriga myndigheterna, i samråd med sin respektive nationella tillsynsmyndighet (där denna inte är den behöriga myndigheten) överlämna en utvärderingsrapport till gruppen för samordning på elområdet och kommissionen.</p>

Motivering

Tillkännagivandet av en elkrissituation är en mycket stor utmaning både för medlemsstaten och för EU som helhet. En sådan situation kräver därför en snabb reaktion och snabba åtgärder. En frist på fyra veckor för att lägga fram den utvärderingsrapport som föreslås i ändringsförslaget är tillräckligt och garanterar samtidigt ett snabbare informationsflöde.

Ändringsrekommendation 32

Artikel 18

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om riskberedskap inom elsektorn och om upphävande av direktiv 2005/89/EG – COM(2016) 862 final – 2016/377 (COD)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna och de avtalsslutande parterna i energigemenskapen uppmanas att ha ett nära samarbete i processen för fastställande av elkrisscenarier och upprättande av riskberedskapsplaner så att inga åtgärder vidtas som äventyrar försörjningstryggheten i medlemsstater, hos avtalsslutande parter eller i unionen.</p> <p>Med avseende på detta får de avtalsslutande parterna i energigemenskapen delta i gruppen för samordning på elområdet på inbjudan av kommissionen när det gäller alla frågor som de berörs av.</p>	<p>Medlemsstaterna och de avtalsslutande parterna i energigemenskapen uppmanas att ha ett nära samarbete i processen för fastställande av elkrisscenarier och upprättande av riskberedskapsplaner så att inga åtgärder vidtas som äventyrar försörjningstryggheten i medlemsstater, hos avtalsslutande parter eller i unionen. Regionalt samarbete framhålls särskilt och rekommenderas för att maximera effektiviteten när det gäller förvaltningen av elsektorn. Med avseende på detta får de avtalsslutande parterna i energigemenskapen delta i gruppen för samordning på elområdet på inbjudan av kommissionen när det gäller alla frågor som de berörs av.</p>

Motivering

För att kunna maximera ändamålsenligheten och effektiviteten i samband med hanteringen av elkrissituationer är det viktigt att understryka vikten av samarbete mellan medlemsstaterna på regional nivå. Regionalt samarbete möjliggör snabba lösningar till låg kostnad.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar kommissionens paket om ren energi och konstaterar att prioriteringarna i detta – energieffektiviteten och hållbarheten hos byggnader, industri och transporter, utbyggnaden av förnybara energikällor och villkoren för dem och deras utformning, villkor som skulle göra det möjligt för konsumenterna att delta i energihushållningen –, fullbordandet av den inre marknaden för energi och fastställandet av nya ansvarsområden för eldistributionsnäten, för de systemansvariga för överföringssystemen och för de nationella tillsynsmyndigheterna, kommer att bidra till att trygga energioberoende och energiförsörjning, klimatmålens genomförande och framför allt överkomliga energipriser för konsumenterna.

2. Kommittén betonar emellertid att det finns tydliga indikationer på att de nuvarande målen i EU:s energi- och klimatpaketet för 2030 inte är tillräckliga för att genomföra de åtaganden som alla medlemsstater och EU gjort i och med Parisavtalet. I synnerhet är kommittén övertygad om att målet om att 27 % av all energi i EU då ska vara förnybar inte är tillräckligt högt satt, och uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att sikta högre än så.

3. Kommittén välkomnar förslagen om ett nära samarbete på gränsöverskridande och regional nivå och uppmanar på samma gång kommissionen att lägga fram förslag på möjligheter att främja ett sådant samarbete genom att rätten till medverkan på mikronivå utvidgas, ett nära samarbete mellan lokala och regionala myndigheter möjliggörs och angränsande regioner ges verkliga möjligheter att bygga ut en gemensam energinfrastruktur över nationsgränserna.

4. Kommittén beklagar den vaga definitionen av de lokala och regionala myndigheternas roll i kommissionens förslag och framhåller de lokala och regionala myndigheternas viktiga bidrag till genomförandet av klimatmålen. Ett flertal små och stora städer i EU har i många år haft handlingsplaner för klimat och hållbar energi som omfattar koldioxidsläpp, kraftvärmeproduktion, användning av förnybara energikällor, åtgärder för ökad energieffektivitet och utveckling av hållbara transporter.
5. Vi stöder kommissionens strävan att skapa ett flexibelt marknadsbaserat system som stöder utbyggnaden av förnybara energikällor samtidigt som snedvridningar av marknaden undviks. Vi ställer oss särskilt positiva till förslagen om att skapa starkare incitament för konsumenterna att bli aktiva aktörer på elmarknaden. Vi framhåller att de lokala och regionala myndigheterna kan bidra till att energisamhällen bildas.
6. Vid utarbetandet av de nationella planerna bör det regionala samarbetet stärkas på de områden där det finns uppenbara gränsöverskridande effekter. Innan man utarbetar de nationella planerna är det mycket viktigt att i ett tidigt skede samordna åtgärderna med grannländerna i EU och involvera de lokala och regionala myndigheterna i förfarandet.
7. Medlemsstaterna bör öka sina ansträngningar för att undanröja administrativa hinder, sänka kostnaderna för mindre utvecklade tekniker med låga koldioxidutsläpp och ägna större uppmärksamhet åt att effektivt samordna planeringen, genomförandet och rapporteringen på nationell, regional och lokal nivå.

Utbyggnad av förnybara energikällor och marknadsintegrering

8. Kommittén delar uppfattningen att EU bör ägna större uppmärksamhet åt utbyggnad och användning av teknik för förnybar energi och konstaterar att den nya tekniken kommer att göra det möjligt för alla konsumenter (från industriföretag till hushåll) att på ett mer förnuftigt och sparsamt sätt använda energi och välja rena och effektiva metoder för energiproduktion.
9. Avsaknaden av mål för energi från förnybara energikällor när det gäller transporter i medlemsstaterna är ett allvarligt tillkortakommande, särskilt eftersom uppfyllandet av de mål om 10 % senast 2020 som anges i det nuvarande direktivet har varit det största incitamentet till utvecklingen av biodrivmedel. Vi föreslår därför att ett mål för biodrivmedel (inbegripet hållbart producerade konventionella sådana) införs, som skulle kunna vara 14 %.
10. Den förnybara energin kan bli konkurrenskraftig, och vi konstaterar att vissa förnybara energikällor, t.ex. landbaserade vindkraftparker, mycket väl kan konkurrera med fossila energikällor och att priset på vindkraft kommer att falla ytterligare i takt med att den installerade vindkraftskapaciteten ökar och tekniken förbättras.
11. Kommittén delar uppfattningen att det för innovationer inom ren energi behövs en oklanderligt fungerande inre marknad och rättvis konkurrens som gör det möjligt för nya marknadsaktörer att genomföra innovativa projekt för förnybar energi. Vi framhåller dock att samma villkor bör gälla för såväl de innovativa projekten som de befintliga marknadsaktörerna vid genomförandet.
12. Medlemsstaterna bör när de utformar sina stödsystem för förnybar energi ta hänsyn till de särskilda egenskaperna hos de olika teknikformerna för förnybar energi (t.ex. prisnivå, risknivå och möjligheten att tillhandahålla systemtjänster). Detta skulle leda till större kostnadseffektivitet och till att det långsiktiga målet att minska koldioxidutsläppen uppnås.
13. Kommissionen bör uppmuntra medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att stödja utbyggnaden av förnybara energikällor. Medlemsstaterna bör ges större flexibilitet när det handlar om att utveckla den nya generationens teknik för förnybar energi och skydda små projekt, däribland kraftvärmeanläggningar anslutna till det lokala fjärrvärme- och fjärrkylnätet.
14. För utbyggnaden av förnybara energikällor och marknadsintegrering krävs det stora finansiella resurser, och därför är det av största vikt att prioritera denna sektor högt och att myndigheterna på EU-nivå, nationell, regional och lokal nivå tillämpar en gemensam strategi i syfte att koppla samman olika finansieringskällor och uppnå en multiplikatoreffekt.

15. Kommittén uppmanar kommissionen att i direktivet om förnybar energi tydligt fastställa vilka stödsystem som kan godtas, med beaktande av de stödregler som gäller i medlemsstaterna och i syfte att harmoniera bestämmelserna och locka investeringar till denna sektor.

16. För att uppnå mer ambitiösa mål är det inte mindre viktigt att ha tydlig och korrekt information om möjligheten att utnyttja EU:s finansiella instrument efter 2020. Man måste också använda avancerade finanstekniska instrument så att huvuddelen av investeringarna kommer från privata sektorn. I detta sammanhang bör det noteras att 25 % av de projekt som finansierats via Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) har rört energi, vilket i hög grad bidragit till att blåsa nytt liv i sektorn.

17. Kommittén delar uppfattningen att stödsystem för el från förnybara energikällor har visat sig vara ett effektivt sätt att främja utbyggnaden av förnybar energi. Den betonar dock att i enlighet med riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020, som började gälla den 1 juli 2014, bör produktion av förnybar energi gradvis integreras på den inre elmarknaden, det statliga stödet återspegla sjunkande produktionskostnader och marknadsnedvridningar undvikas. Kommittén påpekar också att de externa kostnader som har anknytning till fossila energikällor måste göras mer transparenta.

18. Kommittén stöder i princip idén om att öppna stödsystemet för projekt i andra medlemsstater. Medlemsstaterna bör dock vara försiktiga vid bedömningen av möjligheterna att öppna en marknad för att undvika att ett sådant krav leder till minskad lokal produktion på grund av den större finansiella kapacitet som finns hos de andra EU-medlemsstater som deltar i stödfördelningen. Därför bör stödsystem som bygger på gränsöverskridande samarbete prioriteras och ett särskilt fokus läggas på sammankopplingar.

Den inre marknaden för el och riskhantering

19. Vi delar uppfattningen att en integrerad energimarknad är det bästa sättet att garantera överkomliga energipriser och en trygg energiförsörjning samt att på ett kostnadseffektivt sätt möjliggöra integration av större volymer el från förnybara energikällor. Vi ställer oss därför positiva till kommissionens förslag om att skapa en modell för elmarknaden som främjar användningen av förnybar energi, förbättrar styrningen av efterfrågan, skapar en integrerad energimarknad på regional nivå och ger konsumenterna ökad makt.

20. Kommittén påpekar att i många medlemsstater följer elpriserna inte tillgång och efterfrågan utan regleras av de offentliga myndigheterna. Detta kan begränsa konkurrensen, göra det svårare att locka investeringar och hindra framväxten av nya marknadsaktörer, och måste alltid vederbörligen motiveras med hänvisning till särskilda politiska syften såsom skydd av de mest sårbara konsumenterna. Europeiska regionkommittén stöder därför den liberalisering av marknaden som föreslås och en minskad statlig inblandning vid prissättningen i syfte att sänka priserna för konsumenterna, men påpekar att avregleringen av elpriserna i medlemsstaterna bör ske gradvis och med vederbörlig hänsyn till att energi har en speciell status som en tjänst av allmänt intresse.

21. Vi delar uppfattningen att lokala energisamhällen kan vara ett effektivt sätt att hantera energifrågor i lokalsamhällena och uppmanar kommissionen att skapa tekniska och finansiella instrument som gör det möjligt för de lokala och regionala myndigheterna att ge dessa energisamhällen heltäckande hjälp.

22. Vi delar uppfattningen att medlemsstaterna för att undvika krisituationer bör utarbeta riskberedskapsplaner och framhåller vikten av regionalt samarbete för en mer effektiv förvaltning av energisektorn. Vi anser också att de lokala och regionala myndigheterna måste konsulteras när dessa planer utarbetas.

23. Kommittén betonar att kampen mot energifattigdom kräver en gemensam problemdefinition på EU-nivå, insamling och utbyte av relevanta uppgifter genom samarbete mellan olika beslutsnivåer samt ett antal målinriktade strategier och åtgärder för att hjälpa de mest sårbara energikonsumenterna att delta på marknaden och för att minska den börda som höga energipriser innebär.

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)

24. Kommittén ställer sig positiv till att översynen av lagstiftningen är heltäckande, dvs. inte bara omfattar enskilda aspekter av energimarknaden utan även kopplingarna mellan dem, interaktionen mellan de aktörer som deltar i arbetet för att uppnå målen och befogenhetsfördelningen. Vi ställer oss positiva till att Acers roll vid utformningen och genomförandet av nätföreskrifterna stärks. Vi betonar dock att kommissionen måste se till att Acer tilldelas relevanta befogenheter för att kunna begära information från de viktigaste institutionerna i medlemsstaterna och fullgöra andra samordningsuppgifter.

25. Enligt proportionalitetsprincipen ersätter Acers regleringsåtgärder inte de nationella besluten. Vi rekommenderar också en stärkning av de nationella tillsynsmyndigheterna. Medlemsstaterna bör se till att deras nationella tillsynsmyndigheter är oberoende och att deras roll inte begränsas. För att de nationella tillsynsmyndigheterna ska kunna fungera på ett tillfredsställande sätt måste de erhålla nödvändiga resurser, och de ska ha möjlighet att delta i samarbetet på EU-nivå med alla rättigheter.

Konsumenterna och vikten av information och utbildning

26. Kommittén välkomnar kommissionens förslag om att reformera energimarknaden och i samband med detta ge konsumenterna ökad makt så att de blir likvärdiga marknadsaktörer. Vi stöder kommissionens förslag om att främja användning smarta mätare på frivillig basis och med beaktande av dataskyddsprinciperna, så att konsumenterna får lättförståeliga räkningar och lättare kan byta energileverantör.

27. Det behövs mer forskning och mer samarbete med företrädarna för de lokala myndigheterna för att bättre förstå konsumenternas motiv för att delta i elmarknaden. En bättre förståelse av de faktorer som stimulerar förändringar i konsumenternas beteende kan ge viktig information om hur man kan uppmuntra konsumenterna att bli starka och ansvarsfulla aktörer på den nya elmarknaden.

28. Undersökningar som gjorts visar att konsumenterna klagar över bristen på öppenhet på elmarknaderna, som hindrar dem från att dra nytta av konkurrensen och aktivt delta på marknaderna. Konsumenterna känner sig inte tillräckligt informerade om alternativa leverantörer och valmöjligheter. Vi betonar därför att man måste lösa problemen med skyddet för kundernas privatliv och säkerheten för deras personuppgifter och uppmanar kommissionen att lägga fram tekniska förslag på hur man kan nå en hög säkerhetsstandard.

29. Kommittén framhåller de lokala och regionala myndigheternas betydelse för att främja inrättandet av energisamhällen. Företrädare för de lokala myndigheterna kan bl.a. hjälpa till på följande områden: kapacitetsutveckling, hjälp med att få finansiellt stöd, utbildning, utbyte av goda erfarenheter, teknisk hjälp och främjande av partnerskap.

30. Vi betonar betydelsen av information för att motivera konsumenterna att bli aktiva deltagare i energisektorn. Europeiska regionkommittén spelar i detta sammanhang en viktig aktiv roll som bör främjas och kan på ett betydande sätt bidra till informationsarbetet, till att sprida idéer i lokalsamhällena och till utbytet av goda praktiska erfarenheter.

De lokala och regionala myndigheternas roll

31. De lokala och regionala myndigheterna har en viktig roll att spela inom energisektorn: De kan med sina åtgärder påverka hur energiinfrastrukturen utvecklas och marknaden fungerar, de organiserar tillhandahållandet av tjänster, de har ansvar för fysisk planering och markanvändning, för gatubelysning, tillhandahållande av transporttjänster och förvaltning av bostadsbeståndet, de fattar beslut om tillstånd och de organiserar arbetet med att utbilda och informera befolkningen. Dessutom handhar lokala och regionala myndigheter stora budgetar för offentliga inköp och upphandling av energiförbrukande produkter och tjänster. I flera fall är myndigheterna även energiproducenter.

32. Kommittén understryker att de lokala och regionala myndigheterna i kommissionens förslag inte framhålls som viktiga aktörer inom energisektorn och uppmanar kommissionen att vid ytterligare åtgärder på detta område betrakta de lokala och regionala myndigheterna som likvärdiga partner till den centrala nivån.

33. De lokala och regionala myndigheterna kan bidra till att främja användningen av förnybar energi och förbättra energieffektiviteten på lokal och regional nivå, exempelvis genom att fastställa ambitiösa mål och handlingsplaner, förenkla de administrativa förfarandena och reglerna eller tillhandahålla ekonomiskt stöd samt via utbildningssystemet. Kommittén betonar i detta sammanhang att över 6 600 lokala och regionala myndigheter har undertecknat borgmästaravtalet och att man bör uppmuntra fler att frivilligt ansluta sig till detta och andra liknande internationella initiativ.

34. De lokala och regionala myndigheterna bör rådfrågas när det gäller specifika framtida åtgärder, på grund av den roll de har vid planering av infrastrukturen, för att locka investerare och informera och rådfråga konsumenterna.

35. Kommittén erbjuder Europas lokala och regionala myndigheter hjälp att knyta kontakter med relevanta experter i syfte att förbättra deras kapacitet och samordningen av gemensamma strategier.

Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

36. ReK konstaterar att vissa nationella parlament har uttryckt tvivel om huruvida kommissionens förslag tar full hänsyn till subsidiaritetsprincipen. För att säkerställa effektiva EU-bestämmelser kommer ett stort ansvar att falla på de lokala och regionala myndigheterna, och det skulle därför kanske behövas en mer grundlig analys av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipernas tillämpning i förslaget.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Styrningen av energiunionen och ren energi

(2017/C 342/13)

Föredragande:	Bruno Hranic (HR–EPP), borgmästare, Vidovec
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om styrningen av energiunionen
	COM(2016) 759 final
	Meddelande – Ren energi för alla i EU
	COM(2016) 860 final
	Meddelande – Att påskynda innovationen för ren energi
	COM(2016) 763 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Förslag till förordning

Skäl 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	(1) Förordningen syftar till att inrätta de partnerskap som behövs mellan unionen, medlemsstater skilt för sig och sammanförda i makroregionala partnerskap och på det lokala planet, för gemensamma framsteg med energiomställningen. Dessa olika nivåer bör samarbeta i en anda av solidaritet och förtroende, för sitt gemensamma bästa.

Motivering

Behovet av samarbete mellan alla olika styresnivåer bör anges alldeles i början av förordningen. Ändringsförslaget bygger på ett liknande idé i Europaparlamentets förslag till betänkande PE 604.777 (ändringsförslag 2).

Ändringsrekommendation 2

Förslag till förordning

Artikel 9.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
2. Kommissionen får utfärda rekommendationer om utkast till planer till medlemsstaterna i enlighet med artikel 28. Dessa rekommendationer ska särskilt ange	Utkast till integrerade nationella energi- och klimatplaner
(a) ambitionsnivån för mål och bidrag i syft e att tillsammans nå målen för energiunionen och särskilt unionsmålen för 2030 vad gäller förnybar energi och energieffektivitet,	2. Kommissionen ska bedöma utkast en till integrerade nationella energi- och klimatplaner och utfärda lands-specifika rekommendationer om utkast till planer till medlemsstaterna i enlighet med artikel 28 för att
	(a) (a) bidra till uppnåendet a v energiunionens mål och bidrag,

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(b) politiska strategier och åtgärder som avser mål och andra politiska strategier och åtgärder av potentiell gränsöverskridande relevans på medlemsstats- och unionsnivå,</p> <p>(c) samverkan och överensstämmelse mellan befintliga (genomförda och antagna) och planerade politiska strategier och åtgärder som ingår i den integrerade nationella energi- och klimatplanen inom en dimension och mellan olika dimensioner av energiunionen,</p>	<p>(b) se till att politiska strategier och åtgärder som avser medlemsstaternas handlingsplaner och andra politiska strategier och åtgärder är ändamålsenliga, i synnerhet åtgärder av potentiell gränsöverskridande relevans,</p> <p>(c) främja samverkan och överensstämmelse mellan befintliga (genomförda och antagna) och planerade politiska strategier och åtgärder som ingår i den integrerade nationella energi- och klimatplanen inom en dimension och mellan olika dimensioner av energiunionen.</p> <p>(d) insistera på att medlemsstaterna uttryckligen beaktar befintliga lokala och regionala skyldigheter och de resultat som uppnåtts inom ramen för initiativ såsom borgmästaravtalet samt tar fram mekanismer för att beakta bidragen från alla relevanta myndighetsnivåer till de integrerade nationella energi- och klimatplanerna.</p>

Motivering

Det är mycket viktigt att säkerställa samstämmighet och komplementaritet mellan de olika medlemsstaternas handlingsplaner och strategier på EU-nivå samt att främja de lokala och regionala myndigheternas deltagande och deras bidrag. Ändringsförslaget bygger på liknande idéer i Europaparlamentets förslag till betänkande PE 604.777 (ändringarna 97–100).

Ändringsrekommendation 3

Förslag till förordning

Artikel 10

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Utan att det påverkar tillämpningen av andra krav i unionslagstiftningen ska medlemsstaterna säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet av utkast till planer som avses i artikel 9 och bifoga en sammanfattning av allmänhetens synpunkter till det utkast till en integrerad nationell energi- och klimatplan som de lämnar in till kommissionen. I den mån bestämmelserna i direktiv 2001/42/EG är tillämpliga ska samråd som genomförs i enlighet med det direktivet också anses uppfylla skyldigheten att rådgöra med allmänheten i enlighet med denna förordning.</p>	<p>Offentligt samråd</p> <p>Utan att det påverkar tillämpningen av andra krav i unionslagstiftningen ska medlemsstaterna säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet av utkast till planer som avses i artikel 9 och bifoga en sammanfattning av allmänhetens synpunkter till det utkast till en integrerad nationell energi- och klimatplan som de lämnar in till kommissionen. I den mån bestämmelserna i direktiv 2001/42/EG är tillämpliga ska samråd som genomförs i enlighet med det direktivet också anses uppfylla skyldigheten att rådgöra med allmänheten i enlighet med denna förordning.</p> <p>Med tanke på de lokala och regionala myndigheternas politiskt erkända roll vid genomförandet av politiken på området hållbar energi och med beaktande av Europeiska kommissionens mål att åstadkomma bättre lagstiftning, måste de nationella myndigheterna involvera de lokala och regionala myndigheterna i planeringen och övervakningen i enlighet med respektive medlemsstats konstitutionella och politiska bestämmelser.</p>

Motivering

En effektiv samordning mellan den nationella nivån och de lokala och regionala myndigheterna vid planeringen och genomförandet av samt rapporteringen om klimat- och energipolitiken kan bidra till att undvika en onödig administrativ börda och tillgodose kraven på bättre lagstiftning.

Ändringsrekommendation 4**Förslag till förordning**

Lägg till en ny artikel efter artikel 10

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>Plattform för energidialog på flera olika nivåer</p> <p>1. Medlemsstaterna ska, i en anda av partnerskap, inrätta en ständig energidialog för att stödja aktivt engagemang från lokala och regionala myndigheter, civilsamhällsorganisationer, näringslivet, investerare, alla andra relevanta berörda parter och allmänheten för att hantera energiomställningen, också frågor om energifattigdom.</p> <p>2. Medlemsstaterna ska inför denna energidialog framlägga vilka olika alternativ och scenarier de planerar i sin energi- och klimatpolitik på kort, medellång och lång sikt, tillsammans med en kostnads-nyttanalyt för varje alternativ.</p> <p>3. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns tillräckligt med personalresurser och ekonomiska resurser för energidialogen och tillsammans med kommissionen stödja utbyten mellan olika energidialoger.</p>

Motivering

I en så viktig fråga som den om energiomställningen är det nödvändigt att skapa strukturer som säkerställer en ständig dialog med alla berörda aktörer för att undersöka olika alternativ och scenarier och utarbeta gemensamma lösningar. Ändringsförslaget bygger på ett liknande idé som lades fram i Europaparlamentets förslag till betänkande PE 604.777.

Ändringsrekommendation 5**Förslag till förordning**

Artikel 18 b

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska i de integrerade lägesrapporterna om sina nationella energi- och klimatplaner lämna information om följande:</p> <p>(b) Genomförandet av följande politiska strategier och åtgärder:</p> <p>(1) Genomförda, antagna och planerade politiska strategier och åtgärder för att uppnå det nationella bidraget till det bindande mål för förnybar energi för 2030 på unionsnivå som anges i artikel 4 a.2 i, inbegripet sektors- och tekniskspecifika åtgärder, med en särskild granskning av genomförandet av de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 23, 24 och 25 i [omarbetning av direktiv 2009/28/EG enligt förslaget i COM(2016) 767].</p>	<p>Medlemsstaterna ska i de integrerade lägesrapporterna om sina nationella energi- och klimatplaner lämna information om följande:</p> <p>(b) Genomförandet av följande politiska strategier och åtgärder:</p> <p>(1) Genomförda, antagna och planerade politiska strategier och åtgärder för att uppnå det nationella bidraget till det bindande mål för förnybar energi för 2030 på unionsnivå som anges i artikel 4 a.2 i, inbegripet sektors- och tekniskspecifika åtgärder, med en särskild granskning av genomförandet av de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 23, 24 och 25 i [omarbetning av direktiv 2009/28/EG enligt förslaget i COM(2016) 767].</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(2) Särskilda åtgärder för regionalt samarbete.	(2) Särskilda åtgärder för regionalt samarbete.
(3) Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, särskilda åtgärder för finansiellt stöd, inklusive unionsstöd och användningen av unionsmedel för främjandet av användningen av energi från förnybara energikällor inom el-, uppvärmnings- och kylnings- samt transportsektorn.	(3) Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, särskilda åtgärder för finansiellt stöd, inklusive unionsstöd och användningen av unionsmedel för främjandet av användningen av energi från förnybara energikällor inom el-, uppvärmnings- och kylnings- samt transportsektorn.
(4) Särskilda åtgärder för uppfyllande av kraven i artiklarna 15, 16, 17, 18, 21 och 22 i [omarbetning av direktiv 2009/28/EG enligt förslaget i COM (2016) 767].	(4) Särskilda åtgärder för uppfyllande av kraven i artiklarna 15, 16, 17, 18, 21 och 22 i [omarbetning av direktiv 2009/28/EG enligt förslaget i COM (2016) 767].
(5) Åtgärder för att främja användningen av energi från biomassa, särskilt för tillvaratagande av ny biomassa, med beaktande av biomassans potential (både den inhemska tillgången och importen från tredje länder) och användningen av biomassa (jordbruk och skogsbaserade sektorer) samt åtgärder för hållbar användning av den biomassa som produceras och används.	(5) Åtgärder för att främja användningen av energi från biomassa, särskilt för tillvaratagande av ny biomassa, med beaktande av biomassans potential (både den inhemska tillgången och importen från tredje länder) och användningen av biomassa (jordbruk och skogsbaserade sektorer) samt åtgärder för hållbar användning av den biomassa som produceras och används.
(c) Det som anges i del 1 i bilaga VII.	(c) Det som anges i del 1 i bilaga VII.
	(6) <i>Framsteg med ökningen av andelen förnybar energi i tillhandahållandet av tjänster för uppvärmning och kylning, dock utan att de lokala eller regionala myndigheterna eller slutanvändarna påförs onödiga administrativa bördor.</i>

Motivering

Sektorn för uppvärmning och kylning har en avsevärd outnyttjad potential när det gäller att minska växthusgasutsläppen och öka användningen och produktionen av förnybar energi (se ReK:s yttrande om En EU-strategi för uppvärmning och kylning). Vad gäller direktivet om förnybar energi bör man i nära samarbete mellan den nationella och den lokala och regionala nivån sträva efter att uppnå det bindande målet att öka andelen förnybar energi i uppvärmnings- och kylningssektorn med 1 % per år som ett konkret och effektivt bidrag till EU:s övergripande mål att andelen förnybar energi i EU senast 2030 ska uppgå till 27 %.

Ändringsrekommendation 6

Förslag till förordning

Artikel 37

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Kommissionen ska biträdas av en energiunionskommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011 och arbeta inom de olika sektorsspecifika konstellationer som är relevanta för denna förordning.	Energiunionskommittén 1. Kommissionen ska biträdas av en energiunionskommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011 och arbeta inom de olika sektorsspecifika konstellationer som är relevanta för denna förordning.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Denna kommitté ersätter den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 8 i beslut 93/389/EEG, artikel 9 i beslut 280/2004/EG och artikel 26 i förordning (EU) nr 525/2013. Hänvisningar till den kommitté som inrättats enligt dessa rättsakter ska tolkas som hänvisningar till den kommitté som inrättas genom denna förordning.</p> <p>3. När det hänvisas till denna artikel ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.</p>	<p>2. Denna kommitté ersätter den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 8 i beslut 93/389/EEG, artikel 9 i beslut 280/2004/EG och artikel 26 i förordning (EU) nr 525/2013. Hänvisningar till den kommitté som inrättats enligt dessa rättsakter ska tolkas som hänvisningar till den kommitté som inrättas genom denna förordning.</p> <p>3. När det hänvisas till denna artikel ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.</p> <p>4. I kommittén ska det ingå en företrädare som utses av Regionkommittén och som på institutionell nivå ska företräda de lokala och regionala myndigheterna i hela EU.</p>

Motivering

Politiska företrädare på hög nivå för Europeiska unionen och Europaparlamentet har upprepade gånger erkänt de lokala och regionala myndigheternas nyckelroll i energiunionspolitiken.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Huvudmål och målgrupper

1. Europeiska regionkommittén (ReK) upprepar sin uppmaning om att uppnå de ambitiösa målen när det gäller energieffektivitet och andelen förnybar energi på EU-nivå, som ska ligga på 40 % senast 2030.
2. Kommittén stöder de tre huvudmålen i paketet för ren energi för alla i EU, nämligen att 1) sätta energieffektivitet främst, 2) bli världsledande på förnybar energi och 3) ge konsumenterna rättvisa villkor. Vi beklagar dock att dessa mål inte kan uppnås fullt ut genom den stödjande lagstiftningen och de initiativ som inte utgörs av lagstiftning. Vi beklagar även att man inte lagt tillräcklig vikt vid att minska importberoendefaktorn, som återspeglar andelen av alla rena inhemska energikällor (förnybara och konventionella) i energimixen.
3. Mot denna bakgrund uppmanar vi Europeiska kommissionen att sätta energieffektiviteten främst genom att beteckna den som en infrastrukturprioritet och se till att offentliga subventioner och mekanismer för ekonomiskt stöd till energieffektivitet betraktas som kapitalkostnader, vilket skulle främja säkerhet och tillförlitlighet i systemen för energieffektivitet. Därmed skulle det finnas en tydlig politik för skydd av budgeten och främjande av Europas konkurrenskraft.
4. Vi välkomnar förslaget att upprätta ett regelverk för styrningen av energiunionen som förenklar och integrerar de befintliga planerings-, rapporterings- och övervakningsbestämmelserna på energi- och klimatområdet, och uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att närmare involvera de lokala och regionala myndigheterna i denna politiska styrning.

Energieffektivitet och förnybar energi är kraftigt beroende av åtgärder på decentraliserad nivå

5. ReK betonar och understryker de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll när det gäller att ge strategisk vägledning på den nivå som ligger närmast konsumenterna, styra den decentraliserade energiproduktionen, främja adekvata investeringsvillkor samt koppla samman energi- och klimatpolitiken med bostadspolitiken, politiken mot energifattigdom, transportpolitiken, politiken för ekonomisk utveckling samt politiken på områdena markanvändning och fysisk planering.
6. De lokala och regionala myndigheterna har en ledande roll när det gäller att genomföra energipolitiken, hitta instrument för finansiering av energiprojekt, särskilt inom förnybar energi, samt främja modeller för hållbar energianvändning och exempel på god praxis hos konsumenterna.

7. Uppnåendet av de europeiska och nationella energi- och klimatmålen äventyras om de lokala och regionala myndigheternas ledande roll i genomförandet av energipolitiken i energiuinionen inte får ett officiellt erkännande.

8. ReK understryker att öppenhet och ansvarsskyldighet bör prägla utarbetandet av de nationella energi- och klimatplanerna så att lokala aktörer, företag och andra aktörer vet vad de har att vänta av de nationella myndigheterna, och särskilt hur de ska säkerställa att skyldigheterna fullgörs och vilka åtgärder de ska vidta om de nationella planerna visar sig vara otillräckliga för att uppnå målen på EU-nivå.

9. Vi välkomnar Europeiska kommissionens erkännande att övergången till ren energi inte kommer att vara möjlig utan medverkan av flera berörda parter från det civila samhället samt på regional och lokal nivå, och uppmanar därför medlemsstaterna att låta städerna och regionerna delta på ett korrekt sätt i diskussionerna om energiomställningen, särskilt inom ramen för de integrerade nationella energi- och klimatplanerna, så att de på ett lämpligt sätt kan reagera på behoven på de olika områdena.

10. Kommittén anser dock att det, oberoende av de olika konstitutionella reglerna i Europeiska unionens olika medlemsstater, i förslagen om styrning saknas en specifik hänvisning till den institutionella rollen för den regionala och lokala nivån (vilket i ännu högre grad gäller för andra berörda parter), förutom den allmänna bestämmelsen i artikel 10 om offentligt samråd att medlemsstaterna ska "säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet av utkast till planer".

11. Man bör reflektera över en mer långtgående reform av EU:s regler för statligt stöd på energiområdet för att stödja städernas åtgärder, särskilt genom att fastställa särskilda riktlinjer för kommunala åtgärder i syfte att förenkla den befintliga ramen och genom att möjliggöra särskilda undantag för energiprojekt vid sanering av kommunala och subventionerade bostäder i syfte att lösa problemet med energifattigdom. Därför bör det säkerställas att städernas motståndskraft och energiomställningen prioriteras i nästa budgetram, som träder i kraft 2020.

12. Europeiska kommissionen och medlemsstaternas regeringar uppmanas att stärka samarbetet med lokala och regionala aktörer, särskilt de lokala och regionala energiorganen, vid utarbetandet av framtida energi- och klimatplaner på nationell nivå, så att alla kan delta i politiken istället för bara ett fåtal.

13. ReK betonar att många framgångsrika projekt för utnyttjande av förnybar energi också initieras och utvecklas inom lokalsamhällena, i samarbete med små och medelstora företag, icke-statliga organisationer och organisationer inom det civila samhället samt genom att enskilda parter investerar i förnybar el- och värmeenergi.

14. Det finns ett stort antal andra nyckelaktörer på området energieffektivitet och förnybar energi som är verksamma på lokal nivå, bl.a. små och medelstora företag, icke-statliga organisationer och organisationer inom det civila samhället.

15. Kommittén framhåller behovet av att involvera lokala aktörer när det gäller att bistå medlemsstaternas regeringar i samband med utbyggnaden av en rad framtidsinriktade projekt inom ramen för Efsi, som bidrar till EU:s klimat- och energimål. Det nyligen inrättade Europeiska centrumet för investeringsrådgivning bör säkerställa en skyndsam handläggning av stödet till städer som har åtagit sig att utveckla projekt med låga koldioxidutsläpp.

16. Vi efterlyser ytterligare riktade program för tekniskt stöd, såsom Europeiska investeringsbankens program Jaspers och Elena, som behövs för att bistå städer och regioner vid tryggandet av investeringar för genomförande av ambitiösa projekt, bl.a. genom stöd till utvecklingen av en omfattande portfölj av investeringsprojekt och genom att samla små och vitt spridda koldioxidsnåla projekt.

Planeringen och rapporteringen måste förenklas och integreras på grundval av befintliga lokala och regionala planer

17. ReK betonar att styrningen av EU:s energigemenskap bör syfta till att "förenkla och integrera" planeringen i praktiken och att det med tanke på övervakning och rapportering i detta sammanhang måste skapas effektiva kopplingar till befintliga initiativ.

18. Det finns ett behov av en effektiv samordning mellan den nationella nivån och den regionala och lokala nivån genom planering, ett förfarande för genomförande samt rapportering på klimat- och energipolitikens område. Detta skulle kunna bidra till att undvika onödiga administrativa bördor och tillgodose behovet av bättre lagstiftning.

19. De lokala och regionala myndigheterna prioriterar redan åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, och många av dem har redan utvecklat strategier, handlingsplaner och övervakningsförfaranden, bl.a. inom ramen för borgmästaravtalet, som omfattar över 5 679 handlingsplaner för hållbar utveckling av städer på energiområdet.

20. Kommittén betonar betydelsen av att de nationella planerna och målen på ett effektivt sätt sammankopplas med målen på lokal och regional nivå och att de måste bygga på realistiska och överenskomna bidrag från olika regioner och sektorer.

21. Deltagandet innebär inte bara samråd, utan även en aktiv roll när det gäller att initiera och utforma konkreta åtgärder.

Flernivåstyrning är en förutsättning för en effektiv styrning av energiunionen

22. ReK finner det beklagligt att flernivåstyrningen inte tas upp på ett tillräckligt tydligt sätt i de nuvarande rekommendationerna för styrningen av energiunionen, och uppmanar därför medlemsstaternas regeringar att inrätta plattformar för energidialog i syfte att involvera alla styresnivåer och alla berörda aktörer såväl i utarbetandet av nationella klimathandlingsplaner som i övervakningen av och rapporteringen om dessa, samt i organiseringen av utbyten mellan olika nationella energidialoger med hjälp av kommissionen för att säkerställa samstämmighet och ta itu med gränsöverskridande problem.

23. Ett effektivt flernivåstyre har många fördelar: medborgarna och näringslivet tar en del av ansvaret för åtgärder som rör klimatförändringarna, vilket stärker deras egenansvar för processen och ökar möjligheterna att lyckas, eftersom en synligare styrning leder till en ökad ansvarskänsla hos medborgarna.

24. I artikel 11 (om regionalt samarbete) i förslaget hänvisas det enbart till samarbete mellan medlemsstater snarare än till samarbete mellan regionala och lokala styresnivåer i eller mellan enskilda medlemsstater. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas att säkerställa lämpligt stöd till samarbetet mellan regionala och lokala myndigheter, i synnerhet det gränsöverskridande samarbetet, i syfte att samordna insatserna för att genomföra de integrerade nationella klimat- och energiplanerna.

25. Vi uppmanar kommissionen att ta med ett kapitel om flernivåstyre i de dokument som är avsedda för de nationella regeringarna och som innehåller riktlinjer för rapporteringen om den nationella energipolitiken och planeringen av denna.

För ett aktivt deltagande av konsumenterna krävs det såväl krafter som driver på genomförandet av direktivet som ett effektivt stöd

26. ReK upprepar sin uppmaning till Europeiska unionen och medlemsstaterna att upprätta regelverk som är fördelaktiga för såväl konsumenter som konsumerande producenter (på engelska prosumers) av energi som för andra energileverantörer som är aktivt verksamma på detaljhandelsmarknaden för energi. Kommittén framhåller även att lokalt producerad och egenproducerad förnybar energi medför en rad fördelar för energisystemet (minskat behov av infrastruktur för överföring och underhåll, större motståndskraft och flexibilitet) och att dessa fördelar bör återspeglas i ett skäligt pris för all överskottsenergi från sådana system som matas in i elnätet. Vi uppmanar därför medlemsstaterna att utveckla eller upprätthålla innovativa prissättningssystem för att lösa denna fråga.

27. Rådgivningen måste vara sakkunnig, kommuniceras väl och tillhandhållas i lämplig form och genom en lämplig kanal på den ort där målgruppen befinner sig, samt omfatta de tekniska, finansiella och praktiska aspekterna av införandet av koldioxidnsål teknik.

28. Strategierna för energihushållning måste ge konsumenterna möjlighet att styra sin egen förbrukning så att de kan vara aktivt verksamma på marknaden och få tillgång till effektiva och lämpliga mekanismer för konsumentskydd, vilket är särskilt viktigt för att bekämpa energifattigdomen. ReK efterlyser därför att man tar fram en gemensam definition av

energifattigdom på EU-nivå och en uppsättning konkreta politiska förslag som riktar sig till de mest utsatta konsumenterna, skyddar dem mot ooberättigad avstängning från nätet, prioriterar energieffektivitetsåtgärder som gynnar dem och utarbetar information som riktar sig till dem.

Stöd till energiinnovation i övergången till en koldioxidsnål ekonomi

29. ReK välkomnar den tonvikt som i kommissionens meddelande COM(2016) 763 om att påskynda innovationen för ren energi läggs på två viktiga politiska prioriteringar: att bygga en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatförändringspolitik samt att skapa nya impulser för sysselsättning, tillväxt och investeringar.

30. Kommittén efterlyser företags-, innovations- och investeringsvänliga villkor och förfaranden med riktade signaler, strategier, normer och bestämmelser understödda av finansieringsinstrument där man använder sig av offentliga medel för att möjliggöra privata investeringar (och, i förekommande fall, stöd för att minska riskerna).

31. Vi upprepar betydelsen av att energipolitiken utformas i nära samverkan med forsknings- och innovationspolitiken i Europeiska unionen. Innovationer för förnybar energi, hållbar rörlighet, modernisering av befintlig energiinfrastruktur, anläggning av smarta kraftverk samt koldioxidavskiljning och lagring av energi bör även fortsättningsvis främjas på lokal nivå. ReK uppmanar därför kommissionen att särskilt sörja för ett bättre stöd till innovativa projekt som skulle kunna omvandla de yttersta randområdena till faktiska laboratorier för energiomställningen.

32. Vad gäller innovation för ren energi har utvecklingen av partnerskap mellan de lokala myndigheterna inom ramen för initiativen för smarta städer en nyckelroll för att integrera områden såsom energibesparingar i stadstransporter, mellanregionala kommunikationsstrategier, samarbete om ny lagringsteknik och smarta offentliga byggnader. Större synergieffekter mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Europeiska fonden för strategiska investeringar är avgörande för genomförandet av gränsöverskridande projekt på området för hållbar energi.

33. ReK välkomnar den tonvikt som läggs på öppen innovation och öppen forskning för att små och medelstora företag och det civila samhället ska få möjlighet att utvecklas på grundval av ny kunskap.

34. Det är nödvändigt att överge det direkta eller indirekta stödet till användningen av fossila bränslen (liksom stödet från vissa medlemsstater) så snart som möjligt, eftersom det döljer de verkliga samhällsliga och miljömässiga kostnaderna för sådana bränslen och håller nere priserna på ett konstlat sätt, och därmed skapar hinder för innovation för ren energi.

35. Vi stöder den föreslagna användningen av lagstiftning för att påskynda utvecklingen av innovativ koldioxidsnål teknik och en effektiv utbyggnad av denna. Övergången till en koldioxidsnål ekonomi kräver investeringar i smarta system för uppvärmning och kylning, i ökad energieffektivitet inom industrin, byggbranschen och transportsektorn, samt medfinansiering av projekt som innebär investeringar i förnybar energi.

36. ReK betonar att det i styrningen av energiunionen måste fastställas ramvillkor för hur målen ska uppnås, t.ex. lättare tillgång till offentlig-privata partnerskap för att påskynda genomförandet av projekt, minskad byråkrati och en översyn av eventuella hinder för lokala och regionala myndigheter samt trygghet av säkerhet och förutsägbarhet för investerarna.

37. Vi stöder den föreslagna användningen av offentlig upphandling som ett kraftfullt verktyg för att skapa en marknad för koldioxidsnål teknik.

Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

38. ReK anser att den föreslagna förordningen inte ger upphov till några betänkligheter beträffande förenligheten med subsidiaritetsprincipen. Den ger dock upphov till betänkligheter beträffande förenligheten med proportionalitetsprincipen eftersom det föreslagna styrningssystemet är alltför komplext, alltför detaljerat och inför alltför strikta rapporteringsperioder. ReK skulle ha föredragit att styrningssystemet infördes genom ett direktiv i stället för förordning, vilket skulle öppna för ett verkligt deltagande av regionala myndigheter i federala stater.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Energieffektivitet och byggnader

(2017/C 342/14)

Föredragande:	Michiel Rijsberman (NL–ALDE), ledamot, provinsstyrelsen, Flevoland
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet
	COM(2016) 761 final
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda
	COM(2016) 765 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 4 i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(..) Det bör tydligt anges, i form av ett bindande mål på 30 %, att unionen måste uppnå sina energieffektivitetsmål på EU-nivå, uttryckta i primär- och slutlig energianvändning, år 2020 och 2030.	(..) Det bör tydligt anges, i form av ett bindande mål på 40 %, att unionen måste uppnå sina energieffektivitetsmål på EU-nivå, uttryckta i primär- och slutlig energianvändning, år 2020 och 2030.

Motivering

En ambitionsnivå på 40 % kommer att leda till mer ekonomisk tillväxt, fler arbetstillfällen och mindre import av fossila bränslen jämfört med minskningsmålet på 30 %. Detta är i linje med Europaparlamentets ståndpunkt hittills. Denna ändringsrekommendation hör samman med ändringsrekommendation 2 och politisk rekommendation 5.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 7 i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna är skyldiga att uppnå ett kumulativt krav på energibesparingar vid slutanvändning för hela pliktperioden som motsvarar de "nya" besparingarna på 1,5 % av den årliga energiförsäljningen. Detta krav kan uppfyllas genom att nya politiska åtgärder som antas under den nya pliktperioden från den 1 januari 2021 till den 31 december 2030 eller av nya enskilda åtgärder till följd av politiska åtgärder som antagits före eller under den föregående perioden, men för vilka de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar faktiskt införs under den nya perioden.	Medlemsstaterna är skyldiga att uppnå ett kumulativt krav på energibesparingar vid slutanvändning för hela pliktperioden som motsvarar de "nya" besparingarna på 2 % av den årliga energiförsäljningen. Detta krav kan uppfyllas genom att nya politiska åtgärder som antas under den nya pliktperioden från den 1 januari 2021 till den 31 december 2030 eller av nya enskilda åtgärder till följd av politiska åtgärder som antagits före eller under den föregående perioden, men för vilka de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar faktiskt införs under den nya perioden.

Motivering

Denna ändringsrekommendation följer av ändringsrekommendation 3 och de politiska rekommendationerna 5 och 7. För att nå ambitionsnivån på 40 % krävs en årlig besparing på minst 2 %.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 1.1 i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I detta direktiv fastställs en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen, för att säkerställa att unionens överordnade energieffektivitetsmål på 20 % för 2020 och bindande energieffektivitetsmål på 30 % för 2030 uppnås (...).	I detta direktiv fastställs en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen, för att säkerställa att unionens överordnade energieffektivitetsmål på 20 % för 2020 och bindande energieffektivitetsmål på 40 % för 2030 uppnås (...).

Motivering

Motiveringen till denna ändringsrekommendation hör samman med ändringsrekommendation 1 och politisk rekommendation 5.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 7.1 i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Nya besparingar varje år från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2030 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.	Nya besparingar varje år från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2030 på 2 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.
Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar på 1,5 % för tio år i taget efter 2030 om översyner av kommissionen senast 2027 och därefter vart tionde år visar att detta är nödvändigt för att uppnå unionens långsiktiga energi- och klimatmål för 2050.	Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar på 2 % för tio år i taget efter 2030 om översyner av kommissionen senast 2027 och därefter vart tionde år visar att detta är nödvändigt för att uppnå unionens långsiktiga energi- och klimatmål för 2050.

Motivering

Motiveringen till denna ändringsrekommendation följer av ändringsrekommendation 3 och de politiska rekommendationerna 5, 7 och 8.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 7 i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Energisparplikt	Energisparplikt
1. Medlemsstaterna ska uppnå en ackumulerad energibesparing vid slutanvändning som minst motsvarar följande:	1. Medlemsstaterna ska uppnå en ackumulerad energibesparing vid slutanvändning som minst motsvarar följande:

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>a) Nya besparingar varje år från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2020 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2013.</p> <p>(...)</p>	<p>a) Nya besparingar varje år från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2020 på 2,0 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2013.</p> <p>(...)</p>
<p>Vid tillämpning av led b, och utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2 och 3, får medlemsstaterna bara räkna de energibesparingar som följer av de nya politiska åtgärder som införs efter den 31 december 2020 eller politiska åtgärder som införs under perioden från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2020, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020 och som leder till besparingar.</p>	<p>Vid tillämpning av led b, och utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2 och 3, får medlemsstaterna bara räkna de energibesparingar som följer av de nya politiska åtgärder som införs efter den 31 december 2020 eller politiska åtgärder som införs under perioden från och med den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2020, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020 och som leder till besparingar.</p>
<p><i>Den energivolym som säljs och som används i transporter får helt eller delvis undantas från dessa beräkningar.</i></p>	
<p>Medlemsstaterna ska bestämma hur den beräknade mängden nya besparingar ska fördelas över varje period som avses i leden a och b, förutsatt att de totala kumulativa besparingar som krävs har uppnåtts i slutet av varje period.</p>	<p>Medlemsstaterna ska bestämma hur den beräknade mängden nya besparingar ska fördelas över varje period som avses i leden a och b, förutsatt att de totala kumulativa besparingar som krävs har uppnåtts i slutet av varje period.</p>
<p>2. Med förbehåll för punkt 3 får varje medlemsstat</p> <p>a) <i>genomföra den beräkning som krävs enligt led a i punkt 1 med användning av värdena 1 % för 2014 och 2015, 1,25 % för 2016 och 2017, och 1,5 % för 2018, 2019 och 2020,</i></p> <p>b) <i>vid beräkningen helt eller delvis undanta den energi som säljs och används vid sådana industriella verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG,</i></p> <p>c) <i>låta energibesparingar som uppnås i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, inklusive infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla, till följd av genomförandet av de krav som anges i artiklarna 14.4, 14.5 b, 15.1–15.6 och 15.9 räknas som sådana energibesparingar som krävs enligt punkt 1,</i></p> <p>d) <i>räkna energibesparingar till följd av nya enskilda åtgärder som genomförts sedan den 31 december 2008, som fortsätter att ha verkan 2020 och senare, och som kan mätas och verifieras, som sådana energibesparingar som avses i punkt 1, och</i></p> <p>e) <i>undanta från beräkningen för det energibesparingskrav som avses i punkt 1 den mängd energi som produceras på eller i byggnader för eget bruk till följd av politiska åtgärder för att främja nyinstallation av förnybar energiteknik.</i></p>	

Motivering

Energisparplikten kommer att ge avsevärda vinster i fråga om energieffektivitet. Det är därför viktigt att undvika alltför många undantag, vilket också bidrar till tydlighet i lagstiftningen.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 9a i direktivet om energieffektivitet

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. I flerfamiljshus och byggnader med flera användningsområden som har en central värme-/kylkälla, eller som försörjs från fjärrvärme- och fjärrkylsystem, ska individuella mätare installeras för att mäta användningen av värme eller kyla eller varmvatten i varje byggnadsenhet.</p> <p>När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller kostnadseffektivt för att mäta värme eller kyla i varje byggnadsenhet, ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta energianvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av användningen övervägas. Villkoren för avsaknad av teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.</p> <p><i>I nya byggnader som avses i första stycket, eller när en sådan byggnad genomgår omfattande renovering, såsom fastställs i direktiv 2010/31/EU, ska individuella mätare alltid tillhandahållas.</i></p> <p>(...)</p> <p>4. Installerade mätare och värmekostnadsfördelare ska från och med den 1 januari 2020 i enlighet med denna artikel utgöras av anordningar som kan fjärravläsas.</p> <p><i>Mätare och kostnadsfördelare som redan har installerats men som inte kan fjärravläsas ska utrustas med denna förmåga eller ersättas med anordningar som kan fjärravläsas senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten i fråga visar att detta inte är kostnadseffektivt.</i></p>	<p>2. I flerfamiljshus och byggnader med flera användningsområden som har en central värme-/kylkälla, eller som försörjs från fjärrvärme- och fjärrkylsystem, ska individuella mätare installeras för att mäta användningen av värme eller kyla eller varmvatten i varje byggnadsenhet om det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt samt proportionerligt i förhållande till den övergripande förbättringen av byggnadens energiprestanda i enlighet med direktiv 2010/31/EU.</p> <p>När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller kostnadseffektivt eller proportionerligt för att mäta värme eller kyla i varje byggnadsenhet, ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta energianvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt eller proportionerligt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av användningen övervägas. Villkoren för teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och proportionalitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.</p> <p>(...)</p> <p>4. Nyligen installerade mätare och värmekostnadsfördelare ska från och med den 1 januari 2020 i enlighet med denna artikel utgöras av anordningar som kan fjärravläsas.</p>

Motivering

Enligt artikel 9a.2 skulle ett ovillkorligt införande av individuella mätare i nya byggnader och byggnader som genomgår omfattande renoveringar få stora negativa effekter på den sociala politiken och energieffektivitetspolitiken i vissa medlemsstater.

Vissa medlemsstater, t.ex. Finland och Sverige, har ett system med "bruttohyra", där hyresvärden har en rättslig skyldighet att täcka hyresgästens samtliga energikostnader. Syftet med denna hyresreglering är att skydda medborgarna från energifattigdom. Den är även mycket positiv i fråga om energieffektivitet, eftersom energieffektivitetsrenovering utförd av ägaren är det enda sättet att minska hyresgästens energianvändning, då hyresgästen inom ramen för systemet med "bruttohyra" inte har något incitament att spara energi. I dess nuvarande lydelse skulle direktivet tvinga länder som Finland och Sverige att antingen

- föreskriva installation av individuella mätare och behålla systemet med "bruttohyra", vilket innebär att mätarna skulle installeras till hög kostnad men utan något syfte,
- eller föreskriva installation av individuella mätare samtidigt som man återgår till ett system med "nettohyra", där hyresgästen själv betalar för sin energianvändning.

Att avskaffa bruttohyran skulle leda till en avsevärd minskning av det sociala skyddet mot energifattigdom, eftersom bruttohyran säkerställer oavbruten uppvärmning på optimal nivå för dem som befinner sig i riskzonen för energifattigdom.

Medlemsstater som inte har något system med "bruttohyra", men som har ett akut behov av att renovera en stor del av bostadsbeståndet, bör ha möjlighet att prioritera renovering framför införande av individuella mätare, särskilt om en villkorlös skyldighet att installera mätare skapar incitament att genomföra renoveringar under tröskeln för "större renoveringar" för att kringgå skyldigheten att installera mätare. Individuell mätning och fakturering bör inte separeras från medlemsstaternas beslut om den övergripande frågan om förbättring av byggnaders energiprestanda.

Artikel 9a.4 andra stycket innebär inget mindre än att man senast den 1 januari 2027 måste ersätta eller omvandla alla individuella mätare och kostnadsfördelare som redan har installerats eller som kommer att installeras före 2020, men som inte kan fjärravläsas. Detta berör de flesta mätare för uppvärmning, kylning och varmvatten. Med tanke på det enorma arbete och de enorma investeringar som redan gjorts, eller som håller på att göras, för att införa sådana individuella mätare i flerfamiljshus och kommersiella byggnader är det tydligt att det inte visats att en sådan åtgärd är proportionerlig i förhållande till det begränsade mervärde som förväntas – skillnaden mellan mätare som kan respektive inte kan fjärravläsas. Av proportionaliteten följer därför att anordningar som kan fjärravläsas endast ska krävas när en mätare eller kostnadsfördelare ersätts, vilket redan föreskrivs i artikel 9a.4 första stycket från och med 2020.

Ändringsrekommendation 7

Skäl 9 i direktivet om byggnaders energiprestanda

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p><i>I syfte att anpassa detta direktiv till den tekniska utvecklingen bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen så att direktivet kan kompletteras med en definition av smarthetsindikatorn för att möjliggöra dess införande. Smarthetsindikatorn bör användas för att mäta byggnaders kapacitet att utnyttja IKT och elektroniska system för att optimera driften och samverka med elnätet. Smarthetsindikatorn kommer att öka fastighetsägarnas och de boendes medvetenhet om värdet i fastighetsautomation och elektronisk övervakning av installationssystem, och inge förtroende hos de boende när det gäller de faktiska besparingarna med dessa nya förbättrade funktioner.</i></p>	

Motivering

Denna bestämmelse är överflödigt och bör strykas, eftersom diskussionerna om vad en byggnads eller ett hems "smarthet" innebär fortfarande befinner sig i ett tidigt skede. När ett sådant instrument införs krävs det ett omfattande samråd med olika berörda aktörer. Bestämmelsen medför en onödig ökning av de administrativa bördorna för företag och hushåll. Därför bör dess mervärde och kostnadseffektivitet påvisas och instrumentet utvärderas. Enligt subsidiaritetsprövningen är smarthetsindikatorn inte förenlig med subsidiaritetsprincipen. Denna ändringsrekommendation hör samman med ändringsrekommendation 6 och politisk rekommendation 17.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 1.2 i direktivet om byggnaders energiprestanda

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Efter artikel 2 ska en artikel 2a "Långsiktig renoveringsstrategi" införas (strategin ska lämnas in i enlighet med de integrerade nationella energi- och klimatplanerna i förordning (EU) XX/20XX om styrningen av energiunionen):</p> <p>a) Den första punkten består av artikel 4 i direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, utom det sista stycket.</p> <p>b) Följande punkter ska införas som punkterna 2 och 3:</p> <p>"2. Medlemsstaterna ska i sin långsiktiga renoveringsstrategi som avses i punkt 1 fastställa en färdplan med tydliga milstolpar och åtgärder för att uppfylla det långsiktiga 2050-målet att minska utsläppen av koldioxid från sina nationella byggnadsbestånd, med särskilda milstolpar för 2030.</p> <p>Den långsiktiga renoveringsstrategin ska dessutom bidra till att minska energifattigdomen.</p> <p>3. Som vägledning för investeringsbeslut enligt vad som avses i punkt 1 d ska medlemsstaterna införa mekanismer för</p> <p>a) sammanslagning av projekt, för att göra det lättare för investerare att finansiera de renoveringar som avses i punkt 1 b och c,</p>	<p>Efter artikel 2 ska en artikel 2a "Långsiktig renoveringsstrategi i nära samarbete med de regionala och lokala myndigheterna" införas (strategin ska lämnas in i enlighet med de integrerade nationella energi- och klimatplanerna i förordning (EU) XX/20XX om styrningen av energiunionen):</p> <p>a) Den första punkten består av artikel 4 i direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, utom det sista stycket.</p> <p>b) Följande punkter ska införas som punkterna 2, 3 och 4:</p> <p>"2. Medlemsstaterna ska i sin långsiktiga renoveringsstrategi som avses i punkt 1 fastställa en färdplan med tydliga milstolpar och åtgärder för att uppfylla det långsiktiga 2050-målet att minska utsläppen av koldioxid från sina nationella byggnadsbestånd, med särskilda milstolpar för 2030.</p> <p>Den långsiktiga renoveringsstrategin ska dessutom bidra till att minska energifattigdomen.</p> <p>Sådana nationella strategier bör – vid både utarbetandet och övervakningen – omfatta nödvändiga mekanismer för att utforma ett system för flernivåstyrelse i syfte att säkerställa de territoriella konsekvenserna av renoveringsåtgärderna.</p> <p>3. Som vägledning för investeringsbeslut enligt vad som avses i punkt 1 d ska medlemsstaterna införa mekanismer för</p> <p>a) sammanslagning av projekt, för att göra det lättare för investerare att finansiera de renoveringar som avses i punkt 1 b och c,</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>b) riskdämpning för investerare och den privata sektorn när det gäller verksamhet som rör energi-effektivitet, och</p> <p>c) användning av offentliga medel för att förstärka ytterligare investeringar i den privata sektorn eller ta itu med specifika marknadsmisslyckanden.”</p>	<p>b) riskdämpning för investerare och den privata sektorn när det gäller verksamhet som rör energi-effektivitet, och</p> <p>c) användning av offentliga medel för att förstärka ytterligare investeringar i den privata sektorn eller ta itu med specifika marknadsmisslyckanden.”</p> <p>4. Med sikte på en fortsatt utveckling av energi-effektiv renovering ska medlemsstaterna införa mekanismer för att</p> <p>a) <i>främja samarbete mellan små och medelstora företag i grupper och konsortier så att de kan erbjuda potentiella kunder kombinerade paket,</i></p> <p>b) <i>stödja nya former av utbildning och kvalifikationer och strukturell förbättring av befintliga utbildningar,</i></p> <p>c) <i>förstärka de informella utbildningsvägarna,</i></p> <p>d) <i>avsätta medel ur Europeiska socialfonden för att utbilda arbetstagare i byggsektorn i energieffektivitet,</i></p> <p>e) <u><i>upplysa och utbilda förvaltare och användare av byggnader i fråga om behovet av att renovera byggnader.</i></u></p>

Motivering

Den långsiktiga renoveringsstrategin bör utarbetas i nära samarbete med de lokala och regionala myndigheterna, eftersom det är de som berörs mest. Dessutom är byggarbetares kunskaper och färdigheter av avgörande betydelse när det handlar om att förbättra byggnaders energiprestanda. Samarbete mellan entreprenörer leder till att potentiella kunder kan erbjudas ett mer komplett åtgärds paket. Dessutom är förvaltare och användare den grupp som främst bör vara föremål för upplysnings- och utbildningsinsatser i syfte att öka deras medvetenhet om ändamålsenligheten med att renovera byggnader.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 8.6 i direktivet om byggnaders energiprestanda

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p><i>Kommissionen har befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 23 för att komplettera detta direktiv med en definition av "smarthetsindikator" och villkor för att smarthetsindikatorn ska få tillhandahållas som kompletterande information till eventuella nya hyresgäster eller köpare.</i></p> <p><i>Smarthetsindikatorn ska omfatta flexibilitetsfunktioner, förbättrade funktioner och resurser till följd av mer sammanlänkade och inbyggda intelligenta anordningar som integreras i byggnadens konventionella installations-system. Funktionerna ska förbättra möjligheterna för de boende och för själva byggnaden att reagera på komfort- eller driftskrav, delta i efterfrågefleksibilitet och bidra till en optimal, jämn och säker drift av de olika energisystem och områdestäckande infrastrukturer (för t.ex. fjärrvärme) till vilka fastigheten är ansluten.</i></p>	

Motivering

Denna bestämmelse är överflödigt och bör strykas. Denna ändringsrekommendation följer av ändringsrekommendation 7 och hänger samman med politisk rekommendation 17 om subsidiaritet.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 10 i direktivet om byggnaders energiprestanda

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Artikel 10 ska ändras på följande sätt:</p> <p>(a) Punkt 6 ska ersättas med följande:</p> <p>”6. Medlemsstaterna ska koppla de ekonomiska åtgärderna för förbättrad energieffektivitet i samband med renovering av byggnader till de besparingar som uppnås till följd av renoveringen. Dessa besparingar ska fastställas genom att jämföra de energicertifikat som utfärdas före och efter renoveringen.”</p> <p>(b) Följande punkter ska införas som punkt 6a och punkt 6b:</p> <p>”6a. När medlemsstater inrättar en databas för registrering av energicertifikat ska den möjliggöra att den verkliga energianvändningen i de byggnader som omfattas kan spåras, oavsett deras storlek och kategori. Databasen ska innehålla data om den verkliga energianvändningen för byggnader som ofta besöks av allmänheten och som har en användbar golvyta på mer än 250 m², och dessa data ska regelbundet uppdateras.</p> <p>6b. Sammanställda anonymiserade data som uppfyller EU:s krav på dataskydd ska göras tillgängliga på begäran, åtminstone för de offentliga myndigheternas statistik- och forskningsändamål.”</p>	<p>Artikel 10 ska ändras på följande sätt:</p> <p>(a) Punkt 6 ska ersättas med följande:</p> <p>”6. Medlemsstaterna ska koppla de ekonomiska åtgärderna för förbättrad energieffektivitet i samband med renovering av byggnader till de besparingar som uppnås till följd av renoveringen. Dessa besparingar ska fastställas genom att jämföra de energicertifikat som utfärdas före och efter renoveringen.”</p> <p>(b) Följande punkter ska införas som punkt 6a, punkt 6b och punkt 7:</p> <p>”6a. När medlemsstater inrättar en databas för registrering av energicertifikat ska den möjliggöra att den verkliga energianvändningen i de byggnader som omfattas kan spåras, oavsett deras storlek och kategori. Databasen ska innehålla data om den verkliga energianvändningen för byggnader som ofta besöks av allmänheten och som har en användbar golvyta på mer än 250 m², och dessa data ska regelbundet uppdateras.</p> <p>6b. Sammanställda anonymiserade data som uppfyller EU:s krav på dataskydd ska göras tillgängliga på begäran, åtminstone för de offentliga myndigheternas statistik- och forskningsändamål.</p> <p>7. Kommissionen ska se till att det sprids kunskap om bästa praxis när det gäller offentliga och privata finansieringsarrangemang och sammanförande av små energirenoveringsprojekt. Kommissionen ska också se till att det sprids information om finansiella incitament för renovering.”</p>

Motivering

Det finns ett behov av utbyte om kunskaper om bästa praxis. De senaste åren har olika inspirerande exempel utvecklats i regioner och medlemsstater.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna rekommendationer

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar den vision om regionernas och städernas roll som kommissionen uttrycker i paketet "Ren energi för alla i Europa". Städerna och regionerna är de platser där energiomställningen faktiskt genomförs. ReK rekommenderar att visionen utvecklas genom att man anger hur kommissionen stöder regionerna i energiomställningen.
2. ReK stöder och uppskattar de lagstiftningsförslag som kommissionen har utarbetat för att uppnå målen för en smartare och renare energi för alla, genomföra målen i Parisavtalet, stödja den ekonomiska tillväxten, främja investeringar och tekniskt ledarskap, skapa nya möjligheter till sysselsättning och förbättra medborgarnas välfärd. Dessa förslag rör politiken i regionerna, och ReK anser att regionerna har en roll att spela i genomförandet av dem. Europeiska regionkommittén uppmanar medlemsstaterna att involvera de lokala och regionala myndigheterna i utformningen av de integrerade nationella energi- och klimatplanerna.
3. ReK stöder och uppskattar kommissionens motiv bakom prioriteringen av energieffektivitet. Den billigaste energin är den energi som vi inte använder. Energieffektivitet kan ses som en energikälla i sig, som är obegränsad och tillgänglig överallt. Energieffektivitet är av avgörande betydelse för att man ska kunna uppnå klimat- och energimålen och det är det mest kostnadseffektiva sättet att nå målen för energiunionen.
4. ReK framhåller att kampen mot energifattigdom är en avgörande utmaning för EU:s energipolitik och kräver insatser på flera nivåer. Vi efterlyser därför en gemensam definition av energipolitik samt en uppsättning riktade politiska åtgärder. En fast andel (på minst 10 %) av energisparskyldigheterna bör härröra från åtgärder eller politik som riktar sig till de mest utsatta konsumenterna, och särskilda finansieringsinstrument bör utformas för att låta de mest utsatta konsumenterna delta i och dra fördel av energieffektivitetsåtgärderna.
5. ReK påpekar att valfriheten när det gäller energimixen riskerar att leda till att de energipolitiska målen fram till och bortom 2030 inte kan uppnås. Direktiven bör därför göras bindande på EU-nivå och kopplas till åtgärder på nationell nivå.

Rekommendationer om energieffektivitetsdirektivet

6. ReK konstaterar att genomförandet av Parisavtalets mål är en stor utmaning för Europa. Europa måste höja sin ambitionsnivå angående energieffektiviteten (40 % år 2030) för att uppnå målen, eftersom det inte är tillräckligt att fortsätta på den inslagna vägen med energibesparingar på 1,5 % per år. En höjning av ambitionsnivån för energibesparingar till 2 % per år leder till ytterligare ekonomisk tillväxt, ökad sysselsättning och minskad import av energi. I detta sammanhang är det också nödvändigt att anta bilaga V till det reviderade direktivet för att säkerställa att – när det gäller sparplikten i fråga om energi – endast sådana energibesparingsåtgärder räknas som inte äventyrar EU:s övriga klimatpolitiska mål (t.ex. CO₂-minskning) och för att säkerställa att lösningar som är hållbara på lång sikt stimuleras.
7. För vissa regioner och medlemsstater är denna utmaning tyngre än för andra, men energibesparingar och energieffektivitet leder överallt till ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt.
8. Kommittén förstår den komplexa situation som kommissionen befinner sig i, men stöder det mål på 40 % för 2030 som Europaparlamentet föreslagit.

Skyldigheter

9. Energisparplikten är det viktigaste instrumentet för att uppnå energieffektivitet. Allt fler medlemsstater håller på att införa detta system. På fem år har antalet medlemsstater som använder detta instrument ökat från 5 till 15. Regionerna i de medlemsstater som tillämpar det är nöjda med instrumentet. ReK rekommenderar att även de övriga medlemsstaterna övergår till att använda det.
10. Kommittén anser att man vid översynen av artikel 8 bör kasta ett kritiskt öga på storleken på de företag som omfattas av denna bestämmelse eftersom det också i mindre företag finns en stor besparingspotential.

Besiktningar

11. I artikel 8 föreskrivs att energibesiktningar måste genomföras för vissa företag. Kommissionen ändrar inte denna artikel. Kommittén föreslår att denna artikel ska ses över så att samma typ av företag i alla medlemsstater omfattas av direktivet. Detta skulle skapa lika villkor mellan medlemsstaterna och enhetlighet i lagstiftningen. Kravet på energibesiktningar i större företag bör inbegripa ett urvalskriterium för energianvändningens omfattning. Detta skulle vara mer proportionellt än att bara rikta in sig på omsättningen och antalet anställda. För att undvika dubbelreglering bör artikel 8 göra det möjligt att från besiktningen undanta energianvändning som redan omfattas av energiprestandadirektivets energicertifiering.

12. Vi rekommenderar att man kombinerar energibesiktningarna med en skyldighet att vidta alla energiåtgärder vars kostnader kan tjänas in inom fem år. I exempelvis Nederländerna har man infört denna skyldighet, i form av ett paket med erkända åtgärder per bransch. Detta underlättar kontrollen av efterlevnaden.

Mätning

13. Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen föreslår att ge konsumenterna mer makt på energimarknaden genom att ge dem bättre information om deras förbrukning av värme och kyla och rättigheter när det gäller mätning och fakturering av värmeenergi, särskilt för dem som bor i flerfamiljshus. Kraven på individuell mätning och fakturering av värme måste dock kopplas till kostnadseffektivitet och teknisk genomförbarhet. Med tanke på det enorma arbete och de enorma investeringar som redan gjorts i samband med införandet av individuella mätare kan man dessutom ställa sig frågan om kravet på fjärravläsning är proportionerligt med tanke på det begränsade mervärde som förväntas. För att öka informationsfrekvensen införs en skyldighet att värmeförbrukningsmätare ska kunna fjärravläsas. Detta krav kan uppfattas som en kränkning av den personliga integriteten. ReK rekommenderar att medlemsstaterna vidtar åtgärder för att garantera integriteten och säkerställa tillfredsställande datasäkerhet samt att installationen inte ska vara obligatorisk utan ske på frivillig basis.

14. Vi uppskattar att dessa åtgärder införs under förutsättning att de testas med avseende på kostnadseffektivitet och teknisk genomförbarhet. Detta är en viktig säkerhetsåtgärd för de olika hysystem som finns i medlemsstaterna.

Fonder

15. ReK uppmanar kommissionen att även efter 2020 anslå resurser till ren energi för alla européer, inte bara via strukturfonderna utan även genom de direktförvaltade fonderna och de finansieringstekniska instrumenten. Vi stöder kommissionens ansträngningar att minska energifattigdomen, och rekommenderar att man efter 2020 tillhandahåller medel till de lokala och regionala myndigheterna via strukturfonderna (socialfonden, regionalfonden och sammanhållningsfonden) för att bekämpa energifattigdom.

16. Vi uppmanar kommissionen att ta fram lämpliga verktyg och åtgärder för att skaffa fram offentliga medel och locka privata investeringar från den europeiska, nationella, regionala och lokala nivån inom energieffektivitetssektorn.

Rekommendationer om direktivet om byggnaders energiprestanda

17. ReK välkomnar kommissionens förslag om att arbeta för att förbättra byggnaders energiprestanda. Ungefär 75 % av byggnaderna i Europa har dålig energieffektivitet och endast 0,4–1,2 % av byggnadsbeståndet renoveras varje år. Ökad energiprestanda för byggnader har en enorm energibesparingspotential, särskilt i Central- och Östeuropa.

18. Europeiska regionkommittén rekommenderar myndigheter och marknadsaktörer att bli bättre på att informera husägare om möjligheterna till energirenovering av hus (vad, hur och var), t.ex. genom en lättåtkomlig webbplats och intressanta arrangemang. När det gäller små och medelstora företagare och arbetstagare i byggsektorn anser Europeiska regionkommittén dessutom att kunskaper om energirenovering av hus och byggnader bör göras till en obligatorisk del i läroplanen för utbildning av arbetstagare i denna sektor.

Laddningsstationer i anslutning till byggnader som inte är avsedda för bostäder

19. ReK delar kommissionens vision om övergången till hållbara transporter (elfordon). Kommittén ställer sig positiv till förslaget om att anlägga infrastruktur för elfordon i anslutning till alla nya byggnader som inte är avsedda för bostäder, befintliga byggnader som inte är avsedda för bostäder (som genomgår en större renovering) och nya stora bostadshus. Vi rekommenderar att kommissionen utarbetar en europeisk standard för laddningsstationer för elfordon för att påskynda övergången till hållbara transporter (elfordon).

20. ReK förväntar sig att initiativet "Smart finansiering för smarta byggnader" kommer att bidra till att mobilisera och locka privata investeringar i större skala, och välkomnar detta initiativ till stöd för regleringen. En förutsättning är att de finansiella aspekterna inte skjuts över på regionerna och kommunerna. De lokala och regionala myndigheterna kan spela en aktiv roll i sammanförandet av stödansökningar.

Offentliga byggnader

21. Vi instämmer i förslaget om att flytta artikel 4 i energieffektivitetsdirektivet om byggnadsrenovering till direktivet om byggnaders energiprestanda men beklagar att man inte gjort samma sak med artikel 5 i energieffektivitetsdirektivet om offentliga sektorns byggnaders roll som förebild. Europeiska regionkommittén anser att också de lokala och regionala myndigheterna har en roll som förebild för energieffektivitet vid användning av offentliga byggnader. ReK uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att axla denna roll som förebild.

Behörighet, subsidiaritet och proportionalitet

22. ReK stöder den rättsliga grund på vilken kommissionen grundar EU:s behörighet i denna fråga. Enligt artikel 194 i EUF-fördraget har unionen befogenhet att vidta åtgärder för att bland annat främja energieffektivitet. Åtgärder mot energifattigdom bör grunda sig på artikel 151 i EUF-fördraget. Subsidiaritetomdömet är delvis positivt och delvis negativt. ReK anser att det är berättigat att fastställa och tillämpa ett energieffektivitetsmål på EU-nivå. Kommittén motsätter sig dock införandet av en smarthetsindikator genom en delegerad akt, eftersom diskussionerna om smarthetsindikatorn ännu inte har slutförts. Bedömningen av överensstämmelsen med proportionalitetsprincipen är positiv.

Bryssel den 13 juli 2017.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV